

SZAKMAI PROGRAM

Berettyóújfalui SZC Bessenyei György Technikum

2020

Tartalom

1. Általános rendelkezések	1
1.1. Bevezető	1
1.2. A Szakmai Program célja, feladata	1
1.3. A Szakmai Programot meghatározó jogszabályok, dokumentumok	2
1.4. A Pedagógiai Program elfogadásának szabályai, hatályba lépése	3
1.4.1. A Szakmai Program elfogadásának szabályai hatályba lépése	3
1.4.2. A Szakmai Program felülvizsgálata, módosítása	3
1.4.3. A Szakmai Program nyilvánosságra hozatala	4
2. Nevelési program (NP)	4
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	4
2.1.1. Szakmai oktatás alapelvei	4
2.1.2. Célkitűzéseink	6
2.1.3. Pedagógiai eszközök, eljárások, tanulásszervezési módszerek	7
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
2.3. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	16
2.3.1. Tanórán megvalósítható egészségfejlesztő feladatok	17
2.3.2. Tanórán kívüli foglalkozásokon megvalósítandó egészségfejlesztő feladatok	17
2.3.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	18
2.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	19
2.4.1. Közösségi szolgálatok	21
2.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	22
2.5.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	22
2.5.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	25
2.5.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	27
2.5.4. Sajátos nevelési igényű tanulók képzése	28
2.5.5. Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	34
2.5.6. Hátrányos helyzetű tanulókat segítő tevékenység	36
2.6. Az iskola oktatóinak feladatai	38
2.6.1. Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	38
2.6.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	39
2.7. A tanulók részvételi joga az intézményi döntési folyamatban	39
2.8. Az iskola kapcsolattartásának formája és rendje partnereivel	41
2.8.2. A kapcsolattartás formája, rendje a szülőkkel és a tanulókkal	41
2.8.3. Az intézmény külső kapcsolatai	43
2.9. A tanulmányok alatti vizsgák	44
2.9.1. Vizsgaszabályzatunk célja:	44
2.9.2. A vizsgaszabályzat hatálya	45
2.9.3. A tanulmányok alatti vizsgák intézményünkben a következők lehetnek	45
2.9.4. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága	46
2.9.5. Az írásbeli vizsga menete	47
2.9.6. A szóbeli vizsga menete	48
2.9.7. A gyakorlati vizsgarész	50
2.9.8. A vizsgatárgyak követelményrendszere és az értékelés rendje	51
2.9.9. A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók vizsgáira vonatkozó egyéb szabályok	52
2.10. A tanulók felvételére vagy átvételére vonatkozó iskolai szabályok	54
2.10.1. A tanulók felvétele	54
2.10.2. Tanuló átvétele másik iskolából, másik képzési típusból	55
2.10.2. Továbbhaladás magasabb évfolyamba	55
2.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	55
3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM (EP)	56
3.1 MELLÉKLETEK	57
4. Oktatási Program (OP)	61
4.1. A nemzeti alaptantervben meghatározott feladatok	61
4.1.1. A 9. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	61
4.1.2. A 10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	62
4.1.3. A 11-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	62
4.1.4. A 13. évfolyam oktatási feladatainak megvalósítása	63
4.2. Az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	63

4.2.1. Egészségnevelési elvek	63
4.2.2. A környezetvédelem főbb területei	65
4.3. Alkalmazott kerettantervek, óratervek, helyi tantervek	66
4.3.1 Óratervek	66
4.3.2. Helyi tantervek	69
4.3.3. A választott kerettanterv feletti óraszám	176
4.4. Multikulturális tartalomanyag	176
4.5. Projektoktatás	177
4.6. Választható érettségi tantárgyak	178
4.7. A középszintű érettségi vizsga témakörei	178
4.8. Az alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	178
4.9. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	179
4.10. Mindennapos testnevelés	180
4.11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	180
4.12. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	181
4.13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	181
4.14. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái	183
4.15. A tanuló szorgalmának és magatartásának értékelése	186
5. KÉPZÉSI PROGRAM (KP)	188
5.1. Hagyományos szakképzésünk – kifutó szakgimnáziumi képzés	188
5.2. Technikumi képzés	189
5.2.1. KÉPZÉSI PROGRAM	189
23. Turizmus-vendéglátás ágazathoz tartozó	189
5 1013 23 08	189
Vendégtéri szaktechnikus SZAKMÁHOZ	189
A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként	190
5.2.2. KÉPZÉSI PROGRAM	194
a	194
22. Szociális ágazathoz tartozó	194
5 0922 22 02	194
Kisgyermekgondozó, -nevelő	194
SZAKMÁHOZ	194
A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként	195
5.2.3. KÉPZÉSI PROGRAM	202
a	202
18. Rendészet és közszolgálat ágazathoz tartozó	202
5 0413 18 01	202
Közszolgálati technikus SZAKMÁHOZ	202
A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként a Közigazgatási ügyintéző szakmairány számára	203
A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként a Rendészeti technikus szakmairány számára	208

1. Általános rendelkezések

1.1. Bevezető

A BSZC Bessenyei György Szakgimnáziuma 2015. július 1-től a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum tagintézményeként működik. A 2015-ben bekövetkezett szervezeti átalakítások után 2016 tartalmi változásokat hozott. A törvény értelmében 2016. szeptember 1.-től a korábbi szakközépiskolákat – így a mi iskolánk is – szakgimnáziumnak nevezték át. A lényeg természetesen nem az elnevezésben van, hanem az ezzel járó képzési szerkezet változásában, mely azt a célt szolgálja, hogy a fiatalok az érettségi lehetősége mellett egy vagy akár két szakképesítést is megszerezzenek.

A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény (Szkt.) értelmében átalakul az intézmény-rendszer, amely felmenő rendszerben kerül bevezetésre. Iskolánk 2020.július 1-től a Berettyóújfalui SZC Bessenyei György Technikum név alatt megújult szakmaszerkezetet kínál tanulóinak.

Technikum

A gazdaság visszajelzése alapján a szakgimnázium helyett a technikum elnevezés került bevezetésre. A technikusképzés 5 éves. Az első két év ágazati ismereteket adó képzése után a második ciklusban szakirányú oktatás folyik duális képzés keretében. Felmenő rendszerben a szakirányú oktatásban a tanulószerveződés helyett szakképzési munkaszerződés köthető, amely a képzés alatt jövedelemhez juttatja a tanulót. A képzést korábban megkezdő tanulók esetében a tanulószerveződés feltételei változatlanok. A technikus képzés esetében az emelt szintű érettségi vizsgát teljesítő végzetek a szakmai vizsgájuk eredményének beszámításával, nagyobb eséllyel tovább tanulhatnak felsőoktatásban azonos ágazaton belül.

Szakmai Programunk tartalmazza az intézmény oktató-nevelő munkájának keretszerkezetét, illetve azokat a normákat és előírásokat, amelyeknek megtartása, érvényre juttatása, a lehetőségek szerinti legkedvezőbb feltételeket biztosítja iskolánk sikeres oktató-nevelő munkájának elvégzéséhez.

1.2. A Szakmai Program célja, feladata

A Szakmai Programba foglalt előírások, szabályzók célja biztosítani az iskola törvényes működését, az iskolai nevelés és oktatás zavartalan megvalósítását, átfogja az iskola minden területét.

A Szakmai Program legfontosabb feladata azoknak a szabályoknak, előírásoknak a meghatározása, amelyek biztosítják az intézmény:

- Törvényes működését a közösen elfogadott szabályok, normák megtartásával,
- Céljainak és feladatainak megvalósítását a Házirenddel, a Szervezeti és Működési Szabályzattal összhangban,
- Oktató-nevelő munkájának maradéktalan és törvényes ellátását,
- Belső rendszabályait, amelyek az iskola autonómiájára, a tanulók művelődéshez való jogára valamint a pedagógus alkotói szabadságára épül.

Az iskola nevelőtestülete fontosnak tartja:

- Hogy tevékenységével a tanulók sokoldalú fejlesztése valósuljon meg a szabályozott és rendszeresen ellenőrzött intézményi folyamatok és a törvényi előírások keretei között,
- Hogy partnereinek véleményének, igényeinek figyelembevételével fejlesztjük oktató-nevelő munkánkat,
- Hogy intézményünk a tanulók igényeinek kíván megfelelni, s érdekeiket szolgálni,
- Hogy a minőségi munkavégzés meglévő elemein túl megfeleljünk a folyamatosan változó kihívásoknak, fokozatosan növeljük a hatékonyságot és az eredményességet. Ehhez elengedhetetlennek tartjuk a párbeszédet partnereinkkel, hiszen csak közösen, egymás kölcsönös tisztelete mellett érhetjük el céljainkat.

1.3. A Szakmai Programot meghatározó jogszabályok, dokumentumok

A Berettyóújfalvai Szakképzési Centrum Bessenyei György Technikum Szakmai Programja az alábbi jogszabályokra épül:

- 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rend. A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 27/2020.(VIII.11) EMMI rendelet A tanév rendjéről
- 2019. évi LXXX. törvény A szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. Rendelet A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXII. Törvény Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2013. évi LXXVII. törvény A felnőttképzésről
- 27/2020. (VIII. 11.) EMMI rendelet A középfokú iskolai felvételi eljárás rendről
- 2020/2. (VIII. 27.) NGM rendelet A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 2019. év LXXX. törvény (Szkt.) A szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.) A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira” című stratégia elfogadásáról és a végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről
- 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet A komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól
- 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet A szakképzési kerettantervekről
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 26/1997. (IX.3.) NM-rendelet iskola-egészségügyi ellátásról

- A 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről,
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet A tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről

Az iskola Szakmai Programja az alábbi intézményi dokumentumokra épül:

Az iskola korábbi, elfogadott Pedagógia Programja (2018)

Az iskola Házi rendje,

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum és az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata

A szakmaszerkezetnek megfelelő Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK) és Programtervek (PTT)

1.4. A Pedagógiai Program elfogadásának szabályai, hatályba lépése

1.4.1. A Szakmai Program elfogadásának szabályai hatályba lépése

A program tervezetét az iskola igazgatója készíti el, melyet előterjeszt véleményezésre az iskolai oktatói elé. Az oktatók javaslatainak figyelembevételével az iskolai igazgatója elkészíti a Szakmai Program végleges tervezetét.

Ezt a tervezetet véleményezi a diákönkormányzat vezetősége, majd a Szakmai Programot az iskola oktatói fogadják el, és végül az iskola igazgatója hagyja jóvá.

Ha az iskola oktatói nem fogadják el a Szakmai Programot, kötelesek az észrevételüket eljuttatni az igazgatóhoz 15 napon belül, aki a véleményeket egyeztetni, összesíti. A határidő elmulasztása esetén az egyetértést megadottnak Szakmai Programot elfogadottnak kell tekinteni, amit a határidő lejártá után az igazgató jóváhagy.

A Szakmai Program a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni felmenő rendszerben.

1.4.2. A Szakmai Program felülvizsgálata, módosítása

Az érvényben lévő Szakmai Programot kötelező felülvizsgálni, módosítani, ha

- jogszabályi változás következik be
- az igazgató vagy az oktatók igényt tartanak erre.

Az oktatói testület részéről kezdeményezett felülvizsgálat írásban történik, melyet a kezdeményező fél képviselője nyújt be az iskola igazgatójának.

1.4.3. A Szakmai Program nyilvánosságra hozatala

A Szakmai Programot a jóváhagyását követő napon belül nyilvánosságra kell hozni, melyről az intézmény igazgatója köteles intézkedni.

A Szakmai Programot az alábbi helyekre kell elhelyezni:

- titkárság,
- oktatói szoba,
- könyvtár,
- irattár,
- iskolai honlap.

A Szakmai Programból egy-egy példányt kapnak:

- fenntartó,
- az intézmény vezetőségének tagjai,
- a diákönkormányzat képviselője,
- a szülői szervezet képviselője,
- a fegyelmi bizottság elnöke

A Szakmai Program digitális formátumban, PDF kiterjesztésű állományként az iskola honlapján megtekinthető, letölthető. A Szakmai Program tanulókra és szülőkre vonatkozó fejezeteinek főbb pontjait minden tanév elején ismertetni kell:

- az első tanítási napon, az osztályfőnöki óra keretében a tanulókkal,
- az első szülői értekezleten a szülőkkal.

A Szakmai Programról minden érintett tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, az osztályfőnököktől előre egyeztetett időpontban, vagy megtekinthető az iskola titkárságán munkaidőben vagy a könyvtárban, nyitvatartási időben.

2. Nevelési program (NP)

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Szakmai oktatás alapelvei

Az intézményben folyó munka értékközpontú. Az értékek létrehozásában és érvényesítésében teret kapnak:

- az emberi együttélés általánosan elfogadott szabályai;
- a polgári társadalom normái;
- az egyetemes és nemzeti kultúra értékei;
- a szakképzési és a köznevelési törvényben megfogalmazott normák.

Tanulóközpontúság

Az iskola tiszteletben tartja a szülők gyermekeik nevelése iránti felelősségét és jogait. Nagy hangsúlyt helyezünk a tanulók jogainak érvényesítésére és védelmére. Az iskola a szülői házzal együttműködve törekszik a megfelelő normák közvetítésére és erősítésére. Törekszünk a jó tanár-diák kapcsolat kialakítására. Egészséges körülményeket biztosítunk a tanulóiifjúság számára, az életkornak megfelelő terhelést is szem előtt tartjuk.

Minden tevékenységünket az életkori sajátosságok figyelembevételével szervezzük.

Szabadság

Fontos szerepet kap iskolánkban az emberi méltóság, az egyéniség tiszteletben tartása. A tanuló rendszeres és megfelelő információkat kap a személyét és tanulmányait érintő minden kérdésben. Szervezett formában gyakorolhatja egyetértési, döntési, véleményezési és javaslattevési jogait. (DÖK)

Felelősség

Valamennyien felelősek vagyunk önmagunk, egymás és az iskola egészének fejlődéséért, az iskola értékeinek, jó hírnevének megőrzéséért, a ránk bízott és a vállalt feladatok felelősségteljes elvégzéséért.

Következetesség

Az értékek kialakítása és megszilárdítása csak következetes követeléssel valósulhat meg. Szükség van a tantestület következetességére is az eredményesség érdekében.

Motiváció

Nevelési folyamatunkban arra törekszünk, hogy a társadalmi értelemben értékes motívumokat megerősítsük, működőképessé tegyük. Az ilyen módon megerősített motívumok a jellemvonások.

Törekszünk arra, hogy nevelésünkben az alapvető etikai normák érvényesüljenek.

Nevelőtestületünk tagjai személyes példamutatással, különböző pedagógiai eszközökkel és módszerekkel segítik a tanulók helyes szemléletének kialakítását.

2.1.2. Célkitűzéseink

Olyan iskolát szeretnénk:

- amely színvonalas, EU-konform, az általános műveltségen túl lerakja egy szakma vagy hivatás alapjait;
- amely felkészíti tanulóit az értelmes életre, a konfliktusokkal terhelt világban való eligazodásra, az egyéni és a közösségi boldogulásra;
- amely minden tanulónak esélyt ad képességei kibontakoztatásához, amely tartalmazza az alapismeretek szilárd, teljesítményképes elsajátítását, a kommunikációs készség fejlesztését;
- amely elősegíti, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, egészséges emberré váljanak;
- amelyben szeretetteljes légkör uralkodik, a pedagógusok tevékenységüket szolgáltatásnak tekintik, amely gyermekközpontú, ahol a jó tanár-diák kapcsolatok hozzájárulnak a tanulók eredményességéhez;
- amely rugalmasan tud alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, az új kihívásokhoz, s amely nagy hangsúlyt fektet az önértékelésen alapuló fejlesztésre.

Mindezek alapján az iskola az oktatási-nevelési folyamat végén az érettségire illetve a szakmai vizsgára bocsátott tanulóitól elvárja a következőket:

- Rendelkezzenek korszerű általános- és versenyképes szakmai műveltséggel. Az ismeretanyagot képességeiknek megfelelően a legnagyobb szorgalommal sajátítsák el.
- Legyen objektív nemzettudatuk, tudják értékelni és becsülni a szülőföldet, az otthont, a családot.
- Legyen jellemző rájuk a társadalmi nyitottság; tudják megérteni és értékelni más népek és kultúrák eredményeit.
- Tartsák tiszteletben az emberi méltóságot, értékeljék és becsülnék meg a munkát.
- Legyenek önállóak, kreatívak, fordítsanak nagy hangsúlyt az önfejlesztésre, az önnevelésre.
- Legyenek rugalmasak, legyenek képesek változtatni.
- Készüljenek fel arra, hogy életük során többször kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy pályát, munkahelyet, szakmát kell változtatniuk, s az is előfordulhat, hogy az Európai Unió valamelyik országában hasznosítják és bővítik ismereteiket. Ezért rendelkezzenek megfelelő kommunikációs készséggel és idegen nyelvi ismerettel.
- A jövő alapja a számítógépes rendszerek elterjedése, ezért minden tanulónak - legalább alapfokon - meg kell tanulni a számítógépet használni.

- Az intézménynek biztosítani kell a világnézeti semlegességet; a személyes meggyőződést, nézeteket, szokásokat tiszteletben kell tartani.
- A tanulók ismerjék meg a tolerancia, a másság, a demokrácia, az együttérzés fogalmakat, tudják alkalmazni úgy, hogy mindezek életvitelüket segítsék.
- Rendelkezzenek a kulturális magatartások értékeivel: tartsák tiszteletben a kulturális értékeket, legyenek nyitottak és érzékenyek a kultúra értékei iránt, alakuljon ki bennük igény a kultúrával való sokféle kapcsolatra.
- Tiszteljék az életet, vegyék észre és becsüljék meg a természet szépségét, törekedjenek az ember és természet harmonikus kapcsolatára, helyezzenek hangsúlyt az élet és az egészség védelmére.

Küldetésünket az alábbi, iskolánk névadójától, Bessenyei Györgytől választott mottó fejezi ki:

"Tanulj, okosodj, gondolkodj, s légy ember!"

2.1.3. Pedagógiai eszközök, eljárások, tanulásszervezési módszerek

Céljaink megvalósításának alapvető eszköze a jól képzett oktató, a hatékonyan működő tanári, tanulói, szülői közösség.

Iskolánk színvonalának fenntartása folyamatosan igényli:

- a tehetséges oktatók felvételét, az oktató testület aktív tagjává nevelését
- a vezetőik és a dolgozók folyamatos továbbképzését
- a szakmai önképzést, naprakész ismeretek szerzését, a munkaközösségi tagok folyamatos tapasztalatcseréjét
- a következetes, objektív értékelési rendszer kialakítását, folyamatos felülvizsgálatát és következetes betartását.

A kitűzött célokat csak hatékony együttműködéssel valósíthatjuk meg:

- együttműködés az intézmény és partnereink között,
- együttműködés az iskolavezetés és az oktató testület között,
- együttműködés az oktató testület egyes tagjai között.

Nevelési módszereinket megválasztásánál arra törekszünk, hogy azok.

- igazodjanak a tanulók életkori sajátosságaihoz, képességeihez, az iskolatípushoz, amelyben tanulnak
- igazodjanak az oktatók felkészültségéhez, személyiségéhez
- igazodjanak a tananyaghoz, a kompetenciafejlesztés főbb területeihez.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulókra,
- közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

A tanulásszervezés alapelvei:

- differenciálás
- egyéni különbségek figyelembevétele
- szociális készségek fejlesztése
- problémamegoldó képesség, kreativitás, kommunikációs készségek (metakommunikáció), önismeret, önkifejezés, társismeret
- motiváló módszerek alkalmazása – pl. kooperatív-, projekt módszer,

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Munkájában sikeres emberré, a társadalom hasznos tagjává csak az a tanuló válhat, aki megfelelő személyiségjegyekkel rendelkezik. Iskolánkban minden oktatási tevékenységet úgy valósítunk meg, hogy a tanulók személyiségének kibontakozását elősegítse.

A NAT szellemiségét követve alakítjuk ki az intézményi nevelőmunka tevékenységrendszerét, amelyen belül kiemelt szerepet kap:

*** Az önismeret területén**

- a személyiségben rejlő lehetőségek és gátak feltárása;

*** A tanulás tanulása területén**

- a helyes tanulási módszerek kialakítása;
- a tanulási motiváció fejlesztése;

*** A társas kapcsolatok területén**

- a tartalmas, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és ápolására való készség és képesség fejlesztése;

*** A konfliktuskezelés területén**

- a konstruktív konfliktuskezelésre nevelés;

- * A lelki egészség területén
 - a kudarcok elkerülése, a kudarcűrő-képesség fejlesztése;
 - az empátiakészség, a figyelmesség, a tapintat, a felelősségvállalás, mint értékes Személyiség-tulajdonságok;
- * A testi egészség területén
 - az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítása;
 - az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése;
- * A viselkedéskultúra területén
 - udvariasság, nyelvi igényesség, ígéret, tisztelet;
- * A pályaaorientáció területén
 - a jövőbeni munkakörrel kapcsolatos elvárások;
 - az élethosszig tartó tanulás szükségessége;
- * A jelenismeret területén
 - rendszerváltozás, kapcsolódás Európához, helyünk a világban;
- * A felelős állampolgár nevelése területén
 - előítélet-mentesség, esélyegyenlőség, emberi jogok, diákjogok, vitakultúra, az Jogok és kötelességek összhangja;
- * A globális problémák területén
 - a természeti környezet védelme;
 - a háború és a béke kérdése napjainkban.

A tanulók személyiségének fejlesztése az iskolai nevelési folyamat állandó feladata.

A követelmények azt a célt szolgálják, hogy a tanulók az iskolában szerzett ismereteket biztonsággal, alkotó módon, határozottan tudják felhasználni és alkalmazni. A műveltségi területekben rejlő nevelési lehetőségek komplexitása jó alkalmat teremt azon személyiségjegyek fejlesztésére, amelyek összhangban állnak a mai kor követelményeivel.

Az iskolai nevelőmunkában a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési feladatok:

A tantárgyak adta nevelési lehetőségek kihasználásával a tanulóknak alakítsa ki és fejlessze

- az érdeklődés igényét,
- a tájékozottságot, a találékonyságot,
- a rugalmasságot, az aktivitást,

- a nyitottságot, a problémaérzékenységet.

Ugyanakkor a szerzett tudás felhasználásában

- magabiztosságot,
- határozottságot,
- kreativitást feltételez, és azt, hogy a folyamatos ismeretszerzés ne valamiféle kényszer legyen, hanem váljon számukra magától értetődő igénnyé.

A személyiségfejlesztés főbb színterei

- A tanulók érzelmi, akarati jegyeinek gazdagítása, önismeretük fejlesztése.
- A tanulók műveltségének, világszemléletének, világképének formálása.
- Az intézmény szakmai képzésének, elvárásainak megfelelő személyiség formálása.
- A tanulók életvitelével kapcsolatos személyiségfejlesztési feladatok.
- A magatartás-, viselkedéskultúra jegyeinek gazdagítása.
- A tanulók érzelmi, akarati jegyeinek gazdagítása, önismeretük fejlesztése

Az intézmény kiemelt feladata, hogy tanulóinkban kialakítsuk és fejlesszük a mai kor követelményeinek, igényeinek megfelelő személyiségjegyeket.

- Érzelmileg legyenek kiegyensúlyozottak, rendelkezzenek empátiás készségekkel, legyenek toleránsak, a párválasztásban álljanak szilárd érzelmi alapon.
- Akarati tulajdonságaikat tekintve legyenek határozottak, céltudatosak, kitartóak, megbízhatóságra, rendszerességre törekvők.
- Ismerjék önmaguk pozitív tulajdonságait, tudják, mire képesek, s ennek jegyében vállaljanak feladatokat. Énképük tudatos alakításával igyekezzenek megteremteni belső harmóniájukat.
- Legyenek kreatívak, rendelkezzenek mobilizálható tudással, az önképzés és az egész életen át tartó tanulás igényével, s legyenek képesek önmaguk menedzselésére.
- A személyiségfejlesztés segítése a tanulók műveltségének, világszemléletének, világképének formálásával

Műveltségi területek:

- magyar nyelv és irodalom;
- élő idegen nyelv;
- ember és társadalom – társadalmi, történelmi ismeretek;
- ember és természet: fizika, kémia, biológia;
- matematika;
- földünk és környezetünk;
- művészetek: ének-zene, vizuális kultúra;
- Informatika: számítástechnika; könyvtárhasználat;
- életvitel és gyakorlati ismeretek: pályaorientáció;
- testnevelés és sport területén.

A személyiségfejlesztési tevékenység felelősei az egyes műveltségi területek szaktanárai és az osztályfőnökök.

Az intézményi nevelőmunka tevékenységrendszerén belül kiemelt szerepet kap a kulcskompetenciák fejlesztése.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia

- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- A hatékony, önálló tanulás

Anyanyelvi nevelés (az anyanyelvi kommunikáció kulcskompetencia fejlesztése)

Anyanyelvünk kiemelkedő szerepet játszik felnövekvő diákjaink személyiségének, gondolkodásmódjának fejlesztésében. Ebből következik, hogy az iskolai nevelésben-oktatásban alapvető szerepe van. Az anyanyelvi képzés átszövi a teljes oktatási-nevelési folyamatot. Keretében mindazokat az ismereteket tudatosítjuk, rendszerezük és fejlesztjük, amelyeket a diák az iskolában és az iskolán kívül megszerzett.

Az anyanyelvi képzés meghatározóan hat a többi tantárgy tanítására és elsajátításának színvonalára. A különböző ismeretek tanításának-tanulásának szintje pedig visszahat az anyanyelvi képzés eredményességére. Ezért az anyanyelvi nevelésnek – sajátos jelleggel – minden tárgyban jelen kell lennie.

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata az értelmes, kifejező beszéd, az olvasás és írás igényes használatának, az ehhez szükséges képességeknek a fejlesztése.

Angol-német nyelv oktatása (az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése)

Az Európai Unió tagállamaként még fontosabb az idegen nyelvek tanítása és tanulása. Idegen nyelveket ismerni nem csupán praktikus okok miatt fontos. A nyelv egy nép identitásának kifejezése, így ha megtanulunk egy idegen nyelvet, automatikusan közelebb kerülünk az adott nyelvet beszélő emberek kultúrájához, nyitottabbak leszünk a világra.

Nevelő-oktató munkánkban mi is arra törekszünk, hogy tanulóinknak olyan biztos alapot adjunk középiskolai tanulmányaik során, amire építhetnek a későbbiekben.

A hatékony, intenzív nyelvtanulás alapvetően gyakorlás kérdése – szókincsbővítés, nyelvtan biztos használatának elsajátítása - stb. Ahhoz, hogy tanulóink az általános iskolai tanulmányaik végére biztos alap-nyelvtudáshoz jussanak, naponta használniuk kell a nyelvet.

Ennek érdekében:

A nyelvtanulás csoportbontásban történik. Így több lehetőség van az intenzív gyakorlásra és az idegen nyelven való megszólalásra.

Igyekszünk kihasználni a csoportbontásból fakadó előnyöket: differenciálás, tehetséggondozás, felzárkóztatás.

A pályázatírás lehetőségeit kihasználva minél több szemléltető és segédanyagot szerzünk be a tanítási formák változatosabbá tétele érdekében.

Testvériskola keresésével, levelezéssel, valamint csereprogramok szervezésével kívánjuk szélesíteni a nyelvgyakorlás lehetőségét. Iskolánk a társadalmi és a szülői igényeknek megfelelő szintre kívánja emelni az angol és a német idegen nyelv oktatását.

Matematikaoktatás (a matematikai kompetenciák fejlesztése)

Társadalmunk gyors technikai fejlődése, a gyors változások az alkalmazásképes tudást igénylik minden embertől. A matematika oktatása során a legfontosabb, hogy felkészítsük tanulóinkat a mindennapok problémáinak megoldására a matematikai gondolkodás segítségével.

Így kiemelt feladatunk:

Biztos számolási készség kialakítása;

Problémahelyzetekben a kreatív és logikus gondolkodás fejlesztése;

Gyakorlati problémákra matematikai megoldások keresése;

Adatgyűjtés, feldolgozás, grafikonok, táblázatok készítése, értelmezése, elemzése.

A matematika és a magyar nyelvi készségek fejlesztése nem csak a matematika és a magyar órák feladata.

Ennek a két alapkompeticianak a fejlesztésére minden tanítási helyzetben és tanítási órán adódik lehetőség és ezzel a lehetőséggel élni kell.

Informatika oktatása (a digitális kompetencia fejlesztése)

A XXI. században az informatika átszövi egész életünket, az információ társadalmi szerepe megnőtt, ezáltal felértékelődött az információszerzés képessége. Az egyén érdeke, hogy időben hozzájusson munkájához, életvitele alakításához szükséges információkhoz, képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő – technikai fejlődéssel lépést tartó - információszerzési, feldolgozási, adattárolási, szervezési és átadási technikákat.

Fő célunk tehát az információs társadalomban otthonosan mozgó, az információt munkája során felhasználni és létrehozni tudó ember képzése.

Ebből következik, hogy meg kell teremteni a tantárgyak közötti átmeneteket is.

A különböző tudományterületek, tevékenységek ma már feltételezik a számítógép készségszintű használatát, vagyis a géphasználat nem cél, hanem eszköz jellegű legyen. Az ismeretátadó és számon kérő pedagógus az ismeretek közötti eligazodást segítő, tanácsadó, az információt értékelné, abban kételkedni tudó tanulók nevelőjévé váljon. A tanulókat fel kell készíteni a problémamegoldó

gondolkodásra, mint a feladatmegoldás magasabb szintjére. A digitális kompetencia fejlesztését szolgálhatják más tantárgyak feladatai, amennyiben géphasználatot (alkalmazás, internet), vagy csak egyszerűen problémamegoldó gondolkodást, kreativitást igényelnek.

Gondolni kell azokra a tanulókra is, akiknek otthon nincs lehetőségük a gép használatára.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is. Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket. A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében. A természettudományos és technikai kompetencia magában foglalja a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását.

Kiemelt feladatunk:

A természettudományos tárgyak óraszámának csökkenése ellenére biztosítani, hogy a tanulók birtokában legyenek a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is.

Fontos tudatosítani a természetvédelem fontosságát és az ebből adódó feladatokat.

A természettudományos és technikai ismereteinket alkalmazni tudjuk a munkában és a hétköznapi életben. Iskolánk képzési kínálatából adódóan fontos szerepe van a természettudományos és technikai kompetenciának, amely kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá – ha szükséges – konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé tesz arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Feladatunk:

A demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak megismertetése a diákokkal. Érdeklődjenek a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményei iránt, kísérik figyelemmel az aktualitásokat.

Ide tartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása is.

Az iskola életében aktív részvétellel gyakorolják jogukat és teljesítik kötelességeiket, jellemezzék őket a nyitottság, érdeklődés, a kulturális életben való részvételre való igény,

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, képességeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Feladataink:

Ismerjék meg az ember személyes, szakmai és üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségeket, tájékozódjanak a gazdaság működésének világában való. Legyenek tudatában vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A művészeti nevelés is elengedhetetlenül, kiemelkedően fontos területe iskolánknak.

Tanulóinknak sokféle lehetősége van tehetségük kibontakoztatására. Meghatározó az egyéni alkotótevékenység, de a művészeti nevelés lehetőséget ad csoportos munkára, közösségfejlesztésre is.

Pedagógusaink egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a művészeti tárgyak igényes oktatására, a tehetséggondozásra.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek a művészeti nevelés területén:

- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- Művészi önkifejezés, előadóképesség;
- Európai és egyetemes kulturális örökség megőrzésére irányuló igény;
- Az esztétikum igénye a mindennapokban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, képességeit helyzetek sokaságában alkalmazza, tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Kompetenciafejlesztési területek:

A tanuló ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.

Rendelkezzen azokkal az alapkészségekkel, amelyek a hatékony tanulás alapfeltételei. Ezek az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. Differenciált foglalkozások keretében saját tanulási stratégia kialakítására van szükség, Ennek érdekében fokozottan fel kell használni az IPR program és az útravaló pályázat támogatásait. A tanulónak képesnek kell lennie a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

2.3. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az általános személyiségformálás fontos területe az egészséges életmódra nevelés.

Általános feladatunk a tanulók és a dolgozók egészségének védelme. Ennek érdekében munkakapcsolatot alakítunk ki az egészségügyi és gyermekvédelmi szakemberekkel. Az egészségnevelés terén iskolánknak elsősorban a megelőzés terén van nagy szerepe.

Iskolánk tárgyi adottságai

Az intézmény épületeinek felújítása folyamatos, az iskola szép, nagy, gondozott növényekkel telepített udvarral rendelkezik, amely kínálja a tanulók számára az egészséges és esztétikus tárgyi környezetet.

A szép és egészséges környezet önmagában is nevel a környezet védelmére, megóvására. A mi feladatunk, hogy a tanulók bevonásával ezt a környezetet megóvjuk, tovább szépítsük. Környezeti értékeink, és egészségünk védelme az emberiség jövője szempontjából egyre fontosabbá válik.

Tanulóinknak meg kell ismerniük:

- az egészséges életmód előnyeit és lehetőségeit,
- a káros szenvedélyek leküzdésének módjait,
- az emberiség előtt álló ökológiai problémákat,
- az egészséges környezet kialakításának és védelmének lehetőségeit.

Nem kampányszerű akciókban rejlik a megoldás, hanem a mindennapi tevékenységünkben, a környezettudatos szokásrend kialakításában és mindennapi gyakoroltatásában. Ezért iskolánk vállalja, hogy az iskola minden tevékenységi területén, a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során folyamatosan építi a tanulók napirendjébe a fenntarthatóság szemléletének erősítését.

2.3.1. Tanórán megvalósítható egészségfejlesztő feladatok

Az egészségfejlesztésben fontos szerepe van a biológia és testneveléstantárgynak és az osztályfőnököknek, illetve szakmai előkészítő tárgyaknak.

Testnevelés (mozgáskultúra, egészséges életmód)

A testnevelésnek és a sportnak egyedülálló szerepe van a mozgásszabályozás fejlesztésében, a civilizációs ártalmak megelőzésében, a mozgásszervi elváltozások javításában. Sajátosan összetett műveltségi terület, mivel a mozgás az élet velejárója, nélküle nem képzelhető el semmilyen kognitív funkció működtetése.

Hozzájárul a személyiség harmonikus fejlesztéséhez, az egészséges életmód megalapozásához.

Fejleszti az egyén esztétikai érzékét, tűrő- és alkalmazkodási képességét. Segíti a helyes önértékelés kialakítását, a teljesítménynek, mint értéknek a felismerését.

A testnevelés tanításunk célja, hogy fejlessze a tanulók mozgásműveltségét, cselekvési biztonságát, sikeres, embereket formáljon, akik elviselik a stresszt, a fizikai igénybevételeket, követik a szabályokat, igénylik és elfogadják a közösségi normákat, a megmérettetést és az értékelést.

A mindennapos testnevelést a tanítási órákon kívül a sportköri lehetőségekkel és szabadidős programokkal biztosítjuk tanulóink számára.

2.3.2. Tanórán kívüli foglalkozásokon megvalósítandó egészségfejlesztő feladatok

A diákönkormányzat szervezésében, az iskolai védőnők közreműködésével folyamatosan végezzük az egészségnevelő tevékenységet. Ennek keretében felvilágosítással, szóróanyagokkal,

előadásokkal, versenyekkel kívánjuk a tanulók számára elérhető közelségbe hozni az egészséges életmódot.

Szervezett véradáson veszünk részt nagykorú diákjaink bevonásával évente két alkalommal.

Vöröskeresztes bázisiskola vagyunk - ez előnyökkel és kötelezettségekkel jár.

2.3.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia-egészségtan és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

- Biológia, komplex természettudományi ismeretek óra: mérgezések, vegyszer okozta sérülések
- Fizika óra: égési sérülések
- Osztályfőnöki óra: általános szabályok megismertetése, motiváció megteremtése
- Szakkörök: versenyekre való felkészítés

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Tanórán kívüli foglalkozások:

- Délutáni szabadidős foglalkozások: sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások
- Egészségnap

Iskolán kívüli rendezvények:

Kortárssegítők képzése

Kapcsolódás más intézmény, szervezet programjához

Segítő kapcsolatok

Intézményen belüli segítők:

- testnevelés és biológia szakos tanárok,
- osztályfőnökök,
- könyvtáros,
- az iskola valamennyi dolgozója.

Intézményen kívüli segítők:

- szülők (család),
- iskolaorvos,

Rendszeresen végez különböző szűrővizsgálatokat. Segítséget nyújt a témaorientált biológia órák tartásában.

- Az iskolai védőnő, rendszeres szűrések szervezése, végrehajtása, előadások, foglalkozások vezetése
- Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadó
- Vöröskereszt

2.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az iskola közvetíti mindazokat az értékeket és követelményeket, melyeket a tanulók az iskola közösségében elsajátítanak, s felnőttként társadalmi gyakorlatként alkalmazni tudnak. Hozzásegíti a tanulókat a demokratikus joggyakorlás elsajátításához és az iskolában szerzett tapasztalatok későbbi hasznosításához.

Ennek színterei:

- osztályfőnöki és szaktárgyi órák;
- osztálykirándulások;
- diákönkormányzat;
- színház-, múzeum- és hangverseny-látogatások;
- szabadidős tevékenységek (klubdelutánok, sportversenyek, játékos vetélkedők, szakkörök, vöröskeresztes tevékenységek, versenyek).

A közösségfejlesztési tevékenység felelősei az iskolavezetés, az osztályfőnökök, a DÖK- segítő tanár, a szaktanárok.

Feladatok:

- A köznevelési törvény megfogalmazza az iskola felelősségét, a tanulói közösségek kialakulásáért és fejlődéséért. Iskolánk ebben a munkában is támaszkodott az eredményes gyakorlatra, a jó hagyományokra és tanári-tanulói igényekre.
- A közösségfejlesztés alapegységei az osztályok, irányítói az osztályfőnökök, akik az iskola céljait szem előtt tartva szervezik az osztályközösséget, megharcolva a csoportfejlődés szakaszait az orientációtól a befejező vagy terminális szakaszig.
- Az iskolai diákönkormányzat (DÖK) saját működési szabályzata szerint demokratikusan választott vezetők irányításával végzi munkáját éves program szerint. Munkájukat segítőtanár is szervezi.
- Az iskolának segíteni kell, hogy a mikroközösségek, az egyes tanulók aktívan kapcsolódjanak be az osztály, az évfolyam és az iskolai élet tevékenységébe, vállaljanak feladatokat a különböző programokban, így növelve a kötődési felületeket.
- A közösségi kapcsolatok rendszere a dominancia jellegű viszonyokból épüljön fel, amelyek a tanárok és diákok kölcsönös megbecsülésén alapulnak. Ezekben a viszonyokban a diákok igénylik a náluk tapasztaltabb, felkészültebb pedagógusok orientáló, segítő szerepét, és a pedagógusok képesek és készek megadni ezt a segítséget, így erősítik és fejlesztik a közösséget.
- A NAT műveltségi területek oktatásának közös követelményeiben megfogalmazza a közösségfejlesztéshez kapcsolódó feladatokat, amelyek átszövik az iskolai oktatás teljes
- Vertikumát. Ezeket részletezni kell, mert így alakulhat ki az egyén és a társadalom közötti harmonikus kapcsolat.
- A tanulók ismerjék nemzeti történelmünket, kultúránkat, helyünket Európában, a világban, szűkebb hazánk, Bihar szokásait, hagyományait, híres embereit, iskolánk névadójának, Bessenyei Györgynek munkásságát, a mának szóló üzeneteit. Kiemelten kezeljük az Európai Unió információkat.
- Legyenek nyitottak és megértők a különböző kultúrák, vallások, szokások iránt, fogadják el a másságot, becsülik meg más népek értékeit, amely itt, a magyar- román határ közelében sorskérdés is.
- Az iskola szorgalmazza a nemzetközi kapcsolatokban való részvételt. Törekvésünk az, hogy a tanulók írjanak pályázatokat külföldi tanulmányutakhoz, nyári gyakorlatokhoz, hogy közvetlenül is részt vegyenek a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- *A tanulók ismerjék meg környezetünk értékeit, a természet- és a környezetvédelem problémáit. Szépítsék és óvják szűkebb környezetüket, lássák a globális problémákat, a maguk eszközeivel és erejével segítsék azok kezelését.

- Használják az információhordozókat: a könyvtár, a számítógép, az Internet információs csatornáit, legyenek képesek önálló ismeretszerzésre, próbálják ki tudásukat játékos vetélkedőkön és komoly versenyeken.
- Tudjanak szelektálni az információkban, formáljanak bátran véleményt, harcoljanak álláspontjukért, de fogadják el a jobbitó kritikát is.
- Ismerjék az egészséget veszélyeztető tényezőket, egészséges életvitelükkel utasítsák el a káros szokásokat (dohány, alkohol, drog). Készüljenek tudatosan a felelősség teli családi életre, párkapcsolatukra a kulturáltság legyen jellemző. E törekvésüket az iskola segítse tanórákon kívüli rendezvényekkel, előadásokkal, vetítésekkel, vetélkedőkkel.
- Segítsük tanulóinkat a helyes tanulási módszerek megismerésében. A tárgyi-cselekvéses, a szemléletes-képi és az elvont-verbális fejlesztés legkedvezőbb útjainak megválasztásával minden pedagógus segítse növendékeit ebben a munkában. A szaktanárok szerepe hangsúlyozott.
- Minden szakmacsoport rajzolja fel pályaképét és ismertesse azt meg a tanulókkal! Késztesse őket önvizsgálatra: megvannak-e a képességei a kívánt szakma megszerzéséhez, meg tud-e birkózni az odavezető út akadályával, van-e kitartása, milyen továbblépési, karrier-építési lehetőségei vannak. Hívjuk fel a figyelmet az élethosszig tartó tanulás szükségességére!

A közösségfejlesztésnél kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- Szociális és állampolgári kompetenciák
- A nagyobb közösség iránti elkötelezettség, konfliktuskezelés, együttműködő magatartás.
- A környezet és az emberi közösségek harmonikus viszonyáért felelősségvállalás.
- Anyanyelvi kommunikáció

A saját és a közérdek képviselőéhez szükséges szóbeli és írásbeli, nyelvi kifejezőkészség.

2.4.1. Közösségi szolgálatok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény értelmében 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

Feladatok:

- A szülők bevonásával feltérképezni a lehetőségeket, a diákok igényeit, lehetőségeit
- Megszervezni a közösségi szolgálat teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását

A szolgálat tartalma:

- 5 óra bevezetés + 40 óra szolgálat több évfolyamon keresztül + 5 óra feldolgozás
- 60 perc/1 óra, minimum egy óra, maximum 3 óra/nap

A közösségi szolgálat ugyan jogszabályban rögzített feladat, de a cél, hogy a programban résztvevő tanulók nyitottá váljanak a társadalmi felelősségvállalásra.

A közösségi szolgálat kialakítása:

- Szervezett keretek között
- Választási lehetőségekkel
- Az iskola feladata a szervezés és a dokumentálás
- SZMK és szülők bevonásával

Foglalkoztatási alternatívák:

- Szociális és egészségügyi terület
- Oktatás, kulturális tevékenység
- Jótékonyági programok
- Környezetvédelem
- Állatvédelem
- Katasztrófavédelem

Felelősök:

- Intézményvezető
- Koordinátorok feladata: felkészítés, kapcsolattartás, adminisztráció, feldolgozás, igazolás, diákok bevonása és elismerése

Dokumentálás:

- Jelentkezési lap szülői nyilatkozattal
- Osztálynapló, törzslap, bizonyítvány
- Igazolás az elvégzett feladatokról 2 példányban
- Iratkezelési szabályzatban rögzíteni kell
- Pedagógiai Program
- Együttműködési megállapodás

2.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

2.5.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetség az átlagon felüli képességeken túl a kreativitást és a feladat iránti elkötelezettséget is magában foglalja.

Tehetséges gyermek az, akire mindhárom összetevő jellemző, s ennek következtében képes arra, hogy emberi tevékenység minden területén fejlődjön.

A tehetséges gyermek, a tehetséges kamasz is szociális környezetben él - hat rá a család, a kortársak és az iskola.

A tehetség fejlesztése csak speciális szerepek és tevékenységek közepette lehetséges.

Célunk az, hogy:

- felismerjük a tehetséget az összes társadalmi rétegben;
- megértsük a tehetséget és megjelenési formáit;
- segítsünk a tehetségeseknek abban, hogy felismerhessék és fejleszthessék képességeiket;
- kielégítsük a tehetséges gyermek szükségleteit (megismerési, alkotási, biztonsági, elfogadottság);
- ösztönözzük intellektusát és kreativitását;
- bevonjuk a tehetségeseket társadalmunk jelenlegi problémáiba;
- erősítsük a tehetséges személyiséget, hogy képes legyen vezető szerepet vállalni.
- felkészítsük a gyermeket arra, hogy kreatív és tehetséges felnőtté válhasson a jövőben.

A tehetségfejlesztés nem azonos az elitképzéssel, hanem annak elősegítése, hogy azok, akik potenciálisan nagyobb teljesítményre képesek, ezt mindannyiunk hasznára meg is tudják valósítani.

2018 márciusától regisztrált Tehetségpontként folytatjuk tevékenységünket.

Feladatunk az, hogy:

- az iskolánk sokféle lehetőséget nyújtson a tehetség kibontakoztatásához;
- fontosak az önálló kezdeményezések;
- biztosítanunk kell a tehetséges tanulók sokoldalú fejlődését;
- fontos a tanárok feladat iránti elkötelezettségének és kreativitásának fejlesztése is.

Tevékenységszervező intézményünkben:

- Differenciált feladatadás tanítási órákon, szilenciumokon.
- Szakkörök, versenyre előkészítő foglalkozások
- Megmérettetés iskolai, városi, megyei és országos versenyeken

Igénybe vesszük a tehetségért mozgalom felkészítő rendszerét.

A szakkörök a szakmai tanulmányi versenyekre felkészítő foglalkozások az igazi

Szinterei a tehetség és a képesség kibontakoztatásának.

Minden évben sikerül néhány tanulónak bejutnia az OSZTV, az SZÉTV és az országos rendészeti versenyek döntőjébe, ahol diákjaink évek óta kiemelkedően szerepelnek.

A tagintézményben tanuló diákok kiváló eredményeket érnek el az országos szakmai versenyeken. Rendszeresen részt veszünk a megyei és városi versenyeken, ahol eredményesen képviselik tanulóin az iskolát.

Feladataink, tevékenységeink a kompetenciaterületek fejlesztése érdekében:

- tanulmányi versenyek szervezése minél szélesebb körben;
- a versenyek legfontosabb eleme a felkészítés, amely egyéni, építkező jellegű legyen;
- hatékony a kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása;
- a versenyzés etikájának megtanítása;
- fontos a versenyre való felkészítő tanárok kísérő, támogató szerepköre;
- önálló kiselőadások órákon, szakkörökön;
- motiváló értékelés;
- differenciált feladatadás;
- empatis csoprtfoglalkozások szervezése;
- a tantermi ülésrend mobilizálásának lehetőségei;
- a házi feladatok és az órai gyakorlások differenciálása.

Az információs és kommunikációs technikák alkalmazása:

- lehetővé teszi, hogy a diákok saját tempójukban önállóan dolgozhassanak,
- csökkenti a tantárgyak közötti éles határokat,
- növeli a kreativitást.

A digitális kompetencia a kulcskompetenciák egyike.

Ma már nélkülözhetetlen, hogy tanulóink az ismereteket a nekik legmegfelelőbb módon szerezhessék meg, ehhez felhasználva az olvasását, a média nyújtotta lehetőségeket, a digitális információhordozókat, az interneten elérhető tudásbázisokat. (PL. Sulinet digitális adatbázis, felvételi feladatok adatbázisai stb.)

Az intézmény abban segít, hogy megfelelő számítógépes felhasználó ismeretekkel vértel fel tanítványait. (önművelés igénye, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra)

Ehhez:

- Folyamatosan fejlesztjük számítógép parkunkat.
- A könyvtárban a tanulók és pedagógusok számára internetes hozzáférést biztosítunk.
- Pedagógusaink képzésében előtérbe helyezzük az informatikai képzést.

2.5.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Egyre több olyan tanuló érkezik iskolánkba, akik az átlaghoz mért eljárásokkal, módszerekkel nem érnek el eredményt. Az átlaghoz szabott követelményeknek nem, vagy csak igen nehezen tudnak megfelelni, vagy éppen sokkal többre lennének képesek.

Gyengén teljesítők:

- A későn érő tanulók.
- A nehezen tanuló gyermekek.
- Az átlag alatt teljesítők.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, akik valamilyen ok miatt elmaradnak a tanulással, de rendelkeznek a fejlődés lehetőségeivel. Speciális bánásmód esetén lemaradásuk behozható, a tanulmányi teljesítményük emelhető. Fontos az okok feltárása és a megfelelő megoldások keresése.

A problematikus vagy nehezen nevelhető gyermekek - akiknél főként a szociális beilleszkedés, a társas magatartás terén vannak problémák, az érzelmi élet sérült, környezetükben ártalomnak vannak kitéve.

A beilleszkedést segíthetik a felsőbb éves tanulók, a megfelelő minta, példa, amely az átmenetet megkönnyíti a kilencedikes tanulók számára. A pedagógus feladata igen felelősségteljes, nyílt tájékoztatással, sok egyéni beszélgetéssel és feladatok adásával kell segíteni a tanulókat a beilleszkedésben. A magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat szituációk elemzésével, esetmegbeszélésekkel, példákkal s azok konklúziójával próbáljuk meggyőzni, hogy viselkedésük eltér a középiskolásokkal szemben támasztott követelményektől. Ennek érdekében fontos a jó tanár-diák viszony kiépítése. A bátortalan tanulók biztatása, a gátlásos tanulókat feladatadással tevékenységre ösztönözve törekszünk a beilleszkedést megkönnyíteni minden tanuló számára.

A sérült tanulókat gyakran éri kudarc, mely egy olyan folyamat, amikor a gyermek nem képes elérni az önmaga által is kívánt eredményt. Ez frusztrálttá, feszültté teszi a tanulót. A teljesítménybeli kudarc egy-egy feladat megoldásakor jelentkezik. Szociális kudarcok akkor érik a gyermeket, ha beilleszkedési nehézségei vannak.

A kudarcok okai:

- túl magas követelmények
- a tanuló személyiségében rejlő okok - amelyek miatt alkalmatlan a feladat vagy a szociális együttműködés megoldására

A többszöri kellemetlen élmény gátlásosságot, visszahúzódást, a feladattól való félelmet szül, a gyermek egyre inkább a kudarcra orientálódik feladatmegoldásaiban alapvető indítékává a kudarcból való félelem válik. Az elégtelenség és a kisebbségi érzet mélyen gyökerező érzése akadályozza a tanulásban. A pozitív motiváció segítheti a tanulót a tanulmányi kudarcok feldolgozásában, és az aktív tevékenységekben, való részvételben.

Feladatok:

- A prevenció azt hivatott szolgálni, hogy a várható problémák kialakulása előtt megakadályozzuk a gyermek személyiségfejlődésének bármiféle torzulását. Ezt az osztályfőnök, a tanárok és a szülők együttműködése segíti.
- Fontos, hogy a tanulóval mindent megbeszéljünk, vele együttműködjünk.
- A korrekció főleg az iskolai nevelés feladata. Lényege a pozitív beállítódás segítése.

Az oktató számára a korrekció jelenti:

- a gyermek előéletének megismerését (anamnézis)
- a tanuló személyiségének megismerését (belső és külső tulajdonságok ismerte)
- egyedi, konkrét korrekciós terv elkészítése
- sokoldalú, a személyiség kívánatos fejlődését elősegítő sikerélményeket nyújtó életritmus kialakítása.
- a problémát kiváltó okok ellensúlyozására szolgáló feltételek előállítása.

A problémát az oktató számára az jelenti, hogy van egy határ, amin túl nem avatkozhat a család életébe. Ha a szülő nem akar partnerként részt venni ebben a korrekciós folyamatban, akkor a pedagógus a tanulón ténylegesen nem tud segíteni.

Nagy szerep jut a problémák megoldásában a tanulói személyiségfejlődést irányító pedagógiai tevékenységnek, az oktató-nevelő munka szakszerű és lelkiismeretes végzésének. A munka zöme a pedagógus vállán van.

Ehhez a pszichológiai pedagógiai szakértelmen túl megértés, szeretet, bizalom, hivatástudat és hitelesség szükséges.

Felzárkóztatási feladataink:

- Tanév eleji felmérés a legtöbb gondot okozó tantárgyakból (pl. magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv stb.)
- A hatékony felzárkóztatás csak kiscsoportos keretek között eredményes. Igen magas létszámúak a 9. évfolyamos osztályok. Ezért nagyon fontos az osztálybontás.
- A hátrányos helyzetű tanulók lemaradását segíthetik a délutáni felzárkóztató foglalkoztatások és a kollégiumi korrepetálások.
- A szülői házzal való együttműködés lehetőségei a fogadóórák, a családlátogatások, valamint a nyílt nap.

A tanulás céljának értelmének megláttatása lehetővé teszi a kitartás, az akaraterő fejlődését, amelynek eredménye az önuralom lesz. Kiemelt osztályfőnöki feladat a tanulók viselkedésének és

az illemszabályok gyakorlásának beépítése a tanmenetbe, amelyet szituációk gyakorlásával tesszük életszerűvé.

2.5.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Mi gátolhatja a beilleszkedést?

- A követelmények különbözősége (család-iskola).
- A szülő erőltette be az iskolába a tanulót, így a tanuló reakciója a tanulmányi munka megtagadása.
- A tanuló gátlásossága, félnksége
- A szociális háttér, családi tényezők motiváló hatásait, a szülők társadalmi és anyagi helyzet.
- A szülők tanulással, művelődéssel kapcsolatos beállítottságuk, nevelési szokásuk.

Feladatunk minden egyes nehézséggel küzdő tanuló segítése, a megfelelő módszerek kiválasztása. A konkrét esetek megoldása mindig az adott tanuló személyiségétől és a probléma lényegétől függ.

Mi segítheti a beilleszkedést?

- Biztonságérzet megteremtése.
- Kulturált beszédmodell, minta.
- Társas kapcsolatok fejlődésének segítése osztályon belül, osztályok között.
- Olyan interakciós tér létrehozása, amely segíti a tanulókat az emberi viszonyok megtanulásában. Pl. Vetélkedők vegyes csapatokkal, közös sportba való részvétel.

Kiemelt helyet kap a kommunikáció megtanítása. A kapcsolat felvétel és a kapcsolattartás, szituációk elemzése jó lehetőség erre.

Fontos a cselekvéshez alternatívát kínálni, mert a tanuló érdeklődő, kíváncsi (pl. vetélkedő, különböző szervezési feladatokkal való megbízás stb.).

Segítheti a beilleszkedést a szociális tanulás formája, a szereptanulás.

Fontos az érzelmi kötődés és elfogadás: az osztályhoz, az iskolához, az osztálytársakhoz és a tanárokhoz is. A jó iskolai légkör és kapcsolati atmoszféra emeli a nevelés szintjét.

Ebből adódik a feladatunk is: az ösztönző tanári magatartás megvalósítása. Ez növelheti a tanulók magabiztosságát, énképe és önértékelése reális lesz és belső kontrollossá válik. Így könnyebben tud beilleszkedni új környezetébe.

Kiemelt helyet kap az oktató munkájában az értékelés:

- ahogyan a tanuló munkáját értékeli,
- amilyen a tanulóhoz való viszonya

Heterogén adottságú tanulók, különféle felkészültséggel jönnek iskolánkba, ezért fontos a szintre hozás. Ezt felzárkóztató foglalkozásokkal oldhatjuk meg, melynek formája lehet egyéni és csoportos.

Meg kell tehát ismerni alaposan a tanulót és céljait, mert csak így tervezhetjük meg fejlesztésüket és növelhetjük pozitív hozzáállásukat. Ennek a munkának az alapja a kölcsönös bizalom, az erre épített kapcsolatteremtés. Fontos a tanuló megértése, biztatása és a tanár empátiája, toleranciája.

A tanár ne legyen előítéletes, mert ez gátolja a beilleszkedést.

A tanárok vezetési stílusa segítse a harmonikus, demokratikus légkör kialakulását.

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

2.5.4. Sajátos nevelési igényű tanulók képzése

Jogszályi háttér

2/2005 (III.1) OM rendelet a Sajátos Nevelési Igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvéről.

1991. évi LXIV tv. / tv. a gyermekek jogairól/

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
2019. évi LXXX. törvény A szakképzésről

A fogyatékos személyek jogairól, esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény

A sajátos nevelési igény a szokásoktól eltérő mértékű és tartalmú egyéniesítés szükségességét jelenti, utal ehhez szükséges másfajta és többféle szakértelemre, kiegészítő tárgyi és infrastrukturális feltételekre.

A 2011. szeptember 1-jétől életbe lépő - a 2010. évi CLIII. törvény 16.§ (15) bekezdésével elrendelt - módosítása alapján a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló definíciója megváltozott:

„121. § (1) E törvény alkalmazásában...

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzd,

b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzd;”

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTM) /szakvéleményt Pedagógiai Szakszolgálat adja/

Jellemzői:

- kóreredete nehezen tisztázható
- nincs környezeti ártalom vagy fejlődési eltérés
- részterületeken iskolai eredménytelenség, enyhe maradványtünetek
- szociokulturális hatásokra vezethető vissza

A szakterületünkön folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai:

Szakterületünkön enyhén értelmi fogyatékos tanulók oktatása-nevelése folyik, helyi (lokális) integráció keretében. Személyiségük fejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és / vagy funkciózavarával függ össze.

Fogyatékoságuk nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és sajátos fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A tanulók fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia az ismeretek tartalmának és mélységének, a tevékenységformáknak, az alkalmazott módszereknek, a tanítás szervezeti kereteinek (egyén, csoport, osztály), valamint a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie. A pedagógiai diagnosztikán és fejlesztési stratégián alapulva kell meghatározni a konkrét gyógypedagógiai eljárásokat, amelyek hatékonyan segítik a készségfejlesztést.

Alapelvek, célok, feladatok

- a fogyatékos gyermek iránti elvárást mindig fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg
- a fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai - orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni
- a feladatok végrehajtásánál törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek
- az SNI tanulóknál is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk; a nevelés hatására a sérülés arányában a fogyatékos tanulóknál is ki kell alakulnia az alkalmazkodó készségnek, akaraterőnek, együttműködésnek. Az ismeretek, jártasságok,

készségek elsajátítása, képességek kialakítása mellett érzelmi-akarati tulajdonságaikat is fejleszteni kell, melyek elengedhetetlenek későbbi társadalmi integrációjuk szempontjából

Ezen célok megvalósítása érdekében sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása szükséges a tanulók személyiségfejlődését sikeres próbálkozásaikat értékelő, másságukat elfogadó környezetben biztosítani.

Célok és feladatok:

A területünk kiemelt feladata a tanulásban akadályozott tanköteles korú tanulók iskolai nevelésének és oktatásának ellátása. Az iskola célkitűzései között első helyen szerepel ezen tanulók képességfejlesztése, a rehabilitáció, a rehabilitáció, az általános műveltség alapozása az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelően. A célok megvalósulásának sikeressége nem mindig mérhető konkrét eredményekkel, gyakran csupán részeredményekkel kell beérnünk.

A szakterületünk általános célkitűzései:

- A tanári kompetenciák és az iskolai szervezet fejlesztése
- Az iskolánkban tanuló fiatalok harmonikus, teljes, sokoldalú személyiségfejlesztése képességeik legmagasabb szintű kibontakoztatása
- A tanulók megóvása az elkallódástól, első szakmához juttatásuk, munkába állításuk segítése, beillesztésük a társadalomba
- A 9. évfolyamon a tanulási motiváció felkeltése, az alapismeretek rendszerezése, kiegészítése, stabilizálása, az alapképességek fejlesztése. A szakmai évfolyamok befejezése után legyenek képesek sikeres szakmai vizsgát tenni Tudásuk, képességeik feleljenek meg a munkába állásuk idején támasztott elvárásoknak, követelményeknek
- Megfelelő szociális, gyermekvédelmi háló biztosítása
- A differenciált, szükségletekhez igazodó segítségnyújtás a képességek fejlesztése során
- A hiányosan működő képességek korrekciója valamennyi területen és osztályfokon
- Terápiás eszközök, eljárások alkalmazása a tartós tanulási akadályozottságot, magatartási zavart mutató tanulók fejlesztésében
- Tanulóink felkészítése a továbbtanulásra
- Önálló életvezetési technikák elsajátíttatása, gyakoroltatása
- A személyiség harmonizálása önmaga és mások elfogadásával, a toleráns magatartás kialakítása
- Az általános emberi értékek, társadalmi normák elsajátítása, azonosulás ezekkel az értékekkel

- A hosszú távú cél az inklúzió, a teljes befogadás elérése, mindehhez olyan iskolai légkört teremtünk, amelyben a kapcsolatok kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, másságát is elfogadva.
- Követő mentori rendszer létrehozása / a végzett diákok beilleszkedésének utókövetése, szervezett találkozók keretében /

Feladataink:

- az általános műveltség alapozása az életkor, a tanulási akadályozottság, fejlettség figyelembevételével
- a tanulók szociális képességeinek, viselkedésének, magatartásának formálása a konfliktusmentes társadalmi beilleszkedés érdekében
- nagy figyelmet kell fordítanunk tanulóink személyiségfejlesztésére, az anyanyelv igényes használatára, a tanulók érzelmi kultúrájának gazdagítására, erkölcsi tudatosságuk erősítésére
- ki kell fejlesztenünk a tanulóknál saját egészségük, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzetet, igényt arra, hogy munkatársaikkal együttműködők legyenek, egyenrangú, szolidáris viszonyt alakítsanak ki, teremtsék meg a közösségi és az egyéni érdekek, értékek egyensúlyát
- lehetővé kell tenni számukra a korábban kialakult tudásbeli és szociális hátrányok felszámolását
- feladatunk, hogy a tanulók munkatapasztalataik és munkakultúrájuk révén képesek legyenek beilleszkedni a termelési, illetve munkakörnyezetbe, fejlődjék bennük az igényesség munkájuk eredményessége, minősége iránt, és alakuljon ki a munkájukkal kapcsolatos felelősségérzet
- differenciált pedagógiai eljárásokkal rendszerezzük az általános iskolai ismereteiket, pótoljuk a hiányokat, új ismereteket adjunk át, zárkóztassuk fel a gyengébb képességű tanulókat a továbbhaladáshoz szükséges szintre
- az állóképesség, az erőnlét fokozása, a kitartás, az akaratfejlesztés
- az általános emberi értékek megismertetése, elfogadtatása, azonosulás a fejlettségének megfelelően
- az önálló tanulás képességének fejlesztése egyénre szabott tanulási módszerek és technikák kiépítése hosszabb időkeretek biztosításával
- értékeink, kultúránk, szülőföldünk és népünk gyökereinek megismertetése, kötődések, azonosulások kiépítése
- a jól működő képességek tudatos fejlesztése, önbecsülésük erősítése- oldott, humánus légkör megteremtése, ahol az értelem, az érzelem szabadon kibontakozik, és az emberi kapcsolatok kiteljesednek.

A tanárok, szakoktatók munkájának lényege, hogy tudásukat átadva neveljék, oktassák tanítványaikat. Nem egyenként, hanem tantestületként. Lényeges egymás munkájának megbecsülése, az együttérzés örömben és bánatban egyaránt. A pedagógus a segítő szándékú kritikát igyekezzon mindig elfogadni, és azokat munkájában kamatoztatni. A tantestület legyen egy közösség:

- ahol mindenki úgy érzi, hogy megbecsülik és számítanak rá,
- ahol mindenki úgy érzi, hogy elismerik és szeretik,
- ahol mindenki segítséget és támogatást találhat emberi és lelki életének nehézségeire

A nevelőt a tanulók elbírálása során mindig segítőkész szándék vezérelje. Legyen következetes és igazságos. A tantárgyi érdemjegyek a tárgyi tudást tükrözzék, és ne befolyásolhassa azt a tanuló magatartása.

Igyekezzen a tanítványaiból is a legjobb eredményt kihozni. A jókat ösztönözze plusz feladatokkal, a gyengéket pedig segítse felzárkózni.

Eszközök, eljárások:

Az oktató-nevelő munkában direkt és indirekt eszközöket, eljárásokat alkalmazunk, melyek segítségével a tanuló ismereteket, jártasságokat, készségeket, képességeket sajátít el, illetve ezek fejlődése kiváltható.

Az eszközöket, eljárásokat használhatjuk:

- az ismeretnyújtás és elsajátítás szakaszában
- a gyakorlás, alkalmazás szakaszában
- az ellenőrzésben, értékelésben

Direkt eljárások, módszerek:

- feladat kis lépésekre bontása
- gyakoroltatás, több szemléltetés /bekapcsolódás, megtapasztalás, eszközhasználat/
- differenciált segítségadás
- szükség esetén több ellenőrzés, önellenőrzés
- ösztönzés
- kooperatív oktatás
- tananyag változatos feldolgozása
- önálló elemző munka
- szaktanárral történő fejlesztés, korrepetálás
- kiscsoportok kialakítása
- tanári stílusok váltakozása
- tananyag tartalmában: változtatás, kiváltás, elhagyás, vagy eltolás, kompenzálás
- a tanítási ütemben: lassítás, képesség szerinti terhelés

Indirekt eljárások, módszerek:

- közösségi és önfejlesztő tevékenységek megszervezése
- hagyományok kialakítása
- közvetett követelés, ösztönzés, ellenőrzés
- a nevelő személyes részvétele a közösségi tevékenységekben
- a pozitív egyéni- és csoportminták kiemelése
- felvilágosító munka stb.

A tanítási, tanulási folyamat szervezésénél mindig szem előtt kell tartanunk értelmileg sérült tanulóink speciális sajátosságait, ezért a fejlesztés során:

- a sokoldalú, fejlett személyiség kialakítására törekszünk
- a tanítást, tanulást mindig az aktív, produktív kommunikációra alapozzuk
- a képességek kialakulásához egyéni időkeretet biztosítunk, a közoktatási törvény szabályozásának megfelelően formáló, segítő ellenőrzést, értékelést alkalmazunk

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység:

Minden tanulónak meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. A pedagógus magatartásán, tapintatán múlik, megtanulja-e a jobb képességű tanuló, hogy gyengébb társát meghallgassa, segítsen neki, a gyengébb képességű tanuló pedig érezze, hogy elfogadják, értékelik és szeretik. A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő terhelést kapjanak. Ezt a differenciált órai munka, a különböző szakkörök, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a tanárral folytatott rendszeres beszélgetés, a plusz feladatok meghatározása szolgálja.

A versenyek jelentősége: versenyre felkészülni hosszú, kitartó, szorgalmas munkával lehet. A tehetségek kibontakoztatását, az érdeklődés kiszélesítését leginkább ezek a formák segítik.

Nevelési szempontból: megtanít a kitartó munkára, a nehéz feladatokkal való szembenézésre, a plusz teher vállalására, arra hogy nem szabad az első kudarcok után feladni. Megkívánják a tanulóktól, hogy többet adjanak magukból, és hozzászokjanak a nagyobb erőfeszítést igénylő munkához.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Fokozott feladat hárul ránk ezen a területen, mert hátrányokkal küzdő diákok képzését vállalja iskolánk. Ebben a munkában a fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus kulcsfontosságú szerepet tölt be.

Az értelmi fogyatékos gyermekeket organikusan meghatározott sérüléseikből származó pszichés- és szociális akadályozottságok jellemzik. Esetükben nem helyes passzívan várnunk a spontán fejlődést, érést, nekünk kell megtervezni és megszervezni számukra a tág értelemben vett tanulás és szocializáció folyamatát. A gyermekek sérüléseinek, meglévő képességeinek, fejlettségi szintjének pontos feltérképezése után kell megkeresnünk azokat a feladatokat és módokat, melyek segítségével teljes személyiségüket fejleszteni tudjuk.

A fejlesztés területei: érzékelés, észlelés, figyelem, tanulás, emlékezet, gondolkodás és nyelv, motiváció, érzelem, akarat cselekvés, melyek a tantárgyi tartalmak elsajátíttatása és a rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások keretében kerülnek fejlesztésre.

Az iskola komoly felelőssége a tanulók számára az optimális terhelés biztosítása. A szélsőségek (alulkövetelés, túlkövetelés) egész életre szóló visszamaradást is okozhatnak.

2.5.5. Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolai gyermekvédelem célja:

- A tanulók jogának és kötelességeinek érvényesítése, annak érdekében, hogy képességeinek, érdeklődésének, személyiségének megfelelően hatékonyan fejlődhessen.
- Az iskolában, egészséges környezetben, biztonságban és védelemben éljen.
- Az iskola teljesíthető elvárásokat közvetítsen, amely az emberi méltóság megtartását biztosítja.
- Az elsődleges prevenció megteremtése, a tanulók hátrányos helyzetének és a veszélyeztetettség csökkentése érdekében.
- Minden olyan segítség biztosítása, amely segíti a tanulási, magatartási, társas együtt működés zavarainak a feloldását.
- Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi munka kiterjed a tanulók személyes gondjainak feltárására, segítésére, a hátrányos helyzet enyhítésére, a nehéz családi és anyagi helyzet lehetőség szerinti enyhítésére a hivatalos szervek megkeresése a tanuló veszélyeztetett helyzetének megszüntetésére, a tanulási és egyéb problémákban való segítségnyújtásra, életmód-életvitel megváltoztatására, különféle hasznos szabadidős tevékenységek ajánlására, különböző előadások, rendezvények szervezésére, a továbbképzési lehetőségek kihasználására.

A gyermek-és ifjúságvédelmi munkával kapcsolatos iskolai feladatok

- Helyzetfelmérés
- Tájékozódás a fiatalok családban elfoglalt helyéről, életmódjáról, életviteléről, káros szenvedélyeiről, tanulási, beilleszkedési nehézségeiről.

Szervezési feladatok

- Előadások szervezése a tanulóknak az őket érintő témakörökben.
- Szabadidős tevékenységek ajánlása.
- Rendhagyó osztályfőnöki órák tartásához szakemberek meghívása.
- Egyéni és csoportos problémafeltáró beszélgetési lehetőségek szervezése.
- Fogadó órák tartása: kapcsolattartás a szülőkkel, diákokkal.
- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, a nevelőtestülettel.
- Közvetítés a pedagógusok, diákok és szülők között.
- Segítségnyújtás ahhoz, hogy a diákok egyéni problémáikhoz külső szakember segítségét igénybe vehessék.

- Klubfoglalkozások szervezése viselkedéskultúra, káros szenvedélyek, generációs problémák feloldása témakörökben.
- Prevenációs munka
- Pedagógusok, szülők és diákok számára előadások szervezése dohányzás, drog, AIDS, alkohol témakörökben.
- Tájékoztató kiadványok terjesztése.
- Felmérés az osztályokban a káros szenvedélyekről.
- Személyes beszélgetés, tanácsadás, szakemberhez irányítás.

Szociális jellegű feladatok

- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel a valamilyen problémával küzdő, hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében.
- Rendkívüli segélyekre javaslattevés.
- Krízishelyzetben lévő tanulók gondjainak megoldása.
- Segítségnyújtás a szülő és a tanuló gyermekvédelmi, rendőri, gyámügyi stb. segítségnyújtásával kapcsolatban.

Továbbképzési lehetőségek

- Speciális ifjúságvédelmi továbbképzési lehetőségek kihasználása.
- Pedagógiai szakirodalom, szakkönyvtár létesítése.
- Videofilmek kölcsönzése, beszerzése.
- Pedagógusok és diákok továbbképzése drogmegelőzéssel kapcsolatos témában.

A szociálisan hátrányos helyzetben élő gyermekeinknél különösen fontos a következő kompetencia-területek fejlesztése, amelyek a későbbi társadalmi beilleszkedésüket, szocializációjukat segítheti elő:

Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

Iskolánkban a bűnmegelőzésre nevelésnek komoly hagyományai vannak. A 2013/2014-es tanévtől bűnmegelőzési tanácsadó segíti munkánkat. Előadásokat tart a tanulóknak, melyben az áldozattá válás elkerülése is szerepel.

Legfontosabb nevelési feladataink, amelyeket a mindennapi nevelőmunkánk során végeznünk kell:

- az erkölcsi nevelés erősítése,
- alapvető törvényi ismeretek nyújtása,
- alapvető állampolgári jogok ismertetése.

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználni kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

A konfliktus életünk része. A konfliktusok során kialakuló viták szükséges részei mindennapjainknak. Diákjainkban a mindennapi együttlét során ki kell alakítanunk a konfliktusok kezelésének erőszakmentes technikáit. Iskolánk pedagógusainak egy része „Gordon tréning” során elsajátította (elsajátítja) a konfliktuskezelés technikáit.

Legfontosabb feladatunk, hogy tanulóinkat is megtanítsuk a vitás helyzetek kezelésére.

2.5.6. Hátrányos helyzetű tanulókat segítő tevékenység

Programok szükségességének indoklása

A nevelési program egyik fontos eleme a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység. Eredményt csak úgy lehet elérni ezen a nehéz területen, ha egyéni bánásmóddal, differenciált eljárásokat alkalmazva, a gyermeket partnernek tekintve végezzük a fejlesztő pedagógiai munkát. Szükség van életképes kezdeményezésekre, ötletre és a pedagógiai eszközök eredményes alkalmazására is.

Kiemelkedő a felzárkóztatás és a kompenzáció. Az oktatási szabad verseny a hátrányos helyzetűeket sújtja leginkább. Ezért arra kell törekednünk, hogy minél több időt tölthessenek el ezek a gyerekek az iskola falai között. Csakis így lehet esélyünk arra, hogy valamit megkapjanak abból, amit szerencsésebb társaik a családból merítenek. A szülők meggyerése nélkül kilátástalan a probléma megoldása. A közöny, mint jelenség, létezik a hátrányos helyzetű népesség problémái iránt.

A tantervek, a rossz tankönyvek és a nem megfelelően alkalmazott pedagógiai módszerek tovább ronthatják a gyermekek hátrányos helyzetét, és növelhetik a marginalizálódás veszélyét.

A gyermek iskolai eredményessége szempontjából befolyásoló tényező: a család szociális helyzete, életkörülményei, életmódja és kultúrája. Nagy hátrány, ha mindkét szülő munkanélküli a családban, vagy rokkantnyugdíjas, és ennek következtében a létminimum alatt kell élni. Az iskola csak igen

Intézményi feladatok

A szociális hátrányok enyhítését szolgálják iskolánkban az alábbi tevékenységi formák:

- Felzárkóztató programokat szervezünk angol és német nyelvből; matematikából; magyar nyelvből és szükség esetén azokból a tantárgyakból, amelyeket tanulóink nehezen tanulnak.
- Tehetség gondozó programokat szervezünk
- OSZTV-re, SZÉTV-re, SZKTV-re, továbbtanulásra, tantárgyi versenyekre felkészítés;
- Iskolai és DÖK - vetélkedők (folyamatos);
- Szakkörök (rajz, informatika, matematika, stb.).

Drog- és bűnmegelőzési programok

- Előadásokat tartunk, amely a prevenciót szolgálja.
- Filmeket vetítünk, amit utána megvitátunk a diákokkal.

- Orvos előadót hívunk, aki az összegyűjtött kérdésekre válaszolva információkat ad a tanulóknak.
- Bűnmegelőzési tanácsadónka előadást tart a bűnözés megelőzésének lehetőségeiről.
- Pályaorientációs tevékenységet folytatunk

Ez nemcsak elméletben valósul meg, hanem a gyakorlatban is: bepillantást nyerhetnek a tanulók a különböző szakmákba.

A felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről megtörténik folyamatosan a szülői értekezleten, fogadóórákon, családlátogatásokon és szükség szerint.

Jó intézményi adottság, hogy az Arany János Kollégiummal együttműködve a jelentkező tanulóinknak kollégiumi és menzai ellátást tudunk biztosítani. A kollégiumban biztosított a nyugodt légkör, ami lehetővé teszi a megfelelő tanulást. Itt a rászoruló tanulók egyéni felzárkóztatásban is részesülnek.

Együttműködünk a hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozó szolgáltató intézményekkel, akiknek a segítségét igénybe vesszük.

(Nevelési Tanácsadó, Gyámügyi Hivatal, Vöröskereszt stb.)

A rászoruló tanulókat tankönyvtámogatásban részesítjük, esetenként a törvényi lehetőségen túl is. A DÖK bevételeinek egy részéből évente részesülhetnek - kirándulási támogatásként - a rászoruló tanulók.

Évenként 5-6 tanulónak tanulmányi ösztöndíjat adunk az intézményi alapítványból.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló pályázatokat nagy figyelemmel kísérik.

Az Útravaló program keretében kiemelten támogatjuk a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalokat.

Iskolánk segíti a roma tanulókat a hátrányok megszüntetésében és a kulturális értékek elfogadásában. A tudáshiányt jelentős mértékben csökkenthetjük. Az osztályfőnök fejlesztő pedagógiai munkát is ellát iskolánkban: segíti az optimális tanulási technikára való rátalálást, s olyan foglalkozásokat szervez, amelyek a tanulók érzelmi életét gazdagítják.

Legfontosabb intézményi tevékenység, hogy az iskolában pedagógusaink ismerjék a hátrányos helyzettel kapcsolatos gondokat, és a lehetőségekhez képest nyújtsanak segítséget a rászoruló diákoknak.

Az integrációs pedagógiai rendszer

Intézményünk nevelési rendszerét úgy módosítjuk, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók együttnevelésére nagyobb gondot fordítsunk.

Integrációs stratégiánkban (az iskolai és a kollégiumi) meghatározó szerepet kapnak a következő elemek:

- a kulcskompetenciákat fejlesztő programok
- az önálló tanulási képességet kialakító programok,
- a tantárgyi képességfejlesztő programok,
- a közösségfejlesztő, közösségépítő programok.

Nagy hangsúlyt fektetünk az integrációt segítő tanórán kívüli szabadidős tevékenységek megszervezésére.

Tanórákon, felzárkóztató-és tehetséggondozó foglalkozásokon alkalmazzuk a kooperatív tanulásszervezést, differenciált foglalkozásokkal elősegítjük az egyéni haladási ütem megvalósulását.

Kiscsoportos foglalkozások keretében el tudunk jutni az egyénhez, amely biztosítja a tanuló optimális fejlesztését, figyelembe véve előzetes tudását.

Értékelő esetmegbeszélésekkel és a szülők bevonásával elősegítjük azt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók a középiskolai követelményrendszernek meg tudjanak felelni.

Az integráció megköveteli a tantestület szemléletének változását, valamennyi pedagógus módszertani kultúrájának fejlesztését, és az együttműködés új formáinak kialakítását.

2.6. Az iskola oktatóinak feladatai

2.6.1. Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

Az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Az oktatók legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanulószemélyiségének fejlesztése,
- a tanítási órákra való felkészülés, a tanítási órák megtartása,
- a tantervben előírt törzsanyag megtanítása kötelező,
- törekedjék a tanulók egyenletes terhelésére,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- túlórák, helyettesítések ellátása,
- érettségi-, szakmai-, felvételi-, javító-, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tehetséges tanulók felismerése, menedzselése,
- a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal egyénileg foglalkozzon,
- felügyelet a vizsgákon (javító-, osztályozó-,különbözeti vizsga, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi, munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken,

- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben, iskolai ünnepeken, iskolai rendezvényeken,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- az igazgató által elrendelt mindazon feladatok, amelyek a neveléssel-oktatással összefüggenek, és pedagógus szakértelmet igénylő tevékenységnek minősülnek.

2.6.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév végén, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.
- A nemzeti köznevelésről és a szakképzésről szóló törvények szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart. A szülőt rendszeresen tájékoztatja a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló/ digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, hiányzásokkal, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése. Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulói haladását, fejlődését nyomon követi, segíti.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

2.7. A tanulók részvételi joga az intézményi döntési folyamatban

Az intézmény tanulói a törvény adta lehetőségekhez mérten részt vesznek az iskola döntéseinek folyamatában. Ezt a diákönkormányzat keretei között tehetik meg. Az intézményben diákkörök és diákönkormányzat működhet.

Az osztályok által delegált tagok képviselik az osztályok érdekeit, tájékoztatják társaikat az őket érintő fontos kérdésekről, társaik véleményének kikérése után gyakorolják a véleményezési jogot és vezetőt választanak maguk közül, aki kapcsolatot tart iskolavezetéssel. A Diákönkormányzat évenkénti döntése alapján részt vesz az iskolai programok szervezésében, tervezésében, önálló programokat szervezhet. A Diákönkormányzat tanévenként egy tanítás nélküli munkanap programjáról dönt, melyről a nevelőtestület az éves program elfogadásakor nyilvánít véleményt.

A Diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt pedagógus szakképesítéssel rendelkező személy segíti, akit az igazgató bíz meg.

Az iskolai döntéshozatali folyamatban a Diákönkormányzat véleményét minden esetben ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- ifjúsági célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- házirend elfogadása előtt.

A tanulók nagyobb közössége – a tanulói létszám minimum 25% - a – véleményt formálhat az őket érintő kérdésben. Amennyiben egy adott ügy minimum ezt a tanulólétszámot érinti, ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét a döntés előtt.

A véleményeket, észrevételeket minden esetben a Diákönkormányzat juttatja el az iskolavezetésnek, írott formában a Diákönkormányzat vezetőjének aláírásával.

A tanulók és az iskola együttműködésnek továbbfejlesztési lehetőségei:

- a diákönkormányzat működésének hatékonyabb segítése,
- a tanár-diák kapcsolatokat, az együttműködés erősítése,

2.8. Az iskola kapcsolattartásának formája és rendje partnereivel

2.8.2. A kapcsolattartás formája, rendje a szülőkkel és a tanulókkal

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

a, A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

b, A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Szülői értekezlet
- Fogadó óra
- Nyílt tanítási nap
- Írásbeli tájékoztató
- Pályaválasztási tanácsadás

c, A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- Öszinte véleménynyilvánítást,
- Együttműködő magatartást,
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- Érdeklődő, segítő hozzáállást,

Szülői értekezlet

A szülői értekezlet az a fórum, ahol a tanulók nevelésével, előmenetelével kapcsolatos kérdések, problémák megbeszélésére, megoldására, valamint az iskolai, a kollégiumi és a szülői nevelési elvek összehangolására nyílik lehetőség.

A 9. évfolyamra járó tanulók szülei részére az első szülői értekezletet az intézmény igazgatója tartja, ahol bemutatja az intézményt, elmondja a tanulók számára nyújtott lehetőségeket, általános elvárásokat, a szülők választ kapnak kérdéseikre.

Iskolai szintű szülői értekezletet évente két alkalommal tartunk.

A tanév során lehetősége van minden osztályfőnöknek rendkívüli szülői értekezletek tartására, amelyeket valamilyen halaszthatatlan dolog motivál (fegyelmi helyzet, tanulmányi eredmény, szalagtűző, érettségi stb.).

Fogadó óra

Fogadó órát az egész nevelőtestület egyszerre tart a minden osztály számára meghatározott szülői értekezlet napján.

Ezen kívül szűkebb körben, pl. egy osztályban tanító tanárok részére a szülők, a diákok vagy a tanárok kérésére más időpontban is tartható.

A tanárok, a szülők szükség esetén kérhetik telefonon, ellenőrző könyv útján, vagy levélben, hogy előre egyeztetett időpontban találkozzanak és megbeszéljék a tanuló előmenetelével, magatartásával kapcsolatos problémákat. Erre az iskolában olyan időpontban kerülhet sor, hogy a tanítást ne zavarja.

Iskolai ünnepek

A tanévnyitó, tanévzáró, a szalagtűző és a ballagási ünnepek nevelési szempontból is igen hatékonyak. Erősítik az intézményhez tartozás élményét, az együttes élményt.

Pályaválasztási nyílt napok, pályaválasztási szülői értekezletek

Ezeken a fórumokon már a 8. osztályos tanulók és szüleik is benyomást szereznek az iskolában és a kollégiumban folyó munkáról.

Bessenyei bál

Az intézmény jótékonyági bálja. A műsort az iskola tanulóifjúsága adja - ez a rendezvény is öregbíti iskolánk jó hírét. A szülők és a vendégek részvételükkel, tombola-ajándékaikkal és támogatói jegyek vásárlásával anyagilag is segítik intézményünket.

2.8.3. Az intézmény külső kapcsolatai

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum
- Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Klebelsberg Központ tankerületi központok
- A területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatokkal, nevelési tanácsadókkal
- A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

Az eredményes oktató és nevelőmunka érdekében az iskola munkakapcsolatot tart fenn a következő intézményekkel, szervezetekkel:

- a területileg illetékes szakértői és rehabilitációs bizottságok,
- gyámügyi előadók,
- a helyi családsegítő munkatársai,
- Vöröskereszt,
- Városi Rendőrkapitányság,
- Bihari Múzeum és Sinka István Városi Könyvtár

- Beiskolázási körzethez tartozó oktatási-nevelési intézmények (általános iskolák, óvodák, bölcsődék)

- Gróf Tisza István Korház

- versenyszféra képviselői, vállalkozók

2.9. A tanulmányok alatti vizsgák

2.9.1. Vizsgaszabályzatunk célja:

A tanulók tanulmányok alatt tett vizsgáinak szabályozása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet alapján.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- javítóvizsgákra,
- osztályozóvizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- pótló vizsgákra

- ágazati alapvizsgára vonatkozik.

2.9.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- aki számára az intézmény igazgatója különözeti vizsga letételét írja elő,
- akik pótló vizsgára kapnak engedélyt

- akik ágazati alapvizsga letételére kötelezettek.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető!

A vizsgaszabályzat hatálybalépése 2020. szeptember 1-je, érvényessége határozatlan időre szól.

2.9.3. A tanulmányok alatti vizsgák intézményünkben a következők lehetnek

● Javítóvizsga

A tanulónak javítóvizsgán kell számot adni tudásáról, ha...

- tanév végén –legfeljebb három tantárgyból- elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozóvizsgáról, a különözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte!

● Osztályozóvizsga

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt vizsgázik.

● Különbözeti vizsga

Annak az iskolánkba vagy másik szakmacsoportra érkező tanulónak kell különbözeti vizsgát tennie, aki kevesebb óraszámban tanult valamely tantárgyat, mint amennyit előír intézményünk helyi tanterve. A nem tanult tantárgyakból is különbözeti vizsgára kötelezett a később belépett tanuló.

● Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

● Ágazati alapozó vizsga

A technikumban az első két évben a széles alapozású ágazati ismereteket sajátítják el a tanulók, majd ágazati alapozó vizsgát tesznek. A 10. évfolyam végén ágazaton belül szakmát választanak és lehetőség szerint már a duális képzésben folytatják tanulmányaikat.

2.9.4. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága

A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért. A vizsgabizottság elnökének feladatai különösen:

- meggyőződik arról, hogy a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

Az elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt.3. melléklete szerint taníthatja. A vizsgabizottság munkáját, a vizsgát az igazgató készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszzerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató feladata különösen:

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

Az igazgató feladatainak ellátásában közreműködhet - az igazgató megbízása alapján - az igazgató helyettese vagy más megbízottja.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

2.9.5. Az írásbeli vizsga menete

- Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően kell elkészíteni.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható, a vizsgázók egymást nem zavarhatják és nem segíthetik.
- Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával (golyóstollal) kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja a számológép, számítógép használatát.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik; azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, a kiesett idővel a rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- A köznevelési törvény alapján – a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő - vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni, lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen a vizsgázó.

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.
- Ha a vizsgáztató tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató tanár a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az igazgatónak. Az igazgató az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató tanár nyilatkozatát, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, esemény leírását, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató tanár, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.
- Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról fel nem róható okból elkésik, távol marad, a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik mielőtt a válaszadást befejezné az igazgató - ha ehhez a feltételek megteremthetőek - hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon, vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, a vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig az írásbeli vizsgakérdésekre adott válaszokat értékelni kell.
- Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az adott vizsgatantárgyból javítóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott időben.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató tanár haladéktalanul kijavítja, a hibákat, tévedéseket a tanuló által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- Ha a vizsgáztató tanár a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az igazgatót.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

2.9. 6. A szóbeli vizsga menete

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A vizsgateremben egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt, vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgálóihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.
- Minden vizsgázónak vizsgatantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.
- Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt. A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésére álló idő letelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vagy pótfeladatot biztosít részére.
- Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Ha a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- Az Nkt. alapján a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján
 - a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
 - engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.
 - engedélyezni kell, hogy a vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.
- Ha a vizsgázónak az Nkt. alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtetnie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

- Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

2.9.7. A gyakorlati vizsgarész

- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.

- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebben az időben a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztása tekintetében a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket.

Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

- A gyakorlati vizsgarészt - a vizsgafeladatok számától függetlenül - egy érdemjeggyel kell értékelni.

A vizsgamunkát érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

- A vizsgázó gyakorlati vizsgarész osztályzatát a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

2.9.8. A vizsgatárgyak követelményrendszere és az értékelés rendje

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzatot a következőképpen kell megállapítani:

9-12. évfolyamon:		13-14. évfolyamon:	
1 - 24%	elégtelen (1),	0 - 50%	elégtelen (1),
25 - 39%	elégséges (2),	51 - 60%	elégséges (2),
40 - 59%	közepes (3),	61 - 70%	közepes (3),
60 - 79%	jó (4),	71 - 80%	jó (4),
80 - 100%	jeles (5).	81 - 100%	jeles (5).

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni!

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie!

Vizsgaformák, vizsgarészek

Vizsgatárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv		X	
Irodalom		X	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek		X	
Etika		X	
Idegen nyelv	X	X (csak a 12. évfolyam anyagánál)	

Matematika	X		
Ének-zene		X	
Rajz- és vizuális kultúra		X	X
Testnevelés és sport			X (a magántanuló mentesítést kap)
Fizika	X	X (csak akkor, ha az írásbeli elégtelen)	
Földrajz	X		
Biológia	X		
Komplex természettudományi ismeretek	X		
Informatika		X	X
Szakmacsoportos alapozó elméleti tárgyak	X		X (csak az informatika szakmacsoportban)
Szakmai elméleti tárgyak	X		X (csak az informatikai szakoknál)

2.9.9. A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók vizsgáira vonatkozó egyéb szabályok

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

d) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján szóbeli vizsgáját 9

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételt kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Komplex szakmai vizsga

A kétéves képzés szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgával zárul.

A komplex szakmai vizsgára bocsátás feltétele az iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak. A komplex szakmai vizsga a szakmai elméleti és gyakorlati képzés során átadott és megtanult, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szakmai követelményeknek a szakképzési kerettanterv szerinti elsajátítását egységes eljárás keretében méri.

A komplex szakmai vizsgát a szakmai és vizsgakövetelmény alapján, valamint a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint tartjuk meg.

A komplex szakmai vizsgába előzetes tanulmányok nem számíthatók be.

Rész-szakképesítést igazoló bizonyítvány

A szakmai vizsgabizottság a javítóvizsgán a tanulónak a javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján rész-szakképesítést igazoló bizonyítványt állíthat ki, ha a tanuló a komplex szakmai vizsgán eredménytelen vizsgát tett vagy csak a komplex szakmai vizsga követelményeinek egy részét teljesítette, és a vizsgázó által teljesített követelmények megfelelnek valamely rész-szakképesítés, vagy rész-szakképesítések követelményeinek.

2.10. A tanulók felvételére vagy átvételére vonatkozó iskolai szabályok

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll.

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója, illetve a tagintézmény vezetője dönt.

2.10.1. A tanulók felvétele

A 9. évfolyamra az vehető fel, aki az általános iskola 8. osztályát befejezte és megfelelt a pályaalakmassági orvosi vizsgálaton.

A felvételek elbírálásánál figyelembe vesszük az általános iskolai 7. osztályok év végi, illetve a 8. osztály félévi eredményeit. Ha a jelentkezők száma jelentősen túlmutat a felvehető számán, a hozott pontok figyelembevétele mellett pályaalakmassági vizsgát is szervezünk (rendvédelmi, oktatás, informatika és vendéglátás-turisztika szakmacsoportokban) a kilencedik osztályoknál.

A rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye az intézmény székhelyén található.

A szakképző osztályokba való felvétel alapkövetelménye a szakmai egészségügyi alkalakmasság.

Az érettségire épülő szakképző évfolyamokra csak azok nyerhetnek felvételt, akik érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek és egészségügyi alkalakmassági vizsgán megfeleltek.

Sajátos nevelési igényű tanulók esetében csatolni kell a szakértői bizottság véleményét is.

Amennyiben a 2. bekezdés bármelyik feltételének nem felel meg a tanuló, az igazgató elutasíthatja felvételi kérelmét, amit írásban közöl a tanuló képviselőjével. A jelentkezés elutasítása esetén az iskola igazgatójának fel kell hívnia a jelentkező kiskorú tanuló esetén a szülő figyelmét, hogy a döntés ellen jogorvoslattal élhet.

A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre.

2.10.2. Tanuló átvétele másik iskolából, másik képzési típusból

A képzés ideje alatti más iskolából való átvételről a tagintézmény vezetője dönt, ő szabja meg az esetleg szükséges különbözeti vizsga tárgyait és határidejét. A felvételt írásban kell kérni. Az osztályba sorolás elsődleges szempontja a megfelelő ágazat, míg a másodlagos szempont a választott nyelv szerinti csoportbeosztás.

Tanuló átvétele esetén szülő által aláírt írásbeli kérelmet kell benyújtani az intézmény igazgatójához /a tagintézmény vezetőjéhez/. A kérelemhez csatolni kell a tanuló év végi vagy félévi bizonyítványának másolatát.

Tanuló átvételére a tanév közben csak abban az esetben van lehetőség, ha a tanuló azonos vagy beszámítható ágazati képzésből jön, illetve ha a Nemzeti köznevelésről szóló törvényben előírt létszámok lehetőséget biztosítanak erre, helyhiány miatt az átvétel azonnal megtagadható.

Az átvétel különbözeti vizsga letételéhez kötött abban az esetben, ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában vagy másik képzési típusban.

Igazgatói engedéllyel indokolt esetben a különbözeti vizsga lehető a tanulói jogviszony keletkezése után egy hónapon belül is.

2.10.2. Továbbhaladás magasabb évfolyamba

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégéses” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének jóváhagyása a nevelőtestület jogkörébe tartozik, ezt a jogkört osztályozóértekezleten átruházott hatáskörként az osztályban tanító tanárok értekezlete gyakorolja.

2.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtás alapismereteit tanulóink a komplex természettudományi ismeretek, a biológia és szakmai tantárgyak keretében sajátítják el alsóbb évfolyamokon.

Minden évben külön felkészítés után tanulóink részt vesznek a Ifjúsági Elsősegélynyújtás versenyen.

3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM (EP)

A program elkészítésénél szintén támaszkodhatunk a meglévő dokumentumainkra, de szemléletmódjában, pedagógiai módszereiben szükséges figyelembe venni a Szakképzés 4.0 célrendszerét, a Szkt. és az Szkr. által biztosított lehetőségeket, a gazdaság elvárásait és a diákok érdeklődését.

Szkr. 14.§ (2) A szakképző intézmény szakmai programja meghatározza

d) az egészségfejlesztési programot a 102. § (4) bekezdése alapján.

102. § (1) A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az oktatók a szakképző intézményben végzett tevékenységet és a tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője részvételét a szakképző intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

(2) A szakképző intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonságához való joga alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki.

(3) A szakképző intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a szakképző intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

(4) A szakképző intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon

követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a szakképző intézmény szakmai programjának részét képező egészségfejlesztési program keretében. Az egészségfejlesztési programot az oktatói testület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

(5) A szakképző intézmény az oktatón és az iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen kívül csak olyan szakembert vagy szervezet programját megvalósító személyt vonhat be kötelező foglalkozás, egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

(6) Az igazgató az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi

- a) az iskolapszichológus,
- b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá
- c) ha működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

3.1 MELLÉKLETEK

Az egészségfejlesztési program elkészítését leíró jogszabály a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 128. § (5) bekezdése: „A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.”

Az egészségfejlesztő program tartalmát meghatározó jogszabály a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 128.-129. §-a.

Az iskolai egészségfejlesztési program hatékonyság kritériumai az alábbiak:

- a) mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt befolyásolja,
- b) az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van,
- c) az iskola minden tanulója és pedagógusa részt vesz benne,
- d) bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

Az egészségterv lehetséges főbb témái összhangban a Pedagógiai Program „Az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési elvek” című fejezetében megfogalmazottakkal:

- a) az egészséges táplálkozás, illetve energiaegyensúly,
- b) rendszeres testmozgását elősegítő szabadidős programok,
- c) dohányzást, alkohol- és drogfogyasztást megelőző programok,
- d) a lelki egészség védelmére/megőrzésére irányuló egészségfejlesztési és megelőzési programok,
- e) az életvezetési kompetenciák, az öngondoskodás képességének fejlesztését célzó programok megvalósítása az életmódváltásra kényszerülő rizikócsoporthoz és betegcsoportok körében,
- f) a családi életre való felkészítést támogató programok,
- g) a biztonságos szexuális életre való nevelést segítő programok,
- h) elsősegély nyújtási és baleset megelőzési programok megvalósítása.

Az egészségfejlesztési program elkészítésének folyamata és a PDCA ciklus:

1. Állapotleírás

a) kiinduló helyzet felmérése az állapotleírásból, ebből születik egy intézményi egészségkép (problématérkép)

b) tartalma:

1.1. Az állapotleírás fogalmának meghatározása

1.2. Az állapotleírás tartalmi elemei

- a tanulók demográfiai jellemzése,
- az iskolai környezet jellemzése,
- a természetes és épített környezet állapotának jellemzése (minden telephelyen és a székhelyen),

- az infrastrukturális helyzet jellemzése (minden telephelyen és a székhelyen),
 - a tanulók egészségi állapotának jellemzése (ha az elmúlt években erre vonatkozóan történt felmérés, akkor annak eredményét be kell illeszteni),
 - a mentálhigiénés helyzet jellemzése (ha az elmúlt években erre vonatkozóan történt felmérés, akkor annak eredményét be kell illeszteni),
 - a tanulók életmódjának jellemzése,
 - egészségügy helyzete az iskolában (iskolaorvos, védőnő),
 - társadalmi egyenlőtlenségek jellemzése,
 - tanulói vélemények bemutatása.
- 1.2. Az állapotleírás tartalmi elemei

1.3. SWOT analízis

2. Stratégia

a) az egészségterv egyik alkotóeleme

b) tartalma:

2.1. A stratégia fogalmának meghatározása

2.2. A stratégia céljai

2.2.1. Rövidtávú célok

- az egészségtudatos életmódot népszerűsítő közösségi aktivitás erősödése,
- a gyermek kortársközösségek kialakulása, az egészséges minták elterjedése,

2.2.2. Középtávú célok

- az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek, tudásanyag fejlődése,
- a oktatók intézmény iránti elkötelezettségének és elégedettségének növekedése,

2.2.3. Hosszú távú célok

- az iskolába járók egészségmagatartásnak javítása,
- az elhízott gyermekek számának csökkenése, az egészséges táplálkozással kapcsolatos tudatosság fejlődése,
- az egészség, mint érték hangsúlyos megjelenése az iskolai életben és tanulóink életében,

valamint az intézmény fejlesztése, működtetése során,

- a saját és a közösség egészségért érzett felelősség és aktivitás növekedése.

3. Cselekvési terv

a) a stratégiából kiindulva, egy részletes cselekvési terv, programok meghatározása tartalmi és időbeli szempontok alapján

b) tartalma:

3.1 A cselekvési terv főbb területei

3.2 A cselekvési terv

Az alábbi kérdésekre keresi:

- az állapotleírás tényeire épül (MIÉRT?),
- definiálja a célcsoportot (KINEK?),
- a célcsoport igényei alapján pontosan megfogalmazza a feladatokat (MIT?),
- kijelöli a feladat-megvalósítás módszerét, eszközeit (HOGYAN?),
- kijelöli a felelősöket (KIVEL?),

- ütemezi a tevékenységeket időben-térben, azaz határidőket és helyszíneket határoz meg

(MIKOR és HOL?),

- feltárja a saját és külső pénzügyi forrásokat (MIBŐL?),
- megvizsgálja a fenntarthatóság kérdését (MEDDIG?),
- az elvégzett tevékenység monitorozása (MI VÁLTOZZON?),

Az alábbi területeket érinti:

- tanórai foglalkozások,
- tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, tanfolyamok),
- iskolai rendezvények, programok (szabadidős programok, versenyek, vetélkedők),
- iskolán kívüli rendezvényeken, programokon (más intézményben, városi) való részvétel,

Az alábbi témákat érintheti:

- az egészség fogalma,
- a krónikus beteg egészsége,
- az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk,
- a környezet egészsége,
- az egészséget befolyásoló tényezők,
- szájhigiéncia,
- a jó egészségi állapot megőrzése,
- a betegség fogalma,
- megelőzhető betegségek,
- a táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata,
- az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása,
- lelki eredetű táplálkozási zavarok,
- a beteg ember táplálásának sajátosságai,
- a testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata,
- az egészséghez szükséges testmozgás,
- a szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában,
- a felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában,
- gerincvédelem, gerinckímélet,
- balesetek, baleset-megelőzés,
- a lelki egészség,
- önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében,
- a két agyfélteke harmonikus fejlődése,
- az érett, autonóm személyiség jellemzői,
- a társas kapcsolatok,
- a nő szerepei,
- a férfi szerepei,
- a társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs,
- a családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek,
- a gyermekáldás,
- a várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére,

- a gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában,
- a szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék szenvedély, internet- és tv-függés),
- művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai,
- a média egészséget meghatározó szerepe,
- médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja,
- fogyasztóvédelem,
- az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás,
- tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése,
- iskola-egészségügy igénybevétele,
- az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele,
- otthoni betegápolás.

4. Mérés-értékelés

a) a mérés-értékelés eredménye visszacsatolásként meghatározza az egészségfejlesztési terv hatékonyságát, kijelöli fejleszthetőségének területeit,

b) tartalma:

4.1. A mérés-értékelés alapvető célja

- vizsgálja azokat a kérdéseket, hogy a tervezett/végzett tevékenységek a kitűzött célok eléréséhez hozzájárultak-e,
- melyik eszköz(ök) használata milyen eredménnyel járt, megfelelően kerültek-e alkalmazásra az egyes eszközök,
- a programok mennyire feleltek meg a célcsoport szükségleteinek, elvárásainak, sikerült-e elérni a célcsoportot,
- mennyire voltak elégedettek a résztvevők,
- a rendelkezésre álló források felhasználása hatékonyan történt-e,
- milyen korlátokkal, akadályozó tényezőkkel talákoztunk a megvalósítás során,

4.2. A mérés-értékelés területei

- a tanulás (fejlesztés),
 - o az értékelés eredményeinek feldolgozása fontos tanulási tapasztalatot eredményez, melyek egy része rögtön alkalmazható beavatkozások során, míg másik része jövőbeni felhasználási lehetőséget jelent – legközelebb mit kell máshogy csinálni,
 - o tanulás szempontjából nagy jelentősége lehet a formálisan elvégzett értékelések eredményeinek megosztásában, általános érvényű tanulságok publikálásával, mely más szereplőknek is segítséget jelenthet hasonló tevékenységeik tervezésében, megvalósításában,
 - az igazolás
 - o az igazolás alatt elsősorban a kívülállóknak (döntéshozóknak, finanszírozóknak) mutatja meg, hogy az erőfeszítések és felhasznált erőforrások jó célt szolgáltak és eredményre vezettek,
 - o tekintettel arra, hogy az egészségfejlesztési tevékenység közvetlen pénzügyi hasznokkal nem jár, bevételt nem termel, nagyon fontos annak bemutatása, hogy mik azok az előnyök, hasznok, eredmények, melyek miatt a tevékenységet érdemes végezni, fenntartani, fejleszteni (SWOT analízis)

4.3. A mérés-értékelés módszerei

- a mérés-értékelés területei alapján

4.4. A mérés-értékelés tevékenységére vonatkozó terv

- ki, mikor, hogyan végzi a mérést,
- ki, mikor, hogyan értékeli,

5. Visszacsatolás

- a) a visszacsatolás megerősíti az iskola közösségét,

- b) a visszacsatolás lényege:

- az egészségfejlesztési terv működésének/működtetésének tapasztalatai eljussanak az abban szereplő valamennyi résztvevőhöz,
- visszajelzéseik alapján előkészítjük és megtervezzük az elkövetkezendő év tevékenységeit és projektjeit,

- c) tartalma:

- ezen feladatok, időütemezések és felelősök meghatározása, bemutatása, azaz ki, mikor, hogyan határozza meg az egészségfejlesztési program fejleszthetőségének területeit,
- az egészségfejlesztési tervre vonatkozó intézményi belső és külső kommunikáció.

4 . Oktatási Program (OP)

Az elkészítése az alábbi jogszabályok alapján történt:

- A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szt.)
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.)
- A „SZAKKÉPZÉS 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira” című stratégia elfogadásáról és a végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat

4.1. A nemzeti alaptantervben meghatározott feladatok

4.1.1 A 9. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- a 9. évfolyamon a különböző településekről érkező, jelentősen egyéni különbségekkel rendelkező tanulók szintre hozása
- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az általános iskolai követelmények rendszeréből a középiskolai képzés tevékenységeibe;
- tudatosítjuk a diákokban azokat az elvárásokat, melyeket a család és az iskola támaszt velük szemben / viselkedéskultúra, tanulmányi munka/
- állampolgárságra, demokráciára nevelés keretében bevonjuk őket az iskolai diákönkormányzat munkájába, hogy aktívan vegyenek részt az iskola életében, illetve kiemelten kezeljük a önkéntesség fontosságát

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

4.1.2 A 10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- a 10. évfolyamon folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a testi lelki egészségre nevelést segítik az iskolai egészségnevelő programok / AIDS világnapi rendezvények, Egészségnap, felvilágosító előadások /
- felkészülés az ágazati alapozó vizsgára

4.1.3. A 11-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- a 11-12. évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy a tanuló fektessen hangsúlyt a szakmai, illetve érettségi vizsgára..
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- a pénzügyi gazdasági ismeretek elsajátításával felkészítjük tanulóinkat az önálló életre

4.1.4. A 13. évfolyam oktatási feladatainak megvalósítása

- A 13. évfolyam az idegen nyelvi érettségire és a szakmai vizsgára való felkészítést

4.2. Az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

4.2.1. Egészségnevelési elvek

Iskolánk egyik fontos célkitűzése tanulóink egészségének javítása.

Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését és az önismeretet. Mindez elősegíti a prevenció munkát.

Életvezetési ismeretek pozitív modelljeivel kívánjuk felhívni a diákok figyelmét az egészséges életvitelre. A pedagógusok pozitív mintaadásával próbáljuk csökkenteni a deviáns viselkedés kialakulásának kockázatát, egyben módot adva az egészséges élet modelljének megismerésére.

A diákoknak módjuk van az egészségügyi szolgáltatások feltérképezésére, így életük folyamán tudatos lehetőségük lesz a kockázati tényezők függvényében szelektálni, megismerkedni a tüdőszűrés és a rákszűrés mechanizmusával, s azok prevenció hatásával is.

Fontosnak tartjuk az egészséges testi, lelki (mentálhigiénés) fejlődés biztosítását a tanulók számára. Ezen felül célként fogalmazzuk meg „az egészség, mint legfőbb érték” szemlélet kialakítását.

Központi kérdés iskolánkban az egészséges táplálkozás elterjesztése, a diákok balesetvédelmi és elsősegély-nyújtási ismereteinek bővítése, valamint a beteg és sérült embertársaink iránti segítőkész magatartás kialakítása. Hasonló fontosságú a káros szokások kialakulásának megelőzése.

Az egészségfejlesztés főbb területei

Az egészségfejlesztési célkitűzések kulcsterületeinek számítanak a következő feladatok:

- a dohányzás visszaszorítása
- az alkohol- és a drogprevenció,
- az egészséges táplálkozás,
- az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,

- a mentális betegségek megelőzése,
- az AIDS prevenció.

Az emberi szervezet bioritmusa, a számítógép-használat egészségkárosító ártalmainak leküzdése és a tanulási nehézségek kezelése olyan aktuális témák, amikkel rendszeresen foglalkozni kívánunk.

Az egészségfejlesztés fő célcsoportjai és színterei

Intézményünkben az egészségfejlesztés alapvető célcsoportja a tanulók közössége. Ezt a munkát segítik a tanárok az iskola egyéb dolgozóinak bevonásával. Tisztában vagyunk azzal, hogy a fiatalok szocializációjában az iskola is kulcsszerepet játszik, de a tanulók szüleinek közreműködése nélkül sikerünk csak részleges lehet. Szakemberek meghívásával, előadások szervezésével, konzultációk biztosításával kívánjuk céljainkat elérni.

Iskolaorvos, védőnő – mérések, diagnosztika

Gyakorlati célkitűzésként szerepeltetjük a diákok évenkénti vizsgálatát. A vizsgálatok során nyomon követjük a testi fejlődést (testsúly, testmagasság, vérnyomás). Külön hangsúlyt fektetünk az érzékszervi elváltozások vizsgálatára (látás, hallás vizsgálata), valamint a mozgás-szervi rendellenességek kiszűrésére (lúdtalp, gerincferdülés). Szükség esetén – az iskolaorvos javaslatára – a tanulónak lehetőségük van gyógytestnevelésen való részvételre és szükség esetén szakorvoshoz történő átirányításra (szemészet, ortopédia, kardiológia).

Egészségügyi szűrővizsgálatok

Iskolánkban az egészségügyi szűrővizsgálatok több fázisból épülnek fel. Céljuk a különböző egészségügyi problémák felderítése, esély az egészséges életvitelre, illetve a pályaalkalmasság megállapítása a szakképző évfolyamokon.

A mentális, pszichés zavarok szűrésével (ifjúságvédelmi felelős, pszichológus, fejlesztő-pedagógus) is lehetőségünk nyílik újabb problémás esetek felderítésére, a kialakult helyzet javítására.

A tanulási nehézségek szűrése (ifjúságvédelmi felelős) során lehetőség nyílik a koncentráció-zavarral küzdő, fáradékonyságban, hiperaktivitásban szenvedő tanulók hatékonyabb megsegítésére.

Testnevelési órák - Mindennapos testnevelés

A testnevelés az egészséges élet egyik alapeleme. Szeretnénk eredményeket elérni a napi rendszeres mozgás igényének kialakításában. Az erőnlét fejlesztésének, az állóképesség javításának többféle módját is kínáljuk. A Nemzeti Köznevelési törvényből adódóan felmenő rendszerben a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezünk.

A szakiskolában a testnevelés órák számát a gyakorlat ideje határozza meg.

A szabadidős foglalkozásokra az alábbi lehetőségek állnak rendelkezésre:

- kondicionáló terem használata erőnléti edzésekre,
- labdarugó szakosztály foglalkozásainak látogatása,
- asztalitenisz
- kézilabda

4.2.2. A környezetvédelem főbb területei

A környezetvédelem főbb területei között tartjuk számon a vízvédelmet. (vízfogyasztás, gazdaságos vízfelhasználás), a levegővédelmet (szmog, dohányzás) és a talajvédelmet. (növények telepítése).

Napjainkban a hulladékkezelés és újrahasznosítás, a szelektív hulladékgyűjtés olyan területei programunknak, amelyek ismerete elengedhetetlen értékeket képvisel. A zajkárosodás megakadályozása, a gazdaságos energiafelhasználás megoldása, a környezetbarát gyakorlatok reflexszerű használata szintén elengedhetetlen a szemléletmód kialakításában.

Környezetvédelmi feladataink konkrétabb gyakorlati területének számít az iskolaudvar fásítása, madáretetők telepítése, a tömegközlekedés, a kerékpár használata és a szárazelem begyűjtése.

A környezeti nevelés fő célcsoportjai és szinterei

Iskoláról lévén szó elsődleges célcsoportunk a tanulók közössége. Ugyanakkor a tanárok és az iskola dolgozói, valamint a szülők bevonása teszi teljessé tevékenységünket, hiszen minél komplexebb, sokrétűbb és kiterjedtebb a célcsoport, annál nagyobb az eredmény.

Kiemelten a biológia, a testnevelés, a komplex természettudományi ismeretek, a földrajz, az osztályfőnöki, a szakmai elméleti és gyakorlati, valamint az idegen nyelvvórákon folyik környezeti nevelés. Csak akkor lehetünk azonban elégedettek, ha a többi foglalkozáson, valamint a szabadidős tevékenységek során is törekszünk a pozitív környezeti szemlélet kialakítására. Az iskolai könyvtárban a témákhoz illeszkedő, korszerű ismereteket nyújtó anyagokat biztosítunk.

Felvilágosítás és szemléletformálás

A felvilágosítás és a szemléletformálás bevált módszereivel kívánunk élni a környezeti nevelési program keretén belül is.

Lehetőségeink az alábbiak:

A Föld napja (április 22.) rendezvény.

Igen komplex lehetőségekkel szolgál az Egészségnap is más „Jeles napokkal” a Környezet- és természetvédelemben (Víz világnapja).

4.3. Alkalmazott kerettantervek, óratervek, helyi tantervek

A 2016. szeptember 1-től indult 9. évfolyamtól felmenő rendszerben a szakköznevelési kerettantervek alapján tanítunk, ezek az iskola korábbi Pedagógiai Programjában kerültek rögzítésre.

4.3.1 Óratervek

Szkt. 73. § [A közismereti oktatás]

(1) A szakképző intézményben a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik.

(2) A szakképző intézmény a közismereti kerettanterv alkalmazása során az ágazati alapvizsga követelményeire tekintettel a közismereti tantárgyak témaköreit, tartalmát és óraszámait – az Nkt.16. mellékletében meghatározott heti időkeret és a tananyagtartalom megtartásával – évfolyamok között átcsoportosíthatja.

Szociális ágazat

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
☞	Magyar nyelv és irodalom	5	5	3	3	0	525
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	5	4	3	3	0	489
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	2	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175

Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13. évf.	14. évf.	13-14. óraszám összesen
Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

Túrizmus és vendéglátás ágazat

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
K	Magyar nyelv és irodalom	5	5	3	3	0	525
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	5	4	3	3	0	489
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	2	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175

Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Földrajz	0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13. évf.	14. évf.	13-14. óraszám összesen
Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

Rendészet és közszolgálat ágazat

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
K	Irodalom	3					
	Magyar nyelv	2	5	3	3	0	525
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	5	4	3	3	0	489
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	2	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504

Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13. évf.	14. évf.	13-14. óraszám összesen
Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

4.3.2. Helyi tantervek

Irodalom

Irodalom

tantárgyi program

Helyi tanterv
a technikum 9. évfolyama számára

A magyar nyelv és irodalom tantárgynak kitüntetett szerepe van: gondolkodni tanít, ismereteket ad át, szellemi, erkölcsi örökséget hagyományoz. Egy nép szimbolikus szövegei többnyire irodalmi alkotások, amelyek a legszorosabb összetartozást fejezik ki. Ezek olvasása, tanítása személyiséget formál, fejleszti a szépérzékét, az ítélőképességet, az erkölcsi érzékenységet. Ezzel a magyar nyelv és irodalom tantárgy az érzelmi nevelés egyik legfontosabb eszköze.

Kultúránk, benne irodalmunk magyarul született meg, és ezen a nyelven formálódik tovább. A magyar irodalom a Kárpát-medence magyarságának irodalma. Nyelvünk, történelmünk, kultúránk közös. Kulturális értelemben egy nemzet vagyunk. Ezért a magyar nyelv és irodalom tantárgy is a Kárpát-medencei magyarság irodalmát, szellemi örökségét egységesen és egységben kezeli.

A középfokú képzés szakaszában, a nevelésnek-oktatásnak sok és sokrétű cél- és feladatrendszere van:

- cél, hogy a diákok megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit. Ennek révén szellemileg és érzelmileg is kötődjenek ahhoz. Ismerjék és értsék múltjukat, jelenüket, benne önmagukat.
- A tanulók felkészítése arra, hogy ennek a kulturális hagyománynak értői és később formálói legyenek.
- A tanulók megértsék a gondolkodás, a viselkedés és a nyelvhasználat összefüggéseit, ennek feltétele a biztos szövegértés és szövegalkotás képességének fejlesztése. Az, hogy a diákok szabatosan és pontosan, illetve a kommunikációs helyzetnek megfelelően tudják kifejezni magukat.
- Fontos cél a digitális kompetencia fejlesztése is, az IKT-eszközök tudatos és kreatív alkalmazása.
- A digitális világ bővülésével a diákokra hatalmas információ-mennyiség zúdul. Meg kell tanulniuk kiválasztani a fontos, értékes adatokat és ismereteket, azt is, hogy ezen adatokat és információkat etikusán és kritikusan használják, építsék be tudásukba.
- Az irodalmi szövegek megértéséhez elengedhetetlen, hogy a diákok rendelkezzenek megfelelő művészettörténeti, műfaj történeti, irodalomelméleti, -történeti ismeretekkel. A képzési szakasz első felében ezek az ismeretek állnak a tananyag középpontjában. Fontos, hogy a diákok az irodalmat egy közösség történelmi-társadalmi folyamataként is lássák. A képzési szakasz második felében a szerzői portrék és látásmódok is helyet kapnak. Mindkét képzési szakasz célja és feladata az irodalmi művek elemző értelmezése. Ez fejleszti a gondolkodást, az erkölcsi érzékét, segíti az érzelmi nevelést. Az önálló elemzési készség fejleszti az önismeretet, önbizalmat ad, fejleszti az anyanyelvi kompetenciát is.
- Cél, hogy a tanulók rendelkezzenek az irodalmi művek értelmezéséhez szükséges elemzési stratégiákkal. A művek tartalmi összefoglalásán túl vállalkozzanak önálló értelmezés kialakítására.
- Vegyék észre a különböző korok szerzői, művei között kialakuló párbeszédet, az irodalom vándortémáit és motívumait, értsék meg azok jelentésváltozását.
- A XXI. század emberei már élethosszig tanulnak, ezért a diákoknak meg kell őrizni kíváncsiságukat, meg kell tanulniuk középiskolás módon tanulni. Ennek feltétele, hogy olvasó emberré neveljük őket, akik többféle olvasási és értelmezési technikákkal rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végiggondolni. Össze tudják kapcsolni a már meglévő ismereteiket az olvasott, hallott vagy a digitális szövegek tartalmával, képesek meglátni és kiemelni az összefüggéseket. Tudnak önállóan jegyzetelni.

- Alakuljon ki a diákokban az önfejlesztés igénye. Ennek alapja az önvizsgálaton alapuló magatartás és gondolkodás fejlesztése. Az irodalmi szövegek sokfélesége biztosítja, hogy olyan esztétikai, morális, lélektani, társadalmi kérdésekkel szembesüljenek a tanulók, amelyekben felismerik önmagukat, saját gondjaikat.
- Kiemelt cél a gondolkodni tanítás, kíváncsiságuk, alkotókedvük megtartásával.

A magyar nyelv és az irodalom tantárgy fejlesztési céljai jórészt összehangolhatók: az alaptantervben meghatározott hat fő fejlesztési területből (szövegértés; szövegalkotás; olvasóvá nevelés; mérlegelő gondolkodás, véleményalkotás; anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek; irodalmi kultúra, irodalmi ismeretek) négy mindkét tantárgy keretében fejleszthető.

A magyar nyelv és irodalom más tantárgyakhoz, műveltségterületekhez is kötődik. A tantárgyi koncentráció kialakítása a tantárgyi struktúra egyik fontos elve. Bizonyos irodalmi témakörök feldolgozásához ajánljuk a művek filmes vagy színházi adaptációjának beépítését az órai munkába vagy a házi feladatba.

A magyar nyelv és irodalom tanításának nemcsak a műveltségátadás, a kompetenciafejlesztés, hanem az érzelmi nevelés is a célja. A diákok érzelmi fejlődése az alapja későbbi személyes boldogulásuknak, együttműködési képességüknek, társadalmi beilleszkedésüknek és kulturált viselkedésüknek.

A képzési szakasz feladata, hogy a tanulókat felkészítse az érettségire, tegye lehetővé – megfelelő ismeret, műveltség átadásával, a tanulói kompetenciák fejlesztésével – a sikeres továbbtanulást, a társadalomba való beilleszkedést. Érett, gondolkodó, ép erkölcsi érzékkel rendelkező, kiegyensúlyozott felnőttekként kerüljenek ki a közoktatásból.

Az órakeret minimum 80%-át a törzsanyagra kell fordítani. Az órakeret 20%-át a szaktanár választása alapján a tananyagok mélyebb, sokszínűbb tanítására, ismétlésre, gyakorlásra vagy a tanórán kívüli tudásszerzésre (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), kompetenciafejlesztésre, projekt munkák megalkotására lehet felhasználni. A választást segítő javaslatok a részletesen szabályozott kötelező törzsanyag mellett találhatóak. A magyar nyelv és irodalom tantárgy kötelező törzsanyagában csak lezárt, biztosan értékelhető életművek szerepelnek. Ezen felül, a választható órakeret terhére a tanár szabadon beilleszthet kortárs alkotókat, műveket a tananyagba.

Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy az órakeret 100%-át a törzsanyag tanítására kell fordítania, lemondhat a választás lehetőségéről.

A törzsanyag órai feldolgozása kötelező.

A Nat alapján álló törzsanyag és az azt kiegészítő tartalmak, választható, ajánlott témák, művek

I. A törzsanyag

A témakörökben megadott művek a Nat-ban megfogalmazott tanulási eredmények elérését biztosítják.

II. A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

A törzsanyagon felüli ajánlott témák, művek elősegítik a pedagógus választását a helyi sajátosságoknak, az osztály érdeklődésének megfelelően.

A törzsanyagot jelentő témákra, művekre, tevékenységekre szánt órák nem vonhatók össze a szabadon választott témák, művek értelmezésére szánt órákkal. Az ajánlott, illetve választott

témákra szánt órakeretet a pedagógus akkor használhatja fel, ha a törzsanyagot már feldolgozta a diákokkal.

A szövegek kiválasztásakor is ez a két elv érvényesül a magyar nyelv és az irodalom tanításában is: a törzsanyag témái és művei, a hozzájuk kapcsolódó választható témák, művek, illetve a szabadon választható témák, művek.

Az irodalom és média (film, tévéjáték, színház) kapcsolata azt jelenti, hogy a szaktanár döntése alapján – a kötelező olvasmányok kivételével – vagy a művet olvastatja el a diákokkal, vagy annak feldolgozását nézik meg.

A tanulók értékelése

A tantárgyi eredmények értékelése a hagyományos 5 fokozatú skálán történik.

Javasolt ellenőrzési, értékelési módszerek:

- Elsősorban szóbeli értékelés, közvetlen tanári megfigyelés, egymás értékelése, a tanulók hozzásegítése a helyes önértékeléshez, annak kimondásához.
- Feladatsorok, szóbeli és írásbeli beszámolók, kiselőadások, memoriterek, páros-, csoport- és projekt munka.

Az ellenőrzési módok típusainál figyelniük kell arra, hogy írásban és szóban minden lehető szinten számot adjanak tudásukról a tanulók.

9. évfolyam

A középiskolai képzés első szakaszának kiemelt cél- és feladatrendszere:

- A tanulás tanulása. Egy új tanulási szakaszt kezdenek el a diákok, nagyobb, bonyolultabb tananyagokkal találkoznak. Meg kell tanulniuk a lényeget kiemelni, vázlatot írni, gondolataikat írásban és szóban is pontosan és szándékaik szerint árnyaltan, adekváтан kifejezni.
- A diákok szövegértésének folyamatos fejlesztése. A biztos szövegértés nemcsak a magyar nyelv és irodalom, de valamennyi tantárgy értő és eredményes tanulását segíti, feltétele a gondolkodás és a beszéd fejlesztésének is.
- A szövegértés és -alkotás tanulásának feltétele a biztos anyanyelvi (grammatikai, stilisztikai) ismeret, a kommunikációelmélet alapvető fogalmainak elsajátítása, hiszen csak így tudják a tanulók felismerni az adott kommunikációs helyzetet.
- Az érvelési képesség és a beszédkészség folyamatos fejlesztése.
- A tanulók személyiségfejlesztésének feltétele, hogy rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel ahhoz, hogy kérdéseket tudjanak megfogalmazni, az irodalmi szereplők, konfliktusok és saját élethelyzeteik között felfedezzék a párhuzamokat, kialakuljon elvonatkoztató képességük, s igényük és képességük arra, hogy kifejezzék saját véleményüket.
- Tudásuk megszerzésében és bővítésében a hagyományos információhordozókon kívül egyre erőteljesebb szerepet kapnak a digitális eszközök. Cél ezek észszerű, gondolkodásukat segítő, etikus használatának elsajátítása.

A magyar nyelv és irodalom nem pusztán tantárgy a középiskolában, hanem kulcsszerepet tölt be a tanulók identitásának kialakításában, megismerteti velük saját kultúrájukat, nemzeti önazonosságukat, fejleszti érzékenységüket. A tanulókat segíti abban, hogy a kommunikációs célnak megfelelően fejezzék ki magukat. Fejlődjék érvelési kultúrájuk, könnyebben beilleszkedjenek környezetükbe, és ismerjék fel saját tehetségüket.

IRODALOM

Törzsanyag (óraszám 80%-a) Ajánlott alkotók, művek

I. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom

A) Az irodalom és hatása

Karinthy Frigyes: A cirkusz

Örkény István: Ballada a költészet

hatalmáról

II. János Pál pápa levele a művészeknek (részletek)

B) Szerzők, művek párbeszéde

Aiszóposz: A tücsök és a hangya

Hajnóczy Péter: A hangya és a tücsök

Romhányi József: Tücsökdal

C) Népszerű irodalom. Az irodalom határterületei

Arthur Conan Doyle: Sherlock Holmes-
történetek (részletek) Irodalom és film

Agatha Christie: Tíz kicsi néger

D) Műnemi-műfaji rendszer

II. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia

A) Az ősi magyar hitvilág

Hoppál Mihály: Sámánok. Lelkek és jelképek (részletek) Diószegi Vilmos: Az ősi
magyarok hitvilága (Világfa)

Anonymus: Gesta Hungarorum (ford.: Pais Dezső) (részletek)

Jankovics Marcell: Az égig érő fa (részlet)

Irodalom és mozgókép:

Jankovics Marcell: Ének a csodaszarvasról (részlet)

B) A görög mitológia

A világ születése; istenek születése és harca; istenek nemzedékei, világkorszakok; az ember
teremtése

Az olimposzi istenek

A görög mitológia híres történetei (Hermész, Dionüszosz, Héraklész tettei, Daidalosz és
Ikarosz, Thészeusz és Ariadné, a Minótauros) További görög mítoszok:

Hésziodosz: Istenek születése (részletek)

Hésziodosz: Munkák és napok (részletek)

A görög mitológia motívumainak, alakjainak megjelenése későbbi korok irodalmában

C) Egyéb teremtésmítosz

Babiloni teremtésmítosz (részlet)

III. A görög irodalom

A) Az epika születése

Homérosz: Íliász vagy Odüsszeia (részletek)

B) A görög líra, az időmértékes verselés

Alkaiosz: Az állam hajója Szemelvények az antik görög lírából

Alkaiosz: Bordal

Szapphó: Aphroditéhez

Szapphó: Édesanyám! Nem perdül a rokka

Anakreón: Töredék a halálról

Anakreón: Gyűlölöm

C) A görög dráma

Színház- és drámatörténet:

Szophoklész: Antigoné Szophoklész: Oidipusz király

Arisztophanész: Lüsizisztraté

IV. A római irodalom

A) A polgárháborúk kora

Catullus: Gyűlölök és szeretek Catullus: Éljük, Lesbia

B) Augustus kora

Vergilius: Aeneis (Első ének, 1-7.sor) Vergilius: IV. ecloga

Horatius: Leuconoének

Horatius: Licinius Murenához

Vergilius: IX. ecloga

Horatius: Thaliarchushoz

Ovidius: Átváltozások

Pygmalion

V. A Biblia mint kulturális kód

A) Az Ószövetség (részletek)

a) Történeti könyvek

Mózes első könyvéből részletek: Szemelvények az Ószövetségből

Az Ószövetség motívumainak megjelenése későbbi korok irodalmi alkotásaiban

- Teremtéstörténet

- József

Mózes második könyvéből részletek:

- Kivonulás Egyiptomból (részletek), a Tízparancsolat

b) Tanító könyvek

- Zsoltárok könyve (23., 42.)

Az Ószövetség és a film

Ridley Scott: Exodus vagy

Roger Young: Mózes

(vagy más Ószövetség-feldolgozás)

Az Ószövetség és a képzőművészet

(pl.: Michelangelo Buonarroti, Pieter Bruegel, William Blake, Modigliani képei)

B) Újszövetség (részletek)

a) Az „örömhír”

Máté evangéliumából részletek: Szemelvények az Újszövetségből

Az Újszövetség motívumainak megjelenése későbbi korok irodalmi alkotásaiban

Karinthy: Barabbás

- Jézus Krisztus születése, megkeresztelése

- Jézus Krisztus tanításai: Hegyi beszéd, A magvető példázata

- Passió-történet Az Újszövetség és a film

Franco Zeffirelli: A Názáreti Jézus vagy Catharine Hardwicke: A születés (vagy más Újszövetség-feldolgozás)

- Jézus feltámadása

Lukács evangéliumából (részletek):

- Az irgalmas szamaritánus Az Újszövetség és a képzőművészet

(pl.: M.S. mester, Michelangelo Buonarroti, Tintoretto, Albrecht Dürer, Caravaggio, Munkácsy Mihály)

- A tékozló fiú

Pál apostol Szeretethimnusza

VI. A középkor irodalma

A) Egyházi irodalom

a) Epika: Umberto Eco: A rózsza neve
Szent Erzsébet legendája (részlet)
Szent Margit legendája (részlet)
Szent Gellért püspök legendája (részlet)
Tommaso da Celano: Ének az utolsó ítéletről
Szent Ágoston: Vallomások (részlet)

Halotti beszéd és könyörgés

b) Líra

Jacopone da Todi: Himnusz a fájdalmas anyáról
Ómagyar Mária-siralom

B) Lovagi és udvari irodalom

a) Epika

Anonymus: Gesta Hungarorum (részlet) Kálti Márk: Képes krónika (részlet)
Irodalom és film

Terry Jones és Terry Gilliam: Gyalog galopp

b) Líra

Walter von der Vogelweide: A hársfaágak csendes árnyán Walter von der Vogelweide: Ó,
jaj, hogy eltűnt minden

C) Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek) Irodalom és képzőművészet

Dante: Pokol Gustave Doré illusztrációi, Auguste Rodin munkái

D) A középkor világi irodalma
vágánsköltészet

Carmina Burana (részlet) Irodalom és zene

Carl Orff: Carmina Burana

François Villon: A nagy testamentum (részletek) Irodalom és színház

Szakácsi Sándor – Óze Áron: A cella

VII. A reneszánsz irodalma

A) A humanista irodalom

a) Líra Petrarca: Daloskönyv (részletek)

Janus Pannonius: Galeotto Marzióhoz

Janus Pannonius: Búcsú Váradtól

Janus Pannonius: Mars istenhez békességért

Janus Pannonius: A saját lelkéhez

Petrarca: Pó, földi kérgem

Portré: Janus Pannonius

Janus Pannonius: Pannónia dicsérete

Janus Pannonius: Egy dunántúli mandulafáról

b) Epika

Boccaccio: Dekameron, Első nap 3. novella Boccaccio: Dekameron (részletek)

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Homérosz: Odüsszeia (részletek)

Szophoklész: Antigoné

Biblia (részletek az Ószövetségből és az Újszövetségből.

Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek)

François Villon: A nagy testamentum (részletek)

Boccaccio: Dekameron, Első nap 3. novella

MEMORITEREK

Homérosz: Odüsszeia (részlet)
Anakreón: Gyülölöm azt...
Catullus: Gyülölök és szeretek
Halotti beszéd és könyörgés (részlet)
Ómagyar Mária-siralom (részlet)
Janus Pannonius: Pannónia dicsérete

A 9. évfolyamon az irodalom tantárgy alapóraszám: 108 óra/ heti 3 óra

IRODALOM

- I. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom 8
- A) A művészet fogalma, művészeti ágak. Művészet és irodalom. Az irodalom születése, hatása. Az irodalmi kommunikáció 2
- B) Szerzők, művek párbeszéde – a művészet 2
- C) Népszerű irodalom. Az irodalom határterületei 2
- D) Műnemi-műfaji rendszer 2
- II. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia 14
- A) Az ősi magyar hitvilág 5
- B) A görög mitológia 6
- C) Egyéb teremtésmítosz - Babiloni teremtésmítosz 3
- III. A görög irodalom 22
- A) Az epika születése 8
- B) A görög líra, az időmértékes verselés 6
- C) A görög dráma 8
- IV. A római irodalom 12
- V. A Biblia mint kulturális kód 20
- A) Az Ószövetség 10
- B) Újszövetség 10
- VI. A középkor irodalma 20
- A) Egyházi irodalom 5
- B) Lovagi és udvari irodalom 4
- C) Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek) 6

- D) A középkor világi irodalma 5
VII. A reneszánsz irodalma 12

A) Petrarca 3

B) Janus Pannonius 4

C) Boccaccio 5

IRODALOM

TÉMAKÖR: I. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom

Javasolt óraszám: 8 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Változatos lírai, kisprózai alkotások, szövegrészek olvasása, közös értelmezése
- Szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei
- Nyelv és nyelviség az irodalomban: a képi és a hangzó nyelv, szóképek és retorikai alakzatok a hétköznapi és az irodalmi kommunikációban

Fogalmak

művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, terjesztő, másoló, előadó, befogadó; befogadás, értelmezés, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, elbeszélés, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ

TÉMAKÖR: II. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia

Javasolt óraszám: 14 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A mítoszok kulturális jelentőségének megértése
- Hősök és archetípusok a kortárs kultúrában, pl. populáris filmen, videojátékban vagy képregényben
- Mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése. Mítoszok, mondák és népmesék
- Az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése
- Az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetekben és eposzokban
- A vándormotívumok felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy
- Irodalmi alapformák, műfajok és motívumok megismerése
- A történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése
- A görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; mai magyar szókincs.

Fogalmak

szóbeliség, írásbeliség, sámánizmus, regös, mágus, jokulátor, táltos, világfa, antikvitás, mítosz, mitológia eredetmítosz, archaikus világ, archetípus

TÉMAKÖR: III. A görög irodalom

Javasolt óraszám: 22 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ismerkedés az ókori görög mitológiai történetekkel a törzsanyagban megjelöltek alapján
- Részleteket megismerése meg a homéroszi eposzokból
- Szemelvények megismerése a görög lírából (pl. Anakreón, Szapphó, Alkaiosz, Szimónidész) és prózaepikából (Aiszóposz fabuláiból).
- A szerzőkhöz, illetve hősökhöz kapcsolódó toposzok megismerése
- Irodalmi alapformák, történetek és motívumok hatásának, továbbélésének bemutatása többféle értelmezésben az irodalomban, képzőművészetben, filmen,
- Az ókori görög színház és dráma jellemzőinek, valamint a színház- és drámatörténetre gyakorolt hatásának megismerése
- A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése
- Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése
- Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában
- A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése
- Lehetőség szerint e szerzők valamely művéből készült kortárs színházi előadás megtekintése, a színházi előadás élményének megbeszélése, feldolgozása
- Különböző magatartásformák, konfliktusok, értékek és hibák (harmónia, mértéktartás,) felismerése; ezek elemzésével, értékelésével erkölcsi érzék fejlesztése.

Fogalmak

eposz, eposzi konvenciók: prozopózió, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmi, toposz, tragédia, komédia, dialógus, monológ, hármas egység, akció, dikció, drámai szerkezet, exopózió, konfliktus, tetópont, megoldás, kar, katarzisz

TÉMAKÖR: IV. A római irodalom

Javasolt óraszám: 12 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Szemelvények megismerése a római lírából és epikából, Horatius és Vergilius művek, továbbá Catullus, Ovidius, Phaedrus művek vagy részletek.
- A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak hatása, továbbélése
- Emberi magatartásformák azonosítása, értékelése a művek, illetve a szerzők portréi alapján; a horatiusi élettelvek érvényességének vizsgálata;
- Irodalmi műfajok, versformák megismerése;
- A görög és római kultúra viszonyának értelmezése;
- A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás);

Fogalmak

imitáció, dal, óda, elégia ekloga, episztola, strófaszerkezet, horátiusi alapelvek, ars poetica

TÉMAKÖR: V. A Biblia mint kulturális kód

Javasolt óraszám: 20 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése
- Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése
- Háttérismeretek a Bibliához mint az európai kultúra korokon és világnézeteken átívelő, alapvető kódjához
- Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban
- A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli és írásos kultúrában: szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban
- A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma
- A Biblia hatástörténetét feltáró és megértető, önálló és csoportos kutatási és projektfeladatok

Fogalmak

Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis

TÉMAKÖR: VI. A középkor irodalma

Javasolt óraszám: 20 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése
- A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében
- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása
- A korstílus fogalmának bevezetése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata
- A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése
- Szövegrészlet elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz
- A középkori irodalom jellegének megismerése az ókeresztény és középkori szakaszban
- A vallásos és világi irodalom együtthatásának megismerése
- Az egyház irodalomra gyakorolt hatásának megértése
- A kéziratok írási és olvasási szokásainak megismerése
- Az antikvitás középkorra tett hatásának felismerése (pl. Vergilius-Dante)
- Dante és Villon életműve jelentőségének megértése

Fogalmak

középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, patrisztika, skolasztika, katedrális, vallomás, legenda, rím, egyházi kultúra, lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágáns költészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intellem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, rondó, rím, oktáva, testamentum, haláltánc, oximoron

TÉMAKÖR: VII. A reneszánsz irodalma Javasolt óraszám: 12 óra

A) A humanista irodalom

Javasolt óraszám: 12 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése
- A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében
- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti háttérének, sajátosságainak tanulmányozása
- A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata
- A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése
- Petrarca-sonett megismerése
- A magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése Janus Pannonius műveinek olvasásával és értelmezésével

Fogalmak

reneszánsz, humanizmus, reformáció, sonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK A 9. ÉVFOLYAMON

A pedagógia történetében nagyon sokféle tanulási és oktatási stratégia létezik. Az oktatás meghatározó eleme azonban maga a tanár (McKenzie-jelentés, 2007.) A tanár személyisége, szerepéről szóló tudása és ars poeticája, szakmai-módszertani felkészültsége, az általa tanított gyerekek adottságai, érdeklődésük, felkészültségük, az iskola szakmai-pedagógiai elvárásrendszere határozza meg, hogy a tanár egy osztályban milyen tanulásszervezési módokat, oktatási módszereket, munkaformákat választ.

A tanár tanít: ismereteket ad át, ezáltal hagyományt örökít, értékeket közvetít. Gondolkodni és beszélni tanít (Babits, 1908.). A tanár irányít: tanulási folyamatokat, differenciálást, tehetséggondozást. A diákokkal, illetve az irodalmi művekkel való folyamatos párbeszéd révén irányítja tanítványai iskolai érzelmi nevelését. A tanár nevel és fejleszt: kompetenciákat, személyiséget. A tanár segít: segíti a diákokat a kognitív struktúrák kialakításában, az olvasási stratégiák elsajátításában, az önálló értelmezések létrehozásában. Segíti tanítványait az egyéni, illetve a csapatban végzett, együttműködésen alapuló munkavégzés képességének kialakításában. Segíti a diákokat abban, hogy felismerjék: az irodalom örökérvényű alkotásainak folyamatosan változó jelentését, a jelentések megalkotásában a hagyomány és a befogadó szerepét.

Tanítási-tanulási stratégiák

Ez az összetett tanárszerep indokolja, hogy ne egy kitüntetett stratégia uralja a magyar nyelv és irodalom tanítását. A tanár a tananyag típusához, illetve az általa tanított diákközösséghez, iskolája programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választhat több oktatási stratégia közül. A hagyományos, tanárközpontú oktatási, tanulási stratégiákat javasolt bizonyos tananyagrészekre szorítani: korszakok, korstílusok, filozófiai irányzatok stb. A tananyagok feldolgozásában döntően a tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása javasolt. Fontos, hogy a tanórák változatosak, s ezáltal is motiválók legyenek.

A javasolt tanulószervezési módok: a kooperatív tanulási-tanítási technikák alkalmazása, az önálló munkavégzés és tanulás kialakítása, a gamifikáció. Javasolt az összetett gondolkodás kialakítása tanári kalauzzsal.

Ajánlott a hagyományos és digitális technikák bekapcsolása a tananyag-feldolgozásba, az összetett gondolkodási műveletek fejlesztése (absztrakció, elemzés, analógia alapján gondolkodási műveletek felismerése, új gondolkodási műveletek elsajátítása, kognitív struktúrák felismerése és megalkotása stb.).

Tanulószervezési módok

Javasolt a reflektív és interaktív módszerek alkalmazása (szakaszos olvasás, kooperatív csoportmunkák, projekt munkák, drámajátékok, újságszerkesztés stb.).

Továbbra is javasolt: a gamifikáció, a hagyományos játékok adaptálása, illetve a digitális játékok felhasználása, létrehozása a tananyag feldolgozásában.

A tanárközpontú és a diákközpontú, az „analóg” (egy munkafolyamat uralja az órát) és a digitális módszereknek (IKT-alapú, párhuzamos munkafolyamatok) összekapcsolása egy órán belül is lehetséges. A frontális tanításnak is van létjogosultsága, ha az nem uralja az egész tanítási folyamatot.

Fontos szerepe van az osztálytermen kívüli tanulásnak (színház- és múzeumlátogatás, könyvheti események stb.), egyes tanulási-tanítási munkaszakaszban a jelenségalapú oktatásnak, azaz a különböző tanulási területek összekapcsolásának.

Oktatási módszerek

Az oktatási módszerek közül javasolt az előadás, a magyarázat, az elbeszélés, a játékosítás, a szerepjátékok, házi feladatok. Az irodalmi művek és a filmek összekapcsolása, az irodalmi alkotások és filmes adaptációk összevetése, jelenetek dramatikus ábrázolása. Esszéírás, gondolatterképek, fürtábrák készítése a műelemzések előkészítéseként, kreatív írás, konstruktív vita (disputa). Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gyakorlatok. Digitális és hagyományos szótárak, szakirodalmi művek használata (pl. Szimbólumtár, Szinonima szótár, A magyar nyelv értelmező szótára). A digitális oktatási módszereknek ebben a képzési szakaszban kiemelt jelentősége van) pl. digitális újság, magazinok, ppt-k, prezik, blogok készítése, meghívott előadók meghallgatása).

Munkaformák

A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban a páros munka, az együttműködésen alapuló csoportmunka, az egyénre szabott (individualizált) munkaforma és a differenciált tananyag-feldolgozás javasolt.

Magyar nyelv

Magyar nyelv

tantárgyi program

Helyi tanterv

a technikum 9.évfolyama számára

Az anyanyelv már nevében is a legszorosabb összetartozást fejezi ki az azonos nyelvet beszélő emberek között. Az anyanyelven megszülető irodalom alkotói és hallgatói olyan olvasói hagyományt, kultúrát teremtenek, amely megerősíti egy közösség tagjainak az identitását, mert a „... nemzeti hagyomány s nemzeti poézis szoros függésben állanak egymással.” (Kölcsey Ferenc). Egy nemzet megmaradásának alapja, de fennmaradásának, jövőjének is a záloga a kultúrája, az anyanyelve.

A magyar nyelv és irodalom tantárgynak ezért van kitüntetett szerepe: gondolkodni tanít, ismereteket ad át, szellemi, erkölcsi örökséget hagyományoz. Egy nép szimbolikus szövegei többnyire irodalmi alkotások, amelyek a legszorosabb összetartozást fejezik ki. Ezek olvasása, tanítása személyiséget formál, fejleszti a szépérzékét, az ítélőképességet, az erkölcsi érzékenységet. Ezzel a magyar nyelv és irodalom tantárgy az érzelmi nevelés egyik legfontosabb eszköze.

Kultúránk, benne irodalmunk magyarul született meg, és ezen a nyelven formálódik tovább. A magyar irodalom a Kárpát-medence magyarságának irodalma. Nyelvünk, történelmünk, kultúránk közös. Kulturális értelemben egy nemzet vagyunk. Ezért a magyar nyelv és irodalom tantárgy is a Kárpát-medencei magyarság irodalmát, szellemi örökségét egységesen és egységben kezeli.

A középfokú képzés szakaszában, a 9–12. évfolyamon a nevelésnek-oktatásnak sok és sokrétű cél- és feladatrendszere van:

- cél, hogy a diákok megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit. Ennek révén szellemileg és érzelmileg is kötődjenek ahhoz. Ismerjék és értsék múltjukat, jelenüket, benne önmagukat.
- A tanulók felkészítése arra, hogy ennek a kulturális hagyománynak értői és később formálói legyenek.
- A tanulók megértsék a gondolkodás, a viselkedés és a nyelvhasználat összefüggéseit, ennek feltétele a biztos szövegértés és szövegalkotás képességének fejlesztése. Az, hogy a diákok szabatosan és pontosan, illetve a kommunikációs helyzetnek megfelelően tudják kifejezni magukat.
- Ismerjék nyelvünk szerkezetét, grammatikáját, a nyelvhelyességi szabályokat, a stilisztikai árnyalatokat, hiszen csak ezek ismeretében tudják megítélni saját és a többi ember nyelvi teljesítményét. Ezek alapján ismerik fel az adott kommunikációs helyzetet, szövegösszefüggést, a műfaji elvárásokat.
- Cél, hogy a nyelvi megnyilatkozások jelentésszintjeit és -árnyalatait a képzési szakasz végén megértsék, mert így veszik észre a manipulációt vagy értik meg az összetett üzeneteket.
- A tanulók tudják elhelyezni anyanyelvüket a világ többi nyelve között, ismerjék nyelvük történelmi fejlődését. Értsék, hogy a nyelv a jelenben is folyamatosan változik, s ezért a változásért felelősséggel tartoznak.
- Alakuljon ki nyelvhasználati igényességük. Legyen elemi elvárás számukra – önmaguktól és másoktól is – a pontos és a magyar nyelvhelyességi szabályokat betartó szövegalkotás, a magyar helyesírás szabályainak ismerete.
- Értsék meg és példákkal tudják szemléltetni, hogy a nyelv és a gondolkodás, a beszéd és a gondolkodás feltételezik egymást, szorosan összefüggnek, ismerjék fel, hogy a nyelv szegényedése a gondolkodás szegényedését jelenti.
- Fontos cél a digitális kompetencia fejlesztése is, az IKT-eszközök tudatos és kreatív alkalmazása.
- A digitális világ bővülésével a diákokra hatalmas információ-mennyiség zúdul. Meg kell tanulniuk kiválasztani a fontos, értékes adatokat és ismereteket, azt is, hogy ezen adatokat és információkat etikusan és kritikusan használják, építsék be tudásukba.

- A XXI. század emberei már élethosszig tanulnak, ezért a diákoknak meg kell őrizni kíváncsiságukat, meg kell tanulniuk középiskolás módon tanulni. Ennek feltétele, hogy olvasó emberré neveljük őket, akik többféle olvasási és értelmezési technikákkal rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végiggondolni. Össze tudják kapcsolni a már meglévő ismereteiket az olvasott, hallott vagy a digitális szövegek tartalmával, képesek meglátni és kiemelni az összefüggéseket. Tudnak önállóan jegyzetelni.
- Alakuljon ki a diákokban az önfejlesztés igénye. Ennek alapja az önvizsgálaton alapuló magatartás és gondolkodás fejlesztése.
- Kiemelt cél a gondolkodni tanítás, kíváncsiságuk, alkotókedvük megtartásával.

A magyar nyelv tantárgy fejlesztési céljait figyelembe véve az alaptantervben meghatározott hat fő fejlesztési területből (szövegértés; szövegalkotás; olvasóvá nevelés; mérlegelő gondolkodás, véleményalkotás; anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek; irodalmi kultúra, irodalmi ismeretek) négy mindkét tantárgy keretében fejleszthető. Minden nyelvtanóra kiemelt feladata a szövegértés és a szövegalkotás tanítása.

A magyar nyelv tanításának nemcsak a műveltségátadás, a kompetenciafejlesztés, hanem az érzelmi nevelés is a célja. A diákok érzelmi fejlődése az alapja későbbi személyes boldogulásuknak, együttműködési képességüknek, társadalmi beilleszkedésüknek és kulturált viselkedésüknek.

A képzési szakasz feladata, hogy a tanulókat felkészítse az érettségire, tegye lehetővé – megfelelő ismeret, műveltség átadásával, a tanulói kompetenciák fejlesztésével – a sikeres továbbtanulást, a társadalomba való beilleszkedést. Érett, gondolkodó, ép erkölcsi érzékkel rendelkező, kiegyensúlyozott felnőttekként kerüljenek ki a közoktatásból.

Az órakeret minimum 80%-át a törzsanyagra kell fordítani. Az órakeret 20%-át a szaktanár választása alapján a tananyagok mélyebb, sokszínűbb tanítására, ismétlésre, gyakorlásra vagy a tanórán kívüli tudásszerzésre (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), kompetenciafejlesztésre, projekt munkák megalkotására lehet felhasználni. A választást segítő javaslatok a részletesen szabályozott kötelező törzsanyag mellett találhatóak. Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy az órakeret 100%-át a törzsanyag tanítására kell fordítania, lemondhat a választás lehetőségéről.

A törzsanyag órai feldolgozása kötelező.

A Nat alapján álló törzsanyag és az azt kiegészítő tartalmak, választható, ajánlott témák, művek

I. A törzsanyag

A témakörökben megadott művek a Nat-ban megfogalmazott tanulási eredmények elérését biztosítják.

II. A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

A törzsanyagon felüli ajánlott témák, művek elősegítik a pedagógus választását a helyi sajátosságoknak, az osztály érdeklődésének megfelelően.

A törzsanyagot jelentő témákra, művekre, tevékenységekre szánt órák nem vonhatók össze a szabadon választott témák értelmezésére szánt órákkal. Az ajánlott, illetve választott témákra szánt órakeretet a pedagógus akkor használhatja fel, ha a törzsanyagot már feldolgozta a diákokkal.

A tanulók értékelése

A tantárgyi eredmények értékelése a hagyományos 5 fokozatú skálán történik.

Javasolt ellenőrzési, értékelési módszerek:

- Elsősorban szóbeli értékelés, közvetlen tanári megfigyelés, egymás értékelése, a tanulók hozzásegítése a helyes önértékeléshez, annak kimondásához.
- Feladatsorok, szóbeli és írásbeli beszámolók, kiselőadások, memoriterek, páros-, csoport- és projekt munka.

Az ellenőrzési módok típusainál figyelniük kell arra, hogy írásban és szóban minden lehető szinten számot adjanak tudásukról a tanulók.

9. évfolyam

A középiskolai képzés első szakaszának kiemelt cél- és feladatrendszere:

- A tanulás tanulása. Egy új tanulási szakaszt kezdenek el a diákok, nagyobb, bonyolultabb tananyagokkal találkoznak. Meg kell tanulniuk a lényegét kiemelni, vázlatot írni, gondolataikat írásban és szóban is pontosan és szándékaik szerint árnyaltan, adekváтан kifejezni.
- A diákok szövegértésének folyamatos fejlesztése. A biztos szövegértés nemcsak a magyar nyelv és irodalom, de valamennyi tantárgy értő és eredményes tanulását segíti, feltétele a gondolkodás és a beszéd fejlesztésének is.
- A szövegértés és -alkotás tanulásának feltétele a biztos anyanyelvi (grammatikai, stilisztikai) ismeret, a kommunikációelmélet alapvető fogalmainak elsajátítása, hiszen csak így tudják a tanulók felismerni az adott kommunikációs helyzetet.
- Az érvelési képesség és a beszédkészség folyamatos fejlesztése.
- Ez az évfolyam a diákok számára a tájékozódás, saját tehetségük és érdeklődési körük felfedezésének kora, ezért elengedhetetlen, hogy sokféle ismerettel és ismerethordozóval találkozzanak.
- Tudásuk megszerzésében és bővítésében a hagyományos információhordozókon kívül egyre erőteljesebb szerepet kapnak a digitális eszközök. Cél ezek észszerű, gondolkodásukat segítő, etikus használatának elsajátítása.
- A képzésnek ebben a szakaszában már rendszerezett nyelvtani ismeretek elsajátítása elvárt eredmény, hiszen a képzési szakasz második felében csak így lesznek képesek a tanulók az ismereteiket rendszerezni, így sajátítják el a nyelvészet – korosztályuknak megfelelő szintű – szaknyelvét, s így tudnak az érettségi dolgozatban is elvárt szintű, nyelvvezetű esszét, érvelést, műfajnak megfelelő gyakorlati szöveget alkotni.

A magyar nyelv tantárgy a tanulókat segíti abban, hogy a kommunikációs célnak megfelelően fejezzék ki magukat. Fejlődjék érvelési kultúrájuk, könnyebben beilleszkedjenek környezetükbe, és ismerjék fel saját tehetségüket.

Intézményünk a szabadon tervezhető közismereti órakeretből heti 1 tanórát a magyar nyelv tantárgyra fordít, melynek feladata a szövegértés kiemelt fejlesztése.

A 9. évfolyam tananyagtartalma:

MAGYAR NYELV

Törzsanyag

(óraszám 80%-a) Ajánlott tananyag

I. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció

A kommunikáció fogalma, tényezői és funkciói A formális és informális beszédhelyzetekben való viselkedés
Megszólítások, magázódás, tegeződés, a kapcsolattartás formái
A gesztusok és viselkedés, gesztusok és kultúrkörök
A médiafüggőség, a virtuális valóság veszélyei
A reklámok hatása nyelvhasználatunkra
Az internet mint hiteles adatforrás; plágium; adatvédelem
A személyközi kommunikáció
A nem nyelvi jelek
A tömegkommunikáció fogalma, típusai és funkciói
A tömegkommunikáció hatása a gondolkodásra és a nyelvre
Médiaműfajok
A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, az új digitális nyelv

II. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek

A nyelv mint jelrendszer A jelnyelvek (pl.: a siketek jelelése)
Fonémák más nyelvekben. A magyar fonémák összevetése a tanult idegen nyelvek fonémáival
A hangok hangulata, hangszimbolika
A tőtípusok, illetve a toldalékok meghatározása, grammatikai funkcióik
Néhány ismert szófaji rendszer bemutatása
A szófajváltás, a többszófajúság
Rendszermondat, szövegmondat
Mondatok elemzése szerkezeti rajzzal
A szinteződés, tömbösödés a mondatban
A nyelvi szintek
A magyar nyelv hangrendszere
Hangkapcsolódási szabályszerűségek
A szavak felépítése, a szóelemek (szótő, képző, jel, rag)
A magyar nyelv szófaji rendszere:
alapszófajok, mondatszók és viszonyszók
A szószerkezetek (szintagmák)
A mondat fogalma és csoportosítási szempontjai
Az egyszerű mondat:
az alany, az állítmány, a tárgy, a határozók, a jelzők
Az összetett mondat
Az alárendelő összetett mondatok
A mellérendelő összetett mondatok
A többszörösen összetett mondatok

A 9. évfolyamon a magyar nyelv tantárgy alapóraszám: 36 óra/ heti 1 óra.

Intézményünk a szabadon tervezhető közismereti órakeretből heti 1 tanórát a magyar nyelv tantárgyra fordít, melynek feladata a szövegértés kiemelt fejlesztése. Így az éves óraszám: 72 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve Javasolt óraszám

MAGYAR NYELV

I. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció 11

II. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek 18

III. A szövegértés fejlesztése 36

Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra 7 óra 7

Összes óraszám: 72

MAGYAR NYELV

TÉMAKÖR: Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció
Javasolt

óraszám: 11 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése
- A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása
- A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben
- Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése
- A kommunikáció tényezői
- A kommunikációs célok és funkciók
- A kommunikáció jelei
- A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályai
- A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés

Fogalmak

kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció (tájékoztató, felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai funkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

TÉMAKÖR: A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek

Javasolt óraszám: 18 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása

- A nyelvi elemzőkészség fejlesztése
- Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása
- Kreatív nyelvi fejlesztés
- A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei
- A szavak és osztályozásuk
- A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban
- A szószerkezetek
- A mondatrészek
- A mondatok csoportosítása
- Szórend és jelentés
- Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is

Fogalmak

nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései

TÉMAKÖR: A szövegértés fejlesztése

Javasolt óraszám: 36 óra

A szövegértés mint készség kulcsfontosságú a tanulók iskolai tanulmányainak eredményes elvégzéséhez, valamint – és ez talán az előzőnél is lényegesebb – a mindennapi életben való sikeres eligazodáshoz.

A középiskolai tanulás elképzelhetetlen különböző témájú, tartalmú és nehézségű szövegek olvasása, feldolgozása, mélyebb megértése nélkül. Az utóbbi időben világossá vált, hogy az alapképzésben az olvasás technikáját elsajátító tanulókról a középiskolában vagy a szakiskolában elég hamar kiderül, hogy komoly gondokkal küzdenek már az egyszerűbb szövegek megértésekor is. A tanulási kudarcok egyik oka, hogy a tanulók nem tudnak mit kezdeni a tanulásuk során eléjük kerülő szövegekkel. A tanulás leküzdhetetlen akadályát képezik a szövegértésben mutatkozó hiányosságok, melyek felszámolása nélkül egyetlen tantárgy megtanulásában sem lehet eredményt elérni, így feltétlenül szükségesnek látszik, hogy az iskola a korábbinál nagyobb segítséget nyújtson a tanulóknak a szövegértés fejlesztésében.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A rövid és hosszú távú memória fejlesztése
- A verbális és vizuális memória fejlesztése
- A hallás utáni szövegértés fejlesztése
- A koncentráció, figyelem fejlesztése
- A lényegkiemelési képesség fejlesztése
- A szókinccs fejlesztése
- A szilárd olvasástechnika és az értő olvasás fejlesztése
- A kritikai gondolkodás kialakítása
- Élményt kínáló, elbeszélő típusú szövegek feldolgozása
- Ismeretterjesztő jellegű, magyarázó típusú szövegek feldolgozása

- A dokumentum típusú szövegek feldolgozása (a mindennapi életben használt szövegtípusok megismerése)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK A 9. ÉVFOLYAMON

A pedagógia történetében nagyon sokféle tanulási és oktatási stratégia létezik. Az oktatás meghatározó eleme azonban maga a tanár (McKenzie-jelentés, 2007.) A tanár személyisége, szerepéről szóló tudása és ars poeticája, szakmai-módszertani felkészültsége, az általa tanított gyerekek adottságai, érdeklődésük, felkészültségük, az iskola szakmai-pedagógiai elvárásrendszere határozza meg, hogy a tanár egy osztályban milyen tanulásszervezési módokat, oktatási módszereket, munkaformákat választ.

A tanár tanít: ismereteket ad át, ezáltal hagyományt örökít, értékeket közvetít. Gondolkodni és beszélni tanít (Babits, 1908.). A tanár irányít: tanulási folyamatokat, differenciálást, tehetséggondozást. A diákokkal, illetve az irodalmi művekkel való folyamatos párbeszéd révén irányítja tanítványai iskolai érzelmi nevelését. A tanár nevel és fejleszt: kompetenciákat, személyiséget. A tanár segít: segíti a diákokat a kognitív struktúrák kialakításában, az olvasási stratégiák elsajátításában, az önálló értelmezések létrehozásában. Segíti tanítványait az egyéni, illetve a csapatban végzett, együttműködésen alapuló munkavégzés képességének kialakításában

Tanítási-tanulási stratégiák

Ez az összetett tanárszerep indokolja, hogy ne egy kitüntetett stratégia uralja a magyar nyelv tanítását. A tanár a tananyag típusához, illetve az általa tanított diákközösséghez, iskolája programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választhat több oktatási stratégia közül. A hagyományos, tanárközpontú oktatási, tanulási stratégiákat javasolt bizonyos tananyagrészekre szorítani. A tananyagok feldolgozásában döntően a tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása javasolt. Fontos, hogy a tanórák változatosak, s ezáltal is motiválók legyenek.

A javasolt tanulásszervezési módok: a kooperatív tanulási-tanítási technikák alkalmazása, az önálló munkavégzés és tanulás kialakítása, a gamifikáció. Javasolt az összetett gondolkodás kialakítása tanári kalauzzal.

Ajánlott a hagyományos és digitális technikák bekapcsolása a tananyag-feldolgozásba, az összetett gondolkodási műveletek fejlesztése (absztrakció, elemzés, analógia alapján gondolkodási műveletek felismerése, új gondolkodási műveletek elsajátítása, kognitív struktúrák felismerése és megalkotása stb.).

Tanulásszervezési módok

Javasolt a reflektív és interaktív módszerek alkalmazása (szakaszos olvasás, kooperatív csoportmunkák, projekt munkák, újságszerkesztés stb.).

Továbbra is javasolt: a gamifikáció, a hagyományos játékok adaptálása, illetve a digitális játékok felhasználása, létrehozása a tananyag feldolgozásában.

A tanárközpontú és a diákközpontú, az „analóg” (egy munkafolyamat uralja az órát) és a digitális módszereknek (IKT-alapú, párhuzamos munkafolyamatok) összekapcsolása egy órán belül is lehetséges. A frontális tanításnak is van létjogosultsága, ha az nem uralja az egész tanítási folyamatot.

Oktatási módszerek

Az oktatási módszerek közül javasolt az előadás, a magyarázat, az elbeszélés, a játékosítás, a szerepjátékok, házi feladatok. Esszéírás, gondolattérképek, fürtábrák készítése a műelemzések előkészítéseként, kreatív írás, konstruktív vita (disputa). Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gyakorlatok. Digitális és hagyományos szótárak, szakirodalmi művek használata (pl. Szimbólumtár, Szinonima szótár, A magyar nyelv értelmező szótára). A digitális oktatási módszereknek ebben a képzési szakaszban kiemelt jelentősége van.

Munkaformák

A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban az egyénre szabott (individualizált) munkaforma, a páros munka, és az együttműködésen alapuló csoportmunka javasolt.

Matematika

A középfokú képzés során a matematika tanulása-tanítása tekintetében az egyik legfontosabb feladat a tanuló önálló, rendszerezett, logikus gondolkodásának kialakítása, fejlesztése. A 9. évfolyamtól kezdve a spirális felépítésnek megfelelően – a korábbi képzési szakaszok során megszerzett készségekre, képességekre és ismeretekre alapozva – egyre absztraktabb formában épül fel a matematika belső struktúrája (fogalmak definíciója, tételek, bizonyítások).

Az 1–4. és 5–8. évfolyamos képzés nevelési-oktatási szakaszait jellemző tanuláshoz és tanításhoz képest a 9–12. évfolyamokon fokozatosan hangsúlyosabbá válik a matematika deduktív jellege. Az új fogalmakat, algoritmusokat, ismereteket viszont továbbra is induktív módon, szemléltetéssel, felfedeztetéssel, tanulói tevékenységekre építve, a valósághoz kapcsolva kell bevezetni.

Jól megválasztott problémák tárgyalása során válik a tanulók számára is szükségessé az új fogalmak bevezetése és pontos definiálása. Tanári irányítással a tételek, általános összefüggések is felfedeztetők a tanulókkal. Ezen folyamat során fejlődik a tanulók szintetizáló és modellalkotó képessége. A felfedezett tételek és összefüggések egy része bizonyítás nélkül is gyarapítja a matematikai eszköztárat. Néhány tétel bizonyítása azonban elengedhetetlen része a matematika tanításának, hiszen a bizonyításokon keresztül mutatható meg a matematika logikus és következetes felépítése. Az új fogalmak megalkotása, az összefüggések, stratégiák felfedezése és az ismereteknek feladatok, problémák megoldása során történő tudatos alkalmazása fejleszti a kombinatív készséget, a meglévő ismeretek mobilizálásának képességét, valamint a problémamegoldó gondolkodás eltérő típusainak adekvát használatát. Ennek a folyamatnak az eredményeképpen a tanuló meg tudja állapítani adott állítás, tétel érvényességét és alkalmazási körét, megállapításai, állításai mellett logikusan tud érvelni. A matematika tanulásának-tanításának egyik fő célja, hogy fejlődjön a tanuló mérlegelő gondolkodása, az adatok elemzését, szintézisét és értékelését lehetővé tevő készségek és képességek rendszere. A matematikai játékok, logikai feladványok fejlesztik a stratégiaalkotást, az algoritmikus gondolkodást, a kreativitást és a gondolkodás rugalmasságát.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az ismert számok köre az irracionális számokkal bővül, valamint új műveletek bevezetésére és már ismert műveletek alkalmazásának bővítésére kerül

sor a permanenciaelv alapján. Ezen folyamat során a tanuló egyre inkább képes lesz rá, hogy változatos matematikai objektumokat jelölő szimbólumokkal végezzen műveleteket.

A matematika a maga hagyományos és modern eszközeivel segítséget ad a természettudományok, az informatika, a technika és a humán tanulási területek ismeretanyagának tanulmányozásához, a mindennapi problémák, a természeti és a gazdasági folyamatok értelmezéséhez és kezeléséhez.

A tanuló a matematika szaknyelvét érti és tudatosan használja. Életkorának megfelelő matematikai, matematikatörténeti szöveget képes önállóan olvasni, értelmezni. Mind írásban, mind szóban képes gondolatait a matematika szaknyelvének szabatos alkalmazásával közölni. A tanuló különböző forrásokat (tankönyv, függvénytáblázat, saját jegyzet) használhat az órákon és a számonkérések alkalmával, bizonyos tételek, azonosságok, képletek felidézésére. A tanuló társaival közösen tervez és hajt végre kooperatív tevékenységeket, projekteket. A közös munkában érvel, képes a vitára, az érvei ütköztetésére. Mérlegeli és kontrollálja mind a társai, mind a saját véleményét.

Ebben az életkorban is érvényesülnie kell a tanuló érdeklődésének, adottságának, absztrakciós szintjének megfelelő differenciálásnak. Ez a differenciálás jelentheti a Nat-ban leírt tananyagtartalmaknak a lehetőségekhez igazított bővítését is.

A matematika tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A matematika tanulása során elengedhetetlen a tananyag alapos és átfogó megértése. A szöveges feladatok megoldása fejleszti az értő olvasás és a releváns információk kiválasztásának készségét. Az általánosítás és az analógiák adekvát használata, több szempont egyidejű figyelembevétele, a rendszerezési képesség, a megszerzett tudás új helyzetekben való alkalmazása elősegítik az aktív, önirányított tanulás kompetenciáinak kialakítását, fenntartását, megerősítését. A matematika tantárgy a matematikai logika és az algoritmikus gondolkodás fejlesztésével, az ok-okozati összefüggések megláttatásával hozzájárul a többi tantárgy tanulásához szükséges rendszerező, összefüggéseket felismerő, ezáltal hatékony önálló tanulási módszerek elsajátításához és megfelelő alkalmazásához is.

A kommunikációs kompetenciák: A matematika fejleszti a tanuló azon képességét, hogy világosan, röviden és pontosan fejezze ki gondolatait. A matematika tanulása során fokozatosan alakul ki a tanuló érvelési és vitakészsége. A szöveges problémák megoldása javítja a szöveg megértésének készségét: a tanulónak meg kell keresnie az információkat és fel kell ismernie egy adott információ jelentőségét a probléma megoldása során. A matematika tanulási folyamatában kialakul a különböző módon (szöveg, grafikon, táblázat, diagram és képlet) bemutatott tartalmak megértésének és alkotásának készségrendszer.

A digitális kompetenciák: A matematika tanulása során hangsúlyos szerepet kap a problémamegoldás és az algoritmikus gondolkodás, melyek elősegítik a tanuló digitális kompetenciáinak fejlesztését.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A matematika tanulása során a tanuló gondolkodásának fejlesztése elsősorban konkrét problémák megoldásán keresztül történik. A tanuló előzetes tudása és tapasztalata alapján azonosítja a problémákat, majd ismert matematikai fogalmakra támaszkodva stratégiát dolgoz ki ezek megoldására. Elfogadja, hogy a megoldás több különböző úton is elképzelhető, illetve találkozik olyan nyitott problémákkal is, amelyeknek több megoldása is lehetséges. Kellő kitartással próbál ki különböző matematikai módszereket, és felismeri azokat a problémákat is, amelyeknek nincs megoldása. A tanuló mérlegelő gondolkodásának fejlesztése többek között a feladatok megoldása során kapott eredmények elemzésén és értékelésén keresztül történik. A tanuló megtanul induktív úton példákat általánosítani és deduktív érvelést használni a matematikai állítások bizonyítására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A matematika tanulása fejleszti a kitartás, a pontosság, a figyelem és a fegyelmezettség képességét. A matematika tanulásán keresztül erősödik a tanuló felelősségtudata, gazdagodik az önképe, fejlődik a kooperációs készsége. A tanuló matematikai ismereteit alkalmazni tudja az egyéni célok eléréséhez szükséges tervezésben, az életét befolyásoló döntései megalapozásában és meghozatalában, a várható következmények mérlegelésében. A matematika tanulása elősegíti annak belátását, hogy a személyes erősségekre építeni, a hibákból pedig tanulni lehet.

A tanuló a matematikai foglalkozások során megtanulja, hogyan oszthatja meg ötleteit másokkal, és hogyan segítheti társait a matematikai fogalmak megértése vagy azok alkalmazása során. Felelősséget vállal a közösen kitűzött feladatok elvégzéséért, s megtanulja tisztelni mások álláspontját, gondolkodásmódját.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A matematika olyan tudomány, amely összeköti a különböző kultúrákat. A tanuló megismeri a gondolkodás logikai felépítésének eleganciáját, a matematikának a természethez, a művészetekhez és az épített környezethez fűződő viszonyát.

A tanuló konkrét vagy képi reprezentációval vagy szimbolikus modellekkel végzi a matematikai gondolatok vagy kapcsolatok feltárását, majd új kapcsolatokat alakít ki a matematikai fogalmak között.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A kompetencia fejlesztése valódi adatok felhasználásával összeállított mindennapi problémák megoldásán keresztül történik. Ennek során a különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötletek megalkotásának képességét. A tanuló megfelelő játékokon keresztül képessé válik a különböző kockázatok felmérésére, a számára kedvezőnek tűnő stratégia kidolgozására, és megtapasztalja döntései következményét. A matematikai projekteken való részvétel segíti a későbbi munkavállalás szempontjából fontos készségek kialakulását (kreativitás, problémamegoldás, kezdeményzőkészség, másokkal való együttműködés készsége).

9. évfolyam

A 9. évfolyamon a korábbi képzési szakaszok során megszerzett ismeretekre és kialakított készségekre, képességekre alapozva – a spirális tananyagfelépítést szem előtt tartva – az egyes témakörök új ismeretei matematikai szempontból egyre pontosabb és elvontabb formában jelennek meg a tanulási-tanítási folyamat során. Egyre határozottabb a fogalmak pontos definiálásának, az állítások, tételek indoklásának, bizonyításának, valamint az általánosításnak az igénye. Erre a szakaszra fokozottan jellemző a korábbi és az új ismeretek egységes rendszerbe foglalása, az egyes témakörökön belüli rendszerezés.

Ebben a szakaszban is fontos cél, hogy az ismeretszerzési folyamat során a tanuló – a lehetőségekhez mérten – a tanár által irányított módon, feladatok megoldása mentén maga fedezze fel az összefüggéseket, általánosítási lehetőségeket, megoldási módokat. A kooperatív munkaformák, a csoportmunkában megoldandó projektfeladatok fejlesztik a matematikai kommunikációt. A digitális eszközök, dinamikus szoftverek, online felületek támogatják a szemléltetést, a megértést és a felfedeztetést.

A 9. évfolyamon megjelenő témakörök tartalmának egy része folytatása, kiterjesztése és kiegészítése a korábbi szakaszokban is megjelenő tananyagtartalmaknak. Ebben a szakaszban jelennek meg először a valós számok; elsőfokú egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek; a függvény fogalma, függvénytulajdonságok; a kör és részei. Az algebrai eszközök és a függvényekkel kapcsolatos ismeretek bővülése lehetővé teszi a hétköznapi vagy matematikai nyelven megfogalmazott problémák és a megoldás során alkalmazott matematikai modellek körének bővülését.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	óraszám
év eleji teendők, szintfelmérés	5
Halmazok Kombinatorika, gráfok	23
Algebra: Számhalmazok, műveletek Arányosság, százalékszámítás Hatvány Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	53
Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	19
A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	20
Geometriai alapismeretek Háromszögek Négyyszögek, sokszögek A kör és részei	19
Geometria: A kör és részei Transzformációk, szerkesztések	28
Leíró statisztika	9
év végi ismétlés	4
Összes óraszám:	180

TÉMAKÖR: Halmazok

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: látja a halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatokat; véges halmazok elemszámát meghatározza; alkalmazza a logikai szita elvét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

adott halmazt diszjunkt részhalmazaira bont, osztályoz;
halmazokat különböző módokon megad;
halmazokkal műveleteket végez, azokat ábrázolja és értelmezi.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben
Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával
Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése
Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése
Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével
Szemléletes kép végtelen halmazokról

FOGALMAK

alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram;
halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz; diszjunkt halmazok,
halmaz elemszáma, logikai szita

Javasolt tevékenységek

Hétköznapi életből, más tantárgyakból vagy a matematikából vett, konkrétan vagy digitálisan megjelenített alaphalmazból megadott tulajdonságokkal rendelkező elemek válogatása
Konkrét részhalmaz esetén a részhalmaz képzési szempontjainak megállapítása
A történelem, a művészetek, a tudományok, a sport neves személyiségeinek kitalálása különböző tulajdonságok alapján
Barkochba játék
A „végtelen szálloda” mint modell
Megszámlálhatóan végtelen számosságú halmazok elemei között egyértelmű hozzárendelés felfedeztetése, például a pozitív természetes számok halmazának számossága megegyezik a pozitív páros számok halmazának számosságával

TÉMAKÖR: Kombinatorika, gráfok

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;

a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;

a kiválasztott modellben megoldja a problémát;

megold sorba rendezési és kiválasztási feladatokat;

konkrét szituációkat szemléltet és egyszerű feladatokat megold gráfok segítségével;

véges halmazok elemszámát meghatározza;

alkalmazza a logikai szita elvét.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezéssel

Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban

Esetszétválasztás és szorzási elv alkalmazása feladatok megoldásában

Összeszámlálási modellek alkalmazása feladatok megoldásában

Gráfok alkalmazása konkrét hétköznapi és matematikai szituációk szemléltetésére, feladatok megoldására

FOGALMAK

gráf, gráf csúcsa, gráf éle

Javasolt tevékenységek

Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezett leszámplálással és a szorzási és/vagy esetszétválasztási elv alkalmazásával

Geometriai eszközök használata kombinatorikai problémák megoldására

Néhány feltételt tartalmazó tanulói órarend készítése kis elemszámmal

Azonos modellen alapuló, de különböző megfogalmazású feladatok megoldása

Szorzat vagy összeg alakban megadott eredményű kombinatorikafeladatokhoz saját szöveg írása

Téves megoldású kombinatorikafeladatokban a hiba megtalálása és a tévedés kijavítása

Sorba rendezési feladatok megoldásának szemléltetése gráffal

Adott gráfhhoz hozzáillő feladatszöveg alkotása és „feladatküldés” csoportmunkában

TÉMAKÖR: Számhalmazok, műveletek

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásait a természetes számoktól a valós számokig;

ismer példákat irracionális számokra.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

a kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás műveleti azonosságokat helyesen alkalmazza különböző számolási helyzetekben;

racióális számokat tizedes tört és közösleges tört alakban is felír;

ismeri a valós számok és a számegyenes kapcsolatát;

ismeri és alkalmazza az abszolút érték, az ellentett és a reciprokok fogalmát;

a számolással kapott eredményeket nagyságrendileg megbecsüli, és így ellenőrzi az eredményt;

valós számok közelítő alakjaival számol, és megfelelően kerekít.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata

Tizedes törtek átírása közösleges tört alakba és viszont

Irracionális számok szemléltetése
Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen
Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása
Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokanak meghatározása
Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése
Valós számok adott jegyre kerekítése
Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése

FOGALMAK

racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok

Javasolt tevékenységek

A számológép helyes használatának elsajátítása, például műveleti sorrend, zárójelek
Írásban elvégzett műveletek ellenőrzése számológéppel
Célszám megközelítése adott számjegyekkel, műveleti jelek és zárójelek használatával
Tanulói kiselőadás a helyi értékes számírás kialakulásáról, a számjegyek kialakulásának történetéről

A tanteremben vagy a tanterem környezetében végzett mérések esetén a megfelelő kerekítés alkalmazása

Adott mérés elvégzése esetén a mérési hiba következményeinek vizsgálata

TÉMAKÖR: Hatvány, gyök

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: ismeri és alkalmazza az egész kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza az egész kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait; ismeri és alkalmazza a normálalak fogalmát.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre

Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre

A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése

A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevő esetén

Számok normálalakja

Számolás normálalak segítségével

FOGALMAK

hatványalap, hatványkitevő, normálalak

Javasolt tevékenységek

Projektmunka: hányszor lehet félbehajítani egy nagyméretű papírt? Keresés az interneten, kísérlet végzése például egy teljes guriga vécépapírral

Internetes forrásból származó, nagyon kicsi vagy nagyon nagy számokat tartalmazó cikkek valóságtartalmának megállapítása páros vagy csoportmunkában

TÉMAKÖR: Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

műveleteket végez algebrai kifejezésekkel;

ismer és alkalmaz egyszerű algebrai azonosságokat;

átalakít algebrai kifejezéseket összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa

Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során

Az $(a + b)^2$, az $(a - b)^2$ és az $(a + b)(a - b)$ kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában)

Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel

Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával

FOGALMAK

összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom

Javasolt tevékenységek

„Gondolj egy számra, és én kitalálom” játék, matematikai bűvészlucikok algebrai magyarázata

Algebrai kifejezésekkel végzett műveletek geometriai modellezése

A nevezetes azonosságok geometriai megjelenítése

Számolási „trükkök” a nevezetes azonosságok segítségével, például kétjegyű számok négyzetének, $99 \cdot 101$ típusú szorzat eredményének kiszámolása fejben

TÉMAKÖR: Arányosság, százalékszámítás

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;

ismeri és alkalmazza a százalékalap, -érték, -láb, -pont fogalmát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza az egyenes és a fordított arányosságot.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során

Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése

Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös)

Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárookra a mindennapi életből

Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása

FOGALMAK

egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százaléérték, százalékláb

Javasolt tevékenységek

Összetett, valódi élethelyzetekkel kapcsolatos feladatok megoldása csoportmunkában, szükség esetén grafikon segítségével

Háztartási számlák elemzése az azokon megjelenő egységárak és fizetendő összegek figyelembevételével

TÉMAKÖR: Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;

adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít;

a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;

a kiválasztott modellben megoldja a problémát;

a modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi, és az észszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg válaszát;
felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot;
egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékészlet-vizsgálattal ellenőrzi.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza a következő egyenletmegoldási módszereket: mérlegelv, grafikus megoldás, szorzattá alakítás;
megold elsőfokú egyismeretlenes egyenleteket és egyenlőtlenségeket, elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszereket.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése

Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése

A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása

A kiválasztott modellben a probléma megoldása

A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve

Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete

Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvel és grafikusan
Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusan

Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keveréses feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)

FOGALMAK

alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv

Javasolt tevékenységek

Szöveges feladatok megoldása több különböző úton, a különböző megoldások összehasonlítása előnyök és hátrányok szempontjából

Hiányos, túlhatározott, illetve ellentmondó adatokat tartalmazó problémák vizsgálata

Nyílt végű problémák megoldása

Adott egyenlethez szöveges feladat alkotása és „feladatküldés” csoportmunkában

Digitális eszköz használata egyenletek, egyenlőtlenségek és egyenletrendszerek grafikus megoldása során; a digitális eszközzel történő ábrázolás előnyeinek és hátrányainak megbeszélése

TÉMAKÖR: A függvény fogalma, függvénytulajdonságok

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

képlettel adott függvényt ábrázol;

adott értékészletbeli elemhez megtalálja az értelmezési tartomány azon elemeit, amelyekhez a függvény az adott értéket rendeli.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

megad hétköznapi életben előforduló hozzárendeléseket;

adott képlet alapján helyettesítési értékeket számol, és azokat táblázatba rendezi;

táblázattal megadott függvény összetartozó értékeit ábrázolja koordináta-rendszerben;

a grafikonnál megállapítja függvények alapvető tulajdonságait.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű

Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete

Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése

Függvények ábrázolása táblázat alapján

Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására

A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékészletének, minimumának, maximumának és zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása

Lineáris függvény, másodfokú függvény, fordított arányosságot leíró függvény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai

Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $|f(x)|$

Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján

FOGALMAK

egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás

Javasolt tevékenységek

Összetett, valódi helyzetekkel, például demográfiai kérdésekkel, pénzügyi feladatokkal kapcsolatos grafikonok elemzése csoportmunkában

Hétköznapi helyzetekben időben változó folyamatokkal kapcsolatos mérések végzése és a mért adatok ábrázolása koordináta-rendszerben (például hőmérséklet)

A tanulók mindennapi életéhez kapcsolódó grafikonok ábrázolása és elemzése (például út-idő grafikon az iskolába való eljutásról)

Egyszerű, másodfokú függvénnyel jellemezhető, gyakorlati helyzethez köthető szélsőérték-feladatok megoldása csoportmunkában, például adott hosszúságú spárgával bekeríthető maximális területű téglalap adatainak mérése, megfigyelése

Függvények ábrázolása digitális eszköz segítségével

Barkochba játék a függvényekkel kapcsolatos fogalmak használatával

Szöveges feladatok megoldása grafikus úton

Algebrai úton nem vagy nehezen megoldható egyenletek közelítő megoldása grafikus úton digitális eszköz segítségével

TÉMAKÖR: Geometriai alapismeretek

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri és feladatmegoldásban alkalmazza a térelemek kölcsönös helyzetét, távolságát és hajlásszögét;

felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és használja a pont, egyenes, sík (térelemek) és szög fogalmát;

ismeri és alkalmazza a nevezetes szögpárok tulajdonságait;

ismeri az alapszerkesztéseket, és ezeket végre tudja hajtani.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban

Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása

Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsháromszögek, egyállású szögek, váltószögek

A szakaszfelező merőleges és a szögfelező mint ponthalmazok tulajdonságainak ismerete

Alapszerkesztések végrehajtása euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező,

merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása

FOGALMAK

pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcpszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező

Javasolt tevékenységek

Az osztályteremben vagy a terem környezetében „egyenesek” kölcsönös helyzetének megadása, ezek távolságának megmérése

Számszerű adatként csak a méretarányt tartalmazó térkép alapján valódi távolságok meghatározása, becslése

Számszerű adatként csak méretarányt tartalmazó térképen adott helységektől (közelítőleg) egyenlő távolságra levő helységek megkeresése

TÉMAKÖR: Háromszögek

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén;

ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;

sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát;

kiszámítja háromszögek területét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza a háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei közötti kapcsolatokat; a speciális háromszögek tulajdonságait;

ismeri és alkalmazza a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmakat és tételeket;

ismeri és alkalmazza a Pitagorasz-tételt és megfordítását.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint

Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között

Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög

A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak, tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör

Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása

A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása

A Pitagorasz-tétel bizonyítása

Háromszög területének kiszámítása

FOGALMAK

szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör

Javasolt tevékenységek

A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó tételek felfedeztetése szerkesztéssel vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával, páros vagy csoportmunkában

Konkrét alakzatok átdarabolása más alakzattá páros vagy csoportmunkában

A derékszögű háromszög oldalaira szerkesztett négyzetek átdarabolása a Pitagorasz-tételnek megfelelő módon, pitagorasz-tangramok vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával

TÉMAKÖR: Négyszögek, sokszögek

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén; ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;

sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát;

ismeri és alkalmazza speciális négyszögek tulajdonságait, területüket kiszámítja; átdarabolással kiszámítja sokszögek területét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismeri és alkalmazza a szabályos sokszög fogalmát; kiszámítja a konvex sokszög belső és külső szögeinek összegét.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása

Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása

Szabályos sokszög fogalmának ismerete

Szabályos sokszög területe átdarabolással

FOGALMAK

trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög

Javasolt tevékenységek

Különböző típusú speciális négyszögek területének meghatározására vonatkozó formula felfedeztetése átdarabolással

A belső és a külső szögösszegre vonatkozó tételek felfedeztetése, illusztrálása átdarabolással, hajtogatással vagy dinamikus geometriai szoftver segítségével

Projektmunka: lakás/iskola alaprajzának elkészítése méretarányosan

TÉMAKÖR: A kör és részei

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén; ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;

sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ki tudja számolni a kör és részeinek kerületét, területét;

ismeri a kör érintőjének fogalmát, kapcsolatát az érintési pontba húzott sugárral;

ismeri és alkalmazza a Thalész-tételt és megfordítását.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával

Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körcikk területével

Kör, körcikk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása

Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak

A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása

A Thalész-tétel bizonyítása

FOGALMAK

középponti szög, körív, körcikk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

Javasolt tevékenységek

Annak felfedeztetése méréssel, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával; különböző méretű körök esetén a kapott adatok táblázatba foglalása

A Thalész-tétel felfedeztetése szerkesztéssel, szögméréssel vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával

TÉMAKÖR: Transzformációk, szerkesztések

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

ismeri a vektorokkal kapcsolatos alapvető fogalmakat;

ismer és alkalmaz egyszerű vektorműveleteket;

alkalmazza a vektorokat feladatok megoldásában;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismer példákat geometriai transzformációkra;

ismeri és alkalmazza a síkbeli egybevágósági transzformációkat és tulajdonságaikat;

alakzatok egybevágóságát;

megszerkeszti egy alakzat tengelyes, illetve középpontos tükröképét, pont körüli

elforgatottját, párhuzamos eltolját;

geometriai szerkesztési feladatoknál vizsgálja és megállapítja a szerkeszthetőség feltételeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés)

A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik

A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével

Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása

Egybevágósági transzformációk végrehajtása

Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban

Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában

Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása

Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása; diszkusszió

FOGALMAK

tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege,

Javasolt tevékenységek

Gyakorlati példák keresése geometriai hozzárendelésekre, például fényképezés, filmvetítés

A középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás bemutatása mint két tengelyes tükrözés egymásutánja

M. C. Escher és Victor Vasarely néhány interneten is elérhető alkotásának elemzése a szimmetriák szempontjából; hasonló módszerrel képek alkotása

A sík parkettázása egybevágó háromszögekkel, négyszögekkel papírsablonok vagy dinamikus geometriai szoftver segítségével

A tengelyes vagy középpontos szimmetriára alapozó stratégiai játékok (például pénzforgató, színezős) páros munkában

TÉMAKÖR: Leíró statisztika

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

adott cél érdekében tudatos adatgyűjtést és rendszerezést végez;

hagyományos és digitális forrásból származó adatsokaság alapvető statisztikai jellemzőit meghatározza, értelmezi és értékeli;
felismer grafikus manipulációkat diagramok esetén.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

adatsokaságból adott szempont szerint oszlop- és kördiagramot.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése

Statisztikai adatok gyűjtése

Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel

A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések

Oszlop- és kördiagram értelmezése, valamint készítése

Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása

Kördiagramból oszlopdiagram készítése és viszont

Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén

FOGALMAK

oszlopdiagram, kördiagram, átlag, medián, módusz

Javasolt tevékenységek

Adatgyűjtés megtervezése, például forgalomszámlálás vagy iskolai felmérés előkészítése

A megtervezett statisztikai adatgyűjtés lebonyolítása, az eredmények szemléltetése grafikonok segítségével, a kapott eredmények értékelő bemutatása tanulói kiselőadás formájában

Különböző adatsokaságok esetében annak vizsgálata, hogy ezek jellemezhetőek-e az ismert középértékekkel

Érvelés a tanuló saját érdemjegyei alapján különböző statisztikai jellemzők segítségével a kedvezőbb év végi jegyért

Különböző sportágak értékelési rendszerének és statisztikáinak bemutatása tanulói kiselőadás keretében

Osztályok/tantárgyak eredményeinek összehasonlítása érdemjegyek és ezek középértékei alapján

Csoportmunka keretében adott céllal készülő, megtévesztő oszlop- és kördiagramok készítése, ezek szóbeli értékelése, javítása

Történelem

BSZC Bessenyei György Technikuma

Helyi tanterv történelem és állampolgári ismeretek 2020.

9. évfolyam

Éves óraszám: 108 (36 hét)

Heti óraszám: 3

A tartalmi szabályozás kulcsfogalma a tanulási eredmény alapú szemlélet.

A tanulási eredmény alapú megközelítés egy olyan korszerű gondolkodásmód, amely az oktatóközpontú kultúrával szemben a tanulást és a tanulót helyezi a középpontba, és ebben az

értelemben maga a tanulási folyamat, valamint a tanuló által elért kompetenciafejlődés a lényeges. Ezzel összefüggésben a szakképzés fő célja a szakmai cselekvőképesség kialakítása.

A történelemtanítás és -tanulás célja, hogy a tanuló megismerkedjen a történettudomány, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történelmi tényekkel, szereplőkkel, eseményekkel, történetekkel és folyamatokkal, valamint tudatosodjon benne nemzeti hovatartozása. Ismerkedjen meg a kulturális kódrendszer legalapvetőbb elemeivel, amelyek lehetővé teszik, hogy azonosuljon kultúránk alapértékeivel. A történelem tantárgy tantervének középpontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll.

A tantervi szabályozás irányítóelve, hogy a magyar történelmet általában kontinuitásában, az európai, illetve egyetemes történelmet szigetszerűen tárgyalja. A kerettanterv több általános európai jelenséget is konkrét magyar példákon keresztül mutat be. Ennek révén a tanuló a magyar történelmi jelenségeket elsősorban nem általános modellek alapján, hanem a konkrét történelmi helyzet jellegzetességeit figyelembe véve tanulmányozhatja. Ez a megközelítés hozzásegíti a tanulót, hogy megértse és méltányolja a magyarság, a magyar nemzet, illetve Magyarország sajátos helyzetéből adódó jelenségeket és folyamatokat, így alakulhat ki benne a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudat, és ezáltal erősödhet benne a hazaszeretet érzése.

A történelem tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanuló a történelemtanulás során különféle jellegű tudástartalmakkal és különböző típusú feladatokkal találkozik, amelyek megtanulásához, illetve elvégzéséhez különféle módszereket kell választania. A történelmi információk keresése és feldolgozása, a forráskritika, a következtetések levonása és egyéb gondolkodási műveletek közvetítő hatásuk révén általában fejlesztik a tanulási kompetenciákat.

A tanuló a történelemtanulás során megtapasztalja, hogy a történelemtudása az iskolán kívül, más élethelyzetekben, illetve a jelen társadalmi, gazdasági és politikai jelenségeinek megértéséhez és megítéléséhez is segítséget nyújt.

Kommunikációs kompetenciák: A történelmi források feldolgozása a szövegértés fejlesztésének egyik hatékony módja. A tanuló a felmerülő történelmi problémákról beszélgetéseket folytat, érveket gyűjt, azokat írásban és szóban összefoglalja, digitális kommunikációs eszközök segítségével mutatja be. A különböző típusú, más-más korokból és eltérő társadalmi közegekből származó források feldolgozása pedig nagyban segíti a különféle kommunikációs környezetek (kontextusok) közötti magabiztos eligazodást.

Digitális kompetenciák: A történelem tanulása során a digitális eszközök etikus, felelősségteljes használatával a tanuló információkezelési és -feldolgozási készségei fejlődnek, ami elősegíti elemző és mérlegelő gondolkodása kialakulását és elmélyítését is, aminek része a megszerzett információk ellenőrzése, hitelességének vizsgálata.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló az információk, illetve a források feldolgozása során problémákat azonosít, magyarázatokat fogalmaz meg, kiemeli a lényegét, következtetéseket von le. A történelmi ismeretek, fogalmak elsajátításával, valamint a történelmi források és interpretációk mérlegelésével, hipotézisek alkotásával fejlődik az elemző, problémamegoldó gondolkodása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló a különböző történelmi korok mindennapi életének vizsgálatával, az életmód változatos formáinak, valamint történelmi életutaknak és cselekedeteknek a megismerésével viszonyítási pontokat találhat, illetve követhető modelleket adaptálhat saját életútjának tervezéséhez és szervezéséhez. A tanulóban tudatosul, hogy nehéz élethelyzetekben is kialakíthatók cselekvési tervek, lehetőségek. Értékeli a válságos történelmi

helyzetekben megnyilvánuló bátorság, kitartás, önfeláldozás, segítségnyújtás és szolidaritás követésre méltó példáit. A tanuló arra törekszik, hogy az emberi cselekedeteket, életutakat, élethelyzeteket, társadalmi folyamatokat és jelenségeket árnyaltan értelmezze.

A kreativitás a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A történelem tanulása során a tanuló megismeri az emberiség, a magyarság kulturális örökségének fő elemeit. Értékeli a kiemelkedő emberi alkotásokat és értelmezi azok technológiai, tudományos és művészeti szerepét.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tanuló megismeri és értékeli az alkotó emberi tevékenységek változatos formáit. Értelmezi és elismeri a tudósok, kutatók és művészek teljesítményét. Büszke a magyar tudósok, művészek, sportolók és más értékkeremtő, alkotó emberek kiemelkedő eredményeire, teljesítményeire.

A kerettanterv témakörönként határozza meg a javasolt óraszámot. Ezek összege megfelel az évi teljes óraszámnak, amely elegendő a témák ismeretanyagának feldolgozásához és a tanulási eredményekhez kapcsolódó kompetenciák elsajátításához. A kerettantervben meghatározott tanulási tartalmak azonban átlagos esetben a javasolt órakeret kb. 80%-ában feldolgozhatók.

A helyi tanterv alapján a tanár a kerettantervből évente két témát mélységelvű feldolgozásra jelöl ki, amelyre több idő, a javasolt időkereten felül összesen további 6–10 óra tervezhető. Ezeknek legalább 70%-a magyar történelmi témájú legyen. A mélységelvű tanítás lehetőséget ad az adott téma részletesebb ismeretekkel, többféle megközelítési móddal és tevékenységgel történő feldolgozására. A mélységelvű témák esetében nagyobb lehetőség nyílik a projektmunkára, illetve a múzeumi órák és a témával kapcsolatos tanulmányi kirándulások szervezésére.

A *Témakörönként* megjelenő tantervi táblázatok magukba foglalják a hozzájuk tartozó *Témákat*, a konkrétabb tartalmakat feltüntető *Altémákat*, valamint az egyes témakörökhöz kapcsolódó *Fogalmak és adatok/Lexikák* címszó alatt a kötelezően elsajátítandó fogalmakat, személyeket, kronológiai és topográfiai adatokat. Minden fogalmi elem csak egyszer fordul elő, annál a témakörnél, ahol kötelező elemként először szerepel a tantervben. A táblázat utolsó oszlopában feltüntetett *Fejlesztési feladatok* teljesítésével valósulnak meg az előírt tanulási eredmények.

A témakörönként felsorolt *Javasolt tevékenységek* nem kötelező elemei a tantervnek, de eredményessé tehetik a tananyag feldolgozását és a szaktanári munkát. Ezek köre természetesen bővíthető különféle tanulási eljárásokkal, módszerekkel.

A középiskolai történelemtanítás- és tanulás célja

A középiskolai történelemtanítás és -tanulás célja, hogy a tanulóban a történettudomány, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történelmi tények és folyamatok, szereplők és események ismeretének segítségével alakuljon ki önálló világkép és magyar identitástudat. Szerezzen mélyebb ismereteket a magyar és az egyetemes történelem legfontosabb jelenségeiről és fordulópontjairól, tudjon azonosulni a keresztény alapú magyar és európai kultúra értékeivel, legyen képes társadalmi és kulturális téren hatékony, árnyalt kommunikációra. A történelemtanulás során végzett változatos tevékenységek révén alakuljon ki a tanulóban a múlttól, illetve a társadalmi kérdésekről való árnyalt gondolkodás.

A középiskolai történelemtanítás az általános iskolában elsajátított ismeretekre és kompetenciákra épül. Míg az általános iskolában a történetek elbeszélése, a régebbi korok és történelmi szereplők szemléletes bemutatása az elsődleges, a középiskolai történelemtanításban mindez kiegészül a

források feldolgozásával, történelmi helyzetek és folyamatok több szempontú elemzésével, a problémák azonosításával és megvitatásával. Az önálló információgyűjtés és –feldolgozás, a történelmi jelenségek értelmezése, elemzése, a különböző érvek mérlegelése, valamint a következtetések levonása együttesen segíti a történelmi szemléletmód kialakulását. A tantárgy tanulásának élményszerűségét már nemcsak a történetek izgalma vagy az érdekes feladatok nyújtják, hanem azok az elemzések, viták, felismerések is, amelyek az egyes témák, problémák feldolgozása során felmerülnek.

A tantárgy tantervének középpontjában a magyarság, a magyar nemzet és Magyarország története áll. A témakörök mintegy kétharmada a magyar történelemhez kapcsolódik. Ez az egyes témák részletezettségén túl abban is megmutatkozik, hogy az általános iskolai kerettantervhez hasonlóan több általános európai jelenség bemutatásánál magyar és külföldi példák egyaránt előkerülnek. Ugyanakkor az általános iskolainál nagyobb tér jut Magyarországra, illetve a magyar nemzet történetét befolyásoló európai és globális folyamatok és jelenségek bemutatására. Ezek eredményeként a tanuló a magyar történelmi jelenségeket konkrét egyetemes történelmi helyzetekhez viszonyítva tanulmányozhatja. Ez hozzásegíti őt, hogy megértse és méltányolja a magyarságot, a magyar nemzetet, illetve Magyarországot sajátos helyzetéből adódó jelenségeket, folyamatokat és törekvéseket, így alakulhat ki benne a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudat. Alapvető cél annak érzékeltetése, hogy a magyar nemzet történelmére számos nemzetiség és közösség (pl. német, zsidó) együttélése is hatást gyakorolt. Fontos cél a magyarországi kisebbségek és nemzetiségek történetének bemutatása, valamint kiemelt cél a határainkon túl kisebbségbe szorult magyarok történelmének átfogó megismertetése.

A középiskolai történelemtanulás motiválja a tanulót arra, hogy felnőttként, a középiskola befejezése után is érdeklődjék a történelem, illetve közéleti kérdések iránt. Hozzájárul továbbá ahhoz, hogy az iskolából kikerülve hazáját szerető, a történelmi hagyományokat örökítő, demokratikus gondolkodású, kisebb-nagyobb közösségeiért felelősséget vállaló polgárrá; a társadalom tevékeny és önálló tagjává váljék.

A 9–12. évfolyamok tanterve spirális módon épül az 5–8. évfolyamokéra, és nem ismétli automatikusan azokat. Természetesen a magyar és az egyetemes történelemnek meghatározó folyamatait, jelenségeit vagy eseményeit az általános iskola után a középiskolában is előkerülnek, mivel a hozzájuk kapcsolódó mélyebb ismeretek, illetve a témák forrás- és problémaközpontú tárgyalásmódja a középiskolai korosztály számára válik részletesebben hozzáférhetővé.

A kerettanterv évenként 6–9 *témakör* feldolgozását írja elő; az egyes témakörök 2–6 témát foglalnak magukba. A kerettanterv pontos témaleírásai tartalmazzák azokat az ismereteket, amelyeknek a tanítása minden iskolában kötelező, ugyanakkor lehetőséget adnak esetleges új témák és tartalmak bevezetésére a helyi tantervben.

Egy-egy téma feldolgozásához minimálisan 2–6 tanóra szükséges. Miközben az éves időkeret a korábbi tantervekhez képest nem változott, a minimálisan kötelező témák, fogalmak és egyéb lexikai egységek száma a korábbiakhoz képest csökkent. Mindez időt és alkalmat ad a tevékenységalapú tanulásra, az ismeretek alkalmazására, a kompetenciák fejlesztésére, a kooperatív tanulási technikák alkalmazására, továbbá a helyi tantervben megfogalmazott helytörténelmi vagy egyéb témák tantervbe való beépítésére. Így marad idő speciális foglalkozások (pl. múzeumi, könyvtári órák, közös filmnézés) szervezésére, illetve tantárgyközi projektek megvalósítására is.

Az egyes témakörökhöz kapcsolódó *Fogalmak és adatok/Lexikák* címszó alatt a kötelezően elsajátítandó fogalmakat, személyeket, kronológiai és topográfiai adatokat soroljuk fel. Az egyértelműség kedvéért valamennyi olyan általános iskolában szereplő fogalmi elemet feltüntetünk itt is, ami az adott középiskolai témakörhöz kapcsolható, értelmezése tovább mélyíthető. Ezeket aláhúzással jelöltük. Az idegen személynevek a tantervben teljes névvel szerepelnek, de a diákoktól csak a vezetéknevek ismerete és pontos helyesírása várható el.

A tanuló a 9. évfolyamon a következő kulcsfogalmakat használja:

Értelmező kulcsfogalmak: történelmi idő, történelmi forrás és bizonyítékok; ok és következmény; változás és folyamatosság; történelmi jelentőség, történelmi nézőpont és interpretáció.

Tartalmi kulcsfogalmak:

- politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, köztársaság, diktatúra, demokrácia, parlamentarizmus, monarchia, önkormányzat, közigazgatás, hatalmi ágak, jog, alkotmány/alaptörvény, törvény, rendelet, birodalom;
- társadalmi: társadalom, társadalmi csoport/réteg, népesedés/demográfia, migráció, nemzet, etnikum, identitás, életmód;
- gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, ártermelés;
- eszme- és vallástörténeti: kultúra, művészet, vallás, hit, egyház, civilizáció, eszme/ideológia, világnézet.

FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK)

ISMERETSZERZÉS ÉS FORRÁSHASZNÁLAT

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan tud használni általános és történelmi, nyomtatott és digitális információforrásokat (tankönyv, kézikönyvek, szakkönyvek, lexikonok, képzőművészeti alkotások, könyvtár és egyéb adatbázisok, filmek, keresők);
- önállóan információkat tud gyűjteni, áttekinteni, rendszerezni és értelmezni különböző médiumokból és írásos vagy képi forrásokból, statisztikákból, diagramokból, térképekről nyomtatott és digitális felületekről;
- tud forráskritikát végezni, és különbséget tenni a források között hitelesség, típus és szövegösszefüggés alapján;
- képes azonosítani a különböző források szerzőinek a szándékát, bizonyítékok alapján értékeli egy forrás hitelességét;
- képes a szándékainak megfelelő információkat kiválasztani különböző műfajú forrásokból;
- összehasonlítja a forrásokban talált információkat saját ismereteivel, illetve más források információival és megmagyarázza az eltérések okait;
- képes kiválasztani a megfelelő forrást valamely történelmi állítás, vélemény alátámasztására vagy cáfolására.

TÁJÉKOZÓDÁS IDŐBEN ÉS TÉRBEN

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a magyar és az európai történelem tanult történelmi korszakait, időszakait, és képes azokat időben és térben elhelyezni;
- az egyes események, folyamatok idejét konkrét történelmi korhoz, időszakhoz kapcsolja vagy viszonyítja, ismeri néhány kiemelten fontos esemény, jelenség időpontját, kronológiát használ és készít;
- össze tudja hasonlítani megadott szempontok alapján az egyes történelmi korszakok, időszakok jellegzetességeit az egyetemes és a magyar történelem egymáshoz kapcsolódó eseményeit;
- képes azonosítani a tanult egyetemes és magyar történelmi személyiségek közül a kortársakat;
- felismeri, hogy a magyar történelem az európai történelem része, és példákat tud hozni a magyar és európai történelem kölcsönhatásaira;
- egyszerű történelmi térkép vázlatot alkot hagyományos és digitális eljárással.
- a földrajzi környezet és a történelmi folyamatok összefüggéseit példákkal képes alátámasztani;
- képes különböző időszakok történelmi térképeinek összehasonlítására, a történelmi tér változásainak és a történelmi mozgások követésére megadott szempontok alapján a változások hátterének feltárásával.

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes a történelmi jelenségeket általános és konkrét történelmi fogalmak, tartalmi és értelmező kulcsfogalmak felhasználásával értelmezni és értékelni;
- fel tud ismerni fontosabb történelmi fogalmakat, meghatározás alapján;
- képes kiválasztani, rendezni és alkalmazni az azonos korhoz, témához kapcsolható fogalmakat;
- össze tudja foglalni rövid és egyszerű szaktudományos szöveg tartalmát;
- képes önállóan vázlatot készíteni és jegyzetelni;
- képes egy-egy korszakot átfogó módon bemutatni;
- történelmi témáról kiselőadást, digitális prezentációt alkot és mutat be;
- történelmi tárgyú folyamatábrákat, digitális táblázatokat, diagramokat készít, történelmi, gazdasági társadalmi és politikai modelleket vizuálisan is meg tud jeleníteni;
- megadott szempontok alapján történelmi tárgyú szerkesztett szöveget (esszét) tud alkotni, amelynek során tételmondatokat fogalmaz meg, szövegtömörítés és átfogalmazás segítségével, állításait több szempontból indokolja és következtetéseket von le;
- társaival képes megvitatni történelmi kérdéseket, amelynek során bizonyítékokon alapuló érvekkel megindokolja a véleményét, és választékosan reflektál mások véleményére, árnyalja saját álláspontját.

TÖRTÉNELMI GONDOLKODÁS

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes felismerni, megfogalmazni és összehasonlítani különböző társadalmi és történelmi problémákat, értékrendeket, jelenségeket, folyamatokat;
- a tanult ismereteket problémaközpontúan tudja rendezni,
- hipotéziseket alkot történelmi személyek, társadalmi csoportok és intézmények viselkedésének mozgatórugóiról;
- önálló kérdéseket fogalmaz meg történelmi folyamatok, jelenségek és események feltételeiről, okairól és következményeiről;
- önálló véleményt tud alkotni történelmi eseményekről, folyamatokról, jelenségekről és személyekről;
- képes különböző élethelyzetek, magatartásformák megfigyelése által következtetések levonására, erkölcsi kérdéseket is felvető történelmi helyzetek felismerésére és megítélésére;
- a változás és a fejlődés fogalma közötti különbséget ismerve képes felismerni és bemutatni azokat azonos korszakon belül, vagy azokon átívelően;
- képes összevetni, csoportosítani és súlyozni az egyes történelmi folyamatok, jelenségek, események okait, következményeit, és ítéletet alkotni azokról, valamint a benne résztvevők szándékairól;
- összehasonlítja különböző, egymáshoz hasonló történelmi helyzeteket, folyamatokat, jelenségeket;
- képes felismerni konkrét történelmi helyzetekben, jelenségekben és folyamatokban valamely általános szabályszerűség érvényesülését;
- összehasonlítja és kritikusan értékeli az egyes történelmi folyamatokkal, eseményekkel és személyekkel kapcsolatos eltérő álláspontokat;
- feltevéseket fogalmaz meg, azok mellett érveket gyűjt, illetve mérlegeli az ellenérveket;
- felismeri, hogy a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális viszonyai a múltbeli események, tényezők következményeiként alakultak ki.

9. évfolyam

A középiskola első évfolyamának témakörei az ókortól a 15. század végéig ölelik fel a magyar és egyetemes történelem fontosabb folyamatait, jelenségeit, eseményeit, illetve az ehhez kapcsolódó tanulási eredményeket és fejlesztési feladatokat. A magyar és európai identitásunk alapját képező civilizációkhoz, korszakokhoz, történelmi eseményekhez tartozó témakörök az általános iskola után ismét előkerülnek, ám új megközelítéssel és bővülő tartalommal. Míg a témák többsége 5–6. évfolyamon a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően többnyire életmódtörténeti és portré témakörökbe rendeződtek, a középiskolában előtérbe kerül a politikai, társadalmi, gazdasági és kultúrtörténeti megközelítés, a hangsúly a korszakok gazdasági változásaira, társadalmi szerkezetére, politikai modelljeire és világméretűre helyeződik.

Az egyetemes és a magyar történelmi témák általában külön témakörökbe szerveződnek, mivel előbbiek jobbra tematikus, utóbbiak pedig tematikus és eseménytörténeti jellegűek. A magyar történelem

eseményei és folyamatai az egyetemes történelem által felrajzolt háttér előtt, nemzetközi összefüggésekbe ágyazva jelennek meg.

A strukturáltabb szempontok és bővebb ismeretek mellett az egyes témák feldolgozási módja is változik. A szemléletes megjelenítés és a történetek tanítása mellett egyre nagyobb szerepet kapnak az önállóan végzett információszerző és –feldolgozó tevékenységek, a forrásokkal végzett különböző műveletek és a problémaközpontú tárgyalási mód.

FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK)

TÖRTÉNELMI ISMERETEK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- ismeri az ókori civilizációk legfontosabb jellemzőit, valamint az athéni demokrácia és a római állam működését, hatásukat az európai civilizációra;
- felidézi a monoteista vallások kialakulását, legfontosabb jellemzőiket, tanításaik főbb elemeit, és bemutatja terjedésüket;
- bemutatja a keresztény vallás civilizációformáló hatását, a középkori egyházat, valamint a reformáció és a katolikus megújulás folyamatát és kulturális hatásait; érvel a vallási türelem, illetve a vallásszabadság mellett;
- képes felidézni a középkor gazdasági és kulturális jellemzőit, világképét, meghatározó birodalmait, és bemutatni a rendi társadalmat;
- ismeri a magyar nép őstörténetére és a honfoglalásra vonatkozó tudományos elképzeléseket és tényeket, tisztában van legfőbb vitatott kérdéseivel, a különböző tudományterületek kutatásainak főbb eredményeivel;
- értékeli az államalapítást, valamint a kereszténység felvételének jelentőségét;
- felidézi a középkori magyar állam történetének fordulópontjait, legfontosabb uralkodóink tetteit;
- ismeri a magyarság törökellenes küzdelmeit, azok fordulópontjait és hőseit; felismeri, hogy a magyar és az európai történelem alakulását meghatározóan befolyásolta a török megszállás.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám
Civilizáció és államszervezet az ókorban	13
Vallások az ókorban	5
Hódító birodalmak	6
A középkori Európa	10
A magyar nép eredete és az Árpád-kor	14
A középkori Magyar Királyság fénykora	13
Évente két mélységelvű téma	13
Összes óraszám:	108

TÉMAKÖR: Civilizáció és államszervezet az ókorban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A Közel-Kelet civilizációi</i>	– Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján.	<i>Fogalmak:</i> <u>öntözés</u> , <u>földművelés</u> , <u>fáraó</u> , <u>piramis</u> , <u>hieroglifa</u> , <u>ékirás</u> , <u>múmia</u> , <u>Akropolisz</u> , <u>filozófia</u> , <u>jósda</u> , <u>olümpiai játékok</u> , <u>városállam/polisz</u> , <u>arisztokrácia</u> , <u>démosz</u> , <u>demokrácia</u> , <u>népgyűlés</u> , <u>sztratégosz</u> , <u>cserépszavazás</u> , <u>rabszolga</u> , <u>patrícius</u> , <u>plebejus</u> , <u>consul</u> , <u>senatus</u> , <u>dictator</u> , <u>néptribunus</u> , <u>császár</u> , <u>amfiteátrum</u> , <u>gladiátor</u> , <u>provincia</u> , <u>légió</u> , <u>limes</u> , <u>polgárjog</u> .	– Az állam szerepének bemutatása Hammurapi törvényeinek elemzésén keresztül.
	– Tudomány.		– Az ókori civilizációk jelentőségének és kulturális hatásainak felismerése.
<i>A görög civilizáció</i>	– A pénz megjelenése.	<i>Személyek:</i> Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Platón, Arisztotelész, Hérodotosz, <u>Nagy Sándor</u> , <u>Julius Caesar</u> , <u>Augustus</u> .	– Az ókori civilizációk azonosítása térképen.
	– A görög anyagi kultúra öröksége.		– Az ókori civilizációk kulturális és vallási jellemzőinek bemutatása.
<i>Az athéni demokrácia</i>	– A filozófia és a történetírás.	<i>Kronológia:</i> <u>Kr. e. 3000 körül</u> – <u>Kr. u. 476 az ókor</u> , <u>Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok</u> , <u>Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint</u> , <u>Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában</u> , <u>Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai</u> , <u>Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora</u> , <u>Kr. e. 44. Caesar halála</u> , <u>az ókori Izrael</u> – <u>Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása</u> , <u>Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása</u> .	– A különböző civilizációk közötti különbségek azonosítása.
	– A görög embereszmény.		– Pannónia jelentősebb városainak azonosítása.
<i>A hellenisztikus kultúra elterjedése.</i>	– Arisztokratikus köztársaság és demokrácia.		– A római jog alapelveinek felidézése és azonosítása.
	– Kleiszthenész és Periklész.		– Az athéni demokrácia és a római köztársaság működésének bemutatása.
<i>Az athéni államszervezet és működése.</i>	– Római városépítéset, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak.		– A Periklész-kori athéni demokrácia ellentmondásainak feltárása.
	– A római jog néhány máig élő alapelve.		– A demokrácia és a
<i>A római civilizáció</i>	– A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia).		

	A latin nyelv és írás elterjedése.	<i>Topográfia:</i> Mezopotámia, Babilon, <u>Egyiptom</u> , <u>Nílus</u> , <u>Olümpia</u> , <u>Athén</u> , Alexandria,	diktatúra összehasonlítása.
<i>A római köztársaság</i>	A vérségi, a vagyoni és a területi elv. A római köztársaság államszervezete és működése. Köztársaságból egyeduralom: Caesar és Augustus.	<u>Itália</u> , <u>Róma</u> , <u>Római Birodalom</u> , <u>Pannónia</u> , <u>Aquincum</u> , Savaria, <u>Jeruzsálem</u> .	A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával. Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése a különböző civilizációk kultúrájának bemutatásához.
- Az ókori görög tudomány kulcsfogalmait bemutató idézetek, képi források gyűjtése.
- Információk gyűjtése egy pannóniai kulturális emlékről, régészeti feltárásról, épületről vagy építményről.
- Ábra készítése az athéni demokrácia és a római köztársaság működési rendjéről.
- Ókori témájú filmek / filmrészletek elemzése, értelmezése.
- Római kori emlékek felkeresése.

TÉMAKÖR: Vallások az ókorban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Politeizmus és monoteizmus</i>	A politeizmus az ókori Keleten. Görög és római istenek. A zsidó monoteizmus.	<i>Fogalmak:</i> politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra, Messiás, <u>keresztény vallás</u> , <u>keresztység</u> és <u>úrvacsora</u> , apostol,	A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. A vallások a mindennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása.
<i>A kereszténység kezdete</i>	Jézus tanításai. A páli fordulat. Keresztény-üldözések, a kereszténység elterjedése a Római	misszió, Biblia, <u>Újszövetség</u> , evangélium, püspök, zsinat. <i>Személyek:</i> <u>Kheopsz</u> , <u>Zeusz</u> , <u>Pallasz Athéné</u> , <u>Ábrahám</u> , <u>Mózes</u> , <u>Jézus</u> , <u>Szent Péter</u> és <u>Szent Pál</u> apostolok, Constantinus	A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt hatásának bemutatása. Bibliai történetek, személyek felidézése. A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen.

	Birodalomban. A Szentháromság-tan.	<i>Kronológia:</i> a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. <i>Topográfia:</i> <u>Jeruzsálem</u> , Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, <u>Betlehem</u> .	Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján. Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése. Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról.
--	---------------------------------------	---	---

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek, ábrázolások gyűjtése a különböző tanult vallások jellegzetes építményeiről.
- Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése antik mitológiai témákról.
- Áttekintő táblázat / tabló készítése a görög-római hitvilágról.
- Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján.
- Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése.
- Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról.

TÉMAKÖR: Hódító birodalmak

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Egy eurázsiai birodalom: a hunok</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A nomád életmód, harcmódor és államszervezés. – A népvándorlás. – A Hun Birodalom. – Az ókor vége Nyugaton: a Római Birodalom összeomlása. 	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Fogalmak:</i> <u>népvándorlás</u>, <u>hunok</u>, <u>ortodox</u>, <u>iszlám</u>, <u>Korán</u>, kalifa. – <i>Személyek:</i> <u>Attila</u>, <u>Justinianus</u>, <u>Mohamed</u>, Nagy Károly, I. Ottó. – <i>Kronológia:</i> 476 a <u>Nyugatrómai Birodalom</u> bukása, 622 Mohamed 	<ul style="list-style-type: none"> – A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8. sz. időszakában. – A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak

	Róma örökösei Európa térképén.	Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata.	bemutatása.
<i>Az Arab Birodalom és az iszlám</i>	<p>Mohamed tanításai és a Korán.</p> <p>Az iszlám kultúra jellegzetességei.</p> <p>Az Arab Birodalom és az arab hódítás.</p> <p>Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.</p>	<p><i>Topográfia:</i> Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.</p>	<p>A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképén.</p> <p>Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása.</p>

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A Római Birodalom bukása külső és belső okainak összegyűjtése.
- A monoteista vallások (zsidó, keresztény, iszlám) összehasonlítása különböző szempontok alapján.
- Kiselőadás, prezentáció készítése jellegzetes iszlám vallási épületekről, szokásokról.

TÉMAKÖR: A középkori Európa

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A parasztság világa</i>	<p>A hierarchikus világnép.</p> <p>Az uradalom.</p> <p>A jobbágyok kötelességei és jogai.</p> <p>Az önellátástól az árutermelésig.</p> <p>Éhínségek, járványok, felkelések.</p>	<p><i>Fogalmak:</i> <u>uradalom</u>, <u>földesúr</u>, <u>majorság</u>, <u>jobbágy</u>, <u>robot</u>, <u>kiváltság</u>, <u>rend</u>, <u>pápa</u>, <u>érsek</u>, <u>cölibátus</u>, <u>szerzetes</u>, <u>bencés rend</u>, <u>ferences rend</u>, <u>eretnek</u>, <u>inkvizíció</u>, <u>kolostor</u>, <u>katolikus</u>, <u>szent</u>, <u>kódex</u>, <u>román stílus</u>, <u>gótikus stílus</u>, <u>reneszánsz</u>, <u>lovag</u>, <u>nemes</u>, <u>feudalizmus</u>, <u>hűbériség</u>, <u>király</u>, <u>rendi monarchia</u>, <u>keresztes hadjáratok</u>, <u>polgár</u>, <u>céh</u>.</p> <p><i>Személyek:</i> <u>Szent Benedek</u>, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc,</p>	<p>A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása.</p> <p>A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása.</p> <p>Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a középkor világáról.</p> <p>A középkor társadalmi berendezkedése és a rendi szemlélet értelmezése.</p> <p>A jobbágyság jogainak és kötelességeinek</p>
<i>Az egyházi rend</i>	<p>Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer.</p> <p>Az egyházszakadás és a 11. századi reform.</p> <p>A szerzetesség.</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> – Az eretnekség. – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák. 	<p>Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György.</p> <p><i>Kronológia:</i> 476–1492 a középkor, 1054 az egyházzsakadás, 1347 a nagy pestisjárvány.</p>	<p>rendszerezése.</p> <p>Az egyház szerepének áttekintése a középkori Európában.</p> <p>A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével.</p>
<i>A nemesi rend</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség). – Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A keresztes hadjáratok eszméje. 	<p><i>Topográfia:</i> Egyházi Állam, <u>Anglia</u>, <u>Franciaország</u>, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, <u>Szentföld</u>.</p>	<p>A nyugati és keleti kereszténység összehasonlítása.</p> <p>A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása.</p>
<i>A polgárok világa</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A középkori város és lakói. – A város kiváltságai (magyar példák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar példák). 		<p>A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján, kitérve a zsidóság városiasodásban játszott szerepére, valamint az antijudaista törekvésekre.</p> <p>A céhek működésének jellemzése források alapján.</p>

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése és rendszerezése román, gótikus és reneszánsz stílusú épületekről.
- Képek gyűjtése az ortodox egyház jellegzetes épületeiről, szokásairól.
- Áttekintő ábra készítése az egyházi hierarchiáról.
- Prezentáció, bemutató készítése valamely szerzetes, illetve lovagrendről.
- A város jellegzetes helyszíneinek, intézményeinek azonosítása egy fiktív középkori várost bemutató ábrán.
- Kampányplakát készítése egy középkori témáról (pl. a keresztes háborúkban való részvétel hirdetése).

TÉMAKÖR: A magyar nép eredete és az Árpád-kor

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Magyar őstörténet és honfoglalás</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az eredet kérdései, a nyelvészet, a régészet, a néprajz és a genetika eredményei. – A magyar törzsszövetség az Etelközben. – A honfoglalás okai és menete. – A kalandozások – a lovas-íjász harcmódor. 	<p><i>Fogalmak:</i> <u>finnugor</u>, <u>törzs</u>, <u>fejedelem</u>, <u>kabarok</u>, <u>vérszerződés</u>, <u>honfoglalás</u>, <u>kettős honfoglalás</u> elmélete, <u>avarok</u>, <u>rovásírás</u>, <u>kalandozások</u>, <u>székelyek</u>, <u>vármegye</u>, <u>egyházmegye</u>, <u>érsekség</u>, <u>tized</u>, <u>nádor</u>, <u>ispán</u>, <u>kancellária</u>, <u>kettős kereszt</u>, <u>szászok</u>, <u>kunok</u>, <u>tatárok/mongolok</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> – A magyarság eredetére vonatkozó elméletek közötti különbségek megállapítása. – A mondák, a történeti hagyomány és a történettudomány eredményeinek megkülönböztetése. – A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása.
<i>Az államalapítás</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. – A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet. – Az egyházszervezés. 	<p><i>Személyek:</i> <u>Álmos</u>, <u>Árpád</u>, az <u>Árpád-ház</u>, <u>Géza</u>, <u>I. (Szent) István</u>, <u>Koppány</u>, <u>Szent Gellért</u>, <u>Szent Imre</u>, <u>I. (Szent) László</u>, <u>Könyves Kálmán</u>, <u>III. Béla</u>, <u>II. András</u>, <u>IV. Béla</u>, <u>Szent Margit</u>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése. – A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése.
<i>A magyar állam megszilárdulása az Árpád-korban</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Szent László, az országépítő. – Könyves Kálmán törvénykezési reformjai. – A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása. – II. András kora: az átalakuló társadalom. – Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla. – Az Árpádok európai kapcsolatai. 	<p><i>Kronológia:</i> <u>895 a honfoglalás</u>, <u>907 a pozsonyi csata</u>, <u>997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása</u>, <u>1222 az Aranybulla</u>, <u>1241–1242 a tatárjárás</u>.</p> <p><i>Topográfia:</i> <u>Etelköz</u>, <u>Vereckei-hágó</u>, <u>Kárpát-medence</u>, <u>Pannonhalma</u>, <u>Esztergom</u>, <u>Székesfehérvár</u>, <u>Buda</u>, <u>Muhi</u>, <u>Erdély</u>, <u>Horvátország</u>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszámoló készítése a magyar kalandozó hadjáratok irányairól, sikereiről és kudarcairól, valamint a magyarok harcmódoráról IKT eszközök segítségével.
- A kalandozó hadjáratok jellegének megvitatása.
- Áttekintő ábra készítése a Szent István-i állam- és egyházszervezetről.
- Információgyűjtés Szent László kultuszáról a krónikák és néphagyományok tükrében.

- Tabló összeállítása az Árpád-kor legfontosabb kulturális emlékeiből.
- Folyamatábra készítése II. András politikai döntéseinek okairól és következményeiről.
- A 13. századi társadalmi rétegek azonosítása az Aranybulla szövegében.
- Az Árpádok európai dinasztikus kapcsolatainak ábrázolása térképen.
- A magyar igazságszolgáltatás gyakorlatának bemutatása Szent László és Könyves Kálmán törvényeinek elemzésével.

TÉMAKÖR: A középkori Magyar Királyság fénykora

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az Anjouk</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején. – A visegrádi királytalálkozó. – Az 1351-es törvények. – Nagy Lajos hadjáratai. 	<p><i>Fogalmak:</i> <u>aranyforint</u>, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonalunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, <u>kormányzó</u>, <u>szekérvár</u>, <u>végvár</u>, <u>szultán</u>, <u>szpáhi</u>, <u>janicsár</u>, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, <u>zsoldos</u>, Corvina, <u>Szent Korona</u>, Szent Korona-tan, Képes krónika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása az egyes személyek cselekedeteiről, döntéseiről.
<i>A török fenyegetés árnyékában</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a középeurópai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai. 	<p><i>Személyek:</i> <u>I. (Anjou) Károly</u>, <u>I. (Nagy) Lajos</u>, <u>Luxemburgi Zsigmond</u>, <u>Hunyadi János</u>, <u>I. (Hunyadi) Mátyás</u>.</p> <p><i>Kronológia:</i> <u>1301 az Árpád-ház kihalása</u>, <u>1308. I. Károly uralkodásának kezdete</u>, <u>1335 a visegrádi királytalálkozó</u>, <u>1351 I.(Nagy) Lajos törvényei</u>, <u>1396 a nikápolyi csata</u>, <u>1443–1444-es hosszú hadjárat</u>, <u>1444 a várnai csata</u>, <u>1453 Konstantinápoly eleste</u>, <u>1456 a nádorfehérvári diadal</u>, <u>1458–90 Mátyás uralkodása</u>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A késő középkori magyar állam és az Oszmán Birodalom főbb összecsapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre. – Mátyás hatalomgyakorlásának jellemzése.
<i>Hunyadi Mátyás</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Mátyás útja a trónig. – A központosított 		<ul style="list-style-type: none"> – A reneszánsz kultúra

	<ul style="list-style-type: none"> – királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen. 	<p><i>Topográfia: <u>Visegrád</u>, <u>Lengyelország</u>, <u>Csehország</u>, <u>osztrák tartományok</u>, <u>Nikápoly</u>, <u>Várna</u>, <u>Nándorfehérvár</u>, <u>Kolozsvár</u>, <u>Kenyérmező</u>, <u>Oszmán Birodalom</u>.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – bemutatása Mátyás udvarában. – A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
<i>A magyar középkor kulturális hagyatéka</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Honfoglalás kori leletek. – A Szent Korona. – Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar geszták, krónikák és szentek legendái. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nándorfehérvár ostromának rekonstruálása különböző írásos és vizuális források alapján.
- A korszak kiemelkedő személyiségeinek jellemzése, feltevések megfogalmazása a cselekedeteik mozgatórugóiról. (Pl. Hunyadi Mátyás külpolitikája.)
- Hunyadi János és Mátyás híres ütközeteinek felidézése, bemutatása térképvázlatok és írott források segítségével.
- Kiselőadás készítése 14–15. századi magyar történelem kulturális hagyatékának kiemelkedő emlékeiről.
- A magyar középkor egy kiemelkedő helyszínének (pl. Pannonhalma, Diósgyőr, Székesfehérvár, Visegrád, stb.) meglátogatása és jellemzőinek bemutatása.
- Gyűjtőmunka készítése Mátyás és a budai zsidók kapcsolatáról.

Idegen nyelv

HELYI TANTERV

Készült a módosított Nemzeti alaptantervet tartalmazó 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet és a gimnáziumi közismereti kerettanterv (Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára) alapján.

Élő idegen nyelv

Az első idegen nyelv tantárgy kerettanterve 9–12. évfolyam

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven kommunikálni, ismereteket szerezni.

Az idegen nyelvek tanításakor nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és folyamatos fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

A 9-13. évfolyamon az idegennyelv-tanítás épül a korábbi évfolyamokon megkezdett nyelvi fejlesztésre, valamint annak eredményeire. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül a valós élethelyzetekben felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság fejlesztése. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban folytatódik az eddig megszerzett nyelvi ismeretek bővítése, illetve az idegen nyelv felépítésének és szerkezetének még mélyebb és árnyaltabb megismerése.

A diák aktív, önálló, önszabályozó nyelvtanulóvá válása elengedhetetlen feltétele az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák egyre tudatosabb elsajátítására, további útmutatásra az önálló tanuláshoz, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak folyamatos megteremtésére.

Kapcsolódás a kompetenciákhoz

A tanulás kompetenciái: Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló

képesse válik a nyelvtanulási stratégiák felismerésére és ezek alkalmazására, ez pedig hasznosul más tantárgyak esetében is. A tanuló megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.

A kommunikációs kompetenciák: A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassza alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg.

Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.

A digitális kompetenciák: Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását támogassa.

Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő idegen nyelv gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.

A személyes és társas kompetenciák: A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.

A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló együttműködik, hagyományos és digitális forrásokat használ, kommunikál, problémát vitat meg, döntéseket hoz, ezekről beszámol, és mindezek felkészítik a munkavállalásra.

Módszerek

Az idegen nyelv-oktatás a középiskolában is tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő helyzeteket teremt, amelyekben a nyelvet eszközként, hatékonyan használja, a nyelvi funkciókat kommunikációs szándékának megfelelően alkalmazza, és birtokában van a megfelelő szókincsnek.

Kiemelten fontos a nyelvoktatásban az interdiszciplináris, azaz a tantárgyak között átívelő szemlélet, mely épít a más tantárgyak keretében szerzett ismeretekre, és az idegen nyelven megszerzett tudással pedig gazdagítja más tantárgyak tanulását. Projektfeladatok,

információgyűjtés a szaktantárgyhoz, internetes kutatómunka, mind-mind történhet idegen nyelven is, felkészítve a tanulót a munka világában zajló információcserére.

A hosszú távon is fenntartható nyelvi fejlődés érdekében a középiskolában kiemelten fontos, hogy a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építsünk, és erre a tanulót a nyelvórán egyre nagyobb mértékben felkészítsük. Mindezek révén a tanuló nyelvtanulási céljai élővé, valódivá és elérhetővé válnak, erősítik a motivációt és annak fenntartását. A diák tudatában van annak, hogy a nyelvtanulás fontos szerepet tölt be a körülöttünk lévő világ megismerésében és megértésében. A nevelési-oktatási szakasz fő célkitűzése tehát a felhasználóképes nyelvtudás megszerzése, amelyben az iskolai nyelvtanításon túl fontos szerepet játszanak a digitális eszközök, az internet, valamint általában a nyelvórákon kívüli nyelvtanulási lehetőségek, (idegen nyelvű filmek, könnyített olvasmányok, e-mail levelezés, internetes kutatási feladatok stb.), amelyek feltételezik és fejlesztik az aktív, önálló tanulói magatartást. Ennek kialakítása és megalapozása a nyelvórák egyik fontos feladata. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunka, amelyek fejlesztik a tevékenység-központú tervezést, a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást, és általában a célnyelven folytatott kommunikációt. A nyelvoktatói munka tervezése során fontos szerepet kapnak az egyéni tanulási sajátosságok és igények is.

A nyelvtanítás folyamatában szükséges, hogy a tanuló a digitális tartalmak feldolgozásához segítséget kapjon. Az iskolai és az otthon elvégzendő feladatoknak köszönhetően a diák már képes arra, hogy digitális eszközökön keresztül is megértse és létrehozson szöveget, valamint interakciót folytasson és tartalmat közvetítsen angol nyelven. Az idegen nyelvi órák során, valamint az iskolán kívüli célnyelvi tevékenységek által a nyelvtanuló részesévé válhat az adott kultúrának, kapcsolatot teremthet anyanyelvi beszélőkkel, és ilyen módon a saját és más kultúrákkal szembeni tudatossága erősödik. Az ismeretszerzésben segíthetnek a célnyelvi országokról szóló olvasmányok vagy filmek, vagy a rendszeres idegen nyelvi projekt feladatok, melyet a tanuló akár egyénileg, akár csoportosan készíthet el. E tapasztalatok által a nyelvtanuló a nevelési-oktatási szakasz végére képes saját nemzeti sajátosságait és értékeit a célnyelven közvetíteni.

A motiváció fenntartása és erősítése érdekében a nyelvórát továbbra is a pozitív, stresszmentes, jó hangulatú tanulási környezet jellemzi, amelyben a tanuló életkori sajátosságainak megfelelő, érdekes, nyelvi és kognitív szempontból is kihívást jelentő feladatokat old meg. A változatos munkaformák, a projektmunkák, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása, valamint az irányító tanár és a társak visszajelzései, a különféle értékelési formák a középiskolában is segítik a tanulót abban, hogy továbbra is szívesen és örömmel vegyen részt a tanórai feladatokban. Önbizalma erősödik, nyitott és motivált marad nyelvtudása hosszú távú fejlesztésére. A nevelési-oktatási szakasz végére magabiztossá válik, és egyre inkább szívesen és tudatosan használja nyelvtudását. Képes saját hibáit észrevenni, javítani, valamint saját és társai haladását értékelni.

A nyelvtanulásban a valódi kommunikációs szituációknak és a valós nyelvi cselekvéseknek az alapja az idegen nyelvű szöveg, mely a nyelvtanuló számára tartalmi és nyelvi szempontból is illeszkedik életkorához és érdeklődéséhez. A jól megválasztott, megbízható tananyag nagy segítség tanárnak és tanulónak egyaránt, és a tanulási folyamat sikeressége szempontjából meghatározó lehet. E nevelési-oktatási szakasz egyik legfontosabb célja a szövegkompetencia tudatos fejlesztése egyre elvontabb és összetettebb szövegek révén. A nyelvtanulónak képessé kell válnia arra, hogy a szövegeket megértse, és az azokból kinyert információkat fel tudja használni saját kommunikációs céljainak megvalósítására. Hangsúlyos szerepe van emellett a nyelvi eszközök funkcionalitásának, melyek nem különálló egységekként, hanem kontextusba ágyazottan kell, hogy megjelenjenek. A nyelvtanulót arra is képessé kell tenni, hogy a szövegértés és a szövegalkotás során a nyelvi eszközök

szövegben betöltött funkcióját tudatosan kezelje, és szövegkohéziós, valamint figyelemvezető eszközöket használjon.

A nyelvi tartalmak és eszközök átadása továbbra is kontextusba ágyazottan, szövegek alapján, konkrét beszédhelyzetekben akár nonverbális és/vagy vizuális elemekkel megsegítve történik. A használható nyelvtudás és a valós kommunikáció elsajátítása érdekében továbbra is integráltan kell fejleszteni a nyelvi és nem nyelvi készségeket.

Amennyiben az idegen nyelv oktatása csoportbontásban történik a tanulókat nyelvtudásuk alapján kell beosztani, az intézmény kötelező nyelvi szintfelmérést tarthat.

Tanulási eredmények

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a 13. évfolyam végére a KER szerinti B2 nyelvi szint a kimeneti cél, ezen belül a továbbtanulni nem szándékozó tanulónak fel kell készülnie legalább a középszintű idegen nyelvi érettségi követelményeinek sikeres teljesítésére. A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló témakörtől függetlenül ismer és tudatosan alkalmaz nyelv tanulási és nyelvhasználati stratégiákat, képessé válik arra, hogy nyelvtudását valós, személyes, tanulással kapcsolatos vagy szakmai céljaira alkalmazza, valamint készül az aktív nyelv tanulás eszközeivel az egész életen át tartó tanulásra. Ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak mélyítésére.

Óraterv:

évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
heti óraszám	4	4	3	3	3
éves óraszám	144	144	108	108	93
KER nyelvi szint	A1	A1-A2	A2-B1	B1	B1-B2

Élő idegen nyelv: Angol

Angol, mint első idegen nyelv tantárgy

9. évfolyam

Heti óraszám: 4

Éves óraszám: 144

Tankönyv: Solutions 3rd edition Elementary – Tim Falla, Paul A Davies, OUP

A tankönyv témakörei, készségenkénti fejlesztési céljai és feladatai, tartalma és szövegfajtai, kommunikációs eszközei, fogalomkörei, értékelési rendszere és módjai, munka/tevékenység formái megegyeznek a NAT és a Kerettantervek előírásaival

Korosztálynak megfelelő tananyagok, szövegek, témakörök a nyelv elsajátítását megkönnyítő gyakorlati feladatokat tartalmaz

Kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak megfelelnek, ezáltal fejleszti a tanulói cselekvőképességet

Egyenletesen és folyamatosan fejleszti az idegen nyelvi kompetencia komponenseit

Integráltan fejleszti a tanulók nyelvi készségeit

Elegendet az interdiszciplináris elvárásnak a tantárgyakon átívelő tartalmak miatt

Digitális formában is feldolgozható tananyagokat tartalmaz

Lehetőséget ad az önálló gyakorlásra, önellenőrzésre

Projektmunka lehetőségeit biztosítja

Lehetőséget biztosít a differenciálásra

Motiválja a tanulót

Cél:

Ennek a nevelési-oktatási szakasznak a fő célja az, hogy a tanuló az előző szakaszokban megalapozott idegen nyelvi kommunikatív kompetenciáját továbbfejlessze. A nyelvi alapkészségek, valamint egyre hangsúlyosabban a társadalom és nyelvhasználat, a jel- és szabályrendszerek és az interkulturális kompetenciák együttes fejlesztése a feladat, és mindez továbbra is összhangban áll a Nat-ban megfogalmazott egyéb kulcskompetenciákkal és nevelési célokkal. Ebben a szakaszban is fontos, hogy a nyelvtanulás az idegen nyelvi tartalmakon keresztül ébressze fel a tanulóban a világ megismerésének igényét, az ismeretek, a tudás átadásának lehetőségét, a kreatív, felelősségteljes gondolkodást, az önkifejezési vágyat, a nemzeti és az interkulturális tudatosságot, valamint a digitális kompetenciák kialakítását.

Nyelvtudásának fejlődésével egyidőben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Egyre több és árnyaltabb, valós kommunikációs helyzetben tudja használni a nyelvórákon megszerzett tudását és egyre jobban érti, hogy a használható nyelvtudás a továbbtanulás, a szakmai boldogulás egyik alapvető kulcsa. A nyelvóráknak segíteniük kell a tanulót abban, hogy az elsajátított nyelvi eszközöket egyre inkább személyes érdeklődéséhez, terveihez, valamint boldogulásához igazodó, valós kommunikációs helyzetekben használhassa.

Az egyre összetettebbé váló tartalmak megértésének, elsajátításának és használatának érdekében a diák továbbra is sokféle, érdekes, kihívást jelentő feladatot old meg a nyelvórákon. A változatos munkaformák lehetőséget biztosítanak arra, hogy együtt dolgozzon társaival, például projekt munkákban, kiselőadásokban, vitafórumokon, és ezek során használja kreativitását, problémamegoldó gondolkodását, illetve, hogy kifejtse véleményét hagyományos és digitális csatornákon keresztül is. Érzékenységből adódóan különösen fontos az irányító tanár támogató visszajelzése, a többféle értékelési forma, amelyek által segítséget és mintát kap önmaga és társai értékeléséhez, megtanulja saját, és mások hibáit felismerni, és azokat helyükön kezelni. Így válik egyre inkább önállóvá a nyelvtanulás és a nyelvhasználat terén is.

Az egyéni érdeklődés figyelembevételével meghatározó, ezért a nyelvórákba be kell emelni olyan idegen nyelvi tartalmakat, lehetőségeket és eszközöket, amelyekkel a tanuló a nyelvórákon kívül is szívesen foglalkozik. Míg az osztálytermi témakör, valamint a személyes és a környezeti vonatkozások súlya csökken, addig hangsúlyosabbá válnak a keresztintertvi, a kibővített közéleti, aktuális, célnyelvi és nyelvtanulási témakörök.

Nyelvi funkciók az angol, mint első idegen nyelvre a 9. évfolyam végéig (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

bemutató (Let me introduce myself. This is Jack, an old friend of mine. Let me introduce Mr Smith to you.)

telefonálás (XY speaking. Can I speak to XY? I'll call you later. Thanks for calling.)

elismerés kifejezése (Well done. It's a good idea. I'm proud of you.)

ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)

nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)

üdvözlőküldés (Give my best regards to...)

elemek összekapcsolása szóban (First..., then, after that... finally)

beszélgetés lezárása (Right. OK. It was nice talking to you.)

együttérzés kifejezése (I'm so sorry to hear that. Oh, no! What a shame!)

segítségkérés és arra reagálás (Will you help me? Sure, no problem. Can you do the washing-up instead of me? Not now, I am afraid, I'm busy.)

engedélykérés és arra reagálás (May I use your phone? Sure, go ahead. Do you mind if I open the window? Please, don't, I'm cold.)

érdeklődés, érdektelenség kifejezése (I am interested in... I don't care.)

Nyelvi elemek, struktúrák az angol, mint első idegen nyelvre a 9. évfolyam végéig (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

cselekvés, történes, létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige; Present Simple; Present Continuous;

cselekvés, történes, létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (Past Tense); Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?);

modalitás: 'can' segédige (I can/can't swim.); 'could', 'should/shouldn't' (You should ask her.); 'can', 'could', (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.);

szenvető szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)

minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.);

rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse); hosszabb

melléknevek fokozása, összehasonlítás (more intelligent, She is the most intelligent of all.);

leírás (What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?)

térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók, képleírás kifejezései (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, outside, inside, indoors, outdoors, upstairs, downstairs, abroad)

időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a

week, every day); időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight.

It's quarter to eight.); időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.);

időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)

szövegösszetartó eszközök: mutató névmások (this, that, these, those); kötőszavak (and, or,

but, because), személyes névmások; 'some/any'; határozatlan névmások (somebody,

anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)

birtoklás kifejezése múlt időben (I didn't have many friends at school.); genitive 's' (Joe's brother..., Whose...?)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;

az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;

az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 9. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 144 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	32
Environment and nature	20
School and education	12
Holidays, travelling, tourism	10
Public matters, entertainment	11
English and language learning	10
Intercultural topics	5
Cross-curricular topics and activities	7
Current topics	7
Science and technology, communication	15
Gaining and sharing knowledge	15
Összes óraszám:	144

TÉMAKÖR: Personal topics: family relations, lifestyle, people and society

JAVASOLT ÓRASZÁM: 32 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:
beszámol saját élményen, tapasztalaton alapuló vagy elképzelt eseményről
leír összetettebb cselekvéssort, történetet, személyes élményeket
érthetően tud beszélni, kisebb szünetek beiktatásával;
megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
megérti és értelmezi a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és
értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó
összefüggő, akár autentikus írott szövegekben;
a társalgást fenntartja, szükség esetén lezárja
előkészület nélkül részt tud venni személyes jellegű, vagy érdeklődési körének megfelelő
ismert témáról folytatott társalgásban;
a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejti gondolatait, véleményét és érzéseit;
a tanult nyelvi funkciókat és nyelvi eszköztárát életkorának megfelelő élethelyzetekben
megfelelően alkalmazza;
digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot rövidebb szöveget szóban és írásban;
szóban és írásban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi
interakciók során;
a társalgásba bekapcsolódik az érdeklődési körébe tartozó témák esetén a személyes
tématarományon belül;
a mindennapi élet és személyéhez kapcsolódó területeken, bizonyos kommunikációs
helyzetekben tesz fel releváns kérdéseket információszerzés céljából, és válaszol megfelelő
módon a hozzá intézett célnyelvi kérdésekre;
véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
mondanivalóját kifejezi ismerős helyzetekben is, a tanult nyelvi eszközök használatával;
információt vagy véleményt közlő és kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends, famous people

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, places to spend freetime

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, clothes and accessories

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, healthy eating, keeping fit, doing chores

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, social relations, clothes and fashion, relationships,

Személyes élethez tartozó információk átadása

Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

Interakció a személyes tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projekt (egyéni): Royal family családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval internetes kutató munka és csoportos projekt – családok az angol nyelvű országokban prezentáció készítése:

Családi ünnepek az angol és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek

Közvélemény kutatás:

hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Environment and nature

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformában;

megérti és értelmezi az egyszerűbb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;

véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;

véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;

egyéni vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;

összefüggően, érthetően beszél az adott tématarományhoz tartozó és az érettségi témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;

összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, felkészülést követően, az érettségi témakörök közül szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;

értelmezi a számára ismerős, tartalmú szövegekben megjelenő ismeretlen nyelvi elemeket;

megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside

A környezeti és természeti tématarományhoz tartozó információk átadása

Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes kutatás:

veszélyeztetett állatok

Kiselőadás/prezentáció készítése:

Mennyire egészséges lakóhelyem környezete?

Vitafórum:

Hasznosak-e az állatkertek?

Egy angol nyelvű természetfilm megtekintése

TÉMAKÖR: School and education

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:
értelmezi a szintjének megfelelő célnyelvi tanári magyarázatokat a nyelvórákon;
a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejti gondolatait, véleményét és érzéseit;
egyénilag vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart akár önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
szövegeket alkot szóban, kooperatív munkaformákban;
megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
alkalmazza a hangzó szövegből nyert információt feladatok megoldása során;
alkalmazza az írott szövegből nyert információt feladatok megoldása során;
véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
összefoglal és lejegyzetel, írásban közvetít rövid olvasott vagy hallott szövegeket;
megpróbál visszaadni tankönyvi vagy más tanult szöveget, elbeszélést, nagyrészt folyamatosan és érthető történetmeséléssel, a cselekményt logikusan összefűzve;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school staff

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: educational institutions, parts of school buildings

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying in and outside school

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, school traditions, events,

A témakörre jellemző ismeretek, összehasonlítások célnyelven: Educational systems in Hungary and in the UK

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school subjects, knowledge, language learning targets, different ways of learning

Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben

Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyéni kutatás és képes beszámoló:

a magyarországi és az angliai középiskola összehasonlítása

Csoportmunka / projekt:

'Az ideális iskola' jellemzői

Vitafórum:

Hasznos-e az iskolaii egyenruha?

Íráskészség fejlesztése:

panaszodó email írásai angliai barátomnak a sok házifeladatról

TÉMAKÖR: Holidays, travelling, tourism

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformában;
megérti és értelmezi a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza
véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza
egyénilag vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
szóbeli prezentációt tart önállóan, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests both in Hungary and around the world

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, tickets, means of transport, objects used while travelling

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projektmunka egyénilag, párban vagy csoportban:

híres helyek, épületek bemutatása a célnyelvi országokban

Lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven

TÉMAKÖR: Public matters, entertainment

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;

írásban röviden indokolja érzéseit, gondolatait, véleményét

összefoglalja ismert témában nyomtatott vagy digitális alapú ifjúsági tartalmak lényegét röviden és érthetően;

megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget;

információt vagy véleményt közlő feljegyzéseket, üzeneteket ír;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: ways of entertainment

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, presenting sights

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture

Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése: free time activities, hobbies, books, apps, media, computer games

Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű, akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára

A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Vitakészség fejlesztése

vidéki-városi élet előnyei és hátrányai

'mozik' – kellenek még?

az olvasás szerepe a 21. században

Íráskészség fejlesztése:

brossúrák, adalapok kitöltése

plakátok, szórólapok hirdetések készítése

egy angol nyelvű – korosztályi érdeklődésnek megfelelő - film megtekintése, megbeszélése

egy rövid angol könnyített olvasmány órai feldolgozása

TÉMAKÖR: English and language learning

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

beazonosít nyelvtanulási célokat és ismeri az ezekhez tartozó nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat;

nyelvtanulási céljai érdekében tudatosabban foglalkozik a célnyelvvel;

céljai eléréséhez társaival párban és csoportban is együttműködik;

céljai eléréséhez önszabályozóan is dolgozik;

egyre tudatosabban használja az ön-, tanári, vagy társai értékelését nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére;

digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;

használja a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére;

hibáiból levont következtetéseire többnyire épít nyelvtudása fejlesztése érdekében;

társaival a kooperatív munkaformákban és a projektfeladatok megoldása során is törekszik a célnyelvi kommunikációra;

összekapcsolja a mondatokat megfelelő kötőszavakkal, így követhető leírást ad vagy nem kronológiai sorrendben lévő eseményeket is elbeszél;

a szövegek létrehozásához nyomtatott vagy digitális segédeszközt, szótárt használ.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

alkalmazza a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést, beszédtempót és intonációt;

digitális eszközöket és felületeket is magabiztosan használ nyelvtudása fejlesztésére;

megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó írott – akár egyszerűbb irodalmi – szöveg tartalmát;

egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;

nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket;

nyelvi haladását fel tudja mérni;

hibáit az esetek többségében is tudja javítani.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills,

language learning strategies, languages, autonomous learning

A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata

Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére

nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán

internetes kutatás és beszámoló

kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai

Olvasásértés fejlesztése: ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése

'Osztálykönyvtár'

évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása

TÉMAKÖR: Intercultural topics

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

alkalmazza a célnyelvi kultúráról megszerzett ismereteit informális kommunikációjában;

ismeri a főbb hasonlóságokat és különbségeket saját anyanyelvi és a célnyelvi közösség szokásai, értékei, attitűdjei és meggyőződései között;

felismeri a legfőbb hasonlóságokat és különbségeket az ismert nyelvi változatok között;

tájékozott a célnyelvi országok jellemzőiben és kulturális sajátosságaiban;

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions in the different countries

Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions

A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása

Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása

Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projektmunka:

a hagyományok és Angliában

Internetes kutatómunka

Hollywood története és magyar vonatkozásai

Prezentáció

karácsony ünneplése a világ országaiban

Játék:

országismereti kvíz különböző

TÉMAKÖR: Cross-curricular topics and activities

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformában;

egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projekt munkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;

kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;

használ célnyelvi elemeket más tudásterületen megcélzott tartalmakból

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból

Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projekt munka (egyéni)

szókincs gyűjtés a kedvenc tantárgy bemutatásához

Játék

szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?

TÉMAKÖR: Current topics

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére: használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban; megérti a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Életkorának és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven

Életkorának és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven

Életkorának és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

videók megtekintése

hírműsorok

aktuális eseményekről szóló tudósítások

riportok

Szerepjáték

TV interjú készítése egy híres emberrel (pl. sportolóval)

Internetes kutatómunka

szókincsfejlesztés a média világához

TÉMAKÖR: Science and technology, Communication

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan, vagy kooperatív munkaformában;

megérti és értelmezi az összetettebb, a tématerületéhez kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;

véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza

véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza

egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;

beszél az adott tématerülethez tartozó témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;

szóbeli prezentációt tart önállóan, felkészülést követően, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;

értelmezi a számára ismerős szövegekben megjelenő ismeretlen nyelvi elemeket;

megérti és értelmezi a lényegét az ajánlott tématerületekhez kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people household gadgets, mobile phones, computers, internet

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, social networks

Egyszerű információ átadása a tudomány és technika témakörében
Egyszerű interakció a tudomány és technika témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
a közlekedést
egészségügy
a házimunkát
az oktatást?
a kommunikációt?
A világ internet nélkül?
Internetes kutatómunka és prezentáció
„Én és a telefonom”
Vitafórum
a közösségi média előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Gaining and sharing knowledge

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:
szóban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
környezetének kulturális értékeit célnyelven közvetíti;
írásban közvetít célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciót igénylő helyzetekben;
digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
összefoglal és lejegyzetel, írásban közvetít nyelvi szintjének megfelelő, rövid olvasott vagy hallott szövegeket;
nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket;
nyelvtanulási céljai érdekében él a valós nyelvhasználati lehetőségekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A tanult témákhoz kapcsolódó angol nyelvű információ megszerzése
Információ megosztása angol nyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projektmunka (egyéni vagy csoportos)
Prezentáció készítése különböző témákban, és ezek bemutatása az osztálynak
Kedvenc témák feldolgozása posztereken – majd ezek kiállítása az osztályban
Angol nyelvű filmek, programok ismertetése az angolos faliújságon írásban

Ellenőrzés és értékelés módja:

Szóbeli számonkérés formái:

egy-egy téma összefüggő kifejtése
prezentáció
projectmunka
önálló témakifejtés
adott témának megfelelő társalgás

Írásbeli számonkérés formái: -szókincs ellenőrzése
önálló szövegalkotás

olvasott szövegek értését ellenőrző feladatok
nyelvtani tesztek
témazáró dolgozatok
önértékelés
társértékelés

Élő idegen nyelv: Német

Német, mint első idegen nyelv tantárgy

9. évfolyam

Heti óraszám: 4

Éves óraszám: 144

Tankönyv: Maros Judit: Kon-Takt 1

A tankönyv témakörei, készségenkénti fejlesztési céljai és feladatai, tartalma és szövegfajtái, kommunikációs eszközei, fogalomkörei, értékelési rendszere és módjai, munka/tevékenység formái megegyeznek a NAT és a Kerettantervek előírásaival

Korosztálynak megfelelő tananyagok, szövegek, témakörök

a nyelv elsajátítását megkönnyítő gyakorlati feladatokat tartalmaz

Kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak megfelelnek, ezáltal fejleszti a tanulói cselekvőképességet

Egyenletesen és folyamatosan fejleszti az idegen nyelvi kompetencia komponenseit

Integráltan fejleszti a tanulók nyelvi készségeit

Eleget az interdiszciplináris elvárásnak a tantárgyakon átívelő tartalmak miatt

Lehetőséget ad az önálló gyakorlásra, önellenőrzésre

Projektmunka lehetőségeit biztosítja

Lehetőséget biztosít a differenciálásra

Motiválja a tanulót

Cél:

Ennek a nevelési-oktatási szakasznak a fő célja az, hogy a tanuló az előző szakaszokban megalapozott idegen nyelvi kommunikatív kompetenciáját továbbfejlessze. A nyelvi alapkészségek, valamint egyre hangsúlyosabban a társadalom és nyelvhasználat, a jel- és szabályrendszerek és az interkulturális kompetenciák együttes fejlesztése a feladat, és mindez továbbra is összhangban áll a Nat-ban megfogalmazott egyéb kulcskompetenciákkal és nevelési célokkal. Ebben a szakaszban is fontos, hogy a nyelvtanulás az idegen nyelvi tartalmakon keresztül ébressze fel a tanulóban a világ megismerésének igényét, az ismeretek, a tudás átadásának lehetőségét, a kreatív, felelősségteljes gondolkodást, az önkifejezési vágyat, a nemzeti és az interkulturális tudatosságot, valamint a digitális kompetenciák kialakítását.

Nyelvtudásának fejlődésével egyidőben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Egyre több és árnyaltabb, valós kommunikációs helyzetben tudja használni a nyelvvórákon megszerzett tudását és egyre jobban érti, hogy a használható nyelvtudás a továbbtanulás, a szakmai boldogulás egyik alapvető kulcsa. A nyelvvóráknak segíteniük kell a tanulót abban, hogy az elsajátított nyelvi eszközöket egyre inkább személyes érdeklődéséhez, terveihez, valamint boldogulásához igazodó, valós kommunikációs helyzetekben használhassa.

Az egyre összetettebbé váló tartalmak megértésének, elsajátításának és használatának érdekében a diák továbbra is sokféle, érdekes, kihívást jelentő feladatot old meg a nyelvvórákon. A változatos munkaformák lehetőséget biztosítanak arra, hogy együtt dolgozzon társaival, például projekt munkákban, kiselőadásokban, vitafórumokon, és ezek során használja kreativitását, problémamegoldó gondolkodását, illetve, hogy kifejtse véleményét

hagyományos és digitális csatornákon keresztül is. Érzékenységből adódóan különösen fontos az irányító tanár támogató visszajelzése, a többféle értékelési forma, amelyek által segítséget és mintát kap önmaga és társai értékeléséhez, megtanulja saját, és mások hibáit felismerni, és azokat helyükön kezelni. Így válik egyre inkább önállóvá a nyelvtanulás és a nyelvhasználat terén is.

Az egyéni érdeklődés figyelembevétele meghatározó, ezért a nyelvórákba be kell emelni olyan idegen nyelvi tartalmakat, lehetőségeket és eszközöket, amelyekkel a tanuló a nyelvórákon kívül is szívesen foglalkozik. Míg az osztálytermi témakör, valamint a személyes és a környezeti vonatkozások súlya csökken, addig hangsúlyosabbá válnak a keresztntantervi, a kibővített közéleti, aktuális, célnyelvi és nyelvtanulási témartományok.

Nyelvi funkciók a német mint első idegen nyelvre a 9. évfolyam végéig (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

sajnálát kifejezése (Es tut mir leid!)

elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade)

csodálkozás kifejezése (Oh, das ist aber ... ! / Das kann doch nicht wahr sein!)

remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen!)

bánat / bosszúság kifejezése (Schade, / Das ist aber schlimm!)

ígéret kifejezése (Ich mache das schon!)

szándék, terv kifejezése (Ich will / werde schnell abwaschen.)

elismerés és dicséret kifejezése és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. Danke.)

ítélet, kritika kifejezése (Blödsinn! Das ist nicht richtig/wahr)

elvárás kifejezése (Ich soll pünktlich zu Hause sein.)

bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht)

visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte?)

felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)

bemutatás (Ich möchte Ihnen Herrn Schulze vorstellen.)

gratuláció kifejezése és arra reagálás (Ich gratuliere Ihnen zum Geburtstag! Danke, sehr nett von Ihnen.)

együttérzés és arra reagálás (Es tut mir Leid für dich. Danke.)

tanácskérés és -adás, ajánlattétel kifejezése (Was sagst du dazu?)

segítség felajánlása, elfogadása (Kann ich Ihnen helfen? Danke, ich schaffe es schon., Was kann ich für dich tun? – Danke, es geht schon.)

megerősítés kifejezése (Ja, aber natürlich. Völlig recht.)

érdeklődés, érdektelenség (Das finde ich langweilig.)

elismerés, dicséret és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. – Danke.)

közömbösség (Das ist mir egal.)

szóbeli üdvözlőküldés (Liebe Grüße an Ihre Frau.)

megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Sehr geehrter Herr .../Sehr geehrte Frau ..., Mit freundlichen Grüßen, Mit herzlichen Grüßen)

beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Ich möchte etwas hinzufügen.)

elemek összekapcsolása szóban (Zuerst, dann, danach, schließlich)

beszélgetés lezárása (Danke für das Gespräch.)

segítségkérés és arra reagálás (Kannst du mir bitte helfen? Ja, sehr gerne.)

engedélykérés és arra reagálás (Darf ich ... ? Ja, natürlich. / Ja, es ist erlaubt.)

Nyelvi elemek, struktúrák a német mint első idegen nyelvre a 9. évfolyam végéig (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

személytelenség (Es ist warm. Es schneit.)

modalitás: módbeli segédigék Präsensben (Er kann nicht schwimmen. Der Kranke darf nicht aufstehen.

névmások szövegben betöltött funkcionális használata: mutató névmás (dieser, diese, dieses) kollokációk, Funktionsverbgefüge (eine Reise machen, zur Verfügung stehen)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

az adott tématerületen megért összetettebb célnyelvi szöveget;

az adott tématerületen létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;

az adott tématerületen életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 9–10. évfolyamon a német nyelv tantárgy alapóraszám: 144 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	40
Reisen und Urlaub, Tourismus	10
Öffentliches Leben, Unterhaltung	20
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	20
Interkulturelle und landeskundliche Themen	24
Aktuelle Themen	20
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10
Összes óraszám:	144

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft

JAVASOLT ÓRASZÁM: 40 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

- beszámol saját élményen, tapasztalaton alapuló vagy elképzelt eseményről a cselekmény, a körülmények, az érzések és gondolatok ismert nyelvi eszközökkel történő jellemzésével;
- leír összetettebb cselekvéssort, történetet, személyes élményeket, elvontabb témákban;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben;
- a társalgást fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt, akár ismeretlen beszélgetőtárs esetében is;
- előkészület nélkül részt tud venni személyes jellegű, vagy érdeklődési körének megfelelő ismert témáról folytatott társalgásban;
- a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejti gondolatait, véleményét és érzéseit;
- a tanult nyelvi funkciókat és nyelvi eszköztárát életkorának megfelelő helyzetekben alkalmazza;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- szóban és írásban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
- a társalgásba aktívan, kezdeményezően és egyre magabiztosabban bekapcsolódik az érdeklődési körébe tartozó témák esetén a személyes tématarományon belül;
- a mindennapi élet különböző területein, a kommunikációs helyzetek széles körében tesz fel releváns kérdéseket információszerzés céljából, és válaszol megfelelő módon a hozzá intézett célnyelvi kérdésekre;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- mondanivalóját kifejezi kevésbé ismerős helyzetekben is, nyelvi eszközök széles körének használatával;

információt vagy véleményt közlő és kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, berühmte Personen, Vorbilder, medizinisches Fachpersonal

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: unmittelbare und weitere Umgebung, Freizeitorte, Arbeitsplätze, Institutionen im Gesundheitswesen, Persönliche Dienstleistungen

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, grundlegende Gegenstände zur Behandlung von Krankheiten und um fit zu bleiben, Kleider und Accessoires

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste, Schul- und Familienfeiern, Sportarten, Sportereignisse, Krankheiten

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Freizeitaktivitäten, Haushalts –und Gartenarbeiten, Tagesablauf, Gewohnheiten, gesunde Ernährung, Plätze zum Essen (zu Hause, Kantine, Restaurants), fit bleiben, zum Arzt gehen, tägliche Aufgaben,

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten und Verletzungen, medizinische Behandlung, Heilmittel zu Hause, positive und negative Charakterzüge Wohlstand, Lebensphasen, Zukunftspläne, persönliche Erfolge und Misserfolge, Jungsein

Személyes élethez tartozó információk átadása

Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

Interakció a személyes tématarományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

csoportos projekt (plakát készítése): a sport fontossága, egészséges életvitel

kutatómunka: házi gyógymódok, házi praktikák

projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval

közeli és távoli rokonok

példaképm, ill. egy híres ember élete

internetes kutatómunka és csoportos projekt – családok a DACHL országokban

a mai kor családtípusai

szerepek a családon belül

vitafórum

pl. tinédzserek helyzete a családban

prezentáció készítése:

családi ünnepek a német és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek

közvélemény kutatás:

hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Reisen und Urlaub, Tourismus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

kooperatív munkaformában;

megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;

véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;

véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;

egyéni vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;

összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az adott témartományhoz tartozó témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;
összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;
megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott témartományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Touristen und Reiseleiter, Dienstleistungspersonal

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven:

Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen öffentliche Dienstleistungsbetriebe in Ungarn und im Ausland

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Eintrittskarten, Prospekte

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven:

Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt Stadtführung

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede, Währungen, Wirkung des Tourismus auf Menschen und Wirtschaft

Az utazás és turizmus témartományhoz tartozó egyszerű információk átadása

Interakció az utazás és turizmus témartományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban:

híres helyek, épületek bemutatása a DACHL országokban

híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon

lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven

internetes kutatás

különleges utazási lehetőségek, járművek a nagyvilágban

játék: Találd ki, melyik nevezetességről beszélek!

felmérés készítése az osztályban:

ki melyik országot szeretné megismerni? - Melyik a legnépszerűbb célpont?

szituációs játék

'Én vagyok az idegenvezető – az osztály a turistacsoport'

kérdőív készítése, elemzése: „Bist du abenteuerlustig?“

TÉMAKÖR: Öffentliches Leben, Unterhaltung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;

célzottan keresi az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket tanórán kívül is, ismeretszerzésre és szórakozásra;

megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott témartományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben;

digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;

kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;

írásban röviden indokolja érzéseit, gondolatait, véleményét már elvontabb témákban;

összefoglalja ismert témában nyomtatott vagy digitális alapú ifjúsági tartalmak lényegét röviden és érthetően;
megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget;
egyre szélesebb körű témákban, nyelvi kommunikációt igénylő helyzetekben interakciót folytat megfelelő módon, felhasználva általános és nyelvi háttértudását, ismereteit, alkalmazkodva a társadalmi normákhoz;
információt vagy véleményt közlő és kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír; nyelv tanulási céljai érdekében él a valós nyelvhasználati lehetőségekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in sozialen Institutionen

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte im In- und Ausland

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Veranstaltungen, Unterhaltungsmöglichkeiten

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbies, Unterhaltung, Kultur, Dienstleistungen

Életkorak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése: Freizeitaktivitäten, Unterhaltungsmöglichkeiten, Hobbys, Kunst und kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen, Konzerte, Sport, Lesen, Computerspiele, Medien, Apps

Életkorak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelv tanulás céljára

A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
Interakció a közéleti tématarományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

vitakészség fejlesztése:

'mozik' – kellene még?

Klasszikus zene = a régmúlt pop zenéje?

íraskészség fejlesztése:

brossúrák, adatlapok kitöltése,

csoportos projekt munka (prezentáció, plakát készítése):

szórakozási lehetőségek lakóhelyeden

projekt munka

mi szórakoztat minket?

egy német nyelvű – korosztályi érdeklődésnek megfelelő – film megtekintése, megbeszélése

egy rövid német nyelvű novella órai feldolgozása

TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

beazonosít nyelv tanulási célokat és ismeri az ezekhez tartozó nyelv tanulási és nyelv használati stratégiákat;

nyelv tanulási céljai érdekében tudatosabban foglalkozik a célnyelvvel;

céljai eléréséhez társaival párban és csoportban is együttműködik;

céljai eléréséhez önszabályozóan is dolgozik;

használ önértékelési módokat nyelvtudása felmérésére;
egyre tudatosabban használja az ön-, tanári, vagy társai értékelését nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére;
körülrírással közvetíti a jelentést tartalmát, ha a megfelelő szót nem ismeri;
ismert témákban a szövegösszefüggés alapján kikövetkezteti az ismeretlen szavak jelentését, megérti az ismeretlen szavakat is tartalmazó mondat jelentését;
félreértéshez vezető hibáit kijavítja, ha beszédpartnere jelzi a problémát;
a kommunikáció megszakadása esetén más stratégiát alkalmazva újrakezdi a mondandóját;
a társalgás vagy eszmecsere menetének fenntartásához alkalmazza a rendelkezésére álló nyelvi és stratégiai eszközöket;
nem értés esetén tudja tisztázni a tartalmát;
a tanult kifejezések alkalmazásával és a tanult nyelvi szokások követésével céljainak megfelelő érzéseket és beszédszándékokat fejez ki;
digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével;
digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;
használja a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére;
hibáiból levont következtetéseire többnyire épít nyelvtudása fejlesztése érdekében;
megfogalmaz hosszú távú nyelvtanulási célokat saját maga számára;
társaival a kooperatív munkaformákban és a projektfeladatok megoldása során is törekszik a célnyelvi kommunikációra;
kreatív, változatos műfajú szövegeket alkot szóban, kooperatív munkaformákban;
törekszik releváns digitális tartalmak használatára beszédképességeinek, szókincsének és kiejtésének továbbfejlesztése céljából;
használ kiemelést, hangsúlyozást, helyesbítést;
összekapcsolja a mondatokat megfelelő kötőszavakkal, így követhető leírást ad vagy nem kronológiai sorrendben lévő eseményeket is elbeszél;
a szövegek létrehozásához nyomtatott vagy digitális segédeszközt, szótárt használ;
alkalmazza a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést, beszédtempót és intonációt;
digitális eszközöket és felületeket is magabiztosan használ nyelvtudása fejlesztésére;
megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó írott – akár egyszerűbb irodalmi – szöveg tartalmát;
a szövegek környezet alapján kikövetkezteti a szövegben előforduló ismeretlen szavak jelentését;
egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket;
kikövetkezteti a szövegben megjelenő elvontabb nyelvi elemek jelentését az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó témákban;
nyelvi haladását fel tudja mérni;
hibáit az esetek többségében is tudja javítani.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen

A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata

Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére

nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán

internetes kutatás és beszámoló

új szavak jelentéséről, eredetéről, szinonimáiról
a magyar és a német nyelv eredetéről, a különböző nyelvcsaládokról
a dialektusokról
kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai
olvasásértés fejlesztése: ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése
'Osztálykönyvtár'
évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
írás-készség fejlesztése
cikkek egy havonta megjelenő német nyelvű osztály 'hírlaphoz' (pl: LUX') felhasználva az aktuális témákhoz végzett kutatómunkákat
német nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal németül

TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:
alkalmazza a célnyelvi kultúráról megszerzett ismereteit informális kommunikációjában;
ismeri és keresi a főbb hasonlóságokat és különbségeket saját anyanyelvi és a célnyelvi közösség szokásai, értékei, attitűdjei és meggyőződései között;
felismeri a legfőbb hasonlóságokat és különbségeket az ismert nyelvi változatok között;
tájékozott a célnyelvi országok jellemzőiben és kulturális sajátosságaiban;
a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket magabiztosan használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: Bräuche und Traditionen
Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale Sprache, Sehenswürdigkeiten
Kunst, Geschichte

A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása

Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása

Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

projektmunka

a hagyományok ápolása Magyarországon és a DACHL országokban

Mik a legfőbb sportágak a két országban és miért?

internetes kutatómunka

a karácsonyfa eredete és elterjedése

a német himnusz eredete és változásai

prezentáció

a karácsony ünneplése a világ országaiban

játék

leírás készítése/receptek – magyar vagy német/osztrák/svájci specialitás

kvíz különböző országok étkezési szokásairól

vitafórum

milyen kulturális meglepetések érhetnek a DACHL országokban?

TÉMAKÖR: Aktuelle Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:
használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;

megérti a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Életkorának és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven

Életkorának és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven

Életkorának és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

vitafórum egy aktuális eseményről

újság készítése, rövid cikkek írása az aktuális témákban

videók megtekintése

hírműsorok

aktuális eseményekről szóló tudósítások

riportok

szerepjáték

TV interjúkészítés egy híres emberrel (pl. sportolóval)

internetes kutatómunka

szókincsfejlesztés a média világához

TÉMAKÖR: Wissenschaft und Technik, Kommunikation

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:

papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;

megérti és értelmezi az összetettebb, a tematartományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;

véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;

véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;

egyéni vagy kooperáció során létrehozott projekt munkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;

összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az adott tematartományhoz tartozó témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;

összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, felkészülést követően, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;

értelmezi a számára ismerős, elvontabb tartalmú szövegekben megjelenő ismeretlen nyelvi elemeket;

megérti és értelmezi a lényegét az ajánlott tematartományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Technik im Haushalt, Handy, Computer, Internet

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Internet, soziale Netzwerke

Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tematartományban

Egyszerű interakció a tudomány és technika tematartományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

kiselőadás: Én és az okostelefonom
csoportos projektmunka: A világ internet nélkül
projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
a közlekedést?
a házimunkát?
az oktatást?
a kommunikációt?
internetes kutatómunka és prezentáció
a világ legfontosabb találmányai
a kommunikáció fejlődése az utóbbi 20 évben
vitafórum
az internet jövője
a közösségi média előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a 9. évfolyam végére:
összefüggő, papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan
vagy kooperatív munkaformában;
egyéni vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart
önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
szóban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
környezetének kulturális értékeit célnyelven közvetíti;
írásban közvetít célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciót igénylő helyzetekben;
digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
összefoglal és lejegyzetel, írásban közvetít nyelvi szintjének megfelelő, rövid olvasott vagy
hallott szövegeket;
nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket;
nyelvtanulási céljai érdekében él a valós nyelvhasználati lehetőségekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése

Információ megosztása német nyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

projektmunka (egyéni vagy csoportos)
prezentáció készítése különböző témákban és ezek bemutatása az osztálynak
kedvenc témák feldolgozása posztereken – majd ezek kiállítása az osztályban
német nyelvű filmek, programok ismertetése a németes faliújságon írásban
projektmunka osztályszinten: magazin készítése a tanulók írásaiból (történetek, versek,
kutatási eredmények, beszámolók stb.)

Ellenőrzés és értékelés módja:

Szóbeli számonkérés formái:

egy-egy téma összefüggő kifejtése

prezentáció

projektmunka

Írásbeli számonkérés formái: -szókincs ellenőrzése

önálló szövegalkotás

írott szövegek értését ellenőrző feladatok

témazáró dolgozatok

önértékelés
társértékelés

Komplex természettudományi ismeretek

Komplex természettudomány
HELYI TANTERV

9. osztály (heti 3 óra)

TÉMAKÖRÖK

Sorszáma	Témakör	Óraszám
I.	Hogyan működik a természettudomány? A tudomány módszerei	4
II.	Tájékozódás térben és időben.	8
III.	Formák, arányok a természetben.	10
IV.	Halmazok, halmazállapot változás, az időjárás elemei	8
V.	Lendületbe jövünk!	4
VI.	Mechanikai energia	4
VII.	Az „embergép”: mozgás, légzés, keringés anatómiája és élettana	6
VIII.	Atomi aktivitás	4
IX.	Elektromosság, mágnesesség	4
X.	Mi a fény?	4
XI.	Energianyerés az élővilágban. Táplálkozás, kiválasztás	4
XII.	A szervezet egysége - szabályozó folyamatok	8

XIII.	Állandóság és változatok(az emberi élet szakaszai)	8
XIV.	Csillagászati, földrajzi és biológiai evolúció	8
XV.	Az evolúció színpada és szereplői	9
XVI.	Projektmunka	15
	Összesen:	108

KOMPLEX TERMÉSZETTUDOMÁNY

(108 órás, egy évfolyamos változat)

A természettudományos műveltség az egyén és a társadalom számára is meghatározó jelentőségű. Az egyén tudása társadalmi szinten szorosan összefügg a gazdasági versenyképességgel és a szűkebb-tágabb autonóm közösségek fennmaradásával. A globális problémák megoldásának fontos feltétele az állampolgárok természettudományos műveltségen, az ok-okozati összefüggések felismerésén alapuló, kritikus és konstruktív magatartása. A kerettantervben leírt program célja, hogy az ember és természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás meghatározóvá váljék a tanulók számára.

A szakgimnáziumok 9. évfolyamán feldolgozásra kerülő komplex természettudomány tantárgy a természeti folyamatokkal kapcsolatos ismeretanyagot (azaz az Ember és természet műveltségterületet, illetve a Földünk – környezetünk természetföldrajzi részét) tárgyalja, és az ehhez kapcsolódó készségeket, képességeket fejleszti.

A tantárgy kerettantervének általános célkitűzése egyrészt a tanulók természettudományos műveltségének, szemléletének komplex módon történő mélyítése, másrészt a természettudományi jellegű szakmai képzésük megalapozása. A kerettanterv a rendszerszintű gondolkodás támogatása érdekében más tantárgyakhoz való kapcsolódási pontokat is tartalmaz. Ez a tartalmi elem a különböző műveltségterületek, tantárgyak közötti kapcsolódásokra hívja fel a helyi tantervkészítőket, illetve tankönyvírók figyelmét. A dokumentum – jellegénél fogva – széles kereteket biztosít a megvalósító intézmények számára. Minden tematikai egység Ismeretek/fejlesztési követelmények rovatában gazdag tartalmi és módszertani lehetőséget (Lehetőségek a megvalósításra) kínál a feldolgozásra. Ezzel is segítséget, illetve ötletet kínál az egyes intézményekben megvalósítandó konkrét tartalmak kialakításához. Ezeket – a konkrét követelményekkel együtt - az intézményeknek a helyi tantervükben kell meghatározniuk, egyrészt a diákok, másrészt az intézményben oktatott szakmák/szakmacsoportok által megkívánt elvárásokhoz és lehetőségekhez igazodva.

A tantárgy fontos sajátossága, hogy kapcsolatot teremt a tudományos eredmények és a hétköznapiak között. Ezáltal még a természettudományos tantárgyak tanulása terén már sok

kudarcot megélt diákok számára is lehetővé válik, hogy a természettudományos témákkal való foglalkozás örömforrássá váljon. Fontos szerepe van a tantárgynak abban, hogy rendszerezze, frissen tartsa, illetve kiegészítse a diákok meglévő tudását, és fejlessze természettudományos gondolkodásukat, képességeiket.

A tantárgy feldolgozása során elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de érteni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Így jut el a tanuló a természeti folyamatok megismeréséhez, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeinek, korlátainak és kockázatainak megértéséhez.

Az egészség tudatos megőrzése, a természeti, a technikai és az épített környezet felelős és fenntartható alakítása a természettudományos kutatások és azok eredményeinek ismerete nélkül elképzelhetetlen.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben is. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességekre tekintettel használja. A komplex természettudomány tantárgy hozzájárulhat ahhoz, hogy a diákok felkészüljenek a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Ennek érdekében törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a természeti-gazdasági folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő.

A tantervi program részben új ismereteket kínál, részben a korábbiak elmélyítésére szolgál. Legfontosabb célja azonban a szemléletformálás. Azt mutatja meg, hogyan érdemes tanulni, hogyan lehet továbblépni, fogódzókhoz jutni. Olyan tudást kínál, és olyan képességeket fejleszt, amelyek a mai világban elengedhetetlenek.

A tananyag feldolgozása során fontos a digitális technikák és az IKT-eszközök tanórai használata, valamint a természet iránti érdeklődés felkeltése után az önálló tanulói ismeretszerzésre, kutakodásra történő biztatás. Utóbbira külön időkeretet is biztosít a Projektmunka fejlesztési feladat keretében. Az ehhez kapcsolódó időkeret bármely témához, a tanév során bármikor felhasználható. Kereteit a helyi tantervben kell szabályozni.

A tananyag feldolgozása során a tanuló képet kap a fizika, a kémia, a természetföldrajz és a biológia által vizsgált legfontosabb összefüggésekről, a természettudományos kutatás módszereiről, tudásunk alkalmazásának lehetőségeiről és korlátairól. Mintát kap a jelenségek vizsgálatának módjairól. A tanulmányok eredményeképpen összefüggéseket ismer föl és fogalmaz meg a mechanikai működésekről, halmaztulajdonságokról, összefüggésben az élettelen természetben (meteorológia) és az élő szervezetben betöltött szerepükkel. Ismereteket szerez testünk fölépítésének és egészségének kapcsolatairól. Példákat elemez hazánk természeti környezeti állapota, az itt folyó gazdálkodás és történelmünk összefüggéseire. Az így nyert ismeretek kapcsolatot teremtenek a művészeti tárgyak, a társadalomismeret és a matematika között.

A kvantitatív feladatok száma, a lexikálisan elsajátítandó ismeret a rövid időkeret miatt szükségképpen alacsony marad, a témák, valamint a kvalitatív hangsúlyok azonban lehetőséget adnak a szakma igényeinek megfelelő differenciálásra, részletezésre is.

A tanulmányok eredményeképpen a diák összefüggéseket ismer föl és fogalmaz meg az elektromos, mágneses, kémiai vegyületi, atomi összefüggésekkel kapcsolatban. Érti a fentiek élettelen természetben és élő szervezetben betöltött szerepét.

Ismereteket szerez a mikro- és makro világ, valamint testünk fölépítésének szervezeti egységéről. Az így nyert ismeretek kapcsolatot teremtenek a művészeti tárgyak, a társadalomismeret és a matematika között is.

A tantárgy tanulása során megvalósuló legfontosabb célok:

- a tanulók nyitottan tekintsenek a bennünket körülvevő világra;
- legyenek képesek az okok és okozatok megkülönböztetésére és adott okok ismeretében az okozatra vonatkozó következtetések levonására;
- ismerjék meg és alkalmazzák az alapvető természeti törvényeket;
- legyenek képesek az adatok ismeretében diagramok készítésére, valamint adott diagram ismeretében adatok, folyamatok meglátására;
- legyenek képesek grafika/kép alapján az ábrázolt folyamat értelmezésére.
- a szerves és szervetlen világ kapcsolata megismerésének megalapozása;
- az energia és energiaáramlás, mint általános szervező megismerése;
- az atomi/molekuláris folyamatok megismerése; az atomi/molekuláris folyamatok szervezetre gyakorolt hatásainak tudatosítása.
- az élő és élettelen világ evolúciójának megismerése;
- az egyes tudományos elméletek egybevetése egymással, a természettudományos érvelés néhány sajátosságának elmélyítése;
- az emberi tevékenység környezetalakító hatásának és a hatás következményeinek tudatosítása;
- az információ és jelentőségének ismerete a fizikai- biológiai- társadalmi létben. Eközben gyakorlatot szereznek az egyéni és csoportos munkában, feltevéseik szabatos megfogalmazásában, a képi és verbális kommunikáció összekapcsolásában is.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hogyan működik a természettudomány? A tudomány módszerei	Órakeret 4
Előzetes tudás	Tapasztalatok a megfigyelésről.	
Fejlesztési feladatok	Kísérlet és egyszerű megfigyelés különbségének megértetése. A modellek szempontfüggőségének és a mérések jelentőségének bemutatása. Eredmények ábrázolása (grafikon), illetve grafikon leolvasása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Legalább egy megfigyelés, kísérlet és mérés közös elvégzése, elemzése.		Matematika: grafikus ábrázolás.
<i>Lehetőségek a megvalósításra:</i>		Magyar nyelv és

<p>Versrészlet és tudományos leírás összehasonlítása. Saját megfigyelések összegyűjtése. A megfigyelések szempontfüggőségének fölismerése. (Pl.: Kinek milyen fiú/lány tetszik? Milyen házban szeretnék lakni?) Megfigyelés leírásának elemzése. (Mire volt kíváncsi a kutató? Mit figyelt meg? Mire következtetett?) A kísérletezés célja: saját kísérletek és ismert kísérletek összegyűjtése. A független és a függő változó fölismerése. A mérés szerepe a mindennapokban (pl. lázmérés, földmérés, tömegmérés). Példák a „modell” szó hétköznapi (pl. topmodell, vasútmodell) és tudományos (atommodellek, demográfiai növekedési modellek, a szív, mint szivattyú) használatára. Modell és makett különbsége (pl. emberi szív) – mi érthető meg belőle, mi nem: közös megbeszélés. Eltérő modellek/makettek ugyanarról a jelenségről (pl. emberábrázolások), szempontfüggőség felismerése. Órai mérés: a megpendített húr hosszak és hangmagasságok (oktáv, kvint, kvart) mérése pl. gitáron, citerán. Az eredmény ábrázolása. Példák gyűjtése igazolható feltevésekre: az előrejelzés szerepe a hétköznapiakban (népi időjárás-előrejelzések) és a tudományban (meteorológiai hálózat, életmód és betegségek kockázata). Tudományos ismeretterjesztő filmrészlet megtekintése (pl. D. Attenborough: Az élő bolygó – részlet). Hétköznapi vita és tudományos vita eljátszása egy konkrét probléma kapcsán.</p>	irodalom: Érvelés.
Kulcsfogalmak	Mérés, modellezés, feltevés, igazolás, törvény, tudományos leírás, szimuláció, makett.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tájékozódás térben és időben	Órakeret 8
Előzetes tudás	Függőleges és vízszintes irány, derékszög, koordináta-rendszer, sebesség, a kör kerülete, hasonlóság a geometriában, óra, nap, hónap, év.	

Fejlesztési feladatok	A térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése. A mozgások leírása, az ehhez szükséges mennyiségek, jellemzők ismerete, használatuk begyakorlása. Az égtájak és a Földről látható égi mozgások összekapcsolása, a földrajzi hálózat lényegének megértése. Tematikus térképek jeleinek leolvasása. A föld- és a napközéppontú világtkép összehasonlítása: azonos jelenség különböző szempontú értelmezése. Földrajzi, csillagászati és biológiai jelenségek összekapcsolása. Rendszerek változásának nyomon követése. Folyamatok kimenetelének előrejelzése.
-----------------------	--

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tájékozódás és a csillagászat kapcsolatának megértése (égtájak, égi mozgások). A távolságok fölmérésének geometriai módszere. A hasonlóság fölismerése, a nagyítás, kicsinyítés mértékének meghatározása.</p> <p>Fizikai, biológiai, kémiai és csillagászati jelenségek sebességének összevetése. Időegységek. Az idő, sebesség, gyorsulás mértékegységeinek használata, átváltása.</p> <p>Az út, elmozdulás, sebesség, gyorsulás fogalmának ismerete, használata mozgások leírásában.</p> <p>Az egyenes vonalú egyenletes és az egyenletesen gyorsuló mozgás; a szabadesés gyorsulása fogalmának ismerete és alapvető összefüggései.</p> <p>A körmozgás, kerületi sebesség, szögsebesség, centripetális gyorsulás fogalmának és összefüggéseinek ismerete.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i></p> <p>Kémiai reakciók sebességének függése a hőmérséklettől és a katalizátoroktól.</p> <p>A csillagászati és a mágneses északi iránymeghatározás bemutatása.</p> <p>A legegyszerűbb napóra és a déli irány kapcsolata: a Nap naponkénti égi mozgása. A csillagok égi mozgása, csillagképek.</p> <p>A Föld gömb alakjának bizonyítása, következményei. Gömbi formák síkra vetítése (síktérkép), a torzítás szükségszerűsége.</p> <p>Háromszögelés alkalmazása a térképezésben: ismeretlen magasságú épület magasságának megmérése.</p> <p>A földátmérő megmérése. A Hold és a bolygók távolsága – ókori és mai mérések értelmezése.</p> <p>Hosszúsági és szélességi körök rendszere, a GPS lényege.</p> <p>Tematikus térképek értelmezése.</p> <p>Milyen gyorsan múlik? – a szubjektív és objektív időfogalom összevetése.</p> <p>A nap (a Nap látható mozgása és a Föld forgása alapján), az évszak és az év (a Nap évi mozgása és a Föld keringése alapján). A bolygók és a csillagok mozgásának különbsége.</p> <p>A mozgásokat jellemző mennyiségek közti összefüggések kvalitatív és kvantitatív alkalmazása.</p>	<p>Matematika: koordináta-rendszer, geometriai hasonlóság, váltószög, vetület, nézet, perspektíva</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Tájéolás, torzítás, csillag, bolygó, hosszúsági és szélességi kör, tematikus térkép, nap- és földközéppontú modell, másodperc, perc, óra, nap, évszak, év, elmozdulás, sebesség, gyorsulás, kerületi sebesség, szögsebesség, centripetális gyorsulás, reakciósebesség, katalizátor.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Formák és arányok a természetben (Elemek és vegyületek; kristályrácsok, szerves molekulák)</p>	<p>Órakeret 10</p>
--	---	--------------------

Előzetes tudás	Tükrözés, forgatás következményei. Halmaztulajdonságok. Atom és molekula, szerkezeti képlet.
Fejlesztési feladatok	Az arányok fontosságának belátása, rögzítése. Az arányokat fenntartó és felborító erők fölismerése. Állandó és változtatható arányok felismerése. Szerkezet és tulajdonság összefüggésének belátása. Szerkezet, arány és biológiai funkció összekapcsolása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<p>Az arány fontossága és számszerű jellemzése. A geometriai rend fölismerése az anyagok szerkezetében. Az anyagvizsgálat néhány módszerének megismerése. Néhány óriásmolekula gyakorlati fontosságának megismerése konkrét példákon.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i></p> <p>A harmónia ókori fogalma és az arányok. Szép és rút.</p> <p>Aszimmetrikus (szivacs), sugarasan szimmetrikus (medúza) és tükröszimmetrikus (ember) élőlények.</p> <p>A férfi-, a női és a gyermektest arányainak összehasonlítása. Változó térfogat- és tömegarányok: elegyek, oldatok. A töménység jellemzése (százalék). Arányok a konyhában (fűszerek, só, pácok) és az iparban (ötvözetek, beton).</p> <p>Az élőlények növekedését megszabó arányok (korlátozó tényezők): hiánybetegségek, fény, víz stb.</p> <p>Állandó tömegarányok: a vegyületek összegképlete egyszerű példákon.</p> <p>Kristályos (kősó) és amorf (gumi, üveg) anyagok szerkezete. Elemi egység (cella).</p> <p>Molekulák térbeli rendeződése: membránok, habok, mosószerek, folyadékkristályos kijelzők.</p> <p>A kémiai elnevezések eredete és mai tartalma.</p> <p>Mesterséges szerves vegyületek (műanyagok, gyógyszerek, tartósítószer). Előnyök, veszélyek mérlegelése. A szénhidrogének eredete, tulajdonságai, felhasználása (közlekedés, fűtés, vegyipar).</p> <p>Néhány oxigéntartalmú szerves molekula a mindennapokban (etil-alkohol, aceton, ecetsav). Biológiai hatásuk.</p> <p>Egyszerű cukrok és összetett szénhidrátok a mindennapokban (szőlőcukor, keményítő, cellulóz). Biológiai szerepük. Néhány nitrogéntartalmú szerves molekula: vitaminok, aminosavak, fehérjék, DNS. Óriásmolekulák felépítése és lebontása az élőlényekben. Az óriásmolekulák érzékenysége: kicsapódás.</p> <p>Mérgezők és következményeik.</p>	
Kapcsolódási pontok	
<p>Magyar nyelv és irodalom: disszonancia, (a)szimmetria, kompozíció.</p> <p>Matematika: százalékszámítás, egyenes arányosság.</p>	
Kulcsfogalmak	Szimmetria, százalék, összegképlet, oldat, oldószer, amorf, membrán, felületaktív anyag, környezeti tényező, mono- és polimer, szénhidrogén, karbonsav, alkohol, aminosav, fehérje, kicsapódás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Halmazok (Gázok, folyadékok, halmazállapot- változások, az időjárás elemei)	Órakeret 8
Előzetes tudás	Hőmérséklet, légnyomás, térfogat, sebesség, halmazállapot.	
Fejlesztési feladatok	<p>Önálló ismeretszerzés a környezet kölcsönhatásairól. Az időjárás napi változásainak megértése. Meteorológiai jelentések értelmezése. Kísérletek végzése, grafikonelemzés.</p> <p>Magyarázatkeresés a tapasztalt időjárási jelenségekre. Az emberi gazdálkodás és a természeti feltételek kapcsolatának fölismerése néhány fontos hazai példán.</p> <p>A környezetvédelem néhány példájának megismertetése, az érdeklődés felkeltése a környezettudatosság iránt.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az időjárási elemek, ezek változásait befolyásoló fizikai hatások (a napsugárzás, a léghőmérséklet, a légnyomás, a szél, a levegő vízgőztartalma, a csapadékfajták) közti összefüggések megfogalmazása. Példák a gazdálkodás és a természeti környezet közti összefüggésekre. A halmazállapot-változások alapvető jellemzőinek ismerete. A Celsius-skála alappontjai, az olvadáspont, forráspont feladatmegoldás-szintű ismerete. A gáztörvények kvalitatív ismerete és alkalmazása. A Kelvin-skála és a Celsius-skála kapcsolatának ismerete.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Időjárási frontok. Grafikonok, folyamatábrák elemzése. Saját megfigyelések, egyszerű kísérletek értelmezése. A Kárpát-medence természetes növénytakarója, élővilága, vízrajza. A gazdálkodás hatása az élővilágra (pl. erdőirtások, bányászat, folyamszabályozás, állattenyésztés, városiasodás, monokultúrák, kemikáliák, biogazdálkodás). Vízkincsünk. A folyószabályozás és árvízvédelem módjai, problémái. Víznyerés, ivóvíz, víztisztítás. Gyógyvizek. Erdőgazdálkodás, erdőtípusok. Természetvédelmi értékek. Talaj: összetevői, termőereje, védelme (szikesedés, erózió, trágyázás). A nyomás, hidrosztatikai nyomás meghatározása. Elemi feladatmegoldás, Arkhimédész törvényének ismerete. Az úszás, lebegés, merülés feltételeinek megállapítása és következtetések. Hidraulikus emelő működési elve. Pascal-törvény. A folyadékok összenyomhatatlanságának ismerete és konkrét példák.</p>		Történelem: Történelmi ökológia. Önellátó és fogyasztói társadalom.

Kulcsfogalmak	Úszás, lebegés, merülés, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, gáztörvény, zárt rendszer, hő, hőmérsékleti skála, abszolút nulla fok, halmazállapot, olvadáspont, forráspont, napi hőmérsékletjárás, szél, páratartalom, harmat, dér, eső, köd, szmog (füstköd), életközösség, talaj, monokultúra, talajvíz, rétegvíz, ivóvíz, gyógyvíz, biológiai tisztítás, kölcsönhatás, állapot, változás, egyensúly, stabilitás, folyamat, rendszer, környezet.
----------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lendületbe jövünk!		Órakeret 4
Előzetes tudás	Sebesség, gyorsulás.		
Fejlesztési feladatok	A változások okainak és összefüggéseinek megismerése. Az állandóság és a változás oksági összefüggéseinek felismerése. A jelenségek közös jellemzőinek felfedezése. Alapfogalmak megszilárdítása (természettudományos megismerés, kölcsönhatás, erő, rendszer, állapot, változás, egyensúly, folyamat).		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A Newton-törvények kvalitatív és egyszerű kvantitatív alkalmazása. A tömeg fogalma. A súrlódási erő szerepe a mindennapokban, a tapadási, csúszási és gördülési súrlódás megkülönböztetése. A lendületmegmaradás törvényének kvalitatív alkalmazása. <i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> A lendületmegmaradás felismerése a mindennapokban: rakétameghajtás. A centripetális erő ismerete és felismerése mindennapi alkalmazásokban. A tömegvonzás ismerete, kapcsolata felismerése a bolygók mozgásával. A súly és a súlytalanság fogalmának ismerete. A tömeg és a súly megkülönböztetése.			
Kulcsfogalmak	Tömeg, tehetetlenség, lendület, fizikai törvény, centripetális erő, súrlódási erő, tömegvonzás, súly.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mechanikai energia		Órakeret 4
Előzetes tudás	Erő, sebesség, tömeg, elmozdulás.		
Fejlesztési feladatok	Alapfogalmak megalapozása, mélyítése (munka, energia, mechanikai energiafajták, energiamegmaradás, rendszer). A munka és az energia kapcsolatának tudatosítása. A reverzibilis és irreverzibilis folyamatok megkülönböztetése konkrét példákban.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	

Az energia, munka, teljesítmény, hatások fogalmának ismerete, elemi alkalmazása.	
<i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> A helyzeti és mozgási energia, emelési és gyorsítási munka összefüggéseinek alkalmazása.	
Az energiamegmaradás tényének, valamint a termodinamika első főtételének ismerete. Megfordítható és megfordíthatatlan folyamatok megkülönböztetése. Néhány mindennap használatos gép hatásfoka, valamint a 100%-os hatásfok elérésének fizikai lehetetlensége. Egyéb energiák hővé alakulása, disszipáció. Az örökmozgó lehetetlensége.	
Kulcsfogalmak	Energia, munka, energiatípusok, hő, teljesítmény, hatások, állapot, változás, rendszer, környezet, kölcsönhatás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az „embergép”: mozgás, légzés, keringés (Az emberi mozgás, keringés és légzés élettana és anatómiája)	Órakeret 6
Előzetes tudás	A levegő térfogatának és nyomásának összefüggése. A nyomás mértékegységei.	
Fejlesztési feladatok	Az emberi mozgási és légzési rendszer mechanikai alapelveinek megértése. Az emberi szív működés és keringési rendszer mechanikai alapelveinek megértése. Az egészséget veszélyeztető tényezők megismertetése, az egészséges életmódra való törekvés erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A mozgás a légzés, a szív és az erek mechanikája Alapvető egészségvédelmi ismeretek.		Magyar nyelv és irodalom; művészetek: az emberi test

<p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i></p> <p>Az emelőelv szemléltetése az ízületekkel kapcsolt emberi csontok példáján.</p> <p>A fontosabb emberi csontok szerepe (makett alapján).</p> <p>Az izomműködés lényege.</p> <p>A csont és az ízületek sérülései, megelőzésük.</p> <p>A csontok felépítésének és szilárdságának összefüggése.</p> <p>A légzés funkciójának megbeszélése. A tüdő térfogatát és a légzés hatékonyságát befolyásoló tényezők áttekintése.</p> <p>A légzési szervrendszer részei, feladataik, a hangképzés. A védekező reflexek (köhögés, tüsszentés) szerepe.</p> <p>A légzőmozgások szemléltetése. Légzésszámváltozás terhelés hatására (kiscsoportos feladat).</p> <p>A légzőrendszer egészségét fenyegető és megőrző hatások (sport, dohányzás, szmog, tbc).</p> <p>A szív fölépítése és működése. A vér és a nyirok, az erek szerepe.</p> <p>Véralvadás, vérzés, vérzéscsillapítás.</p> <p>A vérnyomás és a pulzus oka, mérése.</p> <p>A keringési rendszer egészségét fenyegető kockázati tényezők és megőrző hatások (magas vérnyomás, érelmeszesedés, trombózis, infarktus).</p>		<p>ábrázolásai.</p>
Kulcsfogalmak	Emelő, ízület, reflex, mellkas, rekeszizom, hajlító- és feszítőizom, légcsere, légzőfelület, szívpitvar, szívkamra, billentyűk, pulzus, vérnyomás, kockázati tényező, vér, nyirok, infarktus, trombózis.	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Atomi aktivitás	Órakeret 4
Előzetes tudás	Energia, elektromos töltés, elektromágneses hullám, szimmetria, normálalak.	
Fejlesztési feladatok	Az anyag, kölcsönhatás, erők, energia, információ fogalmának mélyítése. Az állapot és a változás fogalmának bővítése az atomok mérettartományában bekövetkező jelenségek megismertetésével. Az energiagazdálkodással kapcsolatos felelősségtudat erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Az elektronburok és az atommag szerkezete. Az atomenergia és felhasználása.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i></p> <p>Az anyag atomos szerkezetének vizsgálata konkrét jelenségeken keresztül.</p> <p>Az atommag és elektronhéj fogalmának megismerése.</p> <p>A rádióaktivitás 3 fajtájának, néhány gyakorlati alkalmazásának, az élő szervezetre gyakorolt hatásának megismerése. A maghasadás oka és feltételei, a láncreakció elve.</p> <p>Az atomenergia fogalma, felhasználásának gyakorlati módja és elvi lehetőségei. Előnyök és hátrányok mérlegelése.</p> <p>A Nap energiatermelése, hatása a földi életre.</p>	<p>Történelem: Hiroshima, hidegháború.</p> <p>Osztályfőnöki: fenntarthatóság, atomenergia.</p>	

Kulcsfogalmak	Atom, proton, elektron, neutron, egyensúly, energiaminimum, rádióaktivitás, atomenergia, maghasadás, lánreakció, magfúzió, napenergia, atomerőmű.
---------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Elektromosság, mágnesesség	Órakeret 4
Előzetes tudás	Erő, energia, tömegvonzás, teljesítmény.	
Fejlesztési feladatok	Kölcsönhatások, erők alaposabb, rendszerszerűbb ismerete, ok-okozati kapcsolatrendszere, az információterjedés lehetséges módjainak leírása az elektromágneses kölcsönhatásokon keresztül. Bővebb ismeretek szerzése a bennünket körülvevő térről. Alapismeretek szerzése az elektromágneses hullámon alapuló eszközökről.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az elektromosság és a mágnesesség, mint kölcsönhatás megismerése. <i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Példák a statikus elektromosság és a mágnesesség gyakorlati/természetbeni megjelenési formáira, alapvető összefüggések felismerése. Az egyenáram fogalma, jellemzőinek ismerete, egyszerű áramkörök összeállítása, mérések végzése. Az Ohm-törvény alkalmazása egyszerű esetekben. Az elektromos energia és teljesítmény alapvető kvalitatív összefüggéseinek alkalmazása, különböző elektromos eszközök teljesítményének összehasonlítása. A váltóáram fogalmának, alapvető jellemzőinek megismerése.		Történelem: felvilágosodás, felfedezések.
Az elektromágneses indukció jelensége, gyakorlati/természetbeni megjelenése. A transzformátor működésének gyakorlati jelentősége. Az elektromágneses hullám tulajdonságainak ismerete, példák a gyakorlati alkalmazásokra. (A spektrum különböző tartományaiban: mikrohullámú sütő, rádióhullámok, mobiltelefon stb.)		
Kulcsfogalmak	Elektromos töltés, mágneses pólus, elektromos, mágneses tér, Coulomb-törvény, áramerősség, feszültség, ellenállás, egyenáram, váltóáram, elektromos fogyasztás, frekvencia, maximális feszültség, elektromágneses indukció, dinamó, transzformátor, elektromágneses hullám.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mi a fény?	Órakeret 4
Előzetes tudás	Atom, elektron, tükör, rezgés, elektromágneses hullám.	
Fejlesztési feladatok	A részecske- és a hullámtulajdonság jellemzőinek felismerése a fény esetében, a kettősség tudatosítása. A fény hullámtulajdonságainak elemzése és felismerése a mindennapokban. A látható fény elektromágneses hullámként történő azonosítása.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A fény tulajdonságai</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i></p> <p>A fényvisszaverődés, a fénytörés jelensége és alapvető kvalitatív szabályainak megállapítása.</p> <p>A sík, a domború és a homorú tükör leképezési szabályainak vizsgálata és gyakorlati alkalmazásai.</p> <p>A fényelhajlás jelensége.</p> <p>A fény elektromágneses hullám mivolta.</p> <p>A színek frekvenciaszabálya és a fénytörés frekvenciafüggésének következményei.</p> <p>A fotocella működésének alapjai, a fény „részecsketermészetének” megjelenési formái.</p> <p>A látás fizikai és biológiai alapjai: az éleslátás feltételei (pupillareflex, élességállítás), a látáshibák korrigálása A fénysebesség kitüntetett szerepe.</p>		Magyar nyelv és irodalom, művészetek: színek és fények a művészetekben.
Kulcsfogalmak	Fénytörés, fényelhajlás, domború, homorú tükör, szín, foton, fénysebesség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Energianyerés az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, kiválasztás	Órakeret 4
Előzetes tudás	Szerves molekulák. Energianyerő és energiaigényes folyamatok. A légzés funkciója.	
Fejlesztési feladatok	Az energiaáramlás nyomon követése az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, keringés és kiválasztás összefüggéseinek felismerése az emberi szervezetben.	
	Az anyagcsere és az emberi egészség kapcsolatának tudatosítása, az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése, erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az anyag- és energiaátalakítások biológiai szerepének megértése az élővilágban és az emberi szervezetben.		Osztályfőnöki: Etikett, társas viselkedés.

<p>Az anyagforgalom és egészség néhány összefüggése.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Változatos energianyerés az élővilágban: ragadozók, növényevők, élősködők, lebontók, fotoszintetizálók. Táplálkozási hálózat. Az emberi emésztés helyszínei, emésztőnedvek (nyál, gyomornedv, epe, hasnyál). Az emésztés szabályozása: feltétlen és feltételes reflexek. A felszívott anyagok sorsa, a máj szerepe. Egészséges táplálkozás, túltápláltság, hiánybetegségek, mérgezések. Az alkohol hatása. Testkép, testépítés, táplálék-kiegészítők kockázatai. A vér szerepe, vérkép. A felszívott tápanyagok sorsa a sejtben (energianyerés, átalakítások). Kiválasztás a vesén, a tüdőn és a bőrön át. A vizeletmennyiség és a belső környezet egyensúlyának, arányainak megőrzése.</p>	<p>Egészséges életmód. Nemek, testképek.</p>
Kulcsfogalmak	Heterotróf, autotróf életmód, emésztés, kiválasztás, felszívás, vérplazma, visszaszívás, szűrlet, vizelet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szervezet egysége – szabályozó folyamatok, ideg-és hormonrendszer és a viselkedés	Órakeret 8
Előzetes tudás	Az emberi szervezetben zajló fő kémiai átalakulások. Példák csoportban élő állatokra.	
Fejlesztési feladatok	Az emberi szervezet egységét fenntartó rendszerek működéseinek, kölcsönhatásainak megismerése. A testi és lelki egészség alapjainak tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény erősítése. A védekező szervezet működéseinek bemutatása. A tanulás mint a környezethez való alkalmazkodás megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A szervezet belső állandóságát és az önazonosságot fenntartó és az azt fenyegető főbb hatások az emberi szervezet szintjén és a társas kapcsolatokban. A szabályozás és a vezérlés néhány formája az emberi szervezetben.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> Szabályozó szerepű emberi hormon (inzulin), cukorbetegség. Vezérlő szerepű emberi hormon (növekedési hormon), a testméretet megszabó tényezők. Hormonok és érzelmek kapcsolata. A reflexek fölépítése (térdreflex).</p>		<p>Magyar nyelv és irodalom: Érzelmek ábrázolása, kifejezése; verbális és nonverbális kommunikáció. Haza- és családszeretet, magány, vallás, lázadás stb. egyes irodalmi művekben.</p> <p>Osztályfőnöki: Az egyéni és csoportos</p>

<p>Az idegrendszer szabályozó működése egy konkrét példán (pl. a testhőmérséklet szabályozása) keresztül.</p> <p>Az idegrendszer működését befolyásoló hatások (alkohol, drogok, gyógyszerek).</p> <p>Fájdalom, fájdalomcsillapítás.</p> <p>Aktív és passzív, természetes és mesterséges immunitás.</p> <p>Védőoltások.</p> <p>Immunitás a mindennapokban: allergia, vércsoportok.</p> <p>Stressz és egészség, idegrendszer és immunitás kapcsolata.</p> <p>A tanulás alaptípusai az állatvilágban és az ember esetében.</p> <p>Az emlős állatcsoportok jellemzői (hierarchia).</p> <p>A társas kapcsolatok szerepe a főemlősök és az ember tanult viselkedéseiben: szülő-gyermek kapcsolat, kortárs csoportok, reklámok, függőséget okozó hatások.</p> <p>Segítőkézséget és agressziót kiváltó helyzetek.</p> <p>Tanult megküzdési stratégiák, tanult tehetetlenség.</p> <p>Az állati és az emberi kommunikáció jellemzői.</p>	<p>agresszió példái.</p> <p>Csoportnormák. társas együttélés, devianciák.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Szabályozás, visszacsatolás, hormon, reflexív, vegetatív központ, immunitás, antigén, stressz, feltételes reflex, próba szerencse, bevésődés, utánzás, belátás, kulcsinger, motiváció, hierarchia, agresszió, segítségadás (altruizmus), szabálykövetés.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Állandóság és változatok – információ, szexualitás, az emberi élet szakaszai	Órakeret 8
Előzetes tudás	A férfi- és női szervezet különbsége (anatómiai és genetikai).	
Fejlesztési feladatok	<p>A látható jellegek és az öröklés kapcsolatának felismerése. A szexualitás genetikai szerepének megismerése.</p> <p>A nemi működések megismerése a családtervezés és az egészségmegőrzés szempontjából.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Az öröklött és „szerzett” tulajdonságok megkülönböztetése, az öröklődés és a nemiség kapcsolata. A nemi működések biológiai háttere emberben. A genetika és a szexualitás egészségügyi vonatkozásai. A genetikai információ megváltozásának lehetséges következményei.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i></p> <p>Egy gén – egy jelleg kapcsolatok (Rh-vércsoport, öröklődő betegségek).</p> <p>A nemiség szerepe a genetikai információ újrakombinálódásában (az ivarsejtek sokfélesége, a testi sejtek genetikai azonossága).</p>	<p>Matematika: valószínűség, gyakoriság, eloszlási görbe; kombinációk.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom; osztályfőnöki: Szexualitás, családi élet. Identitás. Öregedés és halál, idős</p>	

<p>A genetikai információ megváltozása: mutációk. Mutációt okozó hatások (sugárzások, vegyületek). Genetikai szabályozás: szabályozott sejtosztódás (növekedés) és szabályozatlan osztódás (rákos góc). Rákkeltő tényezők, kerülésük. Az ember ivarszervei, biológiai funkciójuk. A hímivarsejt és a petesejt jellemzői. A női nemi ciklus szakaszai, a megtermékenyítés. Családtervezés.</p>		generáció.
<p>Beágyazódás, magzati élet. A magzat védelme. Az újszülött és a csecsemő világa. Nemi érés, öregedés, halál. Betegségek szűrése, betegjogok.</p>		
Kulcsfogalmak	<p>Gén, mutáció, mutagén és rákkeltő hatás, ivarsejt, ivarszerv, petefészek, tüsző (repedés), menstruáció, megtermékenyülés, tüszőhormon, sárgatesthormon (progeszteron), tesztoszteron, beágyazódás, magzat.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Honnan hová? Csillagászati, földrajzi és biológiai evolúció Az ember társas viselkedése	Órakeret 8
Előzetes tudás	<p>Betegség és immunrendszer. Az öröklődés alapjai. Önzetlenség és agresszió. Atom, magfúzió, sebesség, gyorsulás, idő, körmozgás, bolygómozgás, tömegvonzás, kör, ellipszis.</p>	
Fejlesztési feladatok	<p>Különböző területek, jelenségkörök közötti kapcsolatok, összefüggések észrevétele, hasonlóságok, közös vonások felfedezése, megfogalmazása. Az idő- és térfogalom mélyítése, az időbeli tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű folyamatok megismerése során.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az egyirányúság fölismerése és magyarázata csillagászati, földtani és biológiai folyamatokban. Az emberi csoportok néhány biológiai jellemzőjének megfogalmazása.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i> A csillagok fejlődésének főbb állomásai. A Naprendszer szerkezete, mérete, bolygónak mozgása, mérete, típusai. A csillag, bolygó, üstökös, meteor megkülönböztetése. Szemléletes kép a táguló világegyetem elméletéről. A Föld felszínének története: a vulkáni működések, földrengések oka, következményei. Hegységképződés és -pusztulás. Haladás (fejlődés) és biológiai evolúció. Az evolúció darwini leírása. Közvetlen bizonyítékok (fossziliák) és biológiai, anatómiai érvek. A szelekció hatása (mesterséges, természetes). Ellenálló kórokozók terjedése. A biológiai evolúciónak az emberi társadalomra való közvetlen alkalmazásának veszélyei (szociáldarwinizmus, eugenika).</p>		<p>Magyar nyelv és irodalom: A haladáseszme különböző korokban; az ideológiák, mint a hatalmi rendszer alátámasztói. Az önzetlenség emberi példái. A tömegek viselkedését leíró irodalmi példák.</p> <p>Történelem: A járványok és a házasítás történelemformáló szerepe.</p> <p>Osztályfőnöki: Szokások, divat.</p>

Vitatott kérdések. (Az élet keletkezésének kérdése.) Az önzetlen viselkedés evolúciója. Az irányultság kérdése.) Technikai evolúció és a szokások evolúciója (divat, stílusok). Az emberi csoportokra jellemző társas viszonyok, a szabálykövetés és szabályteremtés példái. Az idegen csoportoktól való elkülönülés és az eltérő csoportok közti együttműködés biológiai háttere.	A szabálykövetés és szabályszegés példái az irodalomban és a történelemben.
Kulcsfogalmak	Csillag, üstökös, meteor, bolygó, galaxis, csillagkép, Naprendszer, Univerzum, Föld-típusú bolygó, szupernóva, evolúció, alkalmazkodás, közös ős (leszármazás), természetes és mesterséges szelekció, önzetlenség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az evolúció színpada és szereplői	Órakeret 9
Előzetes tudás	Anyagforgalom az élő szervezetben. Gazdálkodás a Kárpát- medencében.	
Fejlesztési feladatok	<p>Tapasztalat szerzése technológiai, társadalmi és ökológiai rendszerek elemzésében. Az egyéni vélemények megfogalmazása során az érvelés, bizonyítás igényének erősítése.</p> <p>Evolúciós, környezet- és természetvédelmi szempontok összekapcsolása, az ember természeti folyamatokban játszott szerepének kritikus vizsgálata.</p> <p>A fogyasztási szokásokkal kapcsolatos észszerű és felelős szemlélet erősítésével törekvés a tudatos állampolgárrá nevelésre.</p> <p>A környezet szépsége, az emberi kultúrák fenntarthatósága és a benne élők testi-lelki egészsége közti összefüggések megjelenítése. Az alkalmazásra való törekvés kialakítása a fenntarthatóság és autonómia érdekében a háztartásokban és a kisközösségekben.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az élőlények együttélését magyarázó feltételek, az ember szerepének elemzése. Környezet és egészség összefüggései, néhány lehetséges megoldási módszer értékelése.		Osztályfőnöki: Természetvédelem: vadasparkok, nemzeti parkok. Nemzetközi

<p><i>Lehetőségek a megvalósításra:</i></p> <p>Az élőlény-populációk elszaporodása és visszaszorulása.</p> <p>Populációs kölcsönhatások példákkal. A biológiai indikáció. Példák az életközösségekben zajló anyagkörforgásra (szén, nitrogén), az anyag és energiaforgalom összefüggésére.</p> <p>Táplálékpiramis (termelő, fogyasztó, lebontó szervezetek). Az ember hatása a földi élővilágra a történelem során. Önpusztító civilizációk és a természeti környezettel összhangban maradó gazdálkodási formák.</p> <p>A természeti környezet terhelése: fajok kiirtása, az élőhelyek beszűkítése és részekre szabdalása, szennyezőanyag-kibocsátás, fajok behurcolása, megtelepítése, talajerózió. Fajok, területek és a biológiai sokféleség védelme. A természetvédelem lehetőségei.</p> <p>Helyi környezeti probléma felismerése, információk gyűjtése.</p> <p>A környezeti kár fogalma, csökkentésének lehetőségei. Ökológiai lábnyom. A közlegelő tragédiája: a klasszikus gazdaságtan és kritikája.</p> <p>Az ökológiai krízis társadalmi-szemléleti hátterének fő tényezői (fogyasztás, városiasodás, fosszilis energia felhasználása, globalizáció). A Gaia-elmélet lényege.</p>	<p>szerződések.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Szimbiózis, élősködés, versengés, Gaia-elmélet.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Projektmunka	Órakeret 15
Előzetes tudás	Egyéni (tanulási) tapasztalatok; az elsajátított ismeretek.	
Fejlesztési feladatok	Projektek készítése, az ehhez szükséges képességek, kompetenciák fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Részvétel egy szabadon választott témájú projekt tervezésében, megvalósításában és értékelésében; valamint a projekt eredményeinek bemutatásában.</p> <p><i>Lehetőségek a megvalósításra</i></p> <p>A diákok 4-6 fős csoportokban közösen dolgoznak egy szabadon választott komplex természettudományos probléma megoldásán. Ehhez projekttervet készítenek, felhasználják a tanórákon szerzett ismereteiket, de önálló ismeretszerzésre, sőt kisebb kutatások, vizsgálatok elemzésére is buzdíthatjuk őket.</p> <p>A projekt értékelésének lehetséges szempontjai lehetnek: komplexitás, az ok-okozati összefüggések felismerésére való törekvés, a problémamegoldás újszerűsége, a projektbeszámoló színvonala, egyedisége.</p>		<p>Minden tantárgy: a projekthez kapcsolható tartalmi elemek.</p>
Kulcsfogalmak	Projekt, tervezés, külső és belső értékelés.	

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló megfogalmazza és konkrét példán fölismeri az egyszerű megfigyelés és a kísérlet közti különbséget. Érti a számszerűség jelentőségét a mérésekben, tud különböző módon ábrázolni és ábrákról leolvasni mérési adatokat.</p> <p>Tudja jellemezni a mozgásokat sebességükkel, gyorsulásukkal. Érti a térbeli tájékozódás geometriai módszereinek lényegét. Tud tájékozódni térképeken.</p> <p>Érti a tehetetlenség fogalmát, a gyorsulás formáit, okát. Kapcsolatot talál a tömeg és a súly között. Érti az energia, a munka, a hatásfok és a hő összefüggését. Ismeri az emberi szervezet működésének mechanikai hátterét.</p> <p>A mindennapokban tapasztalt jelenségeket meg tud magyarázni anyagi- és halmaztulajdonságokkal. Érti az éghajlat és az időjárás elemeinek fizikai hátterét, összefüggését hazánk természeti képével, gazdálkodásával.</p> <p>A tanuló értelmezi és ábrázolja a természetben megfigyelhető arányokat, ismer példákat vizsgálatuk módjára. Kapcsolatba hozza az anyagok szerkezetét tulajdonságaikkal, felhasználásukkal.</p> <p>Érti az elektromosság és mágnesesség alapjait, az áram mágneses, valamint a mágneses tér változásának elektromos hatását.</p> <p>Érti az emberi szervezetben átáramló anyag és energia szerepét, összefüggését egészségünkkel, az élőlények egymásra utaltságát. Magyarázza a biológiai rendszerek belső rendjét a szabályozás és vezérlés segítségével. Érti az alkalmazkodás szerepét az egyéni és társas viselkedésben.</p> <p>Tisztában van a radioaktivitás okával és élettani hatásával, az atomenergia felszabadulásának módjaival és lehetőségeivel, környezeti hatásaival.</p>
---	---

	<p>A tanuló tudja értelmezni a tulajdonságok öröklődését családfán. Áttekintése van a genetikai információról, a génműködés szabályozottságáról, egyirányú változásairól (egyedfejlődés) és zavarairól.</p> <p>Ismeri a nemek kromoszómális meghatározottságát, a nemi ciklusok és a családtervezés hormonális-élettani hátterét.</p> <p>Ismer nagy léptékű, egyirányú változásokat az élő és élettelen természetben, látja ezek bizonyítékait, okait.</p> <p>Ismer az élőlény-populációk létszámát és változatosságát csökkentő és növelő tényezőket, az élőlények önszabályozó közösségeinek fölépítését. Tud példákat bemutatni az ember környezetfüggésére és környezet-átalakító szerepére.</p>
--	--

Kiegészítés:

Intézményünkben a tanórákon nagymértékben figyelembe vesszük a tanulók érdeklődésének irányát. A kijelölt témakörökön belül a számukra érdekfeszítőbbnek mutató témák irányába visszük az órai megbeszéléseket, hiszen célunk a természettudományok megszerettetése, valamint az ismeretek összegyűjtésének, azok elsajátítási módszereinek a megismertetése. Kiemelten foglalkozunk a szakmához is illeszkedő témakörökkel, az egészséges életmóddal, a környezeti neveléssel. A projekttervezésben szabadon választható témákat is engedélyezünk. A számonkérést főleg projekt munkák értékelésével végezzük, ahol kooperatív csoportmunkában is dolgoznak a tanulók. Plakátokat, prezentációkat kell készíteniük, melyek az előadásukat segítik. Így valósítjuk meg a digitális kompetenciák és a kommunikációs készségek, a kreativitás fejlesztését.

A számonkérés ezen kívül írásbeli munkák alapján is történik, ahol az értékelést az alábbiak szerint végezzük:

25% -alatt - elégtelen

25%-49% - elégséges

50%-69% - közepes

70%- 84% - jó

85%-100%- jeles

Testnevelés

TESTNEVELÉS

Heti óraszám: 4 óra

Éves óraszám: 144 óra

A testnevelés és egészségfejlesztés műveltségterület a helyi iskolai sajátosságokhoz igazodó, a település és a környék társadalmi, szociális, és egyéb kompetenciáit figyelembe vevő, de a társadalom egésze által is elvárt, alkalmazható ismereteket, képességeket és készségeket foglal magába. Tartalmazza a Nat-nak a tanulásról és a tanulásszervezésről kialakított felfogását, figyelembe veszi az iskolatípus sajátosságait és a munkaerő-piaci kompetenciákat. Megalapozza a tanulók műveltségterületi tudását, motivációit, hozzáállását a szakmatanuláshoz szükséges fizikum fenntartásához, az egész életen át tartó testmozgáshoz, sportoláshoz, egészséges életvitelhez.

Cél az önálló felelősségvállalás, a munkavállalásra alkalmasság, a munkabírási fejlesztési útjának kialakítása. További cél a saját, előnyben részesített rekreációs terület kiválasztása, és az azzal kapcsolatos tudás összefoglalása, továbbfejlesztése. A műveltségterület ebben az életszakaszban közvetíti a civilizációs betegségek elleni küzdelem lehetőségét, módjait is.

A diák alapvetően képessé válik a megszerzett kompetenciák birtokában tudása továbbfejlesztésére, megteremtve az esélyt arra, hogy élete során az elvárt teljesítményt az ahhoz megfelelő mentális és fizikai állapotban érje el. A kerettantervben megjelenő mozgásos és elméleti tartalmak sikeres felhasználása érdekében hangsúlyos a tanuló alkalmazkodóképessége a változó körülményekhez. A különböző testgyakorlási formák hozzájárulnak az általános értékteremtéshez, a közös és az egyéni érdekek képviseléséhez, valamint erősítik a tantárgy alapvető és aktuális motivációs tényezőit.

Az elvárt célállapotban a szakképző iskolai tanulmányait befejező fiatal képes az iskolai testnevelésben tanult testgyakorlati ágak technikájának bemutatására, a testi képességekhez, az egészséges életmóddhoz kapcsolódó ismeretek felhasználására, az egyéni és társas sporttevékenységek szervezéséhez szükséges ismeretek alkalmazására.

A kerettanterv minden tanuló számára biztosítani kívánja a hatékony és élményszerű motoros tanulást. Az egységesség és differenciálás elvét a legfőbb értékek közé sorolja az általa vezérelt gyakorlatok során. A belső didaktikai differenciálás emeli a motoros tanulás hatékonyságát, és egyúttal a személyiségfejlesztés egyéb területén bekövetkező fejlesztés, hiánypótlás hatásfokát is. A differenciálás alappillérei a különböző tanulói képességek, adottságok, a számtalan általános iskolában megszerzett egyenetlen tudás, a heterogén motivációs háttér és a testneveléshez kapcsolódó más-más egyéni célok.

A középszintű iskolai tanulmányok befejeztével előtérbe lép a saját életút iránti felelősségvállalás. A tanulók ismerik és értik a mozgás szükségességét, a testi képességek és a mozgásműveltség fejlesztésének egyes módozatait, a testi és a lelki egészség megőrzésére vonatkozó legfontosabb információkat, lehetőségeket. Tudatában vannak annak, hogy életvitelüket számos minta alapján, saját döntéseik sorozataként alakítják ki, amely döntések hatással vannak testi és lelki egészségükre, a társas életben betöltött szerepeikre. Képesek bizonyos értékkonfliktusok felismerésére, felelősségre ébrednek abban, hogy saját sportos, egészséges életvitelükkel mutathatnak példát családjuknak, társas környezetüknek, eközben tekintettel kell lenniük tárgyi környezetükre, a fenntarthatóság kritériumaira.

A társas környezetben végbement tanulási folyamatok eredményeképp az önmagukról alkotott képet képesek elfogadni. Különbséget tudnak tenni az ideális és a reális énkép között, tisztában vannak azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagukról alkotott képet, a reális *önismeretet*.

A közösen megélt közösségi és minőségi sportélmény, a kulturált szurkolás nyújtotta katarzis hatására erősödik a *nemzeti öntudat, a hazafiasság*. Az érdeklődés felkeltése eredményeképpen megismerik a nemzeti büszkeség érzését, megneveznek és felismernek, példaképpül választanak magyar sportolókat.

Az iskolában közvetlen célként jelennek meg a *munkavállalói szerepekhez* elengedhetetlen kompetenciák. Az iskolatípus a tudás szükséges tényezőit és összetevőit a tartalommal összekapcsolt képességfejlesztés elvének szem előtt tartásával szilárdítja meg. Az alapvető, egészséggel, fizikai állapottal és önismerettel kapcsolatos értékek elsajátítása is gyakorlatorientált. A tanulmányok vége felé már a munkabírás, munkaerő megőrzésére való felelős felkészülés történik egyre tudatosabban.

A tudatosság alapja az érthetőséget, az interakciókat elősegítő, biztosító *kommunikációs kompetenciák*. A világos beszéd és a segítőkész hozzáállás minden tanulót képessé tesz egyszerű interakcióra. Az érthetőség célja, hogy a tanulók képesek legyenek gondolkodni saját egészségi állapotukról, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatásait, elkerülésük módját. Mindezek mellett kielégítő módon kommunikáljanak ők is, és saját véleményüket fejtse ki az egészségtudatos életvitellel kapcsolatban a társaknak nyújtott segítségadás során. Legyenek képesek és nyitottak arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjenek.

A sikeres társas részvétel érdekében elengedhetetlen a viselkedési és játékszabályok, valamint az általánosan elfogadott magatartás megértése, ezáltal fejlődnek a *személyes és társas kapcsolati kompetenciák*. E kompetenciák alapját az képezi, hogy a tanulók legyenek képesek megfogalmazni véleményüket a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatni és elfogadni mások érvelését. Legyenek képesek a játékban, sportjátékban, egyéb mozgásformák feladataiban együttműködni társaikkal, osszák meg a feladatmegoldást segítő információkat.

A fentieken kívül az egyénnek tudnia kell kezelni és megosztani másokkal a stressz érzését és a frusztrációt, kimutatni az együttérzését. Különbséget kell tennie a személyes, a társas és a szakmai információk, szempontok között.

A sport- és mozgáskultúra bázisára építve fejlődnek a *munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*, miszerint egyénileg és csapatban is képesek a személyek dolgozni, a közös feladatok, tevékenységekhez kapcsolódó problémák megoldása során az egyes munkafázisokat megtervezik. A tapasztalatszerzés által az egyén a kockázatokat képes jobban felmérni és adott esetben vállalni is tudja azokat.

Az ápoltsági és igényes megjelenés, a rendezett mozgásminőség és mozgáskivitelezés segítségével fejlődnek a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái.

A tehetséges tanulók magasabb szintű sportolása az iskolai rendezvényeken, bajnokságokon, a diáksport-egyesületekben és a versenysport színterein valósul meg. A műveltségterületi tehetséggondozás fő feladata a támogató légkör biztosítása az intézményen belül, és a kapcsolatban álló partnereken keresztül is. Az egyénre szabott fejlesztési eljárások a tanuló szükségleteinek, képességeinek, teljesítményének megfelelően – mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás keretében – eredményezhetik más tanulási utak, gyakorlati, edzési folyamatok kijelölését.

A 9. évfolyamon a testnevelés tantárgy éves óraszám: 144 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	óraszám
Atlétikai jellegű feladatok	24
Torna és gimnasztika jellegű feladatok	27
Sportjátékok	35
Önvédelmi és küzdősportok	18
Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	25
Egészségkultúra és prevenció	15
Összes óraszám:	144

9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Sportjátékok	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Feltehetően hiányos technikai és taktikai, elméleti és gyakorlati tudás. Határozott tanári irányítással változó minőségű és aktivitású részvétel az előkészítő játékokban, gyakorlásban. Csapatjátékos tulajdonságokról kevés tapasztalat, egyenetlen motivációs szint a sportjátékokban történő alkalmazásra. Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése változó – alkalmanként agresszív, helyreigazítást igénylő – kommunikációs formákban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A választott legalább két labdajátékra vonatkozóan: Az ismételt játékeladatokban, játékszituációkban a technikai, taktikai és szabályismeret megszilárdítása, bővítése, hiánypótlás. A sportjátékok végzéséhez szükséges ismeretek, képességek megerősítése. Új játékszituációk, játékeladatok megoldása a szabálykövetés állandóan ismételt megerősítése mellett. Agressziómentes test-test elleni játék és kommunikáció. Igényességre törekvés erősítése a felszereltségben, a testkultúrához tartozó higiéniaiban és a gyakorlási környezet személyi és tárgyi rendezettségében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<i>Legalább két labdajáték választása kötelező.</i> Kiemelt tartalom: Az 5–8. osztályban tanult, a játékhoz szükséges lényeges technikai és taktikai elemek végrehajtása csökkenő hibaszázalékkal. A különböző szintű tudás, motiváció		

egységesítése.

MOZGÁSMŰVELTSÉG

Speciálisan előkészítő, rávezető, képességfejlesztő feladatok és testnevelési játékok

Az 5–8. osztályban tanult, labda nélkül végzett mozgások gyakorlási hatékonyságának növelése, játékokban való egyre eredményesebb használata. A technikai jellegű alapmozgások variációi változó irányokban, sebességnöveléssel.

A helyezkedés, helyzetfelismerés fejlesztése a labdáért való harcban. Labdás ügyességfejlesztés nagy ismétlésszámmal.

A helyben választott sportjátékok technikáinak gyakorlása testnevelési játékokban, fogójátékok labdával, labdaszerző és labdavezető játékok, egyéb célirányos játékvariációk. A mozgástanulást segítő eszközök használata (szemüveg, célkeret stb.).

Bemelegítés labdajáték foglalkozásra – tanári irányítással

Egy állandó bemelegítési modellt ismételt és tudatos gyakorlása, és az önálló bemelegítésre való felkészülés. Egyes bemelegítési részfeladatok önálló végzése.

Kosárlabdázás

Technikai elemek gyakorlása

Megállás, sarkazás labdavezetésből, önpasszból, meghatározott helyen és időben is, csellel is. Fektetett dobás egy leütéssel, labdavezetésből mindkét oldalon, közeli és közép-távolsági dobás helyből, félaktív és aktív védővel szemben is.

Taktikai elemek

Emberfogás. Labdavezető és labda nélküli játékos véde, a feladattartás minőségének javítása. Szabálykövető feladatok megoldása (feldobás, alap- és oldalvonal-bedobás, jelzés szabálytalanság elkövetése esetén).

Kisebb csapatrészekben azonos létszámmal egymás elleni játék, teljes létszámú játék, félpályán és egészpályán feladatokkal. Ötletjáték támadásban.

Kézilabda

Technikai elemek végrehajtása növekvő biztonsággal

Gyorsfutások közben a társ futómozgásának követése. Térnyeresre törekvő indulócelekkel mindkét irányba. A kapus mozgástechnikája.

Labdakezelési gyakorlatok 2-3-as csoportokban, egy-két kézzel. Átadások talajról és felugrásból cselezés után. Indulócsel, átadócsel, lövőcsel. Kapura lövések: kilépéssel; 3 lépés után; felugrásból; különböző lendületszerzés után; félaktív és aktív védővel szemben, bedőléssel.

Taktikai elemek gyakoribb együttműködéssel és eredményességgel, különös tekintettel a test-elleni játék sportszerű gyakorlására

Kitámadás, halászás, szerelés. Támadás befejezések lerohanásból, rendezetlen védelem elleni játékból. Beállós játék.

Ütközés talajon és levegőben. Ötletjáték.

Labdarúgás

Technikai elemek gyakorlása a labdás koordináció továbbfejlesztésével

Labdakezelések mozgás közben és irányváltoztatással, átadások különböző mértani alakzatokban, rövid és hosszú labdaátadások talajon.

Labdaátvétel testcsellel.

Dekázás: helyben, haladással, irányváltoztatással, párokban.

Cselezés: átadócsel, rúgócsel, rálépéssel.

Fejelések technikai levegőből, társnak vagy kapura.

Taktikai elemek végrehajtása a variációk növelésével és a végrehajtási minőség emelésével
Posztok betöltése: kapus, védő, középpályás, támadó.

Rombuszban 4 játékos feladatmegoldásai mélységben, szélességben, folyamatos helycserékkel.

A támadások súlypontjának változtatása rövid átadásokkal.

Ötletjáték. Játék 1 kapura.

Röplabda

Technikai elemek végzése optimális erőközléssel, fokozódó pontossággal

Kosárérintés előre-hátra, alacsony és középmagasra elpattanó labdával. Fokozódó sebességgel érkező labdával alkarérintések váltakozó irányba és magasságra. Az alsó egyenes nyitás végrehajtása a hálótól (zsinórtól) növekvő távolságra és különböző nagyságú célterületre, az alapvonal különböző pontjairól.

A mélységlátást, labdához való igazodást elősegítő gyakorlatok, társtól dobott vagy falra feljárt labdával.

Taktikai gyakorlatok

Helyezkedés támadásban.

2:2, 3:3 elleni játék meghatározott érintési módokkal, védelem nélkül, változatos támadás befejezések (erő, ív, elhelyezés stb. szempontjából).

Minden tanult sportjátékra vonatkoztatva:

Hiánypótlás. Az elsajátított játéktudásnak megfelelő színvonalú játékszabályok alkalmazása, betartatása növekvő tudatossággal, érthető, erős és határozott tanári kontrollal az osztályszintű gyakorlatok és mérkőzések során.

Játékszituációk előidézése egy-egy szabály nagy ismétlésszámú gyakorlására, a játékszituáció megállítása, elemenkénti ismétlése a szabálytalanság korrekciója érdekében.

Játék egyszerűsített és igen kis lépésekben bővülő szabályokkal.

Differenciált mennyiségű és minőségű játéklehetőség biztosítása, önálló játék csak erős tanári megfigyelő kontroll esetén.

Rövid játékvezetői gyakorlás a tanárral együtt, egyszerűsített játékvezetésben. Néhány nonverbális jel alkalmazása.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

Játéktípusok, szabályok működtetése.

Taktikai beszélgetések egyszerű magyarázattal kísérve a játékszervezés során.

Az egyénre és a helyzetre jellemző érzelmi kitörések visszafogása.

A siker egyéni és csoportos átélése, a kudarc elfogadása, mint a tevékenység természetes velejárója.

Az együttjátszás előnyeinek, jelentőségének elfogadása.

A specifikus sportjáték-tudás elsajátításához szükséges motoros képességek és néhány fejlesztési módszer ismerete.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játékrendszer, aktív védő, test-test elleni játék, taktika, támadási rend, védelmi rend, befutás, eséstompítás, bevetődéses lövés, sportág-specifikus bemelegítés, taktikai megoldás, támadási stratégia, védekezési stratégia.
----------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Torna jellegű feladatok	Órakeret 27 óra
Előzetes tudás	Tanári kontrollal és segítségadással balesetmentes gyakorlás. Az alapvető torna-, RG-mozgáselemek gyakorlásában hiányok, változóan rendezett és begyakorlott cselekvésbiztonság.	

	<p>Az aerobik lépésgyakorlatok, alaplépések, haladások terén vegyes tudásszint.</p> <p>A gyengébbeknek, a segítségre szorulóknak bizonytalan segítségadás. Kezdetleges szabályismeret.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az iskolai torna jellegű feladatok, ritmusos-zenés mozgásformák során a reális énkép további alakítása.</p> <p>Tartós és koncentrált előkészítés és rávezetés a balesetmentes gyakorlásra.</p> <p>A gyakorlás során a pontos segítségadás felelősségének megértése, lazább tanári kontrollal a segítség adása és elfogadása.</p> <p>Differenciáltan önálló részvétel motiválása a gimnasztika, torna, esztétikai sportok mozgásrendszerén belül.</p> <p>Az esztétikus mozgás, a feszes, rendezett testmozgás további javítása. A test térbeli, időbeli és dinamikai érzékelésében, valamint a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjában a hiányosságok feltérképezése, törekvés a felszámolásukra.</p> <p>Az ismeretek körének bővítése az adott versenysportágak hazai élvonaláról.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Gimnasztika</p> <p><i>Térbeli alakzatok – rendgyakorlatok végzése</i></p> <p>Alakzatok, mozgások zárt rendben, alakzatváltozások. Ellenvonulások járásban és futásban. Ritmus-, tempóváltoztatás, rendgyakorlatok zene nélkül, ritmuskeltéssel és zenére is.</p> <p><i>Szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok gyakorlása</i></p> <p>4–8 ütemű gimnasztikai gyakorlatok, kiemelten a mély hát- és hasizmok, a függesztő öv, a lábboltozat izomzatának optimális és tudatosan pontos működtetésével.</p> <p>Gimnasztikai gyakorlatok alkalmazása az izommunka jellege szerint (nyújtó, erősítő, ernyesztő-lazító) arányosan, minden testrész mozgásaira kiterjedően.</p> <p>Változatok a mozgásütem változtatásával, a kiinduló helyzet és kartartás változtatásával, a kéziszerkezet – súlyzó, bordásfal, pad, medicinlabda – alkalmazásával.</p> <p><i>Összetett, komplex, fizikai képességeket fejlesztő gyakorlás</i></p> <p>Erőgyakorlatok az egyén számára optimális ellenállás leküzdésével. Aerob állóképesség-fejlesztő eljárások a gimnasztika eszközeivel. Az egyensúlyozás továbbfejlesztésére a statikus helyzetek időtartamának növelése. Mászások, függeszkedések hiánypótlása, a testalkat szerint differenciált követelmény, az 1–8. osztályban elért egyéni szint fejlődését követő rendszeres kontrollal.</p>	
<p>Torna – iskolai sporttorna</p> <p><i>Talajon és a helyi tanterv szerint választott legalább egy szeren.</i> Célrányos előkészítő és rávezető gyakorlatok, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazó, átállító és mozgástanuló jelleggel. Az 1–8. osztályos (általában nagyon egyenetlen) tudás ismeretében, ismétlődő variációkban gazdag mozgásanyag tanulása, gyakorlása egységesen és differenciáltan a mozgásbiztonság fejlesztésére.</p> <p><i>Akrobatikus gyakorlatok – talajtorna</i></p> <p><i>Tartásos gyakorlatelemek végzése:</i> tarkóállás, fejállás, mérlegek kéztámasszal, mérlegállások, spárgák, hidak.</p> <p><i>Mozgásos gyakorlatelemek végzése:</i> gurulóátfordulások különböző irányokban és variációkban, kézenátfordulás oldalt, vetődések, átterpesztések, lábkörzések, dőlések, felállások, egységesen az alapformában és differenciáltan a variációkban. Az esztétikus és</p>	

harmonikus előadásmód rávezető eljárásai (feszítések, fejtartás, válltartás, spicc kidolgozása). Tarkóbillenés, fejenátfordulás és kézállás-variációk differenciált tanítása.

Az egyéni optimum differenciált megjelenítése az elemkapcsolatokban.

Szertorna

A helyi tanterv által meghatározott szeren vagy szereken történik: egységesen az alapformában, differenciáltan a társak és/vagy tanár közreműködésével, esetenként önálló gyakorlással is. Női szerek hiányában lányoknál választható a gyűrű is.

Szertorna fiúk számára

Korlátlan gyakorlás – terpeszülés, harántülés, nyújtott támasz, hajlított támasz, oldaltámaszok, felkarfüggés, alaplendületek támaszban és felkarfüggésben, terpeszpedzés, felugrás beterpesztéssel támasz ülőtartásba, vetődési leugrás.

Nyújtón gyakorlás – kelepfelhúzóadás támaszba, alaplendület, lendület előre 180 fokos fordulattal, ellendülés, alálendülés, térdfellendülés, támaszból homorított leugrás hátra, alugrás.

Gyűrűn gyakorlás – kéz- és lábfüggések, függések, lefüggések, mellső függőmérleg, alaplendület, lendületvétel, homorított leugrás.

Szertorna lányok számára

Gerendán gyakorlás – állások, térdelések, ülések, fekvések, térdelőtámaszok, guggolótámaszok, fekvőtámaszok, támaszban átlendítés, hasonfekvésből emelés fekvőtámaszba, fordulatok állásban. Lábtartás-cserék, felugrás egy láb átlendítéssel, homorított leugrás.

Felemáskorlátlan gyakorlás – támaszok, harántülés, térdfüggés, fekvőfüggés, függésből lendítés, átterpesztés fekvőfüggésbe, lendület előre-hátra függésben, fordulat fekvőfüggésben, támaszból átfordulás előre fekvőfüggésbe, felugrás támaszba, felugrás függésbe, leugrás támaszból, alugrás.

Szertorna – szerugrás, ugrószekrényen gyakorlás

Gyakorlás és kontroll a tanuló előzetes tudása és testalkata figyelembevételével. Az 5–8. osztályban tanultak továbbfejlesztése, az első ív növelése.

Felguggolások – homorított ugrások, vetődések, kanyarulatok, bukfencek, guggoló átugrások, terpeszátugrások.

Bemelegítés a torna gyakorlásához, egy mozgássor megtanulása.

Célszerű gyakorlási és gyakorlósszervezési formációk működtetése növekvő tanulói önállósággal. A segítségadás néhány technikája, felelős külső kontrollal – a hibajavítás beépítése a mindennapi gyakorlási szokásokba.

Ritmikus gimnasztika lányok számára

Az 5–6. osztályokban megfogalmazott követelmények mozgásanyagának ismétlése, gyakorlása. Az esztétikus, szép és nőies mozgások előadásmódját megalapozó kondicionális és koordinációs képességfejlesztő eljárások.

Célirányos előkészítő és rávezető gyakorlatok átállító és mozgástanuló jelleggel, különös tekintettel a testtartásra. A ritmusérzék fejlesztése.

Szabadgyakorlatok

Előkészítő tartásos és mozgásos elemek alapformáinak ismétlése, és új, összetett formák gyakorlása:

lábujjállások, terpeszállások, hajlított- és guggolóállások, lépő és kilépő állások, támadó- és védőállások, lebegő- és mérlegállások, nyújtott és hajlított ülések, lebegő ülések, térdelések, térdelőmérlegek, fekvések, kéz- és lábtámaszok, ujj- és kartartások.

Fő mozgások alapformáinak ismétlése, és új, összetett formák gyakorlása:

testsúlyáthelyezések, egyensúlyhelyzetek.

<p><i>Legalább egy kéziszer tanulása-tanítása, helyi tantervben felcserélhető sorrendben (karikagyakorlatokat lásd 10., kötélgyakorlatokat lásd 11. osztály.)</i></p> <p><i>Labdagyakorlatok gyakorlása</i></p> <p>Fogások végzése, gurítások talajon, labdavezetések változatos vonalon a levegőben, átadások, leütések, dobások, elkapások, labdatartások (kézzel, lábbal, térddel) egyszerű szabadgyakorlati formák felhasználásával.</p> <p><i>Egyéb torna jellegű mozgásformák (választható)</i></p> <p>A torna jellegű kondicionális és koordinációs képességek és készségek alkalmazása más – a helyi lehetőségek szerint a helyi tantervben rögzítetten – szereken, mozgásrendszerekben.</p> <p>Gúlatorna, falmászás, gumiasztal, sporttáncok, eszközös táncok stb.</p>	
<p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>Alapvető szakkifejezések és vezényszavak ismerete, alkalmazása a segítségadásban és a hibajavítás értelmezésében.</p> <p>A saját test szemlélése, elfogadása, változásainak követése, és az ezzel kapcsolatos félelmek, szorongások, frusztrációk megfogalmazásának képessége (önreflexió), átélése és tudatos felvállalása.</p> <p>A nemnek megfelelő mozgás dinamikájának és/vagy esztétikájának ismerete. A saját és a társ testi épsége iránti felelősségvállalás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szaknyelvi kifejezés, tornaelem, vezényszó, RG-motívum, precizitás, elemkombináció, balesetmentes gyakorlás, felelősség a segítségadásban, hibajavítás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Atlétika jellegű feladatok	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	<p>A térdelő- és állórajt technikája, a fokozó- és repülőfutás kar- és lábmunkája. A rövid- és hosszú távú futásnál irambeosztási tapasztalat. Távolugrás guggoló és magasugrás átlépő technikája. Kislabdahajítás nekifutással, 3 lépéses technikával.</p> <p>Lökőmozdulat oldalfelállásból.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az atlétika versenyszámainak eredményes tanulását és a teljesítmények javulását megalapozó motoros képességekben mérhető további fejlődés elérése – a más sportágakban történő alkalmazhatóság érdekében is.</p> <p>Jártasság kialakítása a továbbfejlesztett szakági technikákban, az adott feladat, versenyszám a mozgásmintára emlékeztető bemutatása.</p> <p>A futás, a kocogás élettani jelentőségének elfogadása, az állandó gyakorlás szükségességének megértése.</p> <p>Az érdeklődés cselekvésekben történő kinyilvánítása az atlétikai mozgások, valamint a sportolás és a rendszeres testedzés iránt.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p> <p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Futások, rajtok</p> <p><i>A képességfejlesztés gyakorlatai</i></p> <p>Az 5–8. osztályban végzett futóiskolai feladatok gyorsabban, erősebben, pontosabban. Tartós állóképesség-fejlesztő módszerek gyakorlása.</p> <p><i>A sportági technika gyakorlása</i></p> <p>A rövid, közép- és hosszútávok közötti futótechnika megkülönböztetése. Futások 30–60 méteren. A térdelőrajt szabályos végrehajtása a rövid sprintszámokban.</p> <p>A váltófutás alsó botátadási technikájának és az átadás szabályainak gyakorlása.</p> <p>A tartós futás technikájának kontrollja, a tartós futás optimális egyéni sebességéről</p>		

tapasztalatszerzés, a távnak megfelelő egyéni iram kialakításának próbái.

Ugrások, szökdelések

A képességfejlesztés gyakorlatai

Az 5–8. osztályban végzett ugróiskolai feladatok továbbfejlesztése, koordináltabban, nagyobb kiterjedéssel, erővel.

A sportági technika gyakorlása

Az ugrás előtti utolsó három lépés ritmusának kialakítása.

Az elrugaszkodó láb és a lendítő láb, kar megfelelő mozgásának összehangolása. A guggoló távolugró technika végrehajtása, aktív térdlendítéssel. Az egyéni nekifutás próbái nagyobb elugró terület kijelölése mellett.

Magasugrás átlépő technikával, ugrások versenyszerű magasságra törekvés nélkül. Az átlépő technika végrehajtása 5-7 lépéses köríven történő nekifutással, ugráspróbák az egyéni testalkat figyelembevételével.

Dobások

A képességfejlesztés gyakorlatai

Különböző szerekkel, változatos dobásformák végrehajtása egy és két kézzel, különböző kiinduló helyzetekből. Speciális erősítés kéziszúlyzókkal, súlyzókkal (helyi felszereltség esetén erőgépekkel).

A sportági technika gyakorlása

Célba és távolságra dobások hajító, lökömozdulattal.

Hajítás nekifutással, ötlépéses dobóritmusban. A lekészítés technikájának és a beszökkenés szerepének ismerete.

Szabályos lökés végrehajtása oldal felállásból súlygolyóval vagy medicinlabdával.

Játékok és versenyek

Rajtversenyek, sprintversenyek. Egyéb testnevelési játékok futófeladatokkal, ugrásokkal és szökdelésekkel.

Célbadobó versenyek. Dobóiskolai versengések.

Atlétikai bemelegítési modellek gyakorlása a futások, ugrások, dobások végzése előtt.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A futóversenyek, a váltóbotátadás szabályainak ismerete.

Az állóképesség-fejlesztés egészségügyi hatásainak ismerete.

A nekifutás és elugrás összekötésének és optimális irányának ismerete távol- és magasugrásnál.

Az ötlépéses nekifutás és a kidobás optimális összehangolásának ismerete.

Az ugrások, dobások balesetvédelmi, biztonsági rendjének ismerete.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Reakcióidő, mozdulat- és mozgásgyorsaság; lépéshossz, irambeosztás, pihenőidő; ugróláb, lendítőláb, felugrás, elugrás; optimális sebesség; ötlépéses ritmus, kidobási irány, atlétikai bemelegítés.
----------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	Órakeret 25 óra
--------------------------------------	---	--------------------

Előzetes tudás	<p>Vegyes és hiányos mozgástapasztalat szabadidős mozgásrendszerekben. Néhány, tantervekben ritkán szereplő, szokatlan sportmozgás felismerése.</p> <p>A természetben üzhető sportok legfontosabb hatása az egészségre. Néhány alternatív sport balesetvédelmi és biztonsági szabályáról ismeret.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A helyi tárgyi feltételek szerint választott sportági mozgással edzéshatás és élményszerzés elérése.</p> <p>A szervezet ellenállásának növelése szabadterén, különböző évszakokban és időjárási viszonyok közötti gyakorlással, játékkal, tanári kontroll mellett.</p> <p>Az élményszerű játékkal és a játéktudás alakításával felkészítés a későbbi, önszerveződő rekreációs sporttevékenység üzésére.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p><i>A helyi tárgyi feltételek függvényében legalább egy, az 5–8. osztályban felsorolt (feladatok és játékok havon és jégen; siklások, gördülések, gurulások, gurítások különféle eszközökkel; hálót igénylő és háló nélküli labdás sportok, játékok; labdás játékok különféle labdákkal; falmászás; íjászat, lovaglás, karate, úszás, egyéb szabadidős mozgásos, táncos tevékenységek) lehetséges sport, vagy/és az évszoknak megfelelő és a helyi személyi és tárgyi körülményekhez, feltételekhez igazodó egyéb alternatív, szabadidős, táncos mozgásforma. Az egyén által előnyben részesíthető, élethossziglan üzhető sportok ismereteinek, alternatíváinak bővítése.</i></p> <p><i>Előkészítés, felkészítés, képességfejlesztés (példák)</i></p> <p>A környezettudatos viselkedés alapelveinek megismerése.</p> <p>Közlekedésbiztonsági szabályok elsajátítása és betartása.</p> <p>Felkészülés és együttműködés a különböző tábori lehetőségek, speciális, túra jellegű terhelések előtt és alatt.</p> <p><i>Technika és taktika gyakorlása</i></p> <p>Minimális helyigényű vagy kis eszközigényű sportmozgások megismerése. Az adott sportmozgás lehetőségeihez képest minél sokoldalúbb, balesetmentes elsajátítása, élményszerű gyakorlása.</p> <p>Lehetséges egyszerű példák a helyi tantervi kidolgozáshoz:</p> <p><i>Frízbi:</i></p> <p>Dobások párokban, csoportokban (öt-hét fő), állóhelyben, majd mozgásban és helycserékkel. Folyamatos passzolások. Nyitások meghatározott távolságra. Célbadobások a koronggal a zónába. Védekező mozgások, ugrások, elkapások.</p> <p>Játék csapatokban, néhány lényeges játékszabállyal.</p> <p><i>Tollaslabdázás, asztalitenisz</i></p> <p>Adogatás, adogatás átlósan és egyenesen; a labda megütése alulról és felülről, tenyeres, fonák ütésformák gyakorlása párokban háló nélkül, majd háló felett. Ütésfajták, szervák különböző módokon. Egyéni, páros és vegyes páros játszmák mérkőzészerűen.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>A fair play szellemének és a személyes biztonságának a szem előtt tartása minden mozgásos tevékenységben. A rekreációs tevékenységek jelentőségének megértése.</p> <p>A sportban átélt élmények felhasználhatósága az élet más területén, a saját és a környezet javára történő fordítása.</p> <p>Információk átadása, mások tanítása, a megélt élmények, pl. tábori és játéktapasztalatok</p>	

átadása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kooperáció, önkéntesség, szabálykövető magatartás, segítségadás, környezettudatosság, edzettség, fittség, bátorság-vakmerőség, közlekedési szabály.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önvédelem és küzdősportok	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Heterogén tapasztalatok a küzdőjátékokról, test-test elleni küzdelmekről, az önvédelem néhány elfogadott és kevésbé javasolt eljárásairól. A grundbirkózás alapvető szabályai. A dzsúdóval kapcsolatos technikákról elemi ismeretek. Ismeretek az agresszióról, néhány tapasztalat fair és sportszerűtlen küzdelmekről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyén (ön)védelmét szolgáló egyszerűbb technikákban, fair megoldásokban jártasság elérése. A nyers erőből, technika mellőzésével indított agresszív megoldások visszaszorítása, elkerülése, elutasítása. A grundbirkózás, dzsúdó küzdelmekben aktív részvétel. A küzdő típusú sportágak, játékok foglalkozásai során az önuralom erősítésére és a szabályok elfogadására szoktatás nyugodt, segítőkész tanári irányítás mellett.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>A test-test elleni feladatokat csak és kizárólag azonos nemű és közel azonos testalkatú tanulókkal végeztetjük. Lányok esetében a tematikai egység várt eredményei minimumát szem előtt tartva, a grundbirkózás és a dzsúdó tartalom a 10. osztályban csökkenthető. Az óraszám 30%-a átcsoportosítható torna jellegű, ritmusos és zenés mozgásokra.</p> <p>Előkészítő és rávezető gyakorlatok, játékok a küzdelekhez. Az 5–8. osztályos mozgásfeladatok variációinak ismétlése, gyakorlása, továbbfejlesztésük, hiánypótlás. Azon testi és pszichés képességek megerősítése, amik alkalmassá teszik a tanulót a gyakorlatok pontos, türelmes, átgondolt végrehajtására. Alap kézgyakorlatok, húzó-taszító gyakorlatok, lenyomó-emelő gyakorlatok, esések-zuhanások sérülésmentes elsajátítása, egészségi és élettani szabályok betartása. Küzdőgyakorlatok szerrel, szer nélkül, társakkal vagy önállóan.</p> <p>Önvédelem Alapvető önvédelmi technikákat – szabadulások egykezes, kétkezes lefogásból, mellső, hátsó egykezes és kétkezes átkarolásból, szabadulások fojtásfogásból – elsajátító gyakorlatok változó körülmények között. A gyakorlatok tanulása saját képességek figyelembevételével történik.</p> <p>Grundbirkózás A 7–8. osztályos kerettantervben felsoroltak (emelések és védések, mellső, hátsó és oldalemelések különböző fogásokkal, derékfogásból, hónaljfogásból, karlezárással, karfelütéssel stb.), valamint kitolások, kihúzások, emelések, szabadulások gyakorlása, cselekvésbiztos végrehajtása. Újabb elemkapcsolatok megismerése, megoldása. Az egyensúlyhelyzetek és azok elvesztésének tudatos kihasználása, mögékerülések. Grundbirkózás szabályai, küzdelmek azonos súlyú partnerekkel.</p>		

<p>Dzsúdó</p> <p>Ismétlés a 7–8. osztályban felsoroltak szerint, fokozódó erő kifejtéssel és bővülő szabályismerettel, önfegyelemmel.</p> <p><i>Technikák:</i> alapfogás. Egyensúlyvesztés irányai, a dobás részei. Félvállas gurulás előre és hátra technikájának elsajátítása talaj közeli helyzetből indulva, állásból történő végrehajtásig.</p> <p><i>Átmenet dobástechnikából leszorítás-technikába:</i> nagy külső horogdobást követően rézsútos leszorítás, nagy csípődobást követően rézsútos leszorítás.</p> <p>ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS</p> <p>Erőszak-, agressziómentes küzdelmek jellemzői.</p> <p>A balesetveszélyes helyzetek felismerése, megelőzése.</p> <p>A felmerülő vitákban a sportszerű magatartás értéként kezelése.</p> <p>Néhány tulajdonság felsorolása, amelyek a küzdelemben szükségesek.</p> <p>A sportszerűség megfogalmazásának képessége.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Páros és csapat küzdőjáték, önvédelmi technika, grundbirkózás-technika, dzsúdó-technika, önismeret, tisztelet, keleti kultúra, önfegyelem, agressziómentes küzdelem.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egészségkultúra és prevenció	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Légző-, testtartásjavító gyakorlatok, törzsizom-erősítő gyakorlatokról néhány ismeret. A prevenció értelmének körvonalazása. A bemelegítés szerepe és helye a foglalkozásokon. Baleset-megelőzés, a veszélyes helyzetek és a fenyegetettség elkerülése. A téli időjárás jótékony hatása az egészségvédelemre. A fájdalmak tűrésének tapasztalata (oxigénadósság, savasodás).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A testkultúrához tartozó, az általános műveltséget fejlesztő aktív egészségügyi – elméleti és gyakorlati – tudás megalapozása. Az egészséges életvitel egészségmegőrző és fejlesztő szokásrendszerének egyszerű eljárásairól ismeretátadás. Az élethosszig tartó sportoláshoz szükséges felelős döntések ismert vagy vélt tudáskészletének összegzése, ismétlő alapozás.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
<p>MOZGÁSMŰVELTSÉG</p> <p>Bemelegítés</p> <p>Általános bemelegítő mozgássor (modell) gyakorlása (futás, hajlítások, nyújtások, lendítések stb.). Fizikai felkészülés a sérülésmentes sporttevékenységre.</p> <p>Edzés, terhelés</p> <p>A labdajátékokban különösen igénybe vett izmok prevenciójának néhány gyakorlata.</p> <p>A keringési rendszer terhelése megfelelő munkapulzus-érték mellett, és a pulzus idősoros mérése (nyugalmi pulzus, munkapulzus, felső érték stb.).</p> <p>Gyakorlás az állapotfelmérés adataira épített célokért az edzettség fejlesztése, megőrzése érdekében – állandó gyakorlási anyag, egyéni gyakorlatok kijelölése a gyengeségek felszámolására.</p> <p>Nemek közötti eltérések megjelenítése az edzésaktivitásban.</p> <p>Köredzés változatos mintákkal, 4–6 feladattal.</p>		

Motoros tesztek – központi előírás szerint.

A testsúly, testtömeg, illetve lehetőség szerint a testösszetétel mérése – összehasonlító idősoros adatrögzítés.

Stressz- és feszültségoldó gyakorlatok.

Az általános iskolai technikák használata, ismétlése, különös tekintettel az elmélyülésre alkalmas gyakorlási környezet állandó biztosítására.

A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag – állandó gyakorlás a tanár és a társak kontrollja, hibajavítása mellett.

ISMERETEK, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS

A keringést fokozó természetes és speciális sportági mozgásformák jelentősége a bemelegítés szempontjából. A prevenció és stressz értelmezése.

A testtartásért felelős izmok erősítését és nyújtását szolgáló gyakorlatok felismerése, helyes kivitelezése, a helytelen kijavítása.

A házi és kerti munkák gerinckímélő módjainak ismerete.

A saját test szemlélése, elfogadása, változásainak követése.

A serdülőkor specifikus feszültségeinek és érzelmi hullámzásainak felismerése, és a sport általi oldás elfogadása.

A saját életmód iránti felelősségvállalás megfogalmazása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Prevenció, nyugalmi pulzus, munkapulzus, keringésfokozás, köredzés, ismétlésszám, testtömegindex, biomechanikailag helyes testtartás, stressz, pubertás, megküzdési stratégia, gerincvédelem.
----------------------------	---

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p><i>Sportjátékok</i> Az adott iskolában a helyi tanterv szerinti technikai, taktikai és egyéb játékeladatok ismerete és aktív gyakorlása. A technikák és taktikai megoldások felhasználása a játéokban, szabályszerű, sportszerű játék rugalmasan erősödő-csökkenő tanári kontroll mellett. A játékfolyamat, a taktikai megoldások egyszerű szóbeli megjelenítése, a fair és a csapatelkötelezett játék melletti állásfoglalás. Játékhelyzetek és játéktapasztalat által a társas kapcsolatok ápolása, a társakat elfogadó, bevonó, pozitív hozzáállás. A testi, lelki ápoltság, a személyközi kommunikáció és a tárgyi környezet igényességére jellemző paraméterek elfogadása.</p> <p><i>Torna jellegű feladatok</i> A javító elemzések elfogadása és a mozdulatok kivitelezésének javítása. Egyszerű elemkapcsolatok mozgásbiztos előadása, zenére is. Célszerű gyakorlási és gyakorlásszervezési formációk, verbális és nonverbális kommunikációs jelek ismerete. Fegyelmezett, rendezett, balesetveszélyt tudatosan kerülő gyakorlás.</p> <p><i>Atlétika jellegű feladatok</i> Egy kijelölt táv megtételéhez szükséges idő és sebesség helyes becslése, az egyéni optimum szerint a feladat pontos végrehajtása. Az állóképesség fejlesztése a kitarató futás által. Saját magához mérten javuló futó-, ugró-, dobóteljesítmény. Az odafigyelési képesség fejlődése a váltófutás gyakorlásában.</p> <p><i>Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek</i> Az adott sportmozgás technikájának elfogadható cselekvésbiztonságú végrehajtása. Tapasztalat a sportolás során használt különféle anyagok, felületek tulajdonságairól és a baleseti kockázatokról. Feladatok megoldása alternatív sporteszközökkel. Az adott alternatív sportmozgáshoz szükséges edzés és balesetvédelmi alapfogalmak ismerete, és azok alkalmazása a gyakorlatban.</p> <p><i>Önvédelem és küzdősportok</i> Az önvédelmi és küzdőgyakorlatokban, harcokban a közös szabályok, biztonsági követelmények és a küzdelekkel kapcsolatos rituálé betartása. A veszélyhelyzetek kerülése, az indulatok, agresszív magatartásformák feletti uralom. Eredményes és korrekt önvédelem és szabadulás a fogásból. Néhány támadási és védekezési megoldás, kombináció ismerete.</p> <p><i>Egészségkultúra és prevenció</i> Bemelegítés a sporttevékenységre. A biomechanikailag helyes testtartás jellemzőinek értelmezése. A gerinc és az ízületek védelme legfontosabb szempontjainak ismerete. Stressz- és feszültségoldó gyakorlatok gyakorlatainak fegyelmezett, elmélyült, mások gyakorlását nem zavaró végrehajtása. A felmérési paraméterek ismerete, mérésük tesztek segítségével, ezzel kapcsolatosan egy önfejlesztő cél megfogalmazása az egészség-edzettség érdekében.</p>
--	--

4.3.3. A választott kerettanterv feletti óraszám

A Köznevelési törvény 26.§ (2) alapján „A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére az alábbiak szerint alakítottuk ki:

Az oktatási program a helyi tantervben nem ír elő további tananyagot, hanem az egyes tematikai egységek között osztja el a rendelkezésre álló időkeretet gyakorlásra, elmélyítésre, az alkalmazható tudás megszerzése vagy a képességek fejlesztése céljából.

Adott évfolyamon nem szereplő, de korábban vagy később tanított tantárgy tanítására fordítja a keretet.

A helyi tanterv óraterveiben a felhasználás nyomon követhető.

4.4. Multikulturális tartalomanyag

Napjainkban az oktatókkal, csakúgy, mint a pedagógusokkal szemben hazánkban is elvárás, hogy képesek legyenek interkulturális programok alkalmazására, a sajátos nemzeti hagyományok, európai és egyetemes értékek elsajátítására, miközben segítik tanulócsoportjuk fejlődését, az egyének és kultúrák közti különbségek megértését, s fejlesztik tanítványainkban az együttműködés, az elfogadás, a nyitottság képességét. A Nemzeti Alaptanterv arra ösztönzi a pedagógust, hogy diákjaikat ismertessék meg mind saját kulturális örökségük jellemzőivel, mind pedig az egyetemes kultúra, az emberi civilizáció tágan értelmezett eredményeivel is.

A tanulók összetétele igen heterogén, a negatív tendenciák jelentős mértékben érvényesülnek. Sok a hátrányos helyzetű gyermek, vannak sajátos nevelési igényű tanulók is. Célunk, hogy minden gyermek megkapja a képességének megfelelő fejlesztést. A román határ közelsége, a határ megnyitása óta élővé vált, mindennapos a kapcsolat a határon túli magyarokkal és románokkal tovább színesíti a gyermekeinket érő társadalmi- kulturális hatásokat.

Tananyagában épít a hagyományokra: hagyományos családi szokások, családi ünnepek, vallási ünnepek ismerete.

A diák-önkormányzati rendezvények között évek óta szerepelnek olyan összejövetelek, ahol a roma kultúra megismertetése a cél / rajzpályázatok, táncverseny, Ki, mit tud?.

4.5. Projektoktatás

A projektoktatás valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények bemutatása.

A projektmódszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll.

A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása vagy megválasztása, hanem a lehető legtöbb vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik. Minden projekt végtelen és egyedi, hiszen a problémák nem elvontan jelennek meg, hanem a gazdag valóságukban. Nincs két egyforma projekt, hiszen más környezetben, más gyerekek, más tanárok dolgoznak rajta.

A projektmódszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli. A tervezés két fő szinten kell történjen: Az első az egész folyamatra vonatkozik, amely során meghatározott ismeretekhez és képességekhez kívánjuk eljuttatni a tanulókat. A másik szint az egyes projektek megtervezését jelenti, amelyhez a tanári motiváció és segítség tudatos jelenléte szükséges.

Lényeges vonása, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyzete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában. Kooperativitása tanári és tanulói szerepek különbözőségének érvényesülése mellett valósul meg, a tanárirányító szerepe az együttműködésben szinte észrevétlenül működik, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben érvényesül.

A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét.

Minden külön módszertani erőfeszítés nélkül lehetővé teszi, hogy a résztvevők a korábbi.

Élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak részfeladatot.

A projektmódszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain,

Élet közeli problémákból indít, és minden résztvevő mindenféle tapasztalataira épít.

A projektmódszerrel fejleszthető területek:

Szervezett, alkalmazható szaktárgyi ismeretek bővülése, minőségi tudás létrejöttének elősegítése

Szocializáció, másokkal való együttműködés, konfliktuskezelés megtanulása.

Divergens gondolkodásmód fejlődése.

Tervezési eljárások jobb megismerése, munkaszervezés, időbeosztás.

Esztétkai érzék fejlődése a különböző produktumok előállításakor.

Nyitottság a világ dolgai iránt.

- Tanulási technikák fejlődése, élethosszig tartó tanulás elősegítése.
- Alkalmazható tudás létrejöttének elősegítése.
- Problémaérzékenység, a problémamegoldással kapcsolatos tudásrendszer fejlődése.
- Kreativitás, az alkotókedv fejlődése.
- Kommunikációs kompetencia fejlődése.
- Vitakultúra elsajátítása, mások véleményének meghallgatása tiszteletben tartása.
- Reális énkép kialakítása, felelősségvállalás saját maga és társai iránt

4.6. Választható érettségi tantárgyak

A kötelező érettségi tantárgyak mellett tanulóink ágazat függvényében közép szintű érettségi vizsgát tehetnek Biológia, Földrajz, Testnevelés tantárgyakból is.

4.7. A középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi tantárgyi követelményeit és témaköreit a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről határozza meg.

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0200040.om>

4.8. Az alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az egyes tantárgyak tanulásához az iskola által előírt tankönyveket, taneszközöket és tanulói segédleteket – a tanévenként megjelenő, hivatalos közismereti és szakmai tankönyvjegyzékre alapozva – a szaktanárok, illetve a munkaközösségek választják ki és határozzák meg. Az adott szakterület tankönyvigényét a munkaközösség-vezető egyeztetési és állítja össze.

A szaktanároknak, illetve a munkaközösségeknek át kell tekinteniük a kínálatot, és a tantervhez legközelebb álló tankönyvet, illetve taneszközt kell választaniuk.

A választás során felhasználjuk eddigi oktatásban szerzett tapasztalatainkat, figyelembe vesszük diákjaink előképzettségét és előnyben részesítjük a helyi tanterveinkhez illeszkedő, már megjelent vagy előkészületben lévő, továbbá a készségeket fejlesztő tankönyveket.

Az iskola pedagógusai csak olyan tankönyvet használhatnak:

- amelyhez minden tanuló hozzájuthat,
- amelyet minden tanuló beszerezhet,
- amelyről a tanuló időben értesül,
- amelyet a szülői szervezet elfogad,
- amely igazodik a tantervi kimenethez, az érettségi követelményekhez.

A választott tankönyvek listáját a szakmai területért felelős igazgatóhelyettes, illetve a tagozatvezető hagyja jóvá.

Az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok számára a tankönyveket az iskolai könyvtár állományból biztosítjuk. A tanulók és a pedagógusok a tanév során szükséges köteteket, a szükséges pedagógus kézikönyveket a pedagógusok által meghatározott időpontban kölcsönözhetik ki a könyvtárból.

A tankönyvrendelést – a munkaközösségek véleményének kikérésével – az igazgató által megbízott tankönyvfelelős készíti el. Az igazgató tájékoztatja a szülőket a megrendelt tankönyvek köréről, lehetővé teszi, hogy a tankönyvrendelést a szülői munkaközösség véleményezze. Az igazgató elektronikus formában megküldi a tankönyvrendelési adatokat a fenntartónak, és beszerzi a fenntartó írásos egyetértő nyilatkozatát.”

Az iskola a kötelezően használandó (előírt) tankönyvek listáját nyilvánosságra hozza.

A nyilvánosságra hozatal módjai:

- az iskolai hirdetőtáblán elhelyezett tájékoztató
- tankönyvigény-felmérő lap (osztályonként, egyéni)

– az iskola internetes honlapja

Az ingyenes tankönyvellátás szabályait törvény, illetve az SZMSZ szabályozza.

4.9. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tanuló joga, hogy tanulmányai során a pedagógiai programban és az érettségi vizsga szabályzatban meghatározott keretek között (10. évfolyamon) érettségi vizsgára felkészítő foglalkozásra (legfeljebb két) tantárgyat válasszon a jogszabályokban rögzített határidőig. A tanuló választását május 20-ig írásban beterjeszti az osztályfőnökön keresztül az igazgatóhelyettesnek. Tanköteles tanuló döntését a szülő aláírása hitelesíti. A tanuló döntése két tanévre szól, amit nagyon indokolt esetben a szülő írásbeli kérése alapján az első tanév végén hagyhat abba.

A pedagógusválasztás lehetőségével a diákok abban az esetben élhetnek, ha az adott tantárgyból a felkészítés az adott osztályban több szinten folyik. Ebben az esetben a tanuló írásban kérheti az igazgatótól a másik pedagógus csoportjába történő beosztást. Az igazgató a csoportlétszám és a többi tanuló érdekeinek figyelembevételével hozza meg döntését, amely a tanév végéig szól.

Választható érettségi vizsgatárgyak, amelyekből az iskola tanulóinak középszintű érettségi vizsgára való felkészítését az intézmény kötelezően vállalja:

- biológia,
- földrajz
- testnevelés

4.10. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott
- b) oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással, iskolai sportkörben való sportolással,
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

4.11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Célok és feladatok:

A testnevelés és sport célja, hogy a testkultúra eszközeinek megismerésével (testgyakorlatok, mozgásos játékok, sportági tevékenységek), valamint a természet egészségfejlesztő tényezőinek együttes hatásával járuljon hozzá, hogy a tanulók ismerjék motorikus képességeik szintjét, ezek fejlesztésének, fenntartásának módját. A rendszeres fizikai aktivitás váljon magatartásunk részévé.

Az iskola minden évfolyamán heti 5 testnevelés órán van lehetőség a rendszeres mozgásra. Nem kötelező tanórai foglalkozások terhére további testnevelés óra nem került beépítésre. Ugyanakkor biztosítjuk a mindennapi testedzés feltételeit az iskolai sportkör keretei között.

A tagintézményben működő DSK napi rendszerességgel nyújt lehetőséget a fekvenyomó-erőemelő, illetve heti két alkalommal a kispályás labdarúgás sporttevékenység gyakorlására.

A mozgáskultúra fejlesztésével kapcsolatos feladatok:

A kondicionális és koordinációs képességeknek az életkorhoz és egyéni adottságokhoz igazított fejlesztése. Állandóan növeljük motorikus képességeik színvonalát (erő, gyorsaság, állóképesség), a rendszeres fizikai aktivitás épüljön be életvitelükbe.

A tanulók fizikai állapotának egységes mérése és minősítése:

Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A tanév rendjében megállapítottak szerint a tanulók fizikai állapotának és edzettségnek mérésében (a továbbiakban: fizikai fittségi mérés) a nappali rendszerű iskolai oktatásban tanulók vesznek részt.

A fizikai fittségi méréshez kapcsolódó adminisztrációs feladatokat és a mérések lebonyolítását az intézményeknek minden tanévben el kell végezniük. A mérés eredményeit az érintett nevelési-oktatási intézmények a NETFIT® rendszerbe töltik fel.

4.12. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, matematikát, magyar nyelvű tantárgyakat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni.

Biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik.

A választható tantárgyak esetében a mulasztások kezelése, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell eljárni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

4.13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célunk az, hogy iskolánkban érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség
- szegregációmentesség
- integráció biztosítása
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztést, amely egy személy vagy csoport valós vagy vélt jellemzői (neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása

Iskolánk az oktatás-nevelés során tiszteletben tartja a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét.

Fontos feladatnak tekintjük a megfelelő munkahelyi légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

Partneri kapcsolat, együttműködés

Iskolánk a foglalkoztatás keretei között a partnerség elvének érvényesítésére törekszik azzal, hogy világos, és átlátható követelményeket alakít ki a kölcsönös előnyök biztosítása mellett. Kapcsolatot alakítunk ki a szülői szervezetekkel, módszertani központokkal, szakmai szolgáltató intézetekkel.

Méltányos és rugalmas ellátás

A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget, ezért iskolánk méltányos és rugalmas intézkedéseket dolgoz ki, melyek elősegíti a munkavállalók és a diákok pozíciójának javulását, megőrzését.

Lemorzsolódás az intézményben

Az intézmény lemorzsolódási aránya és az évfolyamismétlők száma magas. A mutató a tanévek során állandónak mondható.

A hátrányok leküzdésének érdekében intézményünk:

- bekapcsolódott az Útravaló programba, amely nagymértékben hozzájárulhat a lemorzsolódások és bukások csökkentéséhez
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokat szervez
- előtérbe helyezi a differenciált tanulásszervezést

Prevenció területei:

- Osztályfőnöki munka (szocializáció, viselkedés-kultúra, kommunikáció)
- Közösségépítés - közös tevékenység, munka
- Tanulásmódszertan (tanulásra szoktatás)
- Alapkészségek fejlesztése (írás, olvasás, számolás)
- Tantárgyi felzárkóztatás

Pedagógusok módszertani megújulása:

- Kooperatív tanulás erősítése
- Tevékenység és élményközpontú tanulás-tanítás
- Kompetencia alapú oktatás
- Tanulók motivációs bázisának növelése
- Jó partnerség kialakítására törekszünk a szülői házzal
- Közösségalkítás
- Tantárgyi felzárkóztatás, orientáció

A tanórán kívüli programok

Nincs jelentősebb különbség a hátrányos helyzetű tanulók és a nem hátrányos helyzetűek között a tanórán kívüli programokon való részvétel tekintetében.

Iskolánkban működő sportolási lehetőségekről tanulóink megfelelő tájékoztatást kapnak év elején, így érdeklődési körüknek és tehetségüknek megfelelően a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló is sportolhat.

A Diákönkormányzat szintén szerepet vállal programok szervezésével.

Kedvezményes étkeztetés és tankönyvellátás

Jogosultság alapján HH-s és HHH-s tanulóink részére - a törvényeknek megfelelően - biztosítjuk a kedvezményes és ingyenes étkeztetést, valamint az ingyenes tankönyvellátást.

Diákjogok érvényesülése

A DÖK véleményezi és jóváhagyja az intézmény működésével kapcsolatos szabályzatokat, orvosolja a diákság panaszait úgy, hogy az érintett feleket megfelelően tájékoztatja, és megoldást kezdeményez. A házirend elkészítéséhez javaslatokat tesz, amiket a tantestülettel együtt megvitát, és elfogad.

A DÖK testülete az osztályokban működő diákbizottságokon alapul, amit az osztály közössége választ. A DÖK programokat szervez a tanév folyamán, amelynek sikeres lebonyolításához a tantestület aktív közreműködésére van szükség. Bárki részt vehet a programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában. A közös munkák alatt a gyerekek megismerik egymást és megérik azt az oldott légkört, ami az itt folyó tevékenységeket jellemzi, nyitottabbá válnak. A gyerekek kezdeményezik a problémáktovábbítását megfelelő irányba: a diákmozgalmat segítő pedagógus, az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnök, vagy bármely pedagógus felé.

Humán erőforrás

Az intézmény pedagógusai folyamatosan részt vesznek kooperatív illetve az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezést szolgáló, továbbképzésen.

A továbbiakban törekszünk arra, hogy a képzéseken részt vett pedagógusok az egymástól tanulás módszerével továbbítsák a korszerű oktatási-módszertani eljárásokat a tantestület többi tagjának, belső képzések keretében.

Intézményi és szervezeti együttműködések

Az intézménynek rendszeres a kapcsolata a gyermekjóléti szolgálattal, a családsegítővel, az iskolai védőnőkkel. Együttműködési megállapodást kötöttünk a cigány kisebbségi önkormányzattal.

Az osztályfőnöki és ifjúságvédelmi munka során gyakran kerülünk kapcsolatba a gyermekvédelmi szakszolgálattal és a járási kormányhivatal szabálysértési osztályával.

4.14. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka hatékonyságának, eredményességének színvonalának egyik döntő tényezője a tanítási - tanulási folyamat minősége.

A hatékonyság elválaszthatatlan a folyamatos külső és belső értékeléstől. Az értékelés tudatosabbá teheti az intézmény s az egyes pedagógusok tevékenységének alakítását.

A mérés-értékelés fontos funkciója, hogy a maga sajátos eszközeivel, belső mechanizmusával visszahasson a tartalmi fejlesztésre, s azt a kívánatos irányba ösztönözze.

Belső mérési-értékelési rendszer formái:

1. Írásbeli ellenőrzési-értékelési formák
2. Szóbeli ellenőrzési-értékelési formák

A belső iskolai írásbeli- és szóbeli számonkérési-értékelési módszerek gazdag információs lehetőséget biztosítanak a tanulói tudásszint mérésére. Törekednünk kell arra, hogy kialakuljon az írásbeli és szóbeliség kívánatos és az egyes tantárgyak jellegének megfelelő aránya.

Célja:

Folyamatos visszajelzés, visszacsatolás a tanulóknak és a szaktanároknak arról, hogy hogyan sajátították el a tanulók az adott ismeretanyagot, hozzájáruljon a tanulók folyamatos felkészüléséhez, lehetőséget biztosítson arra, hogy a számonkérés-értékelés tapasztalatai alapján a szaktanár az adott osztály vagy tanulócsoporthoz, munkatempójához, tudásszintjéhez képességeihez tudja igazítani a tanórak ütemét, felhívja a diákok figyelmét az esetleges hiányosságaikra (a dolgozat kijavításakor pedig lehetőség nyílik ezen hiányosságok pótlására is).

A számonkérési-ellenőrzési formák tervezése:

A tanév elején a szaktanár tájékoztatja a tanulókat az év folyamán az adott tantárgyból alkalmazandó számonkérési formákról és lehetőségekről, azok minősítésének, értékelésének módjáról. Ismerteti a diákokkal az év folyamán kötelezően írandó témazáró dolgozatok mennyiségét (ezek éves száma az adott tantárgy heti óraszámának figyelembevételével kerül kialakításra), illetve annak utólagos pótlólagos megírásai feltételeiről (pl. a tanuló indokolt hiányzása, távollmaradása esetén). Tájékoztatást kapnak a tanulók arról is, hogy a témazáró dolgozatokat mindig összefoglaló, rendszerező óra (órák) előzi meg, ahol megbeszéljük a szaktanárral a témazáró dolgozat várható időpontját és a tananyagot is.

Lehetőség szerint célszerű év elején ill. félév elején megtervezni a házi dolgozatok, beszámolók, kiselőadások témáit és ezek értékelési, minősítési módjait is.

1. Írásbeli ellenőrzési-értékelési formák

- Írásbeli felelet (ún.. elsőpados dolgozat). Előzetes bejelentés nélküli, rendszeres vagy alkalmankénti, néhány tanulóra vonatkozó értékelési forma lehet. Elsősorban az előző óra anyagából történő, de egy-két ismétlődő kérdést is tartalmazó számonkérés.
- "Röpdolgozat" Írásbeli felelet az előző néhány óra anyagából, amely kiterjedhet néhány tanulóra vagy az egész osztályra, csoportra is.
- Témazáró dolgozat. Egy-egy fejezet, témakör lezárása után írásbeli ellenőrzési-értékelési forma. Megírása nem kötelező minden egyes lezárt fejezet vagy témakör után.

A tanév folyamán kötelezően írandó témazáró dolgozatok száma a tantárgy heti óraszámának és esetleges speciális jellegének figyelembevételével kerül kialakításra.

A témazáró dolgozat kijavítása és értékelése 2 héten belül történik. Javításra egy egész órát szánunk, hogy megtörténhessen a hibák és hiányosságok feltárása, kijavítása, s a visszacsatolás a tanulási tevékenységre jótékony, előremutató hatású legyen.

A témazáró dolgozat érdemjegye nagyobb jelentőségű, mint más jellegű (szóbeli v. írásbeli) feleleté (hiszen egy nagyobb terjedelmű, összefüggő fejezetet, témakört ölel át), de természetesen nem kizárólagos a félévi és év végi osztályzatok megállapításánál. Súlyozottan vesszük figyelembe és a mérleg nyelvét jelenti pl. abban az esetben, ha a tanuló az osztályzatainak átlaga alapján (beleértve a témazáró dolgozat érdemjegyét is) két jegy között áll. Ebben az esetben a témazáró dolgozat érdemjegye alapján kap jobb vagy rosszabb félévi ill. év végi osztályzatot a tanuló. Ennél nagyobb jelentőséget nem szabad a témazáró dolgozatnak

tulajdonítani, főleg akkor nem, ha megírására csupán egyetlen alkalom adódik, javítási lehetőség nélkül

A témazáró dolgozatot a fentiek miatt minden tanulónak kötelező megírnia. A hiányzók esetében ez időpont egyeztetés után történik (lehetőleg a hiányzók együtt írják meg!)

Az értékelésnek fejlesztő jellegűnek kell lennie, hogy jótékonyan járuljon hozzá a tanuló sikeres iskolai pályafutásához. Az értékelésnek lehetőség szerint minél hamarabb (2 hét) meg kell történnie, különös figyelmet szentelve a hibák feltárására, a javításra, korrekciókra.

Az esetleges javító-dolgozatok megírási lehetősége az adott szaktanár megítélésére van bízva, de ezek nem lehetnek rendszeresek és magától érthetőek, mert akkor nem ösztönzik a diákokat arra, hogy az "igazi" számon kérésre és folyamatos készülésre koncentráljanak.

Írásbeli ellenőrzési-számonkérési formák értékelése:

90 % - 100 % =	jeles
80 % - 89 % =	jó
60 % - 79 % =	közepes
40 % - 59 % =	elégséges
0 % - 39 % =	elégtelen

2. Szóbeli ellenőrzési-értékelési formák:

- Szóbeli felelet elsősorban az előző óra anyagából illetve néhány ismétlő kérdés az előző néhány óra anyagából, egy-két tanulóra kiterjedve az egész osztály előtt.

Ezen számonkérési formánál lehetősége van a tanárnak az azonnali szöveges értékelésre, a hibák, hiányosságok feltárására, amely az egész osztály vagy tanulói csoport fejlődését, a tananyag jobb megértését szolgálja.

- Kiselőadások, beszámolók készítése. Előadásakor a tanulók előre egyeztetett témából otthon önállóan készülnek fel és ezt adják elő diáktársaik és tanáruk előtt.

A beszámoló elemzése, értékelése a diákokkal előre megbeszélte, egyeztetett szempontok szerint történjen (értékelése tantárgy specifikus).

3. Külső mérés, értékelés

A központi (országos kompetenciamérések) mérés-értékelés által körvonalazott egyre jobb megfelelési kényszer maga után vonja, hogy felülvizsgáljuk a helyi tanterveket, s növeljük azoknak a tartalmi elemeknek az arányát, amelyek segítik a tanulói teljesítmények színvonalának növelését (Kapcsolat a gyakorlati élettel, kreatív feladatok megoldása).

Egyre több olyan tudáselemet kell beépítenünk, amely összhangban van a mérési eszközökben megjelenő feladatokkal; a központi mérés így a tartalmi szabályozás alakító tényezőjévé válhat, vagyis hat az oktatás tartalmi fejlődésére.

A külső országos felmérés eredményeit, elemezzük és az ebből nyert információkat beépítjük az intézmény önkifejlesztési, önkorrektív folyamatába.

4. 15. A tanuló szorgalmának és magatartásának értékelése

Elvek:

1. A közösségi munkát és más órán kívüli munkát honorálni kell a magatartás-jegyben, de alapvető a tanórákon tanúsított magatartás, a munkához való hozzáállás, az erkölcsi tartalom!

2. Akinek igazolatlan órája van nem lehet példás magatartású.

Magatartás Szorgalom

Minősítés	9. évfolyamos	Felsőbb éves	9-14. évfolyamos
Példás	- Tanórai és órán kívüli magatartása fegyelmezett. - Az önként vállalt és a rábízott feladatot szívesen jól	- Tanórai és órán kívüli magatartása fegyelmezett. - A közösség aktív	- Pozitív a tanuláshoz, a munkához való hozzáállása, a

	végrehajtja. - Pozitív a munkához és az iskola által támasztott követelményekhez való hozzáállása.	tagja. A közösség érdekében önként végez tevékenységet. Feladatait önállóan, nagy felelősségtudattal végzi. - Példamutató a munkához és az iskola által támasztott követelményekhez való hozzáállása, törekszik arra, hogy társait is ilyen	Kötelességtudat jellemzi. Rendszeresen, egyenletesen készül, figyel, érdeklődik. - Minden tantárgyból képességének megfelelően igyekeznek minél jobb eredményt elérni.
--	---	--	--

		irányban befolyásolja.	
Jó	Lényeges probléma nem merült fel magatartása ellen sem az iskolában, sem a kollégiumban (esetleg néha figyelmeztetni kell). - A rábízott feladatokat jól végrehajtja. - Jó a munkához és az iskola által támasztott követelményekhez való hozzáállása	- Lényeges probléma nem merült fel magatartása ellen sem az iskolában, sem a kollégiumban (esetleg néha figyelmeztetni kell). - Csendes, rendes, ritkán kezdeményez a közösség érdekében tevékenységet. - Jó munkához és az iskola által támasztott követelményekhez való hozzáállása, de társaira nem, vagy alig hat.	A tanulmányi munkához való viszonya jó, feladatait elvégzi. - Képességeinek megfelelően tanul, ha különösebb érdeklődést nem is tanúsít tantárgyai iránt.
Változó	Tanulótársaihoz, tanáraihoz való viszonya ingadozó, viselkedése, hangneme több kívánni valót hagy maga után. írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetése vagy intése van.	A tanulmányi munkához való viszonya ingadozó, sokszor rossz. Egyenetlenül, rendszertelenül készül. A szétszórtság jellemzi.	
Rossz, illetve hanyag	Az alapvető magatartási normákat sem sajátította el. Tanáraihoz, jó érzésű társaihoz és az iskola követelményeihez és a munkához való hozzáállása rossz. Bomlasztja a közösséget, szembenállást tanúsít. Igazgatói (vagy felsőbb szervek által adott) figyelmeztetéssel vagy intéssel rendelkezik.	Érdektelen a tantárgyak iránt, teljes közöny jellemzi. Feladatait nem végzi el.	

--	--	--

5. KÉPZÉSI PROGRAM (KP)

5.1. Hagyományos szakképzésünk – kifutó szakgimnáziumi képzés

A 2017. december 18-i Magyar Közlönyben megjelent az egyes oktatási, szakképzési és felnőttképzési törvények és az azokkal összefüggő tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi CXCV. törvény. A módosítás összesen hét törvényt módosít, köztük a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvényt, a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvényt, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényt, a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvényt, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényt és még két korábban megjelent módosító törvényt.

Szakmai programunk tekintetében lényeges új elem a mellékszakképesítés fogalma:

Mellék-szakképesítés: a szakgimnázium középiskolai évfolyamai tananyagának keretében a tanuló választása alapján tanulható és megszerezhető, az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, az adott szakgimnáziumi ágazathoz és az érettségit követő szakképzési évfolyamon megszerezhető szakképesítéshez kapcsolódó szakképesítés vagy részszerzés, amelynek tananyagát a szakképzési kerettanterv tartalmazza.

A tanuló a szakgimnázium 10. évfolyamán legkésőbb április 30-ig írásbeli nyilatkozatban választ a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamok kerettantervi irányáról a szakgimnázium által biztosított lehetőségek közül. A szakképzésről szóló törvény szerinti mellék-szakképesítés tartalmi elemeinek tanulására vonatkozó választás lehetősége a szakgimnáziumi tanulmányokat a 2016/2017. tanévben 9. évfolyamon, valamint a 2017/2018. tanévben 9. évfolyamon megkezdett tanulókra is kiterjed.

Az erre vonatkozó részleteket a központi kerettantervek alapján kidolgozott helyi tantervünk tartalmazza.

5.2. Technikumi képzés

5.2.1. KÉPZÉSI PROGRAM

23. Turizmus-vendéglátás ágazathoz tartozó

5 1013 23 08

Vendégtéri szaktechnikus SZAKMÁHOZ

1 A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás
- 1.2 A szakma megnevezése: Vendégtéri szaktechnikus
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 1013 23 08
- 1.4 A szakma szakmairányai: —
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: —

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám a	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszám a	
Évfolyam összes óraszám	252	324	460	442	625	2103	1080	1023	2103	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Álláskeresés	5					5	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5					5	5		5
	Munkaviszony létesítése	5					5	5		5
	Munkanélküliség	3					3	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11	11		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél					20	20		20	20
	„Small talk” – általános társalgás					11	11		11	11
	Állásinterjú					20	20		20	20
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	54	0	0	0	0	54	54	0	54
	Alapvető szakmai elvárások	9					9	9		9
	Kommunikáció és vendégkapcsolatok	36					36	36		36
	Munkabiztonság és egészségvédelem	9					9	9		9
	IKT a vendéglátásban	36	36	0	0	0	72	72	0	72
	Digitális eszközök a vendéglátásban	36					36	36		36
	Digitális tananyagtartalmak alkalmazása		9				9	9		9
	Digitális eszközök a turizmusban		27				27	27		27

	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	144	288	0	0	0	432	432	0	432
	A cukrászati termelés alapjai	36	72				108	108		108
	Az ételkészítés alapjai	36	72				108	108		108
	A vendégtéri értékesítés alapjai	36	72				108	108		108
	A turisztikai és szálláshelyi tevékenység alapjai	36	72				108	108		108
	Tanulási terület összóraszáma	234	324	0	0	0	558	558	0	558
Vendégtéri szakember - középszintű képzés	Rendezvényszervezési ismeretek	0	0	108	62	0	170	108	62	170
	Rendezvények típusai, fajtái			35			35	35		35
	Értékesítés folyamata			25			25	25		25
	Kommunikáció a vendéggel			12			12	12		12
	Rendezvény logisztika			20			20	20		20
	Rendezvény bonyolítása			16	22		38	16	22	38
	Elszámolás, fizettetés				40		40		40	40
	Vendégtéri ismeretek	0	0	72	62	0	134	72	62	134
	Felhasználói ismeretek			36	28		64	36	28	64
	Felhasználás lebonyolítása			36	28		64	36	28	64
	Fizetési módok				6		6		6	6
	Étel és italismeret	0	0	172	225	0	397	180	217	397
	Konyhatechnológiai alapismeretek			15			15		15	15
	Ételkészítési ismeretek			76	46		122	30	92	122
	Betekintés a csúcsgasztronómia világába, fine dining				15		15	15		15
	Étterem értékelő és minősítő rendszerek a világban				15		15	15		15
	Italismeret és felhasználásuk szabályai			81	89		170	60	110	170
	Italok készítésének szabályai				20		20	20		20
	Ételek és italok párosítása, étrend összeállítás				25		25	25		25

Étel és ital érzékenységek, intoleranciák, allergiák				15		15	15		15
Értékesítési ismeretek	0	0	36	62	0	98	36	62	98
Étlap és itallap szerkesztésének marketing szempontjai			36			36	36		36
A bankett kínálat kialakításának szempontjai				28		28		28	28
A Séf (táblás) ajánlat kialakításának szempontjai				6		6		6	6
Sommelier feladatának marketing vonat-kozásai				5		5		5	5
Vendéglátó egységek online tevékenysé- gének elemzése				13		13		13	13
Gasztroesemények az online térben				6		6		6	6
Hírlevelek szerkesztése és marketing vonatkozásai				4		4		4	4
Gazdálkodás és ügyviteli ismeretek	0	0	72	31	0	103	72	31	103
Beszerezés			8			8	8		8
Raktározás			8			8	8		8
Termelés			8			8	8		8
Ügyvitel a vendéglátásban			8			8	8		8
Százalék számítás, mértékegység átváltá- sok			4			4	4		4
Árképzés			20			20	20		20
Jövedelmezőség				15		15		15	15
Elszámoltatás				16		16		16	16
Vállalkozási formák			8			8	8		8
Alapvető munkajogi és adózási formák			8			8	8		8
Tanulási terület összórászáma	0	0	460	442	0	902	468	434	902

Vendégtéri szaktechnikus – emelt szintű képzés	Üzleti menedzsment	0	0	0	0	253	253	36	217	253
	Gazdálkodás a bevételekkel					36	36	36		36
	A gazdálkodással összefüggő bizonylat- kezelési ismeretek					26	26		26	26
	Anyag- és készlet- és eszközgazdálkodás					116	116		116	116
	Létszám- és bérgazdálkodás					28	28		28	28
	Vezetés a gyakorlatban					18	18		18	18
	Vállalkozás indítása					29	29		29	29
	Marketing és protokoll	0	0	0	0	93	93	0	93	93
	Marketing					60	60		60	60
	Viselkedés és üzleti protokoll					33	33		33	33
	Speciális szakmai kompetenciák	0	0	0	0	217	217	0	217	217
	A vendég asztalánál készíthető ételek					109	109		109	109
	Munkaszervezés az értékesítés lehetséges helyszínein					108	108		108	108
	Tanulási terület összórászáma	0	0	0	0	563	563	36	527	563
	Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0	175	200			200		

5.2.2. KÉPZÉSI POGRAM

a

22. Szociális ágazathoz tartozó

5 0922 22 02

Kisgyermekgondozó, -nevelő

SZAKMÁHOZ

1 A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális
- 1.2 A szakma megnevezése: Kisgyermekgondozó, -nevelő
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0922 22 02
- 1.4 A szakma szakmairányai: —
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: —

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám a	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszám a	
Évfolyam összes óraszámja	252	324	442	431	666	2115	1131	984	2115	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Álláskeresés	5					5	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5					5	5		5
	Munkaviszony létesítése	5					5	5		5
	Munkanélküliség	3					3	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetében)	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11	11		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél					20	20		20	20
	„Small talk” – általános társalgás					11	11		11	11
	Állásinterjú					20	20		20	20
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	72	72	0	0	0	144	144	0	144
	Kommunikációs készségfejlesztés	18	26				44	44		44
	Viselkedéskultúra	36					36	36		36
	A reális énkép ismerete	18	28				46	46		46
	Konfliktuskezelés		18				18	18		18
	Pszichológia	36	36	0	0	0	72	72	0	72
	Általános és személyiséglélektani ismeretek	16					16	16		16
	Fejlődéslélektani alapok	12	12				24	24		24
	Szociálpszichológiai alapismeretek	8	12				20	20		20

	Családi mentálhigiéné		12				12	12		12
	Egészségügyi ismeretek	36	36	0	0	0	72	72	0	72
	Az emberi test felépítése	26					26	26		26
	Népegészségtani alapismeretek		12				12	12		12
	Gyógyszertani alapok	10					10	10		10
	Egészségkultúra		12				12	12		12
	Környezetvédelem és fenntarthatóság		12				12	12		12
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	36	22	0	0	0	54	72	0	54
	Az elsősegélynyújtás alapjai	4	2				6	6		6
	Elsődleges teendők vészhelyzetekben	4	2				6	6		6
	A segélyhívás folyamata, újraélesztés	4	2				6	6		6
	Eszméletlen sérült	4	6				10	10		10
	Baleseti sérülések	4	2				6	6		6
	Mérgezőségek	4	2				6	6		6
	Belgyógyászati állapotok és ellátásuk	8	6				14	14		14
	Társadalomismeret	36	36	0	0	0	72	72	0	72
	A mai magyar társadalom	18					18	18		18
	Demográfia és népesedés		18				18	18		18
	Család és háztartás		18				18	18		18
	Az emberi szükségletek rendszere	18					18	18		18
	Szociális ismeretek	36	122	0	0	0	144	144	0	144
	Szociális ellátórendszer ismerete	12					12	12		12
	A szociális segítség etikája		22				22	22		22
	Ismerkedés a szociális ellátórendszer intézményeivel		24				24	24		24
	Krízis- kitől kérhetek segítséget	10					10	10		10
	Függőség - szenvedély		26				26	26		26

	Humán szolgáltatások		26				26	26		26
	Szociális gondoskodás		24				24	24		24
	Tanulási terület összórászáma	234	324	0	0	0	558	558	0	558
Gyermekjóléti és gyermekvédelmi ismeretek	A gyermekek védelmének rendszere	0	0	0	36	62	98	0	98	98
	A gyermekvédelem kezdetei				24		24		24	24
	A gyermekvédelmi törvény jogi alapjai				12	5	17		17	17
	A gyermekek védelmének rendszere					15	15		15	15
	Gyermekvédelmi beavatkozást igénylő problémák					12	12		12	12
	A gyermekvédelem gyakorlata					15	15		15	15
	Csoportos problémamegoldó workshop					15	15		15	15
	A bölcsődei ellátás szervezési feladatai	0	0	0	50	22	72	54	22	72
	A bölcsőde működésének személyi feltételei				12		12	12		12
	A bölcsődei ellátás tárgyi feltételei				16		16	16		16
	A bölcsőde működésének feltételei				22		22	22		22
	A bölcsődei szolgáltatások működésének feltételei					22	22		22	22
	Otthont nyújtó ellátások	0	0	72	0	0	72	54	21	72
	Átmeneti gondozás lehetőségei			12			12	12		12
	A gyermek nevelésbe vétele			12			12	12		12
	Örökbefogadás			5			5	5		5
	Az otthont nyújtó ellátások személyi és tárgyi feltételei			43			43	22	21	43
	Tanulási terület összórászáma	0	0	72	86	84	242	101	141	242

Szakmai készségfejlesztés és a kommunikáció gyakorlati megközelítése	Tanulástechnikai módszerek, tanulás-technikai gyakorlatok	0	0	31	0	0	31	36	0	31
	A tanulást befolyásoló külső és belső tényezők			5			5	5		5
	A hatékony tanulás külső és belső tényezői			4			4	4		4
	Tanulási módszerek, eszközök szerepe a hatékony tanulásban			8			8	8		8
	A mai kor tanulási módszerei			5			5	5		5
	Saját élményű tanulás, élménypedagógia			4			4	4		4
	Szakmai tanulás a terepen, a professzionizmus modellje			5			5	5		5
	A segítő hivatás, segítő kapcsolatok a nevelőmunkában	0	0	16	0	46	62	18	52	62
	A segítő hivatás és hatása a személyiségre			6			6	6		6
	Carl Rogers humanisztikus pszichológiája					12	12		12	12
	A Gordon módszer alkalmazása a kisgyermeknevelő munkájában					22	22		22	22
	Ericson fejlődésmodellje					12	12		12	12
	A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe			10			10	4	6	10
Tanulási terület összórászáma	0	0	47	0	46	93	41	52	93	
A csecsemő és kisgyermeknevelés ismerete és gyakorlata	Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése	0	0	95	0	13	108	72	49	108
	Az egészséges és átlagostól eltérő fejlődés megítélése			8		8	16	8	8	16
	Méhen belüli fejlődés szakaszai és a fejlődést befolyásoló tényezők			5			5	5		5
	Méhen kívüli fejlődést befolyásoló tényezők			8		5	13	8	5	13
	A testi fejlődés nyomon követésének és mérésének gyakorlata			20			20	10	10	20
	A csecsemő és kisgyermek mozgásfejlődése			16			16	8	8	16

A csecsemő és kisgyermek kognitív fejlődése			20			20	10	10	20
A csecsemő és kisgyermek érzelmi fejlődése			18			18	10	8	18
A játéktevékenység fejlődése	0	0	0	97	47	144	108	47	144
A játék elméleti megközelítése				12		12	12		12
Játékelméletek				22		22	22		22
A játék fejlődése				26	12	38	26	12	38
Nehézségek a játékban				10		10	10		10
A játékpedagógia elvi alapjai				10		10	10		10
A kisgyermeknevelő feladata a játéktevékenységgel kapcsolatban				12		12	12		12
A szülők bevonása a játékba				5	5	10	5	5	10
Első lépések a művészetek felé					30	30		30	30
A kisgyermek gondozása	0	0	0	78	102	180	108	102	180
A gondozás fogalma, célja, feltételei				14		14	14		14
A gondozás, mint tevékenység				26	32	58	26	32	58
A gyermeki kompetenciafejlődés támogatása				12	22	34	12	22	34
Folyamatos napirend a bölcsődében					22	22		22	22
A gondozási tevékenység módszertana				26	26	52	26	26	52
A kisgyermek táplálása	0	0	62	0	0	62	72	0	62
A táplálék útja			8			8	8		8
A táplálás metodikája, a természetes táplálás			8			8	8		8
A táplálás metodikája, a mesterséges táplálás			8			8	8		8
A kevert táplálás és az elválasztás folyamata			10			10	10		10
A tápanyag összetevői			8			8	8		8
Az evést is tanulni kell			8			8	8		8

	A táplálási tevékenység módszertana			7			7	7		7
	A beteg gyermek táplálása			5			5	5		5
	Beteg gyermek ápolása a bölcsődében	0	0	48	48	12	108	54	60	108
	A beteg megfigyelése			12			12	12		12
	Az ápolás fogalma és folyamata			16			16	16		16
	Lázas beteg ellátása, lázcsillapítás			8			8	8		8
	Emésztőrendszeri és anyagcsere betegségek				12		12		12	12
	Veleszületett és szerzett betegségek				12		12		12	12
	Gyermekkori betegségek				24		24		24	24
	Szűrővizsgálatok és védőoltások					12	12		12	12
	Balesetek gyermekintézményekben			12			12	12		12
	Tanulási terület összórászáma	0	0	205	223	174	602	344	258	602
Differenciált szakmai ismeretek	Gyógypedagógiai ismeretek	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Gyógypedagógiai alapismeretek					20	20		20	20
	Gyógypedagógia területei					18	18		18	18
	Specifikus ellátási szükségletek					24	24		24	24
	Kisgyermeknevelő dokumentációs feladatai	0	0	0	46	93	139	54	93	139
	A bölcsőde működésével kapcsolatos dokumentáció				12	20	32	12	20	32
	A kisgyermeknevelő szakmai dokumentációs feladatai				12	22	34	12	22	34
	Gyermekotthoni dokumentáció ismeretei					20	20		20	20
A kisgyermek megfigyelése				22	31	53	22	31	53	

	Kutatási módszerek a kisgyermeknevelés gyakorlatában	0	0	0	58	37	95	36	72	95
	A pedagógiai kutatás jellemzői				12		12	12		12
	A pedagógiai kutatás lépései				12	10	22	7	15	22
	Hogyan készítsék portfóliót?				12	7	19	4	15	19
	Szociometria készítésének gyakorlata				22	20	42		42	42
	Tanulási terület összóraszám	0	0	0	104	192	296	69	227	296
Családpedagógiai ismeretek	Pszichológiai és pedagógiai ismeretek	0	0	26	0	46	72	0	72	72
	A személyiség fejlődéséről tanult alapismeretek összefoglalása			26			26		26	26
	Szociálpszichológiai ismeretek					46	46		46	46
	Családi mentálhigiéné	0	0	82	10	0	92	0	92	92
	A családról szerzett alapismeretek össze- foglalása			22			22		20	20
	Családi mentálhigiéné			22			22		20	20
	A család elégtelen működése			12			12		10	10
	A kisgyermekkorai nevelés gyakorlata			26	10		36		42	42
	Családközpontú nevelés a bölcsődében	0	0	10	8	62	80	0	80	80
	A nevelés-gondozás alapelvei					20	20		20	20
	A szülői kompetencia támogatása			10	8	12	30		30	30
	Kapcsolattartási formák					30	30		30	30
	Tanulási terület összóraszám	0	0	118	18	108	244	0	244	244
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0	0	200			200			

5.2.3. KÉPZÉSI PROGRAM

a

18. Rendészet és közszolgálat ágazathoz tartozó

5 0413 18 01

Közszolgálati technikus SZAKMÁHOZ

1 A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Rendészet és közszolgálat
- 1.2 A szakma megnevezése: Közszolgálati technikus
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0413 18 01
- 1.4 A szakma szakmairányai: Közigazgatási ügyintéző, Rendészeti technikus
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Rendészet és közszolgálat alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: —

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként a Közigazgatási ügyintéző szakmairány számára

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám a	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszám a	
Évfolyam összes óraszámja	252	324	432	432	697	2137	1116	976	2092	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Álláskeresés	5					5	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5					5	5		5
	Munkaviszony létesítése	5					5	5		5
	Munkanélküliség	3					3	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetében)	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11	11		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél					20	20		20	20
	„Small talk” – általános társalgás					11	11		11	11
	Állásinterjú					20	20		20	20
Rendészeti és közigazgatási alapozóképzés	Közigazgatási alapismeretek	72	54	0	0	0	126	126	0	126
	A magyar államszervezet és a közigazgatás rendszere	36					36	36		36
	A rendvédelem története, szervei és feladatrendszere	36					36	36		36
	Jogi alapismeretek		24				24	24		24
	Általános közigazgatási ismeretek		30				30	30		30
	Kommunikációs gyakorlatok	36	36	0	0	0	72	72	0	72
	Szókincsfejlesztés	6					6	6		6
	Beszédtechnikai gyakorlatok	6					6	6		6

Nyelvművelés, nyelvhelyesség	6					6	6		6
Helyesírási készség fejlesztése	18					18	18		18
Személyiségfejlesztés, önismeretet fejlesztő kommunikációs gyakorlatok		16				16	16		16
A megjelenés, mint az önkifejezés eszköze		8				8	8		8
A nyelvi agresszió kezelési formái		4				4	4		4
Stresszkezelés, ventilláció		8				8	8		8
Kommunikációs ismeretek	0	36	0	0	0	36	36	0	36
Együttműködési elvek, udvariassági szabályok		6				6	6		6
Személyközi kommunikáció		6				6	6		6
Kommunikáció konfliktushelyzetben		4				4	4		4
Metakommunikáció, testbeszéd a kommunikációban		4				4	4		4
Fogyatékkal élőkkel való kommunikáció		4				4	4		4
Kommunikáció korlátozott nyelvi kód esetében		4				4	4		4
Kommunikáció az áldozatokkal		2				2	2		2
Kommunikáció a munkahelyen		2				2	2		2
Jelenlét a közösségi médiában		2				2	2		2
Tájékozódás a hírek, álhírek világában		2				2	2		2
Pszichológiai, szociológiai és kriminológiai alapismeretek	0	72	0	0	0	72	72	0	72
A pszichológia alapfogalmai		4				4	4		4
Személyiségfejlődés		8				8	8		8
Kommunikáció különböző személyiség típusú emberekkel		8				8	8		8
Szociológiai ismeretek		8				8	8		8
Szociálpszichológiai alapismeretek		7				7	7		7
Előítélet, attitűd, multikulturális ismeretek		6				6	6		6
Antiszociális magatartás, deviancia		7				7	7		7
Asszertív és agresszív magatartásformák		4				4	4		4

	A kriminológia és a bűnözés, a kriminális személyiség		16				16	16		16
	Áldozattan		4				4	4		4
	Speciális testnevelés és önvédelem	126	126	0	0	0	252	252	0	252
	Fizikai állóképesség fejlesztés	36	36				72	72		72
	Alaki szabályok	36	18				54	54		54
	Önvédelem	54	72				126	126		126
	Tanulási terület összórászáma	234	324	0	0	0	558	558	0	558
Közsolgálat és közigazgatás	Közigazgatási ismeretek	0	0	0	0	403	403	0	403	403
	Közigazgatási alapismeretek					93	93		93	93
	Államigazgatás					62	62		62	62
	Önkormányzati igazgatás					31	31		31	31
	Ügyviteli ismeretek					62	62		62	62
	A közigazgatási hatósági eljárás					62	62		62	62
	Kormányablak ügyintézői ismeretek					31	31		31	31
	E-közigazgatás					31	31		31	31
	Határvédelmi ismeretek					31	31		31	31
	Jogi ismeretek	0	0	0	108	62	170	0	170	170
	Polgári jogi ismeretek				4		4		4	4
	Szabálysértési jogi ismeretek				80		80		80	80
	Büntetőjog általános rész				24		24		24	24
	Büntetőjog különös rész					46	46		46	46
	Büntetőeljárás-jog					16	16		16	16
Tanulási terület összórászáma	0	0	0	108	465	573	0	573	573	

Kommunikáció a közszolgálatban	Szakmai kommunikáció	0	0	0	0	31	31	0	31	31
	A hivatalos kommunikáció műfaja					9	9		9	9
	Ügyfélszolgálati kommunikáció, panaszkezelés					5	5		5	5
	Utasítások, feladatok megfogalmazása, fogadása					9	9		9	9
	A kommunikáció szerepe az ügyfélkommunikációban. A rendőri intézkedések kommunikációja					8	8		8	8
	Digitális kommunikáció és gépirás	0	0	144	36	62	242	180	62	242
	Gépelés, szövegforgalmazás alapjai					15	15		15	15
	Hivatalos iratok szerkesztése					16	16		16	16
	E-kommunikáció					19	19		19	19
	Online ügyintézés					12	12		12	12
	Gépirás gyakorlat			144	36		180	180		180
	Szakmai kommunikáció idegen nyelven	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Nyelvtani rendszerezés I.					10	10		10	10
	Nyelvtani rendszerezés II.					10	10		10	10
	Udvariassági formulák, utasítások, kérések idegen nyelven					10	10		10	10
	Felvilágosítás, segítségnyújtás, útbaigazítás					14	14		14	14
	Személy- és tárgyleírás					12	12		12	12
	Okmányfajták					6	6		6	6
	Tanulási terület összórászáma	0	0	144	36	155	335	180	155	335

Speciális testnevelés	Erő- állóképesség fejlesztés	0	0	72	72	0	144	0	93	93
	Fizikai állóképesség fejlesztés			72	72		144		93	93
	Önvédelem	0	0	144	72	0	216	144	62	206
	Önvédelmi technikák			144			144	144		144
	Közelharc alaptechnikák				72		72		62	62
	Lövészet	0	0	72	36	15	123	108	31	139
	A lőfegyverek fajtái, működési elvei			8			8	8		8
	A légfegyverek csoportosítása, működési elvei			6			6	6		6
	Lőelmélet, ballisztika			10			10	10		10
	Célzás, lehetséges célzási hibák			2			2	2		2
	A pontos lövés feltételei, befolyásoló tényezők, az irányzék beállítása			3			3	3		3
	Biztonsági és módszertani szabályok			4			4	4		4
	Vezényszavak és utasítások lögyakorlaton			4			4	4		4
	A fegyver ellenőrzése			1			1	1		1
	Gyakorlati lőelőkészítő foglalkozás légfegyverrel			34	18		52	52		52
Lögyakorlat airsoft maroklőfegyverrel				18	15	33	18	31	49	
Tanulási terület összóraszáma	0	0	288	180	15	483	252	186	438	
Magánbiztonság és vagyonvédelem	Személy- és vagyonvédelem	0	0	0	108	0	108	108	0	108
	A civil vagyonvédelem alapjai				8		8	8		8
	A személy- és vagyonvédelmi tevékenységek				100		100	100		100
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	0	108	0	108	108	0	108
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0	35	35			70		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként a Rendészeti technikus szakmairány számára

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám a	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszám a	
Évfolyam összes óraszámja	252	324	454	464	706	2200	1147	1007	2154	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Álláskeresés	5					5	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5					5	5		5
	Munkaviszony létesítése	5					5	5		5
	Munkanélküliség	3					3	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11	11		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél					20	20		20	20
	„Small talk” – általános társalgás					11	11		11	11
	Állásinterjú					20	20		20	20
Rendészeti és közszerületi alapoóképzés	Közszérületi alapismeretek	72	54	0	0	0	126	126	0	126
	A magyar államszerület és a közszérület rendszerere	36					36	36		36
	A rendvédelem története, szervee és feladatrendszerere	36					36	36		36
	Jogi alapismeretek		24				24	24		24
	Általános szerületi ismeretek		30				30	30		30
	Kommunikációs gyakorlatok	36	36	0	0	0	72	72	0	72
	Szókincsfejlesztés	6					6	6		6
	Beszédtechnikai gyakorlatok	6					6	6		6

Nyelvművelés, nyelvhelyesség	6					6	6		6
Helyesírási készség fejlesztése	18					18	18		18
Személyiségfejlesztés, önismeret fejlesztő kommunikációs gyakorlatok		16				16	16		16
A megjelenés, mint az önkifejezés eszköze		8				8	8		8
A nyelvi agresszió kezelési formái		4				4	4		4
Stresszkezelés, ventiláció		8				8	8		8
Kommunikációs ismeretek	0	36	0	0	0	36	36	0	36
Együttműködési elvek, udvariassági szabályok		6				6	6		6
Személyközi kommunikáció		6				6	6		6
Kommunikáció konfliktushelyzetben		4				4	4		4
Metakommunikáció, testbeszéd a kommunikációban		4				4	4		4
Fogyatékkal élőkkel való kommunikáció		4				4	4		4
Kommunikáció korlátozott nyelvi kód esetében		4				4	4		4
Kommunikáció az áldozatokkal		2				2	2		2
Kommunikáció a munkahelyen		2				2	2		2
Jelenlét a közösségi médiában		2				2	2		2
Tájékozódás a hírek, álhírek világában		2				2	2		2
Pszichológiai, szociológiai és kriminológiai alapismeretek	0	72	0	0	0	72	72	0	72
A pszichológia alapfogalmai		4				4	4		4
Személyiségfejlődés		8				8	8		8
Kommunikáció különböző személyiség típusú emberekkel		8				8	8		8
Szociológiai ismeretek		8				8	8		8
Szociálpszichológiai alapismeretek		7				7	7		7
Előítélet, attitűd, multikulturális ismeretek		6				6	6		6
Antiszociális magatartás, deviancia		7				7	7		7
Asszertív és agresszív magatartásformák		4				4	4		4

	A kriminológia és a bűnözés, a kriminális személyiség		16				16	16		16
	Áldozattan		4				4	4		4
	Speciális testnevelés és önvédelem	126	126	0	0	0	252	252	0	252
	Fizikai állóképesség fejlesztés	36	36				72	72		72
	Alaki szabályok	36	18				54	54		54
	Önvédelem	54	72				126	126		126
	Tanulási terület összoraszáma	234	324	0	0	0	558	558	0	558
Köszolgáltatás és rendvédelem	Rendvédelmi szervek és alapeladatok	0	0	0	0	155	155	0	155	155
	A Rendőrség szervezeti felépítése és szolgálati tagozódása					18	18		18	18
	A határrendészeti és közlekedési szolgálati ág					55	55		55	55
	Kriminalisztika					16	16		16	16
	Iparbiztonság és katasztrófavédelmi alap- ismeretek					18	18		18	18
	Tűzoltó és tűzmelegelőzési ismeretek					18	18		18	18
	Büntetés-végrehajtási alapismeretek					12	12		12	12
	Tűzvédelmi és egészségügyi alapok					18	18		18	18
	Szolgálati ismeretek	0	0	0	0	124	124	0	124	124
	Rendőri szolgálati ismeretek					30	30		30	30
	Rendőri intézkedések					70	70		70	70
	Kényszerítő eszközök					18	18		18	18
	Rendvédelmi etika, a Rendőri Hivatás Etikai Kódexe					6	6		6	6
	Jogi ismeretek - Rendészeti technikus	0	0	0	139	0	139	0	139	139
	Polgári jogi ismeretek				4		4		4	4
	Szabálysértési jogi ismeretek				80		80		80	80
Büntetőjog általános rész				24		24		24	24	

	Büntetőjog különös rész				23		23		23	23
	Büntetőeljárás-jog				8		8		8	8
	Közigazgatási ismeretek - Rendészeti technikus	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Közigazgatási alapismeretek				12		12		12	12
	A központi államigazgatási szervek				12		12		12	12
	A települési önkormányzatok				12		12		12	12
	A közigazgatási hatósági eljárás				26		26		26	26
	Tanulási terület összórászáma	0	0	0	139	341	480	0	480	480
Kommunikáció a közszolgálatban	Szakmai kommunikáció	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	A hivatalos kommunikáció műfaja					10	10		10	10
	Ügyfélszolgálati kommunikáció, panaszkezelés					4	4		4	4
	Utasítások, feladatok megfogalmazása, fogadása					4	4		4	4
	A kommunikáció szerepe a Rendőrség munkájában. A rendőri intézkedések kommunikációja					9	9		9	9
	A lélektan jelentősége a rendőri munkában					7	7		7	7
	Tömegkezeléssel kapcsolatos ismeretek					4	4		4	4
	Személyek meg- és kihallgatása					5	5		5	5
	Jelentés, beszámoló, jegyzőkönyv készítése					7	7		7	7
	A lakosság írásbeli és szóbeli tájékoztatása					5	5		5	5
	Adatvédelem, irat- és ügykezelés					7	7		7	7
	Digitális kommunikáció és gépirás	0	0	144	28	39	211	180	31	211
	Rendvédelmi informatikai alapismeretek					5	5		5	5
	Rendvédelmi híradástechnikai alapismeretek					12	12		12	12
A gépelés és szövegformázás alapjai					2	2		2	2	

	Hivatalos iratok szerkesztése					2	2		2	2
	E-kommunikáció					2	2		2	2
	Hangrögzítés					2	2		2	2
	Kamerák felvételeinek értelmezése					2	2		2	2
	Mobilkommunikáció a hivatalos érintkezésben					2	2		2	2
	Online ügyintézés					2	2		2	2
	Gépírás gyakorlat			144	28	8	180	180		180
	Szakmai kommunikáció idegen nyelven	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Rendőri intézkedéseknél használt udvari- assági formulák					5	5		5	5
	Felvilágosítás, segítségnyújtás, útbaigazítás					12	12		12	12
	Rendőri utasítások, kérések					8	8		8	8
	Okmányellenőrzés					12	12		12	12
	Személy- és tárgyleírás					10	10		10	10
	Álláshirdetés, önéletrajz, állásinterjú					15	15		15	15
	Tanulási terület összórása	0	0	144	28	163	335	180	155	335
Speciális testnevelés	Erő és állóképesség fejlesztés	0	0	72	72	62	206	108	62	170
	Fizikai állóképesség fejlesztés			72	72		144	108		108
	Fizikai felmérés végrehajtására felkészítés					62	62		62	62
	Önvédelem	0	0	144	72	31	247	144	93	237
	Önvédelmi technikák			144			144	144		144
	Közelharc alaptermékák				72		72		62	62
	Intézkedéstaktika					31	31		31	31
	Lövészet	0	0	94	45	0	139	139	0	139
	A lőfegyverek fajtái, működési elvei			8			8	8		8
	A légfegyverek csoportosítása, működési elvei			6			6	6		6

	Lőelmélet, ballisztika			10			10	10		10
	Célzás, lehetséges célzási hibák			2			2	2		2
	A pontos lövés feltételei, befolyásoló tényezők, az irányzék beállítása			3			3	3		3
	Biztonsági és módszertani szabályok			4			4	4		4
	Vezényszavak és utasítások lőgyakorlaton			4			4	4		4
	A fegyver ellenőrzése			1			1	1		1
	Gyakorlati lőelőkészítő foglalkozás légfegyverrel			34	18		52	52		52
	Lőgyakorlat			22	27		49	49		49
	Tanulási terület összórászáma	0	0	310	189	93	592	391	155	546
Magánbiztonság és vagyonvédelem	Személy- és vagyonvédelem	0	0	0	108	16	124	0	124	124
	A civil vagyonvédelem alapjai				8		8		8	8
	A személy- és vagyonvédelmi tevékenységek				100		100		100	100
	Magánnyomozás					16	16		16	16
	Közösségi vagyonvédelem	0	0	0	0	31	31	0	31	31
	A közterület felügyelet fogalma					5	5		5	5
	A közterület felügyelő jogállása és feladatai					10	10		10	10
	Egyéb civil rendészeti tevékenységek					16	16		16	16
Tanulási terület összórászáma	0	0	0	108	47	155	0	155	155	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0	35	35			70			

Záradékok:

A Szakmai Programot a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Bessenyei György Technikum oktatói testülete a 2020. augusztus 31-én megtartott, határozatképes értekezletén 100 %-os szavazataránnyal elfogadta, ezt a tényt az igazgató és a választott jegyzőkönyv-hitelesítők aláírásukkal tanúsítják.

Berettyóújfalu, 2020.augusztus 31.

.....
jegyzőkönyv-hitelesítő

.....
jegyzőkönyv-hitelesítő

.....
Dr. Marinecz Kornélia
igazgató

A Berettyóújfalui SZC Bessenyei György Technikum Szakmai Programját a fenntartó jóváhagyta.

Berettyóújfalu, 2020.

.....
Papp Gábor
BSZC kancellár

.....
Pelyhéné Bartha Irén
BSZC főigazgató